

Benedicte Lie

Fakta om ti innvandrergupper i Norge

Rapporter

I denne serien publiseres statistiske analyser, metode- og modellbeskrivelser fra de enkelte forsknings- og statistikkområder. Også resultater av ulike enkeltundersøkelser publiseres her, oftest med utfyllende kommentarer og analyser.

Reports

This series contains statistical analyses and method and model descriptions from the various research and statistics areas. Results of various single surveys are also published here, usually with supplementary comments and analyses.

© Statistisk sentralbyrå, august 2004
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen,
vennligst oppgi Statistisk sentralbyrå som kilde.

ISBN 82-537-6631-9 Trykt versjon
ISBN 82-537-6632-7 Elektronisk versjon
ISSN 0806-2056

Emnegruppe
02.02.20

Design: Enzo Finger Design
Trykk: Statistisk sentralbyrå/235

Standardtegn i tabeller	Symbols in tables	Symbol
Tall kan ikke forekomme	Category not applicable	.
Oppgave mangler	Data not available	..
Oppgave mangler foreløpig	Data not yet available	...
Tall kan ikke offentliggjøres	Not for publication	:
Null	Nil	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	Less than 0.5 of unit employed	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	Less than 0.05 of unit employed	0,0
Foreløpig tall	Provisional or preliminary figure	*
Brudd i den loddrette serien	Break in the homogeneity of a vertical series	—
Brudd i den vannrette serien	Break in the homogeneity of a horizontal series	
Desimalskilletegn	Decimal punctuation mark	,(,)

Sammendrag

Benedicte Lie

Fakta om ti innvandrergupper i Norge

Rapporter 2004/14 • Statistisk sentralbyrå 2004

Den rapporten er en samling av statistikk om ti store innvandrergupper med ikke-vestlig bakgrunn. Gruppene som er valgt ut er blant de største innvandrerguppene med ikke-vestlig bakgrunn i Norge; Pakistan, Vietnam, Irak, Bosnia-Hercegovina, Somalia, Iran, Tyrkia, Sri Lanka, Serbia og Montenegro og Chile.

Innvandrerbefolkningen er så sammensatt at det sjelden har noe for seg å se på alle innvandrere som en gruppe under ett. Bakgrunnen for å lage disse beskrivelsene i forhold til enkeltland er en økt etterspørsel etter informasjon om hvordan det går med store enkeltgrupper. De samme ti landene skal være med i en ny levekårsundersøkelse blant ikke-vestlige innvandrere, som skal gjennomføres i 2005/2006. Beskrivelsene er laget i forbindelse med forarbeid til levekårsundersøkelsen, og som et bidrag til en ny stortingsmelding om det flerkulturelle Norge (foreløpig tittel pr. juni 2004).

Beskrivelsene er basert på foreliggende og publisert statistikk og dekker demografi, inn- og utvandring, botids-sammensetning, statsborgerskap, husholdssammensetning, boforhold, ekteskapsmønstre, utdanningsnivå- og utdanningsdeltakelse, arbeidsledighet og arbeidsdeltakelse, inntekt og valgdeltakelse.

Vi opplever en økende etterspørsel også etter informasjon om personer som er født i Norge av to utenlandsfødte foreldre. Dette er en gruppe som øker i størrelse for hvert år, de fleste er barn, men en del begynner å bli voksne. I det siste kapittelet har vi samlet noen fakta om denne gruppen. Vi beskriver gruppens sammensetning i forhold til landbakgrunn, alder og bosetningsmønstre.

Benedicte Lie har hatt ansvaret for rapporten, og for å utarbeide fakta om de ulike innvandrerguppene. En særlig takk til Lars Østby for verdifulle innspill og kommentarer. Bjørn Bergskaug har bidratt med deler av teksten og tilrettleggig av en del tabeller og figurer.

Prosjektstøtte: Kommunal- og regionaldepartementet.

Innhold

1. Innledning	13
1.1. Bakgrunn	13
1.2. Forskjeller langs mange dimensjoner	13
1.3. De største gruppene	13
1.4. Datakilder	14
1.5. Definisjoner og kjennemerker i statistikken	15
1.6. Landbakgrunn	15
1.7. Statistikk er forenkling	15
2. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Pakistan	17
2.1. - den største innvandrerguppen i Norge	17
2.2. Mer innflytting - mindre utflytting	18
2.3. Nesten tre av fire bor i par	19
2.4. To av tre pakistanere eier boligen sin	20
2.5. Tre av fire med pakistansk bakgrunn bor i Oslo	21
2.6. Gjennomsnittlig lavt utdanningsnivå blant pakistanere	22
2.7. Arbeidsdeltakelsen blant pakistanere er lav, men har økt siden 1990	23
2.8. Lav gjennomsnittsinntekt	23
2.9. 40 prosent valgdeltakelse blant pakistanere med norsk statsborgerskap	24
3. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Vietnam	25
3.1. Den fjerde største innvandrerguppen	25
3.2. Vietnamesere har kommet som flyktninger	26
3.3. Mange kjernefamilier	27
3.4. Innvandrere fra Vietnam bor i Sør-Norge	28
3.5. Videregående skole som høyeste fullført utdanning	29
3.6. Stor økning i arbeidstakerandel	30
3.7. Inntekt over gjennomsnittet blant innvandrere	30
3.8. Lav valgdeltakelse blant vietnamesere med norsk statsborgerskap	30
4. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Irak	31
4.1. Flere menn enn kvinner	31
4.2. Stor innflytting av irakere siste fem år	32
4.3. Fire av fem har irakisk statsborgerskap	33
4.4. Mange aleneboende og kjernefamilier med små barn	33
4.5. Irakere i 208 av landets kommuner	34
4.6. Stor usikkerhet om irakeres utdanningsnivå	35
4.7. Stor forskjell i arbeidsdeltakelse mellom irakiske kvinner og menn	36
4.8. Lav valgdeltakelse blant norske statsborgere med irakisk innvandrerbakgrunn	36
5. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Bosnia-Hercegovina	38
5.1. Jevn alders og kjønnsammensetning	38
5.2. Rekordhøy innflytting i 1993	39
5.3. En av to har norsk statsborgerskap	40
5.4. Mange familier med barn	40
5.5. Halvparten eier boligen de bor i	41
5.6. Bosnierne har spredt bosetning i Norge	41
5.7. Små forskjeller i utdanningsnivå mellom kvinner og menn	42
5.8. Middels høy arbeidsdeltakelse blant bosnierne	43
5.9. Høyere gjennomsnittsinntekt enn andre ikke-vestlige grupper	43
5.10. 41 prosent av bosniere med norsk statsborgerskap stemte	44

6.	Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Somalia	45
6.1.	- den femte største ikke-vestlige innvandrerguppen i Norge	45
6.2.	Størst innflytting fra Somalia i 2002	46
6.3.	Mange enslige og mange aleneforeldre	47
6.4.	Tre av fire somaliere leier bolig	48
6.5.	Nesten halvparten bor i Oslo	48
6.6.	Mange med "uoppgitt" utdanningsnivå	49
6.7.	Lav arbeidsdeltakelse	49
6.8.	Lav gjennomsnittsinntekt	50
6.9.	En av tre norske statsborgere med somalisk bakgrunn stemte	51
7.	Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Iran	52
7.1.	Flere menn enn kvinner	52
7.2.	Iranere har kommet som flyktninger	53
7.3.	To av tre er norske statsborgere	54
7.4.	Mange kjernefamilier	54
7.5.	En av tre bor Oslo	55
7.6.	Høyt utdanningsnivå	56
7.7.	Økt arbeidsdeltakelse blant iranerne	57
7.8.	Lav arbeidsinntekt	58
7.9.	Lav valgdeltakelse blant innvandrere fra Iran	58
8.	Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Tyrkia	59
8.1.	Mange barn og unge voksne	59
8.2.	Mange har kommet som arbeidsinnvandrere og senere gjennom familiegjenforening	60
8.3.	Kjernefamilier, flerfamiliehus- holdninger og store husholdninger	61
8.4.	To av tre bor i eid bolig	62
8.5.	Mange tyrkere i Oslo og Drammen	62
8.6.	Gjennomsnittlig lavt utdanningsnivå blant tyrkere	63
8.7.	Langt høyere arbeidsdeltakelse blant menn enn kvinner	64
8.8.	Lav inntekt	64
8.9.	42 prosent med norsk statsborgerskap stemte	64
9.	Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Sri Lanka	66
9.1.	Mange mellom 30 og 45 år, og mange barn	66
9.2.	Innvandrerne fra Sri Lanka har kommet som flyktninger	67
9.3.	Tre av fire er norske statsborgere	68
9.4.	Mange kjernefamilier	68
9.5.	Over 70 prosent eier sin egen bolig	69
9.6.	Over halvparten av innvandrere fra Sri Lanka bor i Oslo	69
9.7.	Middels høyt utdanningsnivå blant innvandrere fra Sri Lanka	70
9.8.	Høy arbeidsdeltakelse blant innvandrere fra Sri Lanka	71
9.9.	Inntekter over gjennomsnittet for innvandrere fra Asia	71
9.10.	Høy valgdeltakelse blant innvandrere fra Sri Lanka	72
10.	Innvandrerbefolkningen fra Serbia og Montenegro	73
10.1.	Flere menn enn kvinner	73
10.2.	Stor innflytting til Norge i 1999	74
10.3.	Flertallet har kommet som flyktninger	74
10.4.	Vel halvparten har bodd i Norge mindre enn fem år	74
10.5.	To av fem har norsk statsborgerskap	75
10.6.	Mange familier med barn	75
10.7.	Innvandrerne fra Serbia og Montenegro i 279 kommuner	76
10.8.	Mange med lavt utdanningsnivå	76
10.9.	Vel 50 prosent sysselsetting	76
10.10.	Litt lavere arbeidsinntekt	77
10.11.	Lav valgdeltakelse blant innvandrere fra Serbia og Montenegro	77

11. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Chile	78
11.1. Største innvandringsgruppen fra Sør- og Mellom-Amerika	78
11.2. Flyktninginnvandring fra 1973	79
11.3. Mange norske statsborgere	80
11.4. Mange par med barn, men også mange enslige med barn.....	80
11.5. Flere som eier enn leier bolig	80
11.6. Det bor chilenerne bor i alle fylker og 206 kommuner	81
11.7. Høyt utdanningsnivå blant chilenerne	82
11.8. Høy arbeidsdeltakelse blant chilenerne.....	83
11.9. Forholdsvis høy inntekt etter skatt og lite overføringer	83
11.10. 38 prosent av chilenerne med norsk statsborgerskap stemte	83
12. Personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre - befolkningstall	84
12.1. 60 prosent har foreldre fra Asia	84
12.2. De fleste er fremdeles svært unge.....	85
12.3. 1,7 prosent av alle i Norge	85
12.4. Fire av fem har norsk statsborgerskap.....	86
12.5. Nesten halvparten bor i Oslo.....	86
12.6. 1 prosent av arbeidsstyrken om ti år?.....	86
12.7. 187 000 født i Norge med en utenlandsfødt forelder.....	86
Referanser.....	88
Tidligere utgitt på emneområdet	89
De sist utgitte publikasjonene i serien Rapporter	90

Figurregister

1. Innledning

1.1. Botid blant førstegenerasjonsinnvandrere fra 10 utvalgte ikke-vestlige land. 1.1.2003. Prosent.....	14
--	----

2. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Pakistan

2.1. Befolkningspyramider for innvandrere med pakistansk bakgrunn, i alt og etter innvandringskategori. 2003 ...	17
2.2. Førstegenerasjonsinnvandrere fra Pakistan, etter år for ankomst til Norge. 1.1.2003.....	18
2.3. Førstegenerasjonsinnvandrere fra Pakistan, etter botid i Norge. 1.1.2003	18
2.4. Innflyttinger til Norge fra Pakistan, og utflyttinger fra Norge til Pakistan. 1986-2002	19
2.5. Andel som er gift blant innvandrerbefolkningen med pakistansk bakgrunn, etter alder, kjønn og generasjon. 18-28 år. 1.1. 2002. Prosent	20
2.6. Personer som er gift blant dem som er født i Norge av to foreldre født i Pakistan. 1.1.2002	20
2.7. Innvandrere med bakgrunn fra Pakistan, etter bydeler i Oslo. 1.1.2003.....	21
2.8. Inntektsregnskap for innvandrerbefolkningen. Ektepar (med og uten barn) og samboerpar med felles barn hvor begge voksne har samme landbakgrunn, etter land. Hovedinntektstaker 25-55 år. Gjennomsnitt. 2001. Kroner	23

3. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Vietnam

3.1. Befolkningspyramide for innvandrerbefolkningen fra Vietnam. 1.1. 2003.	25
3.2. Befolkningspyramide for innvandrerbefolkningen fra Vietnam, etter innvandringskategori. 1.1. 2003.	25
3.3. Innflytting fra til Norge fra Vietnam, og utflytting fra Norge til Vietnam. 1986-2002.....	26
3.4. Førstegenerasjonsinnvandrere fra Vietnam etter år for ankomst til Norge. 1.1. 2003	27
3.5. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Vietnam. 1.1.2003. Bydeler i Oslo. Prosent.....	28

4. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Irak

4.1. Befolkningspyramide for innvandrerbefolkningen fra Irak. 1.1.2003	31
4.2. Befolkningspyramide for innvandrerbefolkningen fra Irak, etter innvandringskategori. 1.1.2003.....	31
4.3. Innflytting til Norge fra Irak, og utflytting fra Norge til Irak. 1986-2002	32
4.4. Førstegenerasjonsinnvandrere fra Irak, etter år for ankomst til Norge. 1.1.2003.....	33
4.5. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Irak. Bydeler i Oslo. 1.1.2003. Prosent.....	35
4.6. Arbeidstakerandel blant flyktninger fra Irak i alderen 16-74 år, etter flyktningkull og kjønn. 4.kvartal 2001. Prosent	36

5. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Bosnia-Hercegovina

5.1. Befolkningspyramide for innvandrerbefolkningen fra Bosnia-Hercegovina. 1.1. 2003.....	38
5.2. Befolkningspyramide for innvandrerbefolkningen fra Bosnia-Hercegovina, etter innvandringskategori. 1.1.2003.....	38
5.3. Innflytting til Norge fra Bosnia-Hercegovina, og utflytting fra Norge til Bosnia-Hercegovina. 1986 - 2002.....	39
5.4. Førstegenerasjonsinnvandrere fra Bosnia-Hercegovina, etter år for ankomst til Norge. 1.1. 2003	40
5.5. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Bosnia- Hercegovina. Bydeler i Oslo. 1.1.2003. Prosent	42
5.6. Arbeidstakerandel blant flyktninger fra Bosnia- Hercegovina i alderen 16-74 år, etter flyktningkull og kjønn. 4. kvartal 2001. Prosent	43

6. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Somalia

6.1. Befolkningspyramide for innvandrere med bakgrunn fra Somalia. 1.1.2003.....	45
6.2. Befolkningspyramide for innvandrere med bakgrunn fra Somalia, etter innvandringskategori. 1.1.2003	45
6.3. Førstegenerasjonsinnvandrere fra Somalia, etter år for ankomst til Norge. 1.1.2003	46
6.4. Innflytting til Norge fra Somalia, og utflytting fra Norge til Somalia. 1986-2002.....	46
6.5. Folkemengde etter husholdningstype og innvandrerbefolkningens landbakgrunn. 3.11.2001. Prosent	47
6.6. Innvandrere fra Somalia, etter bydeler i Oslo. 1.1.2003. Prosent	48
6.7. Arbeidstakerandel blant flyktninger fra Somalia i alderen 16-74 år, etter flyktningkull og kjønn. 4. kvartal 2001. Prosent	48
6.8. Arbeidsledighet blant somaliske flyktninger. 3.kvartal 2001 - 3. kvartal 2003. Prosent	50
6.9. Inntektsregnskap for innvandrerbefolkningen. Ektepar (med og uten barn) og samboerpar med felles barn hvor begge voksne har samme landbakgrunn, etter land. Hovedinntektstaker 25-55 år. Gjennomsnitt. 2001. Kroner	51

7. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Iran	
7.1. Befolkningspyramide for innvandrerbefolkningen fra Iran. 1.1. 2003	52
7.2. Befolkningspyramide for innvandrerbefolkningen fra Iran, etter innvandringskategori. 1.1. 2003	52
7.3. Innflytting til Norge fra Iran, og utflytting fra Norge til Iran. 1986-2002	53
7.4. Førstegenerasjonsinnvandrere fra Iran, etter år for ankomst til Norge. 1.1. 2003	54
7.5. Innvandrere med bakgrunn fra Iran, etter bydeler i Oslo. 1.1.2003. Prosent.....	56
7.6. Arbeidstakerandel blant flyktninger fra Iran i alderen 16-54 år, etter flyktningkull og kjønn. 4. kvartal 2001. Prosent	57
8. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Tyrkia	
8.1. Befolkningspyramide for innvandrerbefolkningen fra Tyrkia. 1.1. 2003.....	59
8.2. Befolkningspyramide for innvandrerbefolkningen fra Tyrkia, etter innvandringskategori. 1.1. 2003	59
8.3. Innflytting til Norge fra Tyrkia, og utflytting fra Norge til Tyrkia. 1986-2002	60
8.4. Førstegenerasjonsinnvandrere fra Tyrkia, etter år for ankomst til Norge. 1.1. 2003	61
8.5. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Tyrkia i prosent av befolkningen. Bydeler i Oslo. 1.1.2003	63
9. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Sri Lanka	
9.1. Befolkningspyramide for innvandrerbefolkningen fra Sri Lanka. 1.1. 2003	66
9.2. Befolkningspyramide for innvandrerbefolkningen fra Sri Lanka, etter innvandringskategori. 1.1. 2003	66
9.3. Innflytting til Norge fra Sri Lanka, og utflytting fra Norge til Sri Lanka. 1986-2002	67
9.4. Førstegenerasjonsinnvandrere fra Sri Lanka, etter år for ankomst til Norge. 1.1. 2003	68
9.5. Innvandrerbefolkningen fra Sri Lanka, etter bydeler i Oslo. 1.1.2003. Prosent.....	69
10. Innvandrerbefolkningen fra Serbia og Montenegro	
10.1. Befolkningspyramide for innvandrerbefolkningen fra Serbia og Montenegro. 1.1. 2003	73
10.2. Befolkningspyramide for innvandrerbefolkningen fra Serbia og Montenegro, etter innvandringskategori. 1.1. 2003.....	73
10.3. Førstegenerasjonsinnvandrere fra Serbia og Montenegro, etter år for ankomst til Norge. 1.1. 2003	74
11. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Chile	
11.1. Befolkningspyramide for innvandrerbefolkningen fra Chile. 1.1. 2003	78
11.2. Befolkningspyramide for innvandrerbefolkningen fra Chile, etter innvandringskategori. 1.1. 2003.	78
11.3. Innflytting fra Chile til Norge, og utflytting fra Norge til Chile. 1986-2002.....	79
11.4. Førstegenerasjonsinnvandrere fra Chile, etter år for ankomst til Norge. 1.1. 2003	80
11.5. Innvandrere fra Chile, etter bydeler i Oslo. 1.1.2003. Prosent	81
12. Personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre - befolkningstall	
12.1. Personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre, etter landbakgrunn (gruppert i regioner). 1.1.2003	84
12.2. Personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre, etter alder og landbakgrunn (gruppert i regioner). 1.1.2003.....	85
12.3. Personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre, etter alder og landbakgrunn (15 største ikke-vestlige grupper). 1.1.2003	86
12.4. Personer med én utenlandsfødt forelder, selv født i Norge eller i utlandet, etter den utenlandsfødte forelderens landbakgrunn. 1.1.2003.....	87

Tabellregister

1. Innledning

1.1. De 12 største innvandrerguppene med bakgrunn fra ikke-vestlige land. 1.1.2003	14
--	----

2. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Pakistan

2.1. Personer med bakgrunn fra Pakistan, etter innvandringskategori. 1.1.2003	17
2.2. Førstegenerasjonsinnvandrere fra Pakistan, etter botid i Norge. 1.1.2003. Absolutte tall og prosent.	18
2.3. Innflyttinger til Norge fra Pakistan, og utflyttinger fra Norge til Pakistan, etter alder og kjønn. 2002	19
2.4. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Pakistan, etter fylke 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent	21
2.5. Innvandrere med bakgrunn fra Pakistan. Bydeler i Oslo. 1.1.2003. Absolutte tall og prosent.....	21
2.6. Personer 16-24, etter høyeste fullførte utdanning, kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn. 2001. Prosent	22
2.7. Deltakelse i høyere utdanning i prosent av personer i alderen 19-24 år, etter kjønn. Innvandrerbefolkningen i alt og innvandrere med pakistansk bakgrunn. 2000	23
2.8. Arbeidstakerandeler for personer i alderen 16-74 år, hele befolkningen og førstegenerasjonsinnvandrere, etter kjønn og landbakgrunn. 4. kvartal 2001. Prosent.....	23
2.9. Inntektsregnskap for innvandrerbefolkningen. Ektepar (med og uten barn) og samboerpar med felles barn hvor begge voksne har samme landbakgrunn, etter land. Hovedinntektstaker 25-55 år. Gjennomsnitt. 2001. Kroner	24

3. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Vietnam

3.1. Personer med bakgrunn fra Vietnam, etter innvandringskategori. 1.1. 2003	25
3.2. Innflytting til Norge fra Vietnam og utflytting fra Norge til Vietnam. 1986-2002	26
3.3. Innflytting fra til Norge fra Vietnam, og utflytting fra Norge til Vietnam, etter alder og kjønn. 2002	26
3.4. Førstegenerasjonsinnvandrere fra Vietnam, etter botid i Norge. 1.1.2003. Absolutte tall og prosent.....	27
3.5. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Vietnam, etter fylke 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent	28
3.6. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Vietnam, etter kommune. 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent....	28
3.7. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Vietnam, etter bydel i Oslo. 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent..	29
3.8. Personer 30-44 år, etter høyeste fullførte utdanning, kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn. 2001. Prosent	29
3.9. Deltakelse i høyere utdanning blant personer i alderen 19-24 år, etter kjønn. Innvandrerbefolkningen i alt og innvandrere med vietnamesisk bakgrunn. 2000. Prosent	30
3.10. Inntektsregnskap for innvandrerbefolkningen. Ektepar (med og uten barn) og samboerpar med felles barn hvor begge voksne har samme landbakgrunn, etter land. Hovedinntektstaker 25- 55 år. Gjennomsnitt 2001. Kroner	30

4. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Irak

4.1. Personer med bakgrunn fra Irak etter innvandringskategori. 1.1.2003	31
4.2. Innflytting fra Irak til Norge og utflytting fra Norge til Irak. 1986-2002	32
4.3. Innflytting fra Irak til Norge og utflytting fra Norge til Irak, etter alder og kjønn. 2002	32
4.4. Førstegenerasjonsinnvandrere fra Irak, etter botid i Norge. 1.1.2003. Absolutte tall og prosent	33
4.5. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Irak, etter fylke. 1.1.2003. Absolutte tall og prosent.....	34
4.6. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Irak, etter kommune. 1.1.2003. Absolutte tall og prosent	34
4.7. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Irak, etter bydeler i Oslo. 1.1.2003. Absolutte tall og prosent.....	35
4.8. Personer 30-44 år, etter høyeste fullførte utdanning, kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn. 2001. Prosent	35
4.9. Deltakelse i høyere utdanning av personer i alderen 19-24 år, etter kjønn. Førstegenerasjonsinnvandrere i alt og innvandrere med irakisk bakgrunn. 2000. Prosent	36

5. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Bosnia-Hercegovina

5.1. Personer med bakgrunn fra Bosnia-Hercegovina etter innvandringskategori. 1.1. 2003	38
5.2. Innflytting til Norge fra Bosnia-Hercegovina, og utflytting fra Norge til Bosnia-Hercegovina. 1986-2002	39
5.3. Innflytting til Norge fra Bosnia-Hercegovina, og utflytting fra Norge til Bosnia-Hercegovina, etter alder og kjønn. 2002.	39
5.4. Førstegenerasjonsinnvandrere fra Bosnia-Hercegovina, etter botid i Norge. 1.1.2003. Absolutte tall og prosent	40
5.5. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Bosnia-Hercegovina, etter fylke. 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent	41

5.6.	Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Bosnia-Hercegovina, etter kommune. 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent	41
5.7.	Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Bosnia-Hercegovina, etter bydel i Oslo. 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent	42
5.8.	Personer 30-44 år, etter høyeste fullførte utdanning, kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn. 2001. Prosent	42
5.9.	Deltakelse i høyere utdanning blant førstegenerasjonsinnvandrere i alderen 19-24 år, etter landbakgrunn og kjønn. 2000. Prosent	43
5.10.	Inntektsregnskap for ektepar (med og uten barn) og samboerpar med felles barn hvor begge voksne har samme landbakgrunn, etter land. Hovedinntektstaker 25-55 år. Gjennomsnitt 2001. Kroner	44

6. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Somalia

6.1.	Personer med bakgrunn fra Somalia, etter innvandringskategori. 1.1.2003.....	45
6.2.	Førstegenerasjonsinnvandrere fra Somalia, etter botid i Norge. 1.1.2003. Absolutte tall og prosent.....	46
6.3.	Innflytting til Norge fra Somalia, og utflytting fra Norge til Somalia, etter alder og kjønn. 2002.....	46
6.4.	Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Somalia, etter bydel i Oslo. 1.1.2003. Absolutte tall og prosent ...	48
6.5.	Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Somalia, etter fylke. 1.1.2003. Absolutte tall og prosent.....	48
6.6.	Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Somalia, etter kommune. 1.1.2003. Absolutte tall og prosent	49
6.7.	Personer 30-44, etter høyeste fullførte utdanning, kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn. 2001. Prosent	49
6.8.	Deltakelse i høyere utdanning blant personer i alderen 19-24 år, etter kjønn. Innvandrerbefolkningen i alt og innvandrere med pakistansk bakgrunn. 2000. Prosent	50
6.9.	Inntektsregnskap for innvandrerbefolkningen. Ektepar (med og uten barn) og samboerpar med felles barn hvor begge voksne har samme landbakgrunn, etter land. Hovedinntektstaker 25-55 år. Gjennomsnitt. 2001. Kroner	51

7. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Iran

7.1.	Personer med bakgrunn fra Iran, etter innvandringskategori. 1.1. 2003.....	52
7.2.	Innflytting til Norge fra Iran, og utflytting fra Norge til Iran. 1986-2002	53
7.3.	Innflytting til Norge fra Iran, og utflytting fra Norge til Iran, etter alder og kjønn. 2002	53
7.4.	Førstegenerasjonsinnvandrere fra Iran, etter botid i Norge. 1.1.2003. Absolutte tall og prosent.....	54
7.5.	Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Iran, etter fylke 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent	55
7.6.	Innvandrerbefolkningen med bakgrunn i fra Iran, etter kommune. 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent.....	55
7.7.	Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Iran, etter bydel i Oslo. 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent	56
7.8.	Personer 30-44 år, etter høyeste fullførte utdanning, kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn. 2001. Prosent	56
7.9.	Deltakelse i høyere utdanning blant personer i alderen 19-24 år, etter kjønn. Innvandrerbefolkningen i alt og innvandrere med iransk bakgrunn. 2000. Prosent	57
7.10.	Inntektsregnskap for innvandrerbefolkningen. Ektepar (med og uten barn) og samboerpar med felles barn hvor begge voksne har samme landbakgrunn, etter land. Hovedinntektstaker 25-55 år. Gjennomsnitt 2001. Kroner	57

8. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Tyrkia

8.1.	Personer med bakgrunn fra Tyrkia, etter innvandringskategori. 1.1. 2003.....	59
8.2.	Innflytting til Norge fra Tyrkia, og utflytting fra Norge til Tyrkia. 1986-2002	60
8.3.	Innflytting til Norge fra Tyrkia, og utflytting fra Norge til Tyrkia, etter alder og kjønn. 2002	60
8.4.	Førstegenerasjonsinnvandrere fra Tyrkia, etter botid i Norge. 1.1.2003. Absolutte tall og prosent.....	61
8.5.	Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Tyrkia, etter fylke 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent.....	62
8.6.	Innvandrerbefolkningen med bakgrunn i fra Tyrkia, etter kommune. 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent.....	62
8.7.	Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Tyrkia, etter bydeler i Oslo. 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent ..	63
8.8.	Personer 30-44 år, etter høyeste fullførte utdanning, kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn. 2001. Prosent	64
8.9.	Deltakelse i høyere utdanning blant personer i alderen 19-24 år, etter kjønn. Innvandrerbefolkningen i alt og innvandrere med tyrkisk bakgrunn. 2000. Prosent	64
8.10.	Inntektsregnskap for innvandrerbefolkningen. Ektepar (med og uten barn) og samboerpar med felles barn hvor begge voksne har samme landbakgrunn, etter land. Hovedinntektstaker 25-55 år. Gjennomsnitt 2001. Kroner	65

9. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Sri Lanka

9.1.	Personer med bakgrunn fra Sri Lanka, etter innvandringskategori. 1.1. 2003.....	66
9.2.	Innflytting til Norge fra Sri Lanka, og utflytting fra Norge til Sri Lanka. 1986-2002.....	67
9.3.	Innflytting til Norge fra Sri Lanka, og utflytting fra Norge til Sri Lanka, etter alder og kjønn. 2002	67

9.4.	Førstegenerasjonsinnvandrere fra Tyrkia, etter botid i Norge. 1.1.2003. Absolutte tall og prosent.....	68
9.5.	Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Sri Lanka, etter bydel i Oslo. 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent.....	69
9.6.	Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Sri Lanka, etter fylke 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent	70
9.7.	Innvandrerbefolkningen fra Sri Lanka, etter fylke. 1998-2003. Absolutte tall.....	70
9.8.	Innvandrerbefolkningen med bakgrunn i fra Sri Lanka, etter kommune. 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent.....	70
9.9.	Personer 30-44 år, etter høyeste fullførte utdanning, kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn. 2001. Prosent	71
9.10.	Deltakelse i høyere utdanning blant personer i alderen 19-24 år, etter kjønn. Innvandrerbefolkningen i alt og innvandrere med bakgrunn fra Sri Lanka. 2000. Prosent	71
9.11.	Inntektsregnskap for innvandrerbefolkningen. Ektepar (med og uten barn) og samboerpar med felles barn hvor begge voksne har samme landbakgrunn, etter land. Hovedinntektstaker 25-55 år. Gjennomsnitt 2001. Kroner	71

10. Innvandrerbefolkningen fra Serbia og Montenegro

10.1.	Personer med bakgrunn fra Serbia og Montenegro, etter innvandringskategori. 1.1. 2003	73
10.2.	Innflytting til Norge fra Serbia og Montenegro, og utflyttinger fra Norge til Serbia og Montenegro, etter alder og kjønn. 2002	74
10.3.	Førstegenerasjonsinnvandrere fra Serbia og Montenegro, etter botid i Norge. 1.1.2003. Absolutte tall og prosent	75
10.4.	Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Serbia og Montenegro, etter fylke 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent	75
10.5.	Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Serbia og Montenegro, etter kommune. 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent.....	75
10.6.	Personer 30-44 år etter høyeste fullførte utdanning, kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn. 2001. Prosent	76
10.7.	Deltakelse i høyere utdanning blant personer i alderen 19-24 år, etter kjønn. Innvandrerbefolkningen i alt og innvandrere med bakgrunn fra Serbia-Montenegro. 2000. Prosent	76
10.8.	Inntektsregnskap for innvandrerbefolkningen. Ektepar (med og uten barn) og samboerpar med felles barn hvor begge voksne har samme landbakgrunn, etter land. Hovedinntektstaker 25-55 år. Gjennomsnitt 2001. Kroner	77

11. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Chile

11.1.	Personer med bakgrunn fra Chile, etter innvandringskategori. 1.1. 2003	78
11.2.	Innflytting fra Chile til Norge, og utflytting fra Norge til Chile	79
11.3.	Innflytting fra Chile til Norge, og utflytting fra Norge til Chile, etter alder og kjønn. 2002.....	79
11.4.	Førstegenerasjonsinnvandrere fra Chile, etter botid i Norge. 1.1.2003. Absolutte tall og prosent.....	79
11.5.	Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Chile, etter fylke 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent	81
11.6.	Innvandrerbefolkningen med bakgrunn i fra Chile, etter kommune. 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent	81
11.7.	Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Chile, etter bydel i Oslo. 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent.....	82
11.8.	Deltakelse i høyere utdanning blant førstegenerasjonsinnvandrere i alderen 19-24 år, etter kjønn. 2000. Prosent	82
11.9.	Høyeste fullførte utdanningsnivå blant personer i alderen 30-44 år. Hele befolkningen, innvandrerbefolkningen i alt og innvandrere med bakgrunn fra Chile, etter kjønn. 2001. Prosent.....	82
11.10.	Inntektsregnskap for innvandrerbefolkningen. Ektepar (med og uten barn) og samboerpar med felles barn hvor begge voksne har samme landbakgrunn, etter land. Hovedinntektstaker 25-55 år. Gjennomsnitt 2001. Kroner	83

12. Personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre - befolkningstall

12.1.	Personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre, etter landbakgrunn (gruppert i regioner). 1.1.2003	84
12.2.	Personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre, etter landbakgrunn. 1.1.2003	84
12.3.	Personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre, etter alder. 1.1.2003. Absolutte tall og prosent	85
12.4.	Personer som er født i Norge med to utenlandsfødte foreldre fra 15 utvalgte land. Hele landet og Oslo. 1.1.2003. Absolutte tall og prosent.....	86
12.5.	Personer med én utenlandsfødte forelder, selv født i Norge eller i utlandet, etter utenlandsfødte forelders landbakgrunn. 1.1.2003	87

1. Innledning

1.1. Bakgrunn

Statistisk sentralbyrå (SSB) opplever en økt etter-spørrelse etter informasjon om innvandrere i Norge. SSB publiserer statistikk om innvandrerbefolkningen på en rekke områder. Det er behov for nyanserte beskrivelser, og beskrivelser med ulike fokus avhengig av hva som er formålet med beskrivelsen. Innvandrerbefolkningen i Norge er svært sammensatt og har bakgrunn fra over 200 land. Det har sjelden noe for seg å beskrive hele innvandrerbefolkningen som en gruppe. Det er store forskjeller mellom ulike landgruppe, og mellom generasjonene, og behov for beskrivelser langs mange dimensjoner.

SSBs statistikk om innvandrere er spredt på mange ulike statistikkområder; befolkning, utdanning, arbeidsmarked og så videre. SSB får en del henvendelser hvor statistikk om enkeltgrupper etter-spørres. Vi har nå utarbeidet faktaark hvor vi har samlet foreliggende statistikk om ti store ikke-vestlige innvandrergupper i Norge, og om personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre. Faktaarkene er laget 1) i forbindelse med planleggingen av en ny levekårsundersøkelse blant ikke-vestlige innvandrergupper i Norge, og 2) som bakgrunnsinformasjon til en ny stortingsmelding om det flerkulturelle Norge (foreløpig tittel pr. juni 2004).

De ti gruppene som skal være med i levekårsundersøkelsen er innvandrere fra Pakistan, Vietnam, Irak, Bosnia-Hercegovina, Somalia, Iran, Tyrkia, Sri Lanka, Serbia og Montenegro og Chile. Utenom Chile er alle innvandrergruppene de ni største ikke-vestlige gruppene. Chile er den tolvte største ikke-vestlige innvandrergruppen, og er tatt med av hensyn til sammenlikning med resultatene fra levekårsundersøkelsen som ble gjennomført i 1996. I forbindelse med forarbeidet til levekårsundersøkelsen hadde vi behov for å oppsummere det vi kan si om disse innvandrergruppene på grunnlag av det vi allerede har av statistikk om de ti gruppene.

SSB har levert omfattende og detaljerte beskrivelser om innvandrerbefolkningen til Kommunal- og regionaldepartementet i forbindelse med den nye

stortingsmeldingen. Faktaarkene som er samlet i denne rapporten er kortfattede oppsummeringer for enkeltgrupper. For mer nyanserte beskrivelser viser vi til det resten av materialet, som blir publisert i løpet av 2004. Stortingsmeldingen har et visst fokus på barn og unge med innvandrerbakgrunn. Det synes å være behov for mer informasjon om unge med innvandrerbakgrunn i Norge. Det er bakgrunnen for at vi har oppsummert en del statistiske fakta om dem som er født i Norge med to utenlandsfødte foreldre.

1.2. Forskjeller langs mange dimensjoner

Det er forskjeller i de ulike innvandrergruppenes størrelse og sammensetning i forhold til alder og kjønn, innvandringsbakgrunn, boforhold, arbeidsdeltakelse, utdanningsdeltakelse og valgdeltakelse, for å nevne noen dimensjoner. Vel to tredjedeler har bakgrunn fra ikke-vestlige land. Vi ser en del forskjeller mellom innvandrere fra vestlige og ikke-vestlige land, men det er også store forskjeller innenfor disse grove gruppene. Det er levekår blant innvandrere fra ikke-vestlige land som skal kartlegges i levekårsundersøkelsen, og det er dem vi skal konsentrere oss om her. Blant innvandrere fra ikke-vestlige land er det også store forskjeller, også blant de ti gruppene vi beskriver i denne rapporten. Noen har kommet som flyktninger, andre som arbeidsinnvandrere, og andre igjen gjennom ekteskap og familiegjenforening. I noen innvandrergupper er det mange som har bodd lenge i Norge, i andre grupper er flertallet nyankomne. Det er dermed også stor variasjon i hvor mange som er født i Norge, med foreldre fra de ulike landene. Vi finne en del forskjeller mellom dem som er førstegenerasjonsinnvandrere og dem som er født i Norge av to utenlandsfødte foreldre. For mer utfyllende informasjon om innvandrerbefolkningen i Norge se Byberg 2002, Østby 2001 a og b og Lie 2002.

1.3. De største gruppene

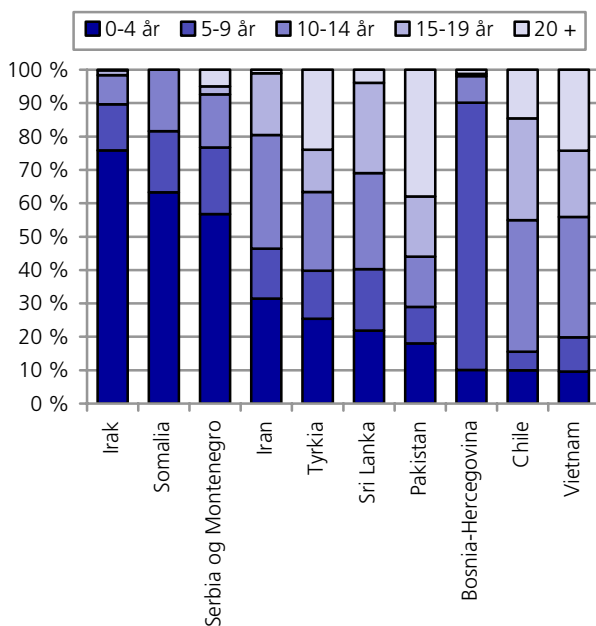
Personer med bakgrunn fra Pakistan utgjør den største enkeltgruppen, tett fulgt av svensker og dansker. Deretter følger gruppen med innvandrerbakgrunn fra Vietnam. Ser vi bare på ikke-vestlige innvandrere er innvandrere fra Pakistan, Vietnam og Irak de største gruppene. Innledningsvis har vi tatt med en tabell og en figur for å illustrere noen av forskjellene mellom de

ti utvalgte gruppene. Tabell 1.1. viser størrelsen og sammensetningen i de største ikke-vestlige innvandrerguppene i Norge per 1.1.2003. Tabellen viser hvor ulike innslag det er av personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre fra de ulike landene. Det er flest som er født i Norge med to foreldre fra Pakistan. De utgjør 20 prosent av alle med to utenlandsfødte foreldre og 30 prosent av alle med to utenlandsfødte foreldre over 18 år. Ser vi bare på førstegenerasjonsinnvandrere er det omtrent like mange fra Irak og Pakistan.

Tabell 1.1. De 12 største innvandrergruppene med bakgrunn fra ikke-vestlige land. 1.1.2003

Landbakgrunn	Innvandrer- befolkningen i alt	Første- generasjons- innvandrere	Født i Norge av to uten- landsfødte foreldre
Innvandrere i alt	332 793	277 262	55 531
Ikke-vestlige land	233 860	184 136	49 724
Pakistan	25 546	14 570	10 976
Vietnam	16 944	11 698	5 246
Irak	16 437	14 578	1 859
Bosnia-Hercegovina	15 498	13 572	1 926
Somalia	13 689	10 753	2 936
Iran	12 733	11 058	1 675
Tyrkia	12 343	8 336	4 007
Sri Lanka	11 475	7 785	3 690
Serbia- og Montenegro	9 941	8 161	1 780
Polen	7 303	6 536	767
Filippinene	6 838	5 976	862
Chile	6 806	5 511	1 295

Figur 1.1. Botid blant førstegenerasjonsinnvandrere fra 10 utvalgte ikke-vestlige land. 1.1.2003. Prosent

En tredjedel av alle førstegenerasjonsinnvandrere i Norge har bodd i Norge mer enn 15 år, en tredjedel i fem til 15 år, og resten mindre enn 5 år. Det er flest nyankomne fra Irak, Sverige, Somalia og Serbia- og Montenegro. Innvandrerbefolkningen er fordoblet siden 1990, og økningen gjelder først og fremst ikke-vestlige innvandrere. Figur 1.1. viser hvor store forskjeller det er i hvor lenge førstegenerasjonsinnvandrere fra de 10 landene har bodd i Norge.

1.4. Datakilder

Det er ikke gjort noen egen datainnsamling i forbindelse med denne rapporten. Det er et rent kvantitativt prosjekt basert utelukkende på registerdata og data fra utvalgundersøkelser.

Norge har en unik datasituasjon. Det finnes en rekke offentlige registre som SSB, under strenge regler, kan bruke til statistikkformål. I SSB er det en befolkningsdatabase, basert på folkeregisteret, hvor det blant annet finnes opplysninger om fødeland, eget og foreldrenes. I mange andre land blir en nødt til å gjøre analyser på grunnlag av statsborgerskap. Ved å ta utgangspunkt i statsborgerskap får en ikke med de tilfeller hvor personer med utenlandsk bakgrunn har skiftet statsborgerskap. Fødeland er en variabel som ikke forandrer seg. Statistikk om innvandrerbefolkningen blir utarbeidet med utgangspunkt i opplysninger om eget, foreldres og besteforeldres fødeland (se avsnitt om landbakgrunn).

SSB har en egen befolkningsdatabase utviklet for statistikkformål. Denne befolkningsbasen danner grunnlaget for statistikken over befolkningens sammensetning og befolkningsendringer. Grunnlaget for statistikken over endringer i befolkningen er elektroniske kopier til Statistisk sentralbyrå av alle meldinger som oppdaterer Det sentrale folkeregister (DSF). Oppdateringene i DSF gjøres delvis ved de lokale folkeregisterkontorene, som er knyttet til registerbasen (DSF) via terminaler, delvis sentralt i Skattedirektoratet. Mer detaljerte opplysninger om hvilke bearbeiding av data og kontroller som foretas er gitt i siste publiserte dokumentasjon; Brørs et al (2000): "Dokumentasjon av BESYS-befolkningsstatistikksystemet. Befolkningsendringer i 1998 og befolkningsbasen (BEBAS) 1. januar 2000", Notater 2000/24.

http://www.ssb.no/emner/02/90/notat_200024/notat_200024.pdf

Data om husholdninger og boforhold er hentet fra Folke- og bolig tellingen i 2001. SSB gjennomførte 3. november 2001 en folke- og bolig telling i Norge (FoB2001). Hensikten med denne landsomfattende tellingen var å beskrive hvordan folk bor i Norge, og å gi informasjon om befolknings sammensetning og levekår i det norske samfunnet. I FoB2001 blir opplysningene hentet inn både fra registre og ved hjelp av

spørreskjema. Data fra tellingen blir også benyttet til å supplere og oppdatere DSF. Folke- og bolig tellingen 2001 omfatter alle personer, også utenlandske statsborgere, som ifølge DSF var bosatt i Norge på tellingstidspunktet 3. november 2001.

Beskrivelsene av ekteskapsmønstrene i de ulike gruppene bygger på en rapport om ekteskapsmønstre i det flerkulturelle Norge (Lie 2004).

Beskrivelser av utdanningsnivå og utdanningsdel-takelse bygger på utdanningsstatistikk publisert som dagens statistikk og artikkel om innvandreres utdanningsnivå (Lie 2003).

Arbeidsdeltakelse, sysselsetting og arbeidsledighet bygger på arbeidsmarkedsstatistikk publisert som dagens statistikk, grunntabeller og rapport om flyktningers tilpasning til arbeidsmarkedet (Mathisen 2003).

1.5. Definisjoner og kjennemerker i statistikken

Innvandrerbefolkningen = personer med to utenlandsfødte foreldre

Statistisk sentralbyrå (SSB) definerer innvandrerbefolkningen som personer som enten selv har innvandret til Norge eller er født i Norge av to utenlandsfødte foreldre. Innvandrerbefolkningen deles inn i gruppene førstegenerasjonsinnvandrere uten norsk bakgrunn og personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre. Førstegenerasjonsinnvandrere uten norsk bakgrunn er født i utlandet av foreldre som også er født i utlandet. De med en av foreldrene født i Norge inngår dermed ikke i innvandrerbefolkningen. Det samme gjelder de som er født i utlandet av norskfødte foreldre.

1.6. Landbakgrunn

Vi grupperer innvandrerbefolkningen etter landbakgrunn. Landbakgrunn sier noe om eget og foreldres fødeland. Det er en statistikkvariabel som kan avledes fra opplysninger i befolkningsstatistikksystemet. Landbakgrunn som kjennetegn vil i en del tilfeller kunne gi oss en antydning om etnisitet, kulturell bakgrunn og religionstilknytning, men langt fra i alle tilfeller. Det er viktig å være klar over at det ikke er noe en til en forhold mellom landbakgrunn, religion og etnisitet. Selv om statsreligionen i Nepal er hindi, er langt fra alle nepalesere hinduer. De tilhører ulike etniske grupper og kan ha bakgrunn fra veldig forskjellige kulturtradisjoner, og være kristne, hinduer, buddhister og muslimer.

Landbakgrunn = Eget, mor eller fars fødeland

Vi har brukt opplysninger om landbakgrunn når det gjelder innvandrerbefolkningen. Innvandrerbefolkningen består, slik SSB definerer den, av personer med to utenlandsfødte foreldre. For førstegenerasjonsinnvandrere vil landbakgrunn være eget fødeland. For personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre vil landbakgrunn være bestemt av foreldrenes fødeland - og hvis det er forskjellig, mors fødeland. Personer utenfor innvandrerbefolkningen er her registrert med Norge som landbakgrunn.

I 2003 ble variabelen *landbakgrunn* gjennomgått med tanke på nye land i for eksempel tidligere Jugoslavia. Resultatet av operasjonen er at fødeland (og dermed også landbakgrunn) nå bare har någjeldende verdier, og at fordelingen mellom enkelte land er blitt riktigere. Sovjetunionen, Tsjekkoslovakia og samlekodene er forsvunnet. Personer fra det tidligere Jugoslavia er fordelt på de nye landene, og tilsvarende er gjort for Etiopia/Eritrea og Israel/Det palestinske området.

Innvandringsgrunn

SSB utarbeider oversikt over antall bosatte personer som en gang har kommet til Norge som flyktning eller ved familiegjenforening til en flyktning. Opplysningene er basert på en samkjøring mellom data fra SSBs befolkningsstatistikksystem og Utlendingsdirektoratets registre (Flyktningregisteret).

SSB utarbeider en variabel som heter *forenklet innvandringsgrunn*. Dette er en variabel som bygger på data fra Utlendingsdirektoratet, hvor flukt har vært årsaken til søknad og innvilgelse av opphold. Det skilles mellom hovedperson flyktning, og familietilknyttet til flyktning. Utover dette lager ikke SSB statistikk med opplysninger om innvandrings- og oppholdsgrunn.

1.7. Statistikk er forenkling

Rapporten er basert på statistiske opplysninger. Statistikken gir oss noen få opplysninger om noen type hendelser og aspekter ved folks liv. Den gir oss et generalisert bilde, eller et oversiktsbilde, og ikke individuelle beskrivelser. Statistikken kan fortelle oss noe om hvordan folk handler i ulike situasjoner, men sier ikke i seg selv noe om hvorfor. Andre studier, som for eksempel antropologiske og sosiologiske, hvor en intervjuer enkeltpersoner, hvor en ser både på hva de gjør, hva de sier at de gjør, og hvorfor de gjør som de gjør, vil kunne være utfyllende. I en kompleks virkelighet, der de personlige erfaringene ikke er tilstrekkelig til å gi en full oversikt, blir statistikk og generelle oversikter viktigere. Den generaliserte kunnskapen byr på en del viktige innsikter. Gjennomsnitt og gruppeforskjeller kan hjelpe oss å få en oversikt over systematiske forskjeller. Det vil også ofte være lettere å følge personer over tid i statistikken, enn i feltstudier (i hvert fall i Norge, hvor vi har et godt utgangspunkt for å lage

statistikk). Den generaliserte kunnskapen statistikken gir kan med andre ord hjelpe oss til å ordne verden, basert på en type kunnskap og fakta.

Vi snakker som sagt om "grupper" med ulik landbakgrunn vel vitende om at dette er en forenkling og at det er til dels store kulturelle forskjeller blant folk med samme landbakgrunn, og at det kan være relativt like grupper på tvers av landbakgrunn. Vi har ikke satt som noe kriterium at de med samme landbakgrunn nødvendigvis trenger "å føle" seg som medlem av en gruppe. Landbakgrunn er brukt som et endimensjonalt statistisk kjennetegn, og er uavhengig av individ- og gruppeidentitet og tilhørighet.

Kapittel 2 til 11 tar for seg de ti innvandrerguppene, og kapittel 12 inneholder en del statistikk om dem som er født i Norge med to utenlandsfødte foreldre.

2. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Pakistan

2.1. – den største innvandrerggruppen i Norge

- Ser vi bare på førstegenerasjonsinnvandrere er pakistanere den fjerde største gruppen. Det er langt flere fra Sverige og Danmark, og så vidt flere fra Irak.
- Det er 14 600 førstegenerasjonsinnvandrere fra Pakistan.
- 11 000 er født i Norge med to foreldre født i Pakistan.
- Av alle personer med to utenlandsfødt foreldre utgjør norskfødte med pakistanske foreldre 20 prosent. Dette er den klart største enkeltgruppen.
- 1 600 personer som er født i Norge har en norskfødt og en pakistanskfødt forelder. Denne gruppen kommer på sekstende plass av alle med en norskfødt og en utenlandsfødt forelder.

Jevn kjønnsfordeling, ung befolkning

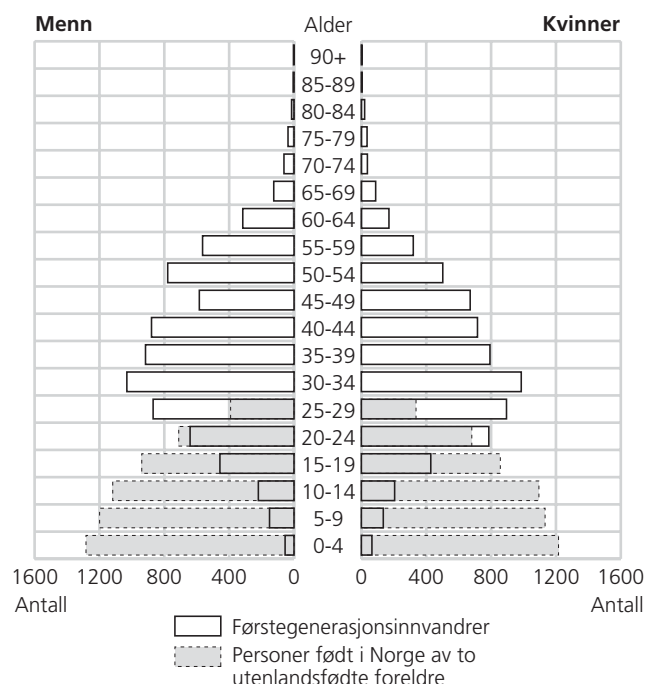
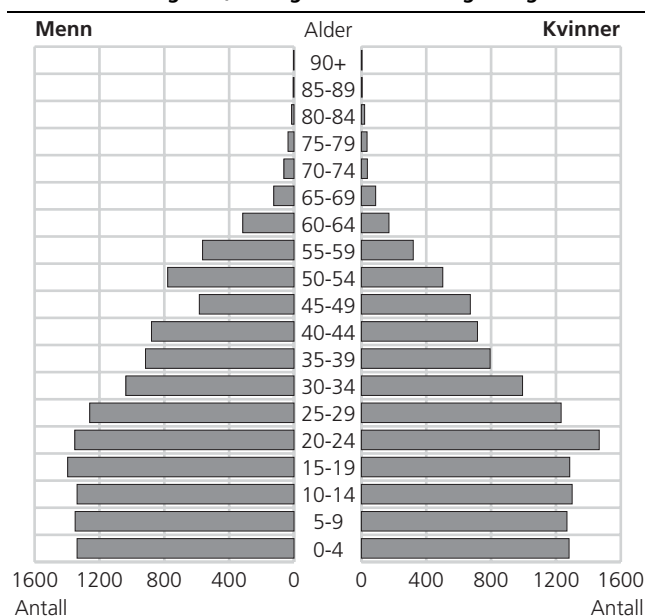
Det er litt flere menn enn kvinner i den pakistanske innvandrerbefolkningen i Norge, men i alderen 20-24 år er det litt flere kvinner enn menn.

Pakistanere er generelt sett yngre enn gjennomsnittet i Norge, men det er likevel den innvandringsgruppen med ikke-vestlig bakgrunn hvor det er en del som begynner å bli gamle. 780 personer er over 60 år. Dette er 5,4 prosent av alle førstegenerasjonsinnvandrere fra Pakistan. De som er født i Norge av to pakistanske foreldre er fremdeles ganske unge. Bare ni personer er over 30 år, og 75 prosent er under 18 år. I 2002 var det 40 døde og 522 fødte med to foreldre fra Pakistan.

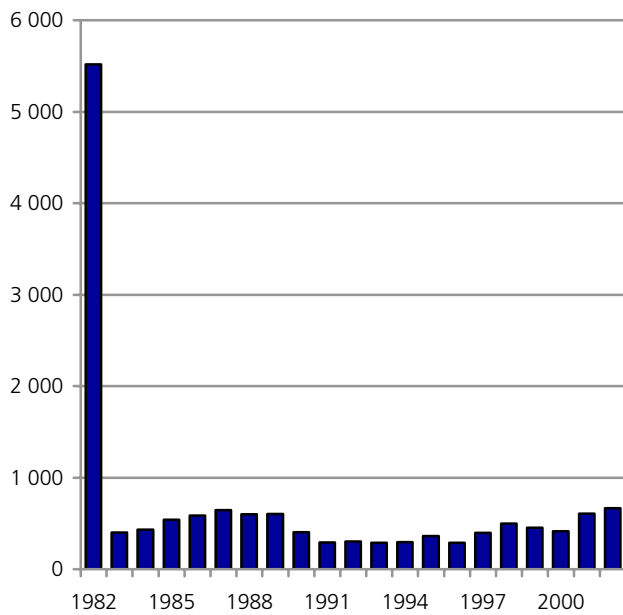
Tabell 2.1. Personer med bakgrunn fra Pakistan, etter innvandringskategori. 1.1.2003

Innvandringskategori	I alt	Menn	Kvinner
Førstegenerasjonsinnvandrer uten norsk bakgrunn	14 570	7 709	6 861
Personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre	10 976	5 647	5 329
Utenlandsadoptert eller født i utlandet av norske foreldre	13	7	6
Utenlandsfødt med én norsk forelder	27	13	14
Norskfødt med én utenlandsfødt forelder	1 614	838	776

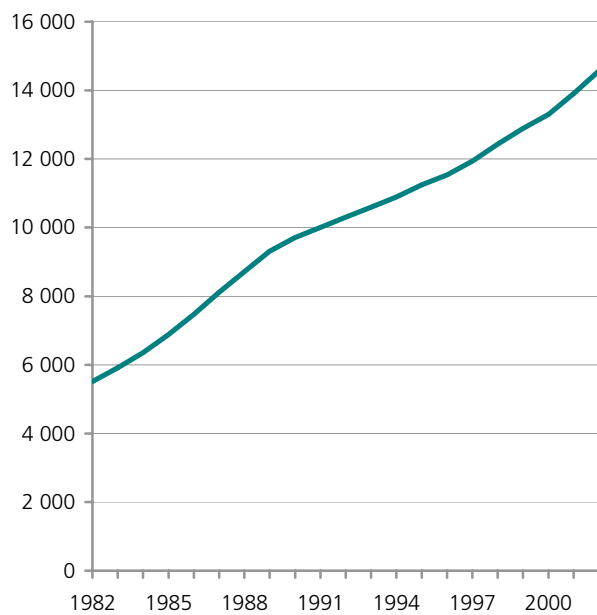
Figur 2.1. Befolkningspyramider for innvandrere med pakistansk bakgrunn, i alt og etter innvandringskategori. 2003

Figur 2.2. Førstegenerasjonsinnvandrere fra Pakistan, etter år for ankomst til Norge. 1.1.2003

Figur 2.3. Førstegenerasjonsinnvandrere fra Pakistan, etter botid i Norge. 1.1.2003

Tabell 2.2. Førstegenerasjonsinnvandrere fra Pakistan, etter botid i Norge. 1.1.2003. Absolutte tall og prosent

	Botid i år					
	I alt	20+	19-15	14-10	9-5	4-0
Absolutte tall	14 570	5 515	2 598	2 194	1 626	2 637
Prosent	100	38	18	15	11	18

Den gruppen av ikke-vestlige innvandrere med lengst botid i Norge

- Pakistanske førstegenerasjonsinnvandrere er blant de innvandrerne med lengst botid i Norge
- 38 prosent og 5 500 har bodd i Norge i mer enn 20 år
- De første innvandrerne fra Pakistan kom i 1967

De første pakistanerne kom til Norge til Norge vinteren 1967. Pakistanere er den gruppen av ikke-vestlige innvandrere av en viss størrelse med lengst botid i Norge. Tall fra folketellingene viser at det i 1970 var 130 pakistanere i Norge. I 1980 var det kommet 6 828 og i 1990 var tallet steget til 15 488.

Største gruppen som er født i Norge av utenlandske foreldre

Det at mange førstegenerasjonsinnvandrere fra Pakistan har bodd lenge i Norge er årsaken til at dette er den innvandrerguppen med flest som er født i Norge med to utenlandsfødte foreldre.

11 000 er født i Norge og har to foreldre som er født i Pakistan. Dette er den desidert største gruppen, etterfulgt av personer født i Norge med to foreldre fra Vietnam, med omtrent halvparten så mange. Personer født i Norge med pakistanske foreldre utgjør 20 prosent av alle som er født i Norge av utenlandsfødte foreldre.

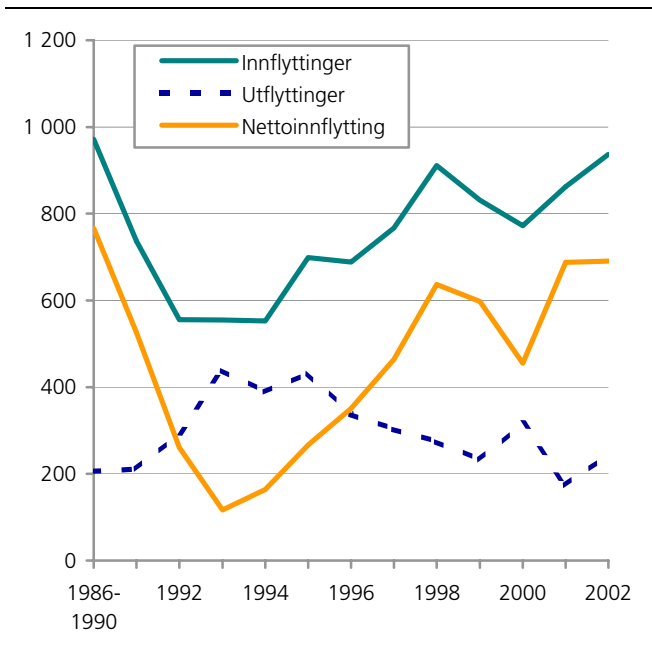
I tillegg er det altså 1 600 personer som er født i Norge og har en norsk og en pakistansk forelder. Det er dessuten noen som er født i Norge av en førstegenerasjonsinnvandrere fra Pakistan og en forelder født i Norge med pakistanske foreldre.

2.2. Mer innflytting - mindre utflytting

I hele perioden vi har sett på har det vært en positiv nettoinnflytting til Norge fra Pakistan. Det vil si at det hvert år er flere som flytter fra Pakistan til Norge enn det er personer som flytter fra Norge til Pakistan. Både inn- og utflyttingen har imidlertid variert en del. Nettoinnflyttingen til Norge fra Pakistan lå fra 1986 til 1990 på 770 i gjennomsnitt i året. På 1990-tallet har nettoinnflyttingen ligget på 380 i gjennomsnitt i året. I 1993 til 1994 var det spesielt lav nettoflytting. For årene 2000, 2001 og 2002 var gjennomsnittlig nettoflytting fra Pakistan til Norge på vel 600. Innflytting til Norge fra Pakistan har de siste årene ligget på mellom 770 og 940 i året. Ikke for noen år har pakistanere vært den største gruppen av flyttere til Norge. Fra Somalia var for eksempel nettoinnflytting til Norge i 2002 på 1 870.

Flyttinger fra Norge til Pakistan varierer en god del fra år til år. I 1993 var det 440 som flyttet fra Norge til Pakistan, i 2001 var tallet 170. De siste syv årene har flyttingene til Pakistan ligget på mellom 320 og 170 i året.

Figur 2.4. Innflyttinger til Norge fra Pakistan, og utflyttinger fra Norge til Pakistan. 1986-2002

Tabell 2.3. Innflyttinger til Norge fra Pakistan, og utflyttinger fra Norge til Pakistan, etter alder og kjønn. 2002

	I alt	0 - 9	10 - 19	20 - 29	30 - 39	40 - 49	50 - 59	60 - 69	70 +
Utflytting i alt	246	90	56	23	29	22	8	11	7
Menn	120	40	27	9	13	16	8	3	4
Kvinner	126	50	29	14	16	6	-	8	3
Innflytting i alt	937	172	230	297	101	68	19	34	16
Menn	423	83	102	135	51	29	7	9	7
Kvinner	514	89	128	162	50	39	12	25	9

I 2002 var det 246 personer som flyttet fra Norge til Pakistan. 126 var kvinner og 120 menn. Det er flest barn og unge som flytter fra Norge til Pakistan. De fleste som flytter ut av Norge er i aldersgruppene 0-9 år og 10-19 år. Ser vi på innflyttingen til Norge fra Pakistan er det også her litt flere kvinner enn menn som flytter. 514 kvinner og 423 menn flyttet fra Pakistan til Norge. De fleste som flytter til Norge er i alderen 10-19 år og 20-29 år. Ut fra registrert flytting ser det ikke ut til at hjemsending av unge jenter er særlig utbredt.

Arbeidsmigrasjon og familiegjenforening viktigste innvandringsgrunner

De første pakistanerne kom til Norge som arbeidsinnvandrere før innvandringsstoppen i 1974/75. I underkant av 1 000 pakistanere har dessuten kommet som flyktninger. Av de som har kommet som flyktninger har to av tre en botid på 10-19 år. Etter innvandringsstoppen har økningen i den pakistanske innvandrerbefolkningen skjedd hovedsakelig gjennom familiegjenforening. Det dreier seg om familiegjenforening med

innvandrere som tidligere hadde kommet som arbeidsmigranter, og for ektefeller og barn i forbindelse med nye ekteskapsinngåelser med ektefelle bosatt i Norge. I enkelte tilfeller kan en også få familiegjenforening i Norge med eldre enslige foreldre. Det er flere eldre kvinner enn menn som flytter til Norge som enslige foreldre (60-69 år).

Tre av fire er norske statsborgere

I 1975 var det 2 777 pakistanske statsborgere i Norge. I 1991 hadde tallet på pakistanske statsborgere steget til 11 442 personer. I tiden etter dette har antallet personer med statsborgerskap fra Pakistan sunket, og i 2003 var det 6 676 personer i Norge med pakistansk statsborgerskap. Til sammen 14 953 personer har skiftet fra pakistansk til norsk statsborgerskap i 25-årsperioden fra 1977 til 2002. Antallet overganger til norsk statsborgerskap toppet seg i perioden 1996-2000 med 1 079 personer i året i gjennomsnitt. I 2002 skiftet 829 personer fra pakistansk til norsk statsborgerskap.

26,1 prosent av innvandrerne med bakgrunn fra Pakistan hadde ved inngangen til 2003 pakistansk statsborgerskap, og 73,9 prosent av innvandrerne med bakgrunn fra Pakistan hadde norsk statsborgerskap.

2.3. Nesten tre av fire bor i par

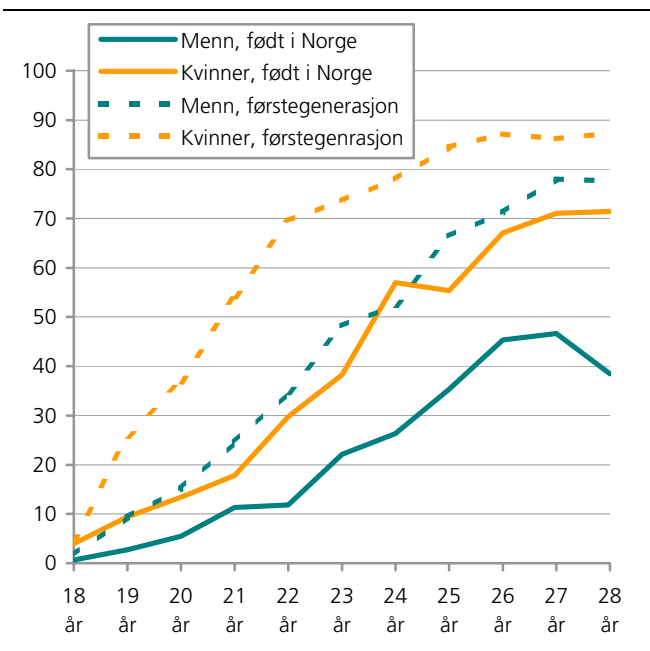
Blant innvandrere med bakgrunn fra Pakistan som er over 20 år og bor i privathusholdninger, bor 71,5 prosent i par (FOB 2001). Andelen som bor i par er høy sammenliknet med alle i Norge, og med de fleste innvandreregrupper. Andelen som lever som ektepar er høy, men andelen som bor som samboere er den laveste blant alle innvandreregruppene vi har sett på. 70,7 prosent er gift, og 0,8 prosent samboende. I hele befolkningen var det 62,5 prosent som bodde i par, og 50,2 prosent som var gift. Flere var samboere eller levde ikke i par.

Store husholdninger og flerfamiliehusholdninger

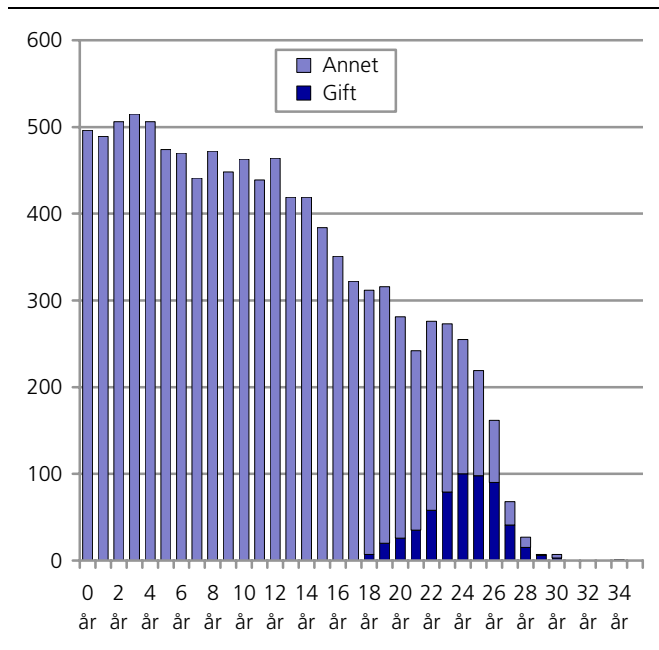
Innvandrere fra Pakistan er den gruppen hvor størst andel bor i store husholdninger (fem personer eller mer), og hvor det er mest vanlig med flerfamiliehusholdninger. Nesten 60 prosent bor i husholdninger med fem personer eller mer, mot 18 prosent i hele befolkningen. 15,1 prosent bor i flerfamiliehusholdninger mot 4,6 prosent i hele befolkningen. 6,6 prosent bor alene mot 16,5 prosent i hele befolkningen. Pakistanere har den laveste andelen aleneboere blant de største innvandreregruppene.

Blant kvinnelige førstegenerasjonsinnvandrere fra Pakistan i alderen 35-44 år var gjennomsnittlig antall barn i 2002 3,48 (Sopemi 2003). Gjennomsnittet for alle kvinner i Norge i samme alder var 2,01. 75 prosent av barna til de kvinnelige førstegenerasjonsinnvandrere fra Pakistan var født i Norge, og 52 prosent hadde fire barn eller mer.

Figur 2.5. Andel som er gift blant innvandrerbefolkningen med pakistansk bakgrunn, etter alder, kjønn og generasjon. 18-28 år. 1.1. 2002. Prosent

Figur 2.6. Personer som er gift blant dem som er født i Norge av to foreldre født i Pakistan. 1.1.2002

De som er født i Norge av pakistanske foreldre utsetter giftemålet

Førstegenerasjonsinnvandrere fra Pakistan gifter seg tidligere enn de som er født i Norge av to foreldre født i Pakistan. Mange i denne siste gruppen venter med å gifte seg, og det er derfor for tidlig å trekke sterke konklusjoner om ekteskapsmønsteret til de som er født i Norge. Av de som er født i Norge med to foreldre født i Pakistan er det 26 prosent av de som er over 18 år som har giftet seg.

Få ekteskap mellom pakistanere og norske uten innvandringsbakgrunn

Av 5 700 gifte pakistanske menn bosatt i Norge i 2002 var 3 prosent er gift med norsk ektefelle. Blant gifte pakistanske kvinner (5 200) var det langt færre som var gift med norsk ektefelle (0,7 prosent).

Tre av fire førstegenerasjonsinnvandrere finner ektefelle i utlandet

Blant pakistanere er det relativt sterke tradisjoner for å gifte seg med ektefelle med pakistansk bakgrunn. Av alle ekteskap inngått av bosatte førstegenerasjons innvandrerkvinner fra Pakistan i perioden 1996-2001 (479) var det bare 0,6 prosent av ekteskapsinngåelsene hvor mannen var *norsk* (utenfor innvandrerbefolkningen) og 1,2 prosent hvor mannen hadde annen utenlandsk bakgrunn. Hele 98 prosent inngikk ekteskap med mann med bakgrunn fra Pakistan. I 73 prosent av ekteskapsinngåelsene var mannen bosatt i utlandet ved ekteskapsinngåelsen.

Blant førstegenerasjons pakistanske innvandrer menn inngikk 94 prosent ekteskap med kvinne med bakgrunn fra Pakistan. 75 prosent av ekteskapene var med kvinne bosatt i utlandet ved ekteskapsinngåelsen. Det er flere pakistanske menn enn kvinner som henter ektefelle i utlandet, og dessuten litt flere som gifter seg med *norsk* ektefelle.

Ekteskapsinngåelsene til de som er født i Norge av to pakistanskfødte foreldre fulgte i stor grad mønsteret til førstegenerasjonsinnvandrere når det gjelder det å finne ektefelle i utlandet og med pakistansk bakgrunn. Flertallet er imidlertid ennå ikke gift, og de fleste, i større grad enn førstegenerasjonsinnvandrere, velger å utsette ekteskapsinngåelsen.

2.4. To av tre pakistanere eier boligen sin

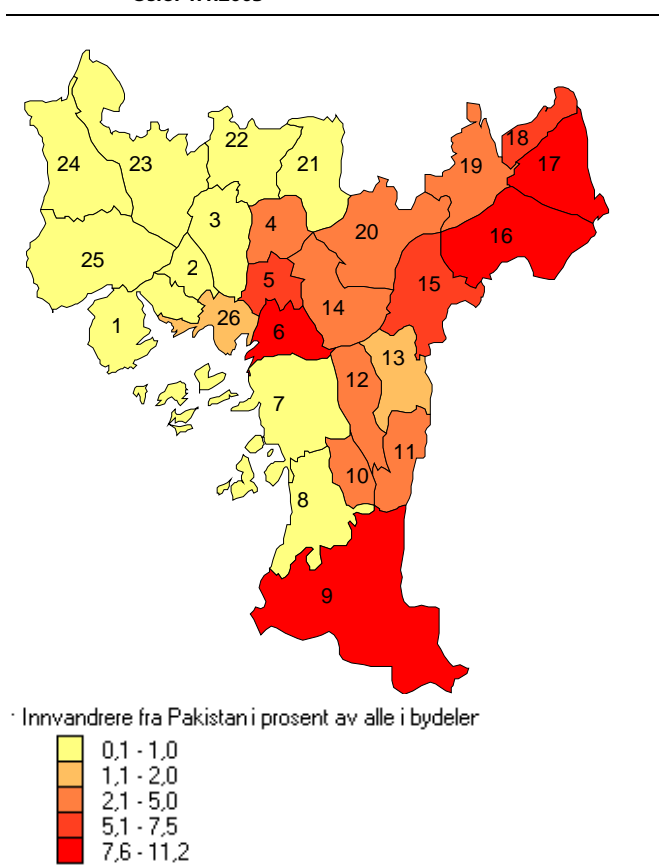
Mens kun 19 prosent av innvandrerne fra Irak og Afghanistan bor i eid bolig, bor hele 74 prosent av innvandrerne med landbakgrunn fra India og 67 prosent fra Pakistan i eid bolig (inklusive borettslagsleiligheter). Dette har sammenheng med at innvandrere fra India og Pakistan har lang botid i Norge, og har vært i stand til å anskaffe seg egen bolig. Av alle i Norge eier 82 prosent boligen sin selv. At andelen som eier boligen er lavere blant pakistanere har også sammenheng med at de jevnt over er yngre enn befolkningen ellers. Yngre personer generelt utgjør en stor del av leietakerne.

Over en tredjedel av innvandrere med bakgrunn fra Pakistan eier gjennom et borettslag eller aksjeselskap. At tre av fire med pakistansk bakgrunn bor i Oslo er en viktig forklaringsfaktor, da andelen borettslagseiere er høyest i Oslo.

Tabell 2.4. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Pakistan, etter fylke. Absolutte tall og prosent. 1.1. 2003

Fylke	Befolkningen i alt	Innvandrere fra Pakistan	I prosent av innvandrere fra Pakistan	Innvandrere fra Pakistan i prosent av befolkningen
Hele landet	4 552 252	25 546	100,00	0,56
01 Østfold	255 122	790	3,09	0,31
02 Akershus	483 283	3 135	12,27	0,65
03 Oslo	517 401	18 680	73,12	3,61
04 Hedmark	188 281	31	0,12	0,02
05 Oppland	183 582	63	0,25	0,03
06 Buskerud	241 371	980	3,84	0,41
07 Vestfold	218 171	169	0,66	0,08
08 Telemark	165 855	93	0,36	0,06
09 Aust-Agder	103 195	33	0,13	0,03
10 Vest-Agder	159 219	285	1,12	0,18
11 Rogaland	385 020	771	3,02	0,20
12 Hordaland	441 660	389	1,52	0,09
14 Sogn og Fjordane	107 274	5	0,02	0,00
15 Møre og Romsdal	244 309	15	0,06	0,01
16 Sør-Trøndelag	268 188	42	0,16	0,02
17 Nord-Trøndelag	127 610	9	0,04	0,01
18 Nordland	236 950	40	0,16	0,02
19 Troms	152 247	14	0,05	0,01
20 Finnmark Finnmark	73 514	2	0,01	0,00

Figur 2.7. Innvandrere med bakgrunn fra Pakistan, etter bydeler i Oslo. 1.1.2003

Tabell 2.5. Innvandrere med bakgrunn fra Pakistan. Bydeler i Oslo. 1.1.2003. Absolutte tall og prosent

Bydeler i Oslo	Innbyggere alt	Innvandrere med pakistansk bakgrunn	Prosent av Pakistanere i Oslo	Innvandrere fra Pakistan i prosent av alle i bydelen
I alt	517 401	18 680	100,00	3,61
01 Bygdøy-Frogner	20 455	59	0,32	0,29
02 Uranienborg-Majorstua	24 288	79	0,42	0,33
03 St.Hanshaugen-Ullevål	29 098	169	0,90	0,58
04 Sagene-Torshov	28 736	884	4,73	3,08
05 Grunerløkka-Sofienberg	26 784	1 381	7,39	5,16
06 Gamle Oslo	25 816	1 988	10,64	7,70
07 Ekeberg-Bekkelaget	16 928	142	0,76	0,84
08 Nordstrand	17 290	67	0,36	0,39
09 Søndre Nordstrand	32 830	3 664	19,61	11,16
10 Lambertseter	10 233	264	1,41	2,58
11 Bøler	13 334	457	2,45	3,43
12 Manglerud	12 694	330	1,77	2,60
13 Østensjø	15 498	283	1,51	1,83
14 Helsefyr-Sinsen	22 216	648	3,47	2,92
15 Hellerud	15 817	908	4,86	5,74
16 Furuset	29 372	2 562	13,72	8,72
17 Stovner	21 652	2 240	11,99	10,35
18 Romsås	6 774	368	1,97	5,43
19 Grorud	17 678	726	3,89	4,11
20 Bjerke	23 857	863	4,62	3,62
21 Grefsen-Kjelsås	18 112	107	0,57	0,59
22 Sogn	16 448	68	0,36	0,41
23 Vinderen	19 551	27	0,14	0,14
24 Røa	21 278	197	1,05	0,93
25 Ullern	26 694	157	0,84	0,59
26 Sentrum	1 331	27	0,14	2,03
27 Marka	1 636	0	0,00	0,00
Uoppgitt	1 001	15	0,08	1,50

2.5. Tre av fire med pakistansk bakgrunn bor i Oslo

- Det bor innvandrere med pakistansk bakgrunn i alle fylkene i Norge, men pakistanere er sammen med marokkanere blant de gruppene med høyest andel bosatt i Oslo.
- 85 prosent av alle i innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Pakistan bor i Oslo og Akershus. 73 prosent bor i Oslo alene.

Det bor 18 680 innvandrere med pakistansk bakgrunn i Oslo. 3 660 bor i bydel Søndre Nordstrand (20 prosent av alle med pakistansk innvandrerbakgrunn i Oslo). I bydelene Furuset og Stovner bor det 2 560 og 2 240 personer, og i Grunerløkka-Sofienberg og Gamle Oslo bor det henholdsvis 1 380 og 1 990 med pakistansk innvandrerbakgrunn. I bydelene Bygdøy-Frogner, Uranienborg-Majorstua, Nordstrand, Vinderen og Sentrum bor det under 100 personer med pakistansk bakgrunn.

Innvandrere fra Pakistan utgjør 3,6 prosent av befolkningen i hovedstaden. I den bydelen det bor flest innvandrere fra Pakistan utgjør de 11 prosent av hele befolkningen i bydelen (Søndre Nordstrand). I Stovner bydel utgjør pakistanere 10 prosent av befolkningen.

2.6. Gjennomsnittlig lavt utdanningsnivå blant pakistanere

10,5 prosent av innvandrere med bakgrunn fra Pakistan (30-44 år) har utdanning på universitets og høyskolenivå (i 2001). Dette er lavere enn gjennomsnittet for alle (30 prosent), og for hele gruppen av innvandrere (26,9) og blant ikke-vestlige innvandrere (21,3). Det er mange vi mangler utdanningsopplysninger om (20,3 prosent), en del med ingen fullført utdanning, og mange med grunnskoleutdanning som høyeste fullførte utdanning (27,5 prosent). Blant alle i Norge utgjør disse tre kategoriene til sammen 11,6 prosent. Blant pakistanere i denne aldersgruppen er utdanningsnivået høyere blant menn enn kvinner, mens forholdet er motsatt når vi ser på hele befolkningen.

Store forskjeller i utdanningsnivå mellom generasjonene

Førstegenerasjonsinnvandrere fra Pakistan i alderen 16-24 år har lavere utdanningsnivå enn gjennomsnittet blant alle førstegenerasjonsinnvandrere i denne aldersgruppen i Norge. For de som er født i Norge er det

motsatt. De med pakistanske foreldre har høyere utdanningsnivå enn andre med to utenlandsfødte foreldre. De som er født i Norge har et utdanningsnivå som ligner mer på gjennomsnittet i denne aldersgruppen i Norge enn førstegenerasjonsinnvandrere fra Pakistan. Det er en større andel som har utdanning på videregående skolenivå og en mindre andel med høyere utdanning. Forskjellene kan delvis forklares med aldersfordelingen blant de som er født i Norge med pakistanske foreldre. Det er likevel grunn til å tro at noen bruker litt lenger tid gjennom skole- og utdanningssystemet enn personer uten innvandringsbakgrunn.

Blant førstegenerasjonsinnvandrere fra Pakistan har mennene høyest utdanningsnivå, mens det blant de som er født i Norge er det kvinnene som har høyest utdanningsnivå.

Ser vi på deltakelse i høyere utdanning (i alderen 19-24 år) er det også stor forskjell mellom førstegenerasjonsinnvandrere fra Pakistan og de som er født i Norge med pakistanske foreldre. De som er født i Norge har en deltakelse på 17,3 prosent, mot 7,2 prosent for førstegenerasjonsinnvandrere. Gjennomsnittet for alle i denne aldersgruppen, uavhengig av innvandringskategori og landbakgrunn er 26,4 prosent for alle, 21,6 prosent for menn og 31,4 prosent for kvinner.

Tabell 2.6. Personer 16-24, etter høyeste fullførte utdanning, kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn. 2001. Prosent

Kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn	I alt	Uoppgitt	Ingen fullført utdanning	Prosent			
				Grunnskolenivå	Videregående skolenivå ²	Universitets- og høyskolenivå, kort ³	lang ⁴
Alle i Norge	485 092	3,1	0	14,9	74,3	7,5	0,1
Innvandrerbefolkningen	34 110	25,1	0,2	16,2	54,7	3,7	0,1
Førstegenerasjonsinnvandrere	27 489	29,5	0,2	15,3	51,3	3,6	0,1
Personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre	6 621	6,8	0	20,1	68,9	4	0,1
Pakistan i alt	4 527	13,0	0,3	20,8	63,4	2,4	0,1
Førstegenerasjonsinnvandrere	1 907	20,9	0,6	19,1	57,8	1,6	0
Personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre	2 620	7,2	0	22	67,4	3,1	0,2
Kvinner							
Pakistan	2 234	14,9	0,4	17,9	64	2,6	0,1
Førstegenerasjonsinnvandrere	996	25,6	0,9	16,1	55,5	1,9	0
Personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre	1 238	6,3	0,1	19,4	70,8	3,2	0,2
Menn							
Pakistan	2 293	11,1	0,1	23,6	62,8	2,3	0,1
Førstegenerasjonsinnvandrere	911	15,7	0,3	22,5	60,3	1,2	0
Personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre	1 382	8,0	0,0	24,4	64,4	3,0	0,2

Tabell 2.7. Deltakelse i høyere utdanning i prosent av personer i alderen 19-24 år, etter kjønn. Innvandrerbefolkningen i alt og innvandrere med pakistansk bakgrunn. 2000

Landbakgrunn	Førstegenerasjonsinnvandrere			Født i Norge av to utenlandsfødte foreldre		
	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner
Innvandrerbefolkningen	12,7	11,5	13,7	20,9	18,7	23,3
Pakistan	7,2	8,5	6,1	17,3	17	17,6

Tabell 2.8. Arbeidstakerandeler for personer i alderen 16-74 år, hele befolkningen og førstegenerasjonsinnvandrere, etter kjønn og landbakgrunn. Prosent. 4. kvartal 2001

	I alt	Menn	Kvinner
Hele befolkningen	60,8	62,9	58,6
Førstegenerasjonsinnvandrere i alt	51,3	55,3	47,2
Asia i alt	46,2	51,4	40,7
Pakistan	38,3	48,9	26,1

2.7. Arbeidsdeltakelsen blant pakistanere er lav, men har økt siden 1990

Arbeidstakerandelen blant førstegenerasjonsinnvandrere fra Pakistan bosatt i Oslo økte fra 33,6 prosent i 1990 til 38,3 prosent i 2001. Blant personer uten innvandringsbakgrunn økte andelen i samme periode fra 59 til 64,8 prosent. Av alle med pakistansk innvandringsbakgrunn i hele landet var arbeidstakerandelen i 4. kvartal 38,3 prosent. Få innvandrergupper har faktisk så lav arbeidsdeltakelse. Arbeidsdeltakelsen er lavere blant pakistanere enn mange andre ikke-vestlige innvandrergupper i Norge, også en del grupper hvor det er mange med kortere botid.

Deltakelsen var langt høyere for menn (48,9 prosent) enn kvinner (26,1). Arbeidsdeltakelsen er dermed lavere enn gjennomsnittet for alle innvandrere fra Asia (46,2 prosent). Den lave arbeidstakerandelen blant pakistanske kvinner trekker gjennomsnittet ned i forhold til andre asiatisk innvandrergupper.

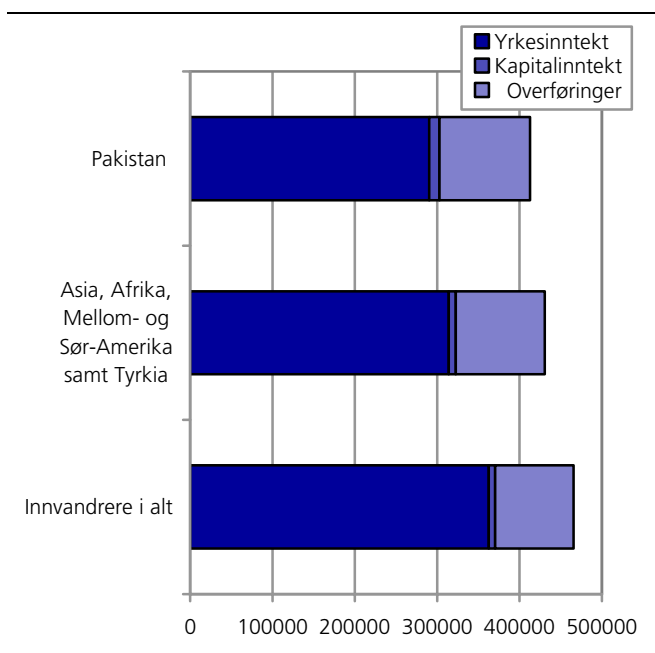
5 prosent av pakistanere i Oslo er selvstendig næringsdrivende

I 2001 var 5 prosent av alle førstegenerasjonsinnvandrere fra Pakistan bosatt i Oslo selvstendig næringsdrivende. Dette er høyere enn i de fleste innvandrergruppene og høyere enn blant befolkningen ellers (4 prosent).

Ser vi på samlet andel sysselsatte førstegenerasjonsinnvandrere blant pakistanere i fjerde kvartal 2002 var andelen 44,2. Det var en liten nedgang i forhold til sysselsettingsandel i 2001 (45,1 prosent).

Selv om arbeidsdeltakelsen er lavere enn blant pakistanere enn blant mange andre innvandrergupper, er ikke registrert ledighet tilsvarende høyere. Følgelig er det mange pakistanere, og særlig kvinner, som ikke er aktive på arbeidsmarkedet, verken som arbeidstakere eller registrerte arbeidsledige.

Figur 2.8. Inntektsregnskap for innvandrerbefolkningen. Ektepar (med og uten barn) og samboerpar med felles barn hvor begge voksne har samme landbakgrunn, etter land. Hovedinntektstaker 25-55 år. Gjennomsnitt. 2001. Kroner

Økt arbeidsledighet

I tredje kvartal 2001 var arbeidsledigheten blant førstegenerasjonsinnvandrere fra Pakistan 8,2 prosent. Kvinnene hadde den høyeste registrerte ledigheten med 12,7 prosent, mot 6,1 prosent blant mennene. I tredje kvartal 2003 hadde arbeidsledigheten steget til 11,3 prosent, 8,2 prosent for menn og 17,7 prosent blant kvinner. Arbeidsledigheten er svært høy sammenliknet med gjennomsnittet for alle i Norge, men lavere enn blant de andre ikke-vestlige innvandrergruppene vi har sett på. Bare innvandrere fra Chile har arbeidsledighet på omtrent samme nivå, 11,8 prosent.

2.8. Lav gjennomsnittsinntekt

Gjennomsnittlig yrkesinntekt for par fra Pakistan var i 2001 kr 290 500. Dette ligger et stykke under gjennomsnittet for par med bakgrunn fra tredje verden og innvandrere i alt. Pakistanske par har i gjennomsnitt mindre yrkesinntekt, men mer skattepliktige overføringer. De har langt mindre sosialhjelp, men en del høyere overføringer fra folketrygden (uføretrygd og alderspensjon) enn andre. Inntekt etter skatt og renteutgift/boliginntekt er også en del lavere enn for mange andre grupper, men forskjellen er da noe mindre.

Den lave gjennomsnittlige lønnsinntekten henger sammen med den relativt lave sysselsettingsandelen blant pakistanske innvandrere. Gjennomsnittlig antall barn i husholdninger er høyere blant pakistanske par enn gjennomsnittet blant innvandrere fra tredje verden og blant innvandrere i alt. Det er dermed flere som skal klare seg innenfor denne inntekten.

Tabell 2.9. Inntektsregnskap for innvandrerbefolkningen.¹ Ektepar (med og uten barn) og samboerpar med felles barn hvor begge voksne har samme landbakgrunn, etter land.² Hovedinntektstaker 25-55 år. Gjennomsnitt. 2001. Kroner

	Innvandrere i alt	Asia, Afrika, Mellom- og Sør-Amerika samt Tyrkia	Pakistan
Yrkesinntekt	362 400	314 000	290 500
Av dette lønn	335 600	288 300	237 200
+ Kapitalinntekt	8 100	8 400	12 400
Av dette brutto renteinntekt	4 700	4 700	5 200
Overføringer	94 800	108 300	109 700
+ Skattepliktige overføringer	36 800	43 400	54 900
Av dette			
Pensjoner fra folketrygden	21 900	27 200	41 400
Arbeidsledighetstrygd	11 400	12 200	6 900
+ Skattefrie overføringer	58 000	64 900	54 800
Av dette			
Barnetrygd	21 200	22 700	26 800
Sosialhjelp	17 700	20 500	7 500
Samlet inntekt	465 300	430 700	412 600
- Sum utlignet skatt og negative overføringer	108 900	89 600	84 600
Inntekt etter skatt	356 500	341 100	328 000
Renteutgifter og boliginntekt	33 900	34 400	36 800
Inntekt etter skatt og renteutgift/boliginntekt	322 600	306 700	291 200
Antall barn 0-17 år	1,7	1,8	2,2
Antall familier	27 929	19 419	3 755

¹ Omfatter både førstegenerasjonsinnvandrere og personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre.

² I tallet på ektepar er registrerte partnerskap inkludert.

2.9. 40 prosent valgdeltakelse blant pakistanere med norsk statsborgerskap

Blant alle innvandrere med norsk statsborgerskap var valgdeltakelsen ved lokalvalget i 2003 41 prosent. Den samlede valgdeltakelsen var lik for kvinner og menn. Valgdeltakelsen varierer mye mellom ulike innvandrergupper, og det har til dels sammenheng med ulik alderssammensetning og forskjeller i hvor lenge en har bodd i Norge. Blant norske statsborgere med innvandrerbakgrunn fra ikke-vestlige land var valgdeltakelsen 36 prosent, 37 prosent for menn, og 35 prosent for kvinner. Blant innvandrere med norsk statsborgerskap og innvandrerbakgrunn fra Pakistan var valgdeltakelsen noe høyere enn gjennomsnittet for ikke-vestlige innvandrere med 40 prosent, noe høyere for menn (42 prosent) enn kvinner (38 prosent). Selv om pakistanere er blant dem med lengst botid i Norge lå valgdeltakelsen ikke mye over gjennomsnittet for ikke-vestlige innvandrere.

40 prosent valgdeltakelse også blant pakistanske statsborgere

Utenlandske statsborgere kan stemme ved lokalvalg dersom de oppfyller de generelle reglene for stemmerett for norske statsborgere, og dersom de har stått innført i folkeregisteret som bosatt de siste tre årene før valgdagen, eller er statsborger i et annet nordisk land og folkeregistrert bosatt i Norge senest 31. mai valgåret. Valgdeltakelsen blant utenlandske statsborgere fra ikke-vestlige land var 25 prosent, 23 prosent for menn, og 26 prosent for kvinner. Blant innvandrere med pakistansk statsborgerskap var valgdeltakelsen betydelig høyere enn gjennomsnittet for utenlandske statsborgere, med 40 prosent. Også her var valgdeltakelsen høyere for menn (42 prosent) enn kvinner (39 prosent).

3. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Vietnam

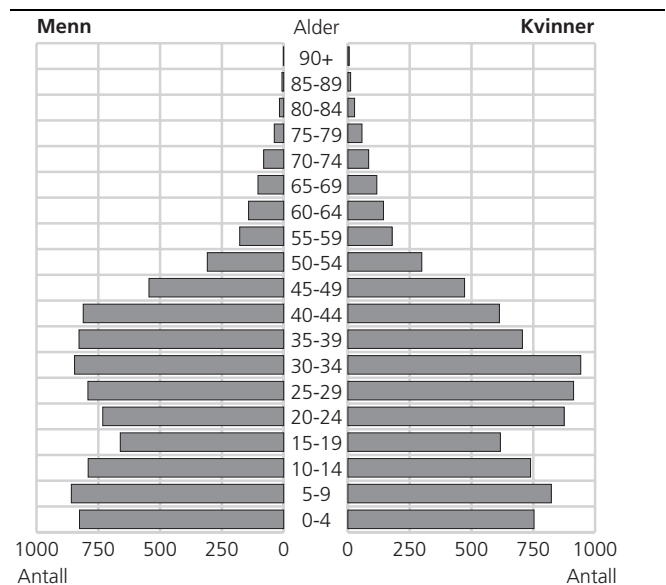
3.1. Den fjerde største innvandrerguppen

- Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Vietnam er den fjerde største innvandrerguppen i Norge med 16 944 personer.
- Pr. 1.1.2003 var det 11 698 førstegenerasjonsinnvandrere fra Vietnam i Norge.
- Førstegenerasjonsinnvandrerne fra Vietnam er den sjetteste største gruppen, etter førstegenerasjonsinnvandrere fra Sverige, Danmark, Irak, Pakistan og Bosnia-Hercegovina.
- 5 246 personer er født i Norge med begge foreldre født i Vietnam. Av alle som er født i Norge med to utenlandsfødte foreldre utgjør de med foreldre fra Vietnam 9,5 prosent, den nest største gruppen. 84 prosent er under 15 år.
- 821 personer er født i Norge og har en norskfødt og en vietnamesiskfødt forelder.
- Det er like mange kvinner og menn med innvandrerbakgrunn fra Vietnam.
- Det er litt flere kvinner enn menn i alderen 20-34 år.
- Det er litt flere menn enn kvinner i alderen 35-49 år.

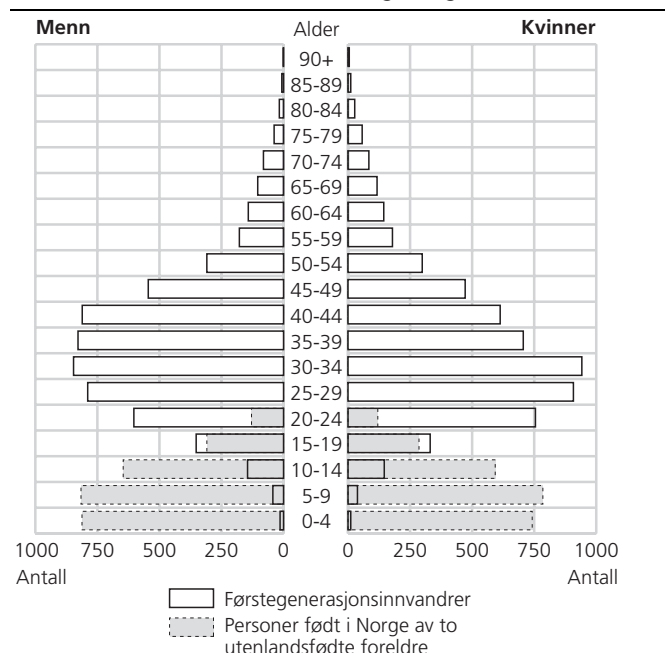
Tabell 3.1. Personer med bakgrunn fra Vietnam, etter innvandringskategori. 1.1. 2003

Innvandringskategori	I alt	Menn	Kvinner
Førstegenerasjonsinnvandrere uten norsk bakgrunn	11 698	5 853	5 845
Personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre	5 246	2 715	2 531
Utenlandsadoptert eller født i utlandet av norske foreldre	197	72	125
Utenlandsfødt med én norsk forelder	37	18	19
Norskfødt med én utenlandsfødt forelder	821	421	400

Figur 3.1. Befolkningspyramide for innvandrerbefolkningen fra Vietnam. 1.1. 2003

Figur 3.2. Befolkningspyramide for innvandrerbefolkningen fra Vietnam, etter innvandringskategori. 1.1. 2003

3.2. Vietnamesere har kommet som flyktninger

Av 11 447 førstegenerasjonsinnvandrere fra Vietnam (per 1.1.2002) hadde 10 346 kommet til Norge som flyktninger. Av disse kom 6 733 som "hovedflyktning", og 3 613 personer gjennom familiegjenforening med "hovedflyktning", men har selv også status som flyktning. En betydelig andel av flyktningene har kommet gjennom FNs høykommissær for flyktninger, som kvoteflyktninger eller overføringsflyktninger (4 244 per 1.1.2002).

Stor reduksjon i antall innflyttere fra 1993 til 1994

Flyttingen til Norge fra Vietnam begynte med flyktninger etter Vietnam-krigen i 1975. Den første store flyktningstrømmen fra Vietnam fant sted i årene 1978-1982. Mange var båtflyktninger som ble tatt opp av norske skip i Sør-Kina-havet, og fikk komme til Norge dersom de ville.

Vi har her sett spesielt på flyttinger i perioden 1986-2002. Tallet på flyttinger fra Vietnam til Norge holdt seg på et relativt høyt nivå (450-550 årlig) frem til 1994. Da sank innflyttingene til omtrent halvparten. Fra 1994 til 2000 har innflyttingene til Norge fra Vietnam ligget på rundt 200 i året. I 2001 og 2002 steg tallet på innflyttinger noe. Antallet utflyttinger har i hele perioden vi har sett på ligget lavt, og stort sett under 30 i året.

Flere kvinner enn menn som flytter

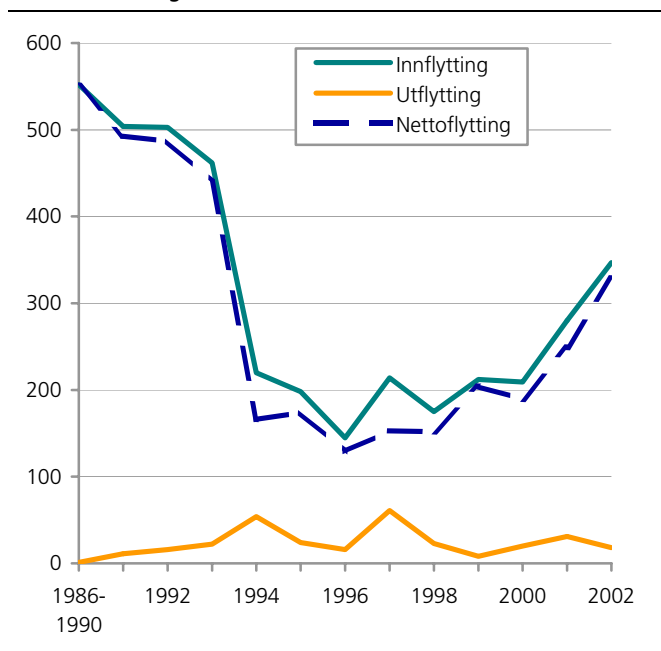
I 2002 var det langt flere kvinner (249) enn menn (98) som flyttet fra Vietnam til Norge. Kvinnene i aldersgruppen 20-29 år utgjør nesten halvparten av samtlige kvinner som flytter fra Vietnam til Norge. Det er den

samme aldersgruppe som dominerer blant menn som flytter.

Fire av fem har bodd i Norge i ti år eller mer

Av førstegenerasjonsinnvandrere fra Vietnam som bodde i Norge per 1.1. 2003 hadde bare 10 prosent kort botid i Norge (0-4 år). 10 prosent hadde bodd i Norge 5-9 år og hele 80 prosent hadde bodd i Norge i ti år eller mer. 44 prosent hadde bodd i Norge i 15 år eller mer, og 24 prosent hadde bodd i Norge siden før 1983.

Figur 3.3. Innflytting fra til Norge fra Vietnam, og utflytting fra Norge til Vietnam. 1986-2002

Tabell 3.2. Innflytting til Norge fra Vietnam, og utflytting fra Norge til Vietnam. 1986-2002

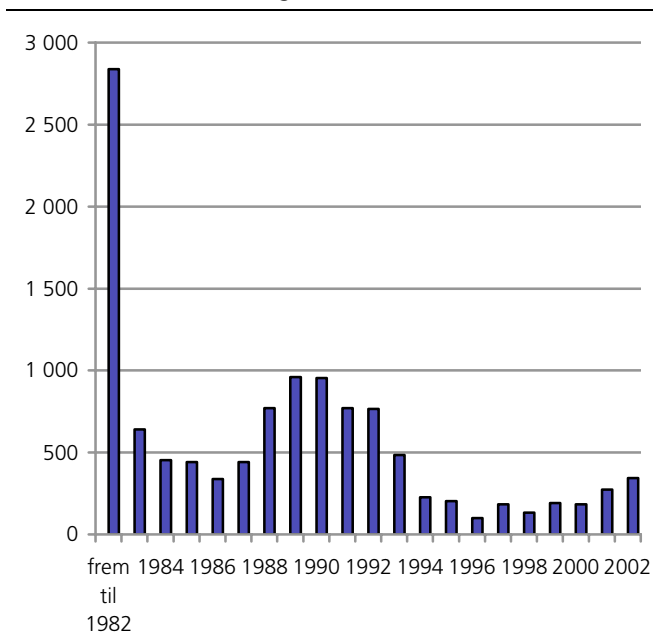
	1986-1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Innflytting	552	504	503	462	220	198	145	214	175	212	209	280	347
Utflytting	1	11	16	22	54	24	16	61	23	8	20	31	18
Nettoflytting	551	493	487	440	166	174	129	153	152	204	189	249	329

Tabell 3.3. Innflytting fra til Norge fra Vietnam, og utflytting fra Norge til Vietnam, etter alder og kjønn. 2002

	I alt	0 - 9	10 - 19	20 - 29	30 - 39	40 - 49	50 - 59	60 - 69	70 +
Utflytting i alt	18	-	1	4	6	3	-	4	-
Menn	7	-	-	2	3	1	-	1	-
Kvinner	11	-	1	2	3	2	-	3	-
Innflytting i alt	347	42	46	148	62	34	8	5	2
Menn	98	20	12	35	13	12	4	1	1
Kvinner	249	22	34	113	49	22	4	4	1

Tabell 3.4. Førstegenerasjonsinnvandrere fra Vietnam, etter botid i Norge. 1.1.2003. Absolutte tall og prosent

	Botid i antall år					
	I alt	0-4	5-9	10-14	15-19	20+
Absolutte tall	11 698	1 124	1 197	4 222	2 317	2 838
Prosent	100	9,6	10,2	36,1	19,8	24,3

Figur 3.4. Førstegenerasjonsinnvandrere fra Vietnam etter år for ankomst til Norge. 1.1. 2003

Ni av ti har norsk statsborgerskap

I 1981 var det 2 258 personer i Norge med vietnamesisk statsborgerskap. I 1991 var antallet med statsborgerskap fra Vietnam steget til 6 898. I 2003 hadde antallet sunket til 1 582 personer. Til sammen 13 009 personer har skiftet fra vietnamesisk til norsk statsborgerskap i løpet av 25 år, fra 1977-2002. I 2002 skiftet 292 personer fra vietnamesisk til norsk statsborgerskap.

90,7 prosent av innvandrerne med bakgrunn fra Vietnam hadde ved inngangen til 2003 norsk statsborgerskap.

3.3. Mange kjernefamilier

50,9 prosent av vietnameserne bor i husholdninger som består av foreldre og barn under 18 år. Dette er litt under gjennomsnittet for innvandrere fra Asia. 11,4 prosent av vietnameserne er aleneboere (enslige). Bare 5,5 prosent av vietnameserne bor i husholdninger som består av par uten barn. 10 prosent av vietnameserne bor i husholdninger som utgjøres av enslig foreldre med barn. Dette er en ganske stor andel etter både asiatiske og europeiske forhold, fra Asia er det bare innvandrere fra Iran som har litt større andel. Det er en forsvinnende liten andel på 1,1 prosent av vietnameserne som bor i husholdninger som utgjør kjernefamilier med foreldre og voksne barn.

En stor andel av vietnameserne bor i flerfamiliehus-holdninger (13,7 prosent). Dette er over tre ganger så stor andel som for norske utenfor innvandrerbefolkningen. Hele 39,1 prosent av vietnameserne bor i husholdninger på fem personer eller mer.

2,53 barn i gjennomsnitt

Kvinnelige førstegenerasjonsinnvandrere fra Vietnam i alderen 35-44 år hadde i 2002 i gjennomsnitt 2,53 barn. Dette gjennomsnittet er høyere enn for alle kvinner i Norge (2,01), og høyere enn gjennomsnittet for alle kvinner fra Asia (2,25), men lavere enn for eksempel blant kvinner fra Pakistan (3,48) og Irak (3,19). 70 prosent av barna til vietnamesiske kvinner i denne alderen er født i Norge. 25 prosent har fire eller flere barn.

Dette har endret seg siden 1996. Da hadde vietnamesiske kvinner i alderen 35-44 år 2,84 barn i gjennomsnitt, og 47 prosent hadde fire eller flere barn. 47 prosent av barna var da født i Norge.

Tre av fem bor i par

58,7 prosent av vietnamesiske innvandrere over 20 år i privathusholdninger bor i par. Gjennomsnittet for alle i Norge er 62,5 prosent. 54,4 prosent er gift, og 4,3 prosent er samboende (FOB 2001).

Det er ikke så mange som gifter seg i ung alder. Av alle vietnamesiske menn i alderen 18-23 år er 4,0 prosent gift, og 21,4 prosent av kvinnene i samme aldersgruppe er gift. De som er født i Norge av to foreldre født i Vietnam er unge, og av dem som er over 18 år er det nesten ingen som er gift.

Vietnamesere er gift med vietnamesere

Av 2 955 gifte vietnamesiske menn bosatt i Norge (per 1.1.2002) var 2 prosent av er gift med norske kvinner. De aller flest var gift med kvinne fra Vietnam (93 prosent). 1 prosent var gift med kvinne med annen utenlandsk bakgrunn. 4 prosent av ektefellene mangler vi opplysninger om. De vi mangler opplysninger om viser seg ofte å være bosatt i den bosatte ektefellens opprinnelsesland. Av 3 046 gifte vietnamesiske kvinner bosatt i Norge var 6 prosent gift med norsk mann. 90 prosent med vietnamesisk mann, og 1 prosent med menn med annen utenlandsk bakgrunn. 3 prosent av ektefellene manglet vi opplysninger om.

I perioden 1996 til 2001 fant tre av fem vietnamesiske menn som giftet seg ektefelle i utlandet. Blant vietnamesiske kvinner fant en av fire ektefelle i utlandet.

To av tre vietnameserne eier boligen sin

63,7 prosent av innvandrerbefolkningen fra Vietnam eier den boligen de bor i, mens 36,3 prosent leier bolig. Når andelen eiere er såpass høy, henger dette sammen med at de fleste vietnamesere har bodd lenge i Norge og har hatt relativt høy arbeidsdeltakelse i de senere år.

3.4. Innvandrere fra Vietnam bor i Sør-Norge

26,5 prosent av alle med innvandrerbakgrunn fra Vietnam bor i Oslo. Dette er en mindre andel enn det en finner blant mange andre grupper av ikke-vestlige innvandrere. Det bor 4 485 innvandrere med bakgrunn fra Vietnam i Oslo, 2 269 i Akershus, 1 594 i Østfold, 1 452 i Rogaland, og 1 369 i Hordaland. Det bor innvandrere med bakgrunn fra Vietnam i alle landets fylker, men svært få i Sogn og Fjordane og i de tre nordligste fylkene. I forhold til folketallet bor det relativt flest fra Vietnam i Oslo, mens det bor ganske mange i Østfold og Vest-Agder.

Det bodde innvandrere fra Vietnam i 150 av landets kommuner. Det bor flest i Oslo kommune, og deretter følger store bykommuner som Bergen (1 158), Kristiansand, Trondheim, Stavanger. Også i Moss, Skedsmo og Sandnes er det over 500 innvandrere med bakgrunn fra Vietnam. Utsira er den kommunen der innvandrere fra Vietnam utgjør den største andelen av befolkningen (3,13 prosent). Deretter følger Rælingen (2,49) og Moss (2,24).

Det er 4 485 vietnamesere bosatt i Oslo (1.1. 2003), og de utgjør 0,87 prosent av befolkningen i hovedstaden. Det bor vietnamesere i alle bydeler i Oslo. Det er flest som bor i Furuset bydel (772 personer). Dette er 17 prosent av alle vietnamesere som bor i Oslo, og de utgjør 2,6 prosent av befolkningen i bydelen. I Romsås Stovner og Søndre Nordstrand utgjør også vietnamesere over 2,0 prosent av befolkningen i bydelen.

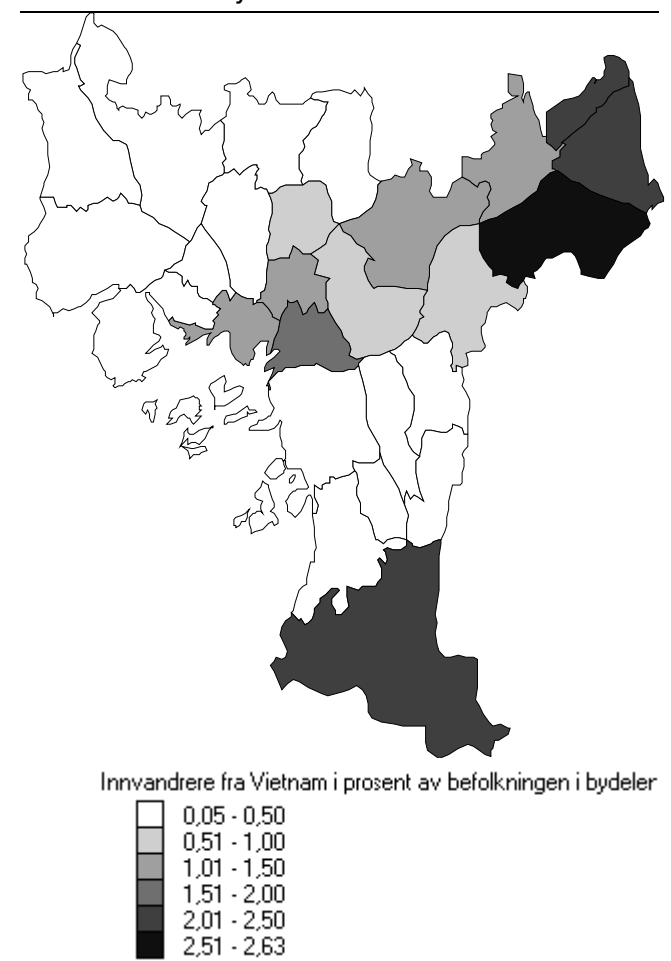
Tabell 3.5. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Vietnam, etter fylke 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent

Fylke	Befolkningen i alt	Innvandrere fra Vietnam	I prosent av innvandrere fra Vietnam	Innvandrere fra Vietnam i prosent av befolkningen
Hele landet	4 552 252	16 944	100,00	0,37
01 Østfold	255 122	1 594	9,41	0,62
02 Akershus	483 283	2 269	13,39	0,47
03 Oslo	517 401	4 485	26,47	0,87
04 Hedmark	188 281	656	3,87	0,35
05 Oppland	183 582	322	1,90	0,18
06 Buskerud	241 371	1 024	6,04	0,42
07 Vestfold	218 171	1 064	6,28	0,49
08 Telemark	165 855	498	2,94	0,30
09 Aust-Agder	103 195	259	1,53	0,25
10 Vest-Agder	159 219	849	5,01	0,53
11 Rogaland	385 020	1 452	8,57	0,38
12 Hordaland	441 660	1 369	8,08	0,31
14 Sogn og Fjordane	107 274	20	0,12	0,02
15 Møre og Romsdal	244 309	156	0,92	0,06
16 Sør-Trøndelag	268 188	844	4,98	0,31
17 Nord-Trøndelag	127 610	67	0,40	0,05
18 Nordland	236 950	7	0,04	0,00
19 Troms	152 247	7	0,04	0,00
20 Finnmark Finnmark	73 514	2	0,01	0,00

Tabell 3.6. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Vietnam, etter kommune. 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent

	Innvandrerbefolkningen fra Vietnam	Prosent av innvandrere fra Vietnam	Prosent av befolkningen i kommunen
I alt	16 944	100,00	0,37
0301 Oslo kommune	4485	26,47	0,87
1201 Bergen	1158	6,83	0,49
1001 Kristiansand	797	4,70	1,07
1601 Trondheim	747	4,41	0,49
1103 Stavanger	623	3,68	0,56
0104 Moss	618	3,65	2,24
0231 Skedsmo	531	3,13	1,31
1102 Sandnes	525	3,10	0,94
0602 Drammen	470	2,77	0,83
0228 Rælingen	365	2,15	2,49
0230 Lørenskog	330	1,95	1,09
0625 Nedre Eiker	320	1,89	1,52
0706 Sandefjord	318	1,88	0,78
0709 Larvik	316	1,86	0,77
0124 Askim	295	1,74	2,13
0136 Rygge	241	1,42	1,75
0805 Porsgrunn	233	1,38	0,70
0722 Nøtterøy	220	1,30	1,10
0219 Bærum	219	1,29	0,21
0806 Skien	214	1,26	0,43
0402 Kongsvinger	202	1,19	1,16
0501 Lillehammer	190	1,12	0,76
0105 Sarpsborg	186	1,10	0,38

Figur 3.5. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Vietnam. 1.1.2003. Bydeler i Oslo. Prosent

Tabell 3.7. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Vietnam, etter bydel i Oslo. 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent

Bydel	Personer i alt	Innvandrere fra Vietnam	Prosent av vietnamesere i Oslo	Prosent av alle i bydelen
Oslo i alt	517 401	4 479	100,00	0,87
Bydøy-Frogner	20 455	25	0,56	0,12
Uranienborg-Majorstua	24 288	43	0,96	0,18
StHanshaugen-Ullevål	29 098	69	1,54	0,24
Sagene-Torshov	28 736	208	4,64	0,72
Grünerløkka-Sofienberg	26 784	397	8,86	1,48
Gamle Oslo	25 816	429	9,58	1,66
Ekeberg-Bekkelaget	16 928	39	0,87	0,23
Nordstrand	17 290	16	0,36	0,09
Søndre Nordstrand	32 830	673	15,03	2,05
Lambertseter	10 233	23	0,51	0,22
Bøler	13 334	40	0,89	0,30
Manglerud	12 694	43	0,96	0,34
Østensjø	15 498	33	0,74	0,21
Helsfyr- Sinsen	22 216	137	3,06	0,62
Hellerud	15 817	137	3,06	0,87
Furuset	29 372	772	17,24	2,63
Stovner	21 652	504	11,25	2,33
Romsås	6 774	161	3,59	2,38
Grorud	17 678	254	5,67	1,44
Bjerke	23 857	299	6,68	1,25
Grefsen-Kjelsås	18 112	26	0,58	0,14
Sogn	16 448	37	0,83	0,22
Vinderen	19 551	10	0,22	0,05
Røa	21 278	40	0,89	0,19
Ullern	26 694	43	0,96	0,16
Sentrum	1 331	20	0,45	1,50
Marka	1 636	1	0,02	0,06
Uoppgitt	1 001	0	0,00	0,00

Tabell 3.8. Personer 30-44 år, etter høyeste fullførte utdanning, kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn. 2001. Prosent

Kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn	I alt	Uoppgitt	Ingen fullført utdanning	Prosent			
				Grunnskole-nivå	Videregående-skolenivå	Universitets-og høyskolenivå kort	Universitets-og høyskolenivå lang
Alle i Norge	1 009 966	2,8	0,1	8,7	58,3	23,1	6,9
Innvandrerbefolkningen	89 302	20,9	1,6	10,9	39,7	18,8	8,1
Vietnam i alt	4 465	7,8	3,2	13,9	62,2	9,3	3,5
Kvinner	2 059	10,1	4,1	18,9	56,6	8,1	2,2
Menn	2 406	5,9	2,4	9,6	67,0	10,3	4,7

3.5. Videregående skole som høyeste fullført utdanning

Veldig mange innvandrere med bakgrunn fra Vietnam i alderen 30-44 år har videregående skole som høyeste fullførte utdanning (62,2 prosent). 12,8 prosent av innvandrerne med bakgrunn fra Vietnam (30-44 år) har utdanning på universitets og høyskolenivå (i 2001). Dette er lavere enn gjennomsnittet for alle (30 prosent), og for hele gruppen av innvandrere (26,9 prosent) og blant ikke-vestlige innvandrere (21,3 prosent). Noen mangler vi utdanningsopplysninger om (7,8 prosent). En liten andel har ingen fullført utdanning (3,2 prosent) og en del flere har grunnskolen som høyeste fullførte utdanning (13,9 prosent). Utdanningsnivået for den vietnamesiske innvandrerbefolkningen i alderen 30-44 år er meget lik det en finner blant innvandrere fra Sri Lanka, i samme alders-

gruppe. Nivået på fullført utdanning ligger noe høyere for menn enn for kvinner blant vietnameserne.

Høy utdanningsdeltakelse blant unge

Prosentandelen blant førstegenerasjons innvandrere fra Vietnam i alderen 19-24 år under høyere utdanning var i år 2000 relativt høy (24,1). De som vokser opp i dag ser med andre ord ut til å få et annet utdanningsnivå enn mange av de som er eldre. Andelen unge menn (26 prosent) som var under høyere utdanning var litt høyere enn blant kvinner (22,3 prosent), blant førstegenerasjonsinnvandrerne fra Vietnam. Blant de som er født i Norge med to foreldre født i Vietnam var utdanningsdeltakelsen i år 2000 svært høy. Deltakelsen var 37,1 prosent; 40,9 prosent blant kvinner og 33,7 prosent blant menn. Dette er deltakelse som ligger en god del høyere enn for hele befolkningen i denne alderen (menn 21,6 prosent og kvinner 31,4).

Tabell 3.9. Deltakelse i høyere utdanning blant personer i alderen 19-24 år, etter kjønn. Innvandrerbefolkningen i alt og innvandrere med vietnamesisk bakgrunn. 2000. Prosent

Landbakgrunn	Førstegenerasjonsinnvandrere			Født i Norge av to utenlandske foreldre		
	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner
Innvandrerbefolkningen	12,7	11,5	13,7	20,9	18,7	23,3
Vietnam	24,1	26,0	22,3	37,1	33,7	40,9

3.6. Stor økning i arbeidstakerandel

Arbeidstakerandelen blant førstegenerasjonsinnvandrere fra Vietnam økte fra 27,9 prosent i 1991 til 52,9 prosent i 2001. For innvandrerbefolkningen økte arbeidstakerandelen i samme periode fra 42,4 prosent til 51,3 prosent.

Det var stor forskjell i arbeidstakerandelen mellom menn og kvinner fra Vietnam i 2001. Arbeidstakerandelen for menn var på 58,8 prosent og for kvinner på 46,7 prosent. Forskjellen i arbeidstakerandelen mellom kjønnene var større for innvandrerne fra Vietnam (12,1 prosentpoeng) enn for innvandrerbefolkningen totalt (8,1 prosentpoeng), og for innvandrere fra Asia (10,7 prosentpoeng).

Andelen selvstendig næringsdrivende var i 2001 på 3,3 prosent for begge kjønn, 3,4 prosent for menn og 3,2 prosent for kvinner. Andelen blant kvinner var høyere enn for mange innvandrergupper.

Andelen registrerte arbeidsledige førstegenerasjonsinnvandrere fra Vietnam var i tredje kvartal 2001 på 10,8 prosent. For menn var den registrerte arbeidsledigheten på 10,6 prosent og kvinner på 11,1. I tredje kvartal 2003 var arbeidsledigheten steget til 14,5 prosent. Den var da omtrent like høy for kvinner (14,2) og menn (14,6 prosent).

3.7. Inntekt over gjennomsnittet blant innvandrere

Inntekt etter skatt var kr 387 200 i gjennomsnitt for par (ektepar med og uten barn og samboere med felles barn) fra Vietnam. Dette er langt over gjennomsnittet for par fra Asia (kr 341 100), og over gjennomsnittet for innvandrere i alt (kr 356 500).

Ser vi på inntektssammensetningen ser vi at gjennomsnittlig yrkesinntekt for par fra Vietnam i 2001 var på kr 403 400. Dette ligger godt over gjennomsnittet for par med innvandrerbakgrunn der begge har bakgrunn fra samme land. De ligger en god del over gjennomsnittet som mottakere av arbeidsledighetstrygd, og langt under gjennomsnittet av alle innvandrere som mottakere av sosialhjelp. Gjennomsnittlig antall barn i alderen 0-17 år var 1,7 blant disse parene. Dette er det samme som gjennomsnittet for alle innvandrere, og litt lavere enn gjennomsnittet for innvandrere fra tredje verden.

Tabell 3.10. Inntektsregnskap for innvandrerbefolkningen.¹ Ektepar (med og uten barn) og samboerpar med felles barn hvor begge voksne har samme landbakgrunn, etter land.² Hovedinntektstaker 25-55 år. Gjennomsnitt 2001. Kroner

	Innvandrere i alt	Asia, Afrika, Mellom- og Sør-Amerika samt Tyrkia	Vietnam
Yrkesinntekt	362 400	314 000	403 400
Av dette lønn	335 600	288 300	389 700
+ Kapitalinntekt	8 100	8 400	7 000
Av dette brutto renteinntekt	4 700	4 700	6 700
Overføringer	94 800	108 300	88 800
+ Skattepliktige overføringer	36 800	43 400	41 200
Av dette			
Pensjoner fra folketrygden	21 900	27 200	20 800
Arbeidsledighetstrygd	11 400	12 200	18 100
+ Skattefrie overføringer	58 000	64 900	47 600
Av dette			
Barnetrygd	21 200	22 700	20 800
Sosialhjelp	17 700	20 500	8 700
Samlet inntekt	465 300	430 700	499 200
- Sum utlignet skatt og negative overføringer	108 900	89 600	112 000
Inntekt etter skatt	356 500	341 100	387 200
Renteutgifter og boliginntekt	33 900	34 400	35 500
Inntekt etter skatt og renteutgift/boliginntekt	322 600	306 700	351 600
Antall barn 0-17 år	1,7	1,8	1,7
Antall familier	27 929	19 419	2 455

¹Omfatter både førstegenerasjonsinnvandrere og personer født i Norge med to utenlandske foreldre.

²I tallet på ektepar er registrert partnerskap inkludert.

3.8. Lav valgdeltakelse blant vietnamesere med norsk statsborgerskap

Blant alle innvandrere med norsk statsborgerskap var valgdeltakelsen ved lokalvalget i 2003 41 prosent. Den samlede valgdeltakelsen var lik for kvinner og menn. Valgdeltakelsen varierer mye mellom ulike innvandrergupper, og det har til dels sammenheng med ulik alderssammensetning og forskjeller i hvor lenge en har bodd i Norge. Blant innvandrere med bakgrunn fra ikke-vestlige land, med norsk statsborgerskap, var valgdeltakelsen 36 prosent, 37 prosent for menn, og 35 prosent for kvinner. Blant innvandrere med norsk statsborgerskap og innvandrerbakgrunn fra Vietnam var valgdeltakelsen en del lavere, med 30 prosent, til tross for at vietnamesere i gjennomsnitt har relativt lang botid i Norge. Valgdeltakelsen var 29 prosent for menn og 31 prosent for kvinner med norsk statsborgerskap og innvandrerbakgrunn fra Vietnam.

4. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Irak

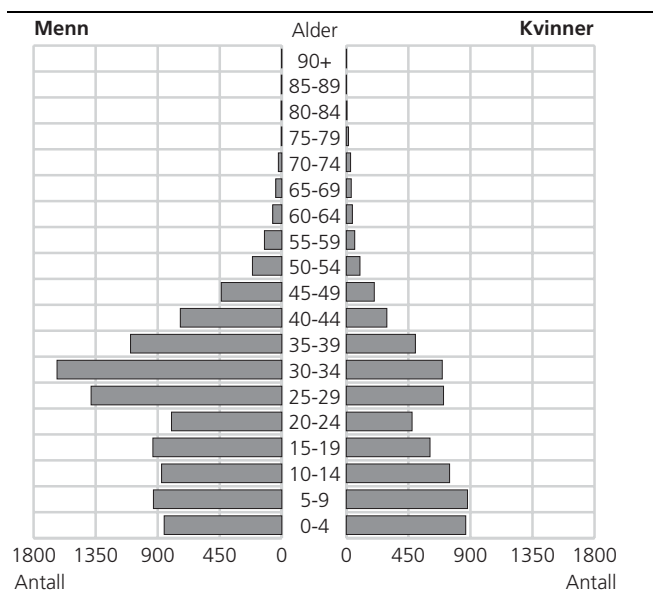
4.1. Flere menn enn kvinner

- Det er langt flere menn (10 165) enn kvinner (6 272) i den irakiske innvandrerbefolkningen i Norge.
- I alderen 25-39 år er det 4 110 menn og 1 902 kvinner
- Blant de yngste årskullene 0-10 år er det like mange jenter som gutter.
- Det er veldig få irakere over 50 år i Norge.
- Årsaken til befolkningssammensetningen i irakiske innvandrerbefolkningen er at de i hovedsak er kommet til Norge som flyktninger, og har i forhold til de fleste andre innvandrergupper kort botid i Norge. Det er som regel mange unge voksne menn som i første rekke kommer som flyktninger.
- Det var 14 578 førstegenerasjonsinnvandrere fra Irak i Norge per 1.1. 2003.
- Ser vi på førstegenerasjonsinnvandrere er irakerne den tredje største gruppen. Det er omtrent like mange førstegenerasjonsinnvandrere fra Pakistan. Det er flere innvandrere fra Sverige og Danmark i Norge.
- 1 859 personer var født i Norge med begge foreldre født i Irak.
- Personer med to utenlandsfødte foreldre fra Irak utgjør 3,4 prosent av alle norskfødte med utenlandsfødte foreldre.
- 340 personer er født i Norge med en norskfødt og en irakiskfødt forelder.

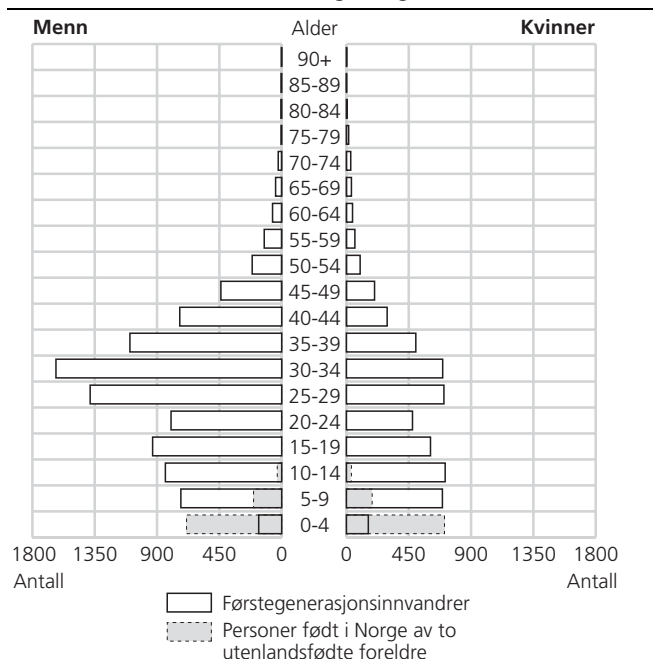
Tabell 4.1. Personer med bakgrunn fra Irak, etter innvandringskategori. 1.1.2003

Innvandringskategori	I alt	Menn	Kvinner
Førstegenerasjonsinnvandrere uten norsk bakgrunn	14 578	9 238	5 340
Personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre	1 859	927	932
Utenlandsadoptert eller født i utlandet av en eller to norske foreldre	12	8	4
Norskfødt med én utenlandsfødt forelder	339	179	160

Figur 4.1. Befolkningspyramide for innvandrerbefolkningen fra Irak. 1.1.2003

Figur 4.2. Befolkningspyramide for innvandrerbefolkningen fra Irak, etter innvandringskategori. 1.1.2003

4.2. Stor innflytting av irakere siste fem år

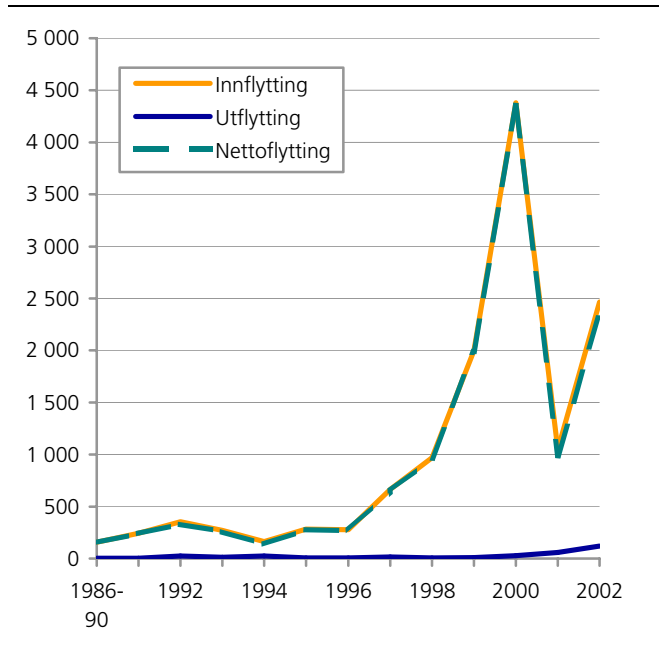
Innflyttingen til Norge fra Irak har vært størst de siste fem årene. I 2000 var det rekordinnflytting med 4 380 personer, i 2001 sank antallet til 1 050, og i 2002 steg innflyttingen igjen til 2 470. Tall for innflytting gjelder det året innvandringen ble registrert, det vil si det året personene fikk innvilget oppholdstillatelse i Norge. Mange som har kommet til Norge har ventet lenge på vedtak om å få bli. Variasjoner i innflyttingen har i noen tilfeller sammenheng med saksbehandlingstiden i UDI. Mange flyktninger fra Irak fikk i første omgang (i 1999) midlertidig oppholdstillatelse uten rett til familiejenforening, og fikk den midlertidige oppholdstillatelsen omgjort til en generell tillatelse senere.

Innflyttingen fra Irak til Norge har hele tiden vært mye større enn utflyttingen fra Norge til Irak. Selv om utflyttingen har tiltatt de tre siste årene, så er den fremdeles svært beskjeden i forhold til det store antallet innflyttinger til Norge fra Irak. I løpet av 2003 er det satt i verk programmer for retur av irakiske flyktninger som har fått beskyttelse i Norge. Bare i løpet av de tre første kvartalene i 2003 har 1 150 irakiske statsborgere utvandret fra Norge.

Innflytting av barn og unge, og like mange kvinner og menn

Ser vi på innflyttingen til Norge fra Irak i 2002 var over halvparten under 20 år (54 prosent). Nærmere 92 prosent av de som kom til Norge var under 40 år. Blant dem som flyttet til Norge var menn gjennomsnittlig yngre enn kvinnene. Det var omtrent like mange kvinner som menn som flyttet til Norge i 2002. Dette til forskjell fra tidligere år hvor det har vært flere menn enn kvinner. Dette henger sammen med at det per i dag relativt sett kommer færre nye flyktninger og at bildet nå er mer preget av familiejenforening. Dette fører til en aldersmessig bredere sammensatt befolkning, og en gradvis mer balansert fordeling av kvinner og menn fra Irak.

Figur 4.3. Innflytting til Norge fra Irak, og utflytting fra Norge til Irak. 1986-2002

Irakerne har kommet som flyktninger

De aller fleste førstegenerasjonsinnvandrerne fra Irak har kommet til Norge som flyktninger. Noen av flyktningene har kommet gjennom FNs høykommissær for flyktninger, som kvoteflyktninger eller overføringsflyktninger. Antallet kvoteflyktninger fra Irak 1.1. 2002 var på 2 843 personer, og utgjorde en fjerdedel av flyktningene fra Irak. En fjerdedel har kommet gjennom familiejenforening med en som først har kommet som flyktning. Disse har selv også status som flyktninger. Som nevnt tidligere fikk mange irakere først et midlertidig opphold, som så for manges vedkommende er blitt omgjort til et grunnlag for mer permanent opphold senere.

Tabell 4.2. Innflytting fra Irak til Norge, og utflytting fra Norge til Irak. 1986-2002

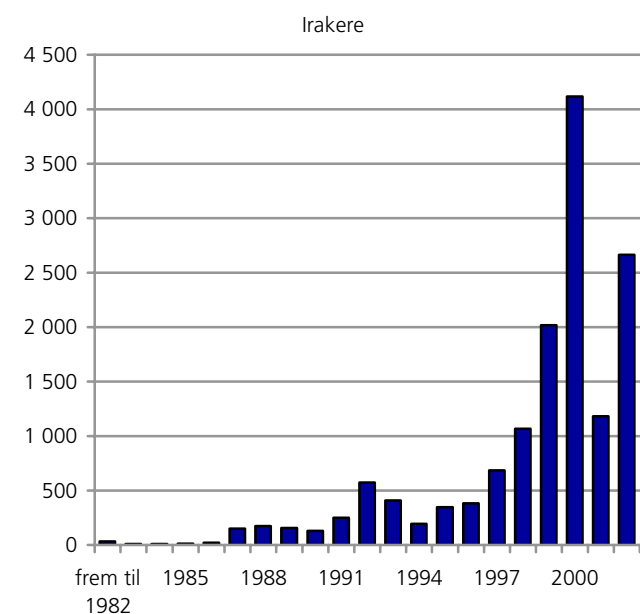
	1986-90	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Innflytting	156	243	355	271	164	282	278	665	970	1 999	4 382	1 049	2 467
Utflytting	2	3	26	12	25	5	7	14	6	10	29	60	120
Nettoflytting	154	240	329	259	139	277	271	651	964	1 989	4 353	989	2 347

Tabell 4.3. Innflytting fra Irak til Norge, og utflytting fra Norge til Irak, etter alder og kjønn. 2002

	I alt	0 - 9	10 - 19	20 - 29	30 - 39	40 - 49	50 - 59	60 - 69	70 +
Utflytting i alt	120	7	7	44	44	10	6	2	-
Menn	108	6	4	44	40	7	6	1	-
Kvinner	12	1	3	-	4	3	-	1	-
Innflytting i alt	2 467	572	767	556	364	153	29	21	6
Menn	1 211	310	473	198	143	63	11	9	4
Kvinner	1 256	262	293	358	221	90	18	12	2

Tabell 4.4. Førstegenerasjonsinnvandrere fra Irak, etter botid i Norge. 1.1.2003. Absolutte tall og prosent

	I alt	Botid i år				
		0-4	5-9	10-14	15-19	20+
Absolutte tall	14 578	11 049	2 016	1 281	201	31
Prosent	100,0	75,8	13,8	8,8	1,4	0,2

Figur 4.4. Førstegenerasjonsinnvandrere fra Irak, etter år for ankomst til Norge. 1.1.2003**Tre av fire irakere har bodd i Norge mindre enn fem år**

Av førstegenerasjonsinnvandrere fra Irak som bodde i Norge i 2003 hadde 76 prosent mindre enn fem års botid i Norge. Bare 31 irakere hadde vært bosatt i Norge siden før 1983, og har bodd i Norge i 20 år eller mer. 10 prosent har bodd i Norge mer enn 10 år. Av dem som bor Norge i dag er det mellom 160 og 360 irakere i hver ankomstkohort hvert år fra 1987 til 1997.

4.3. Fire av fem har irakisk statsborgerskap

I 1981 var det 25 irakiske statsborgere i Norge. I 2003 var tallet 13 038 personer. Til sammen 3 196 personer ha skiftet fra irakisk til norsk statsborgerskap fra 1977-2002. Det høyeste talet på personer som skiftet fra irakisk til norsk statsborgerskap var i 2002, da 497 personer gikk over til norsk statsborgerskap. 20,7 prosent av innvandrerne med bakgrunn fra Irak hadde ved inngangen til 2003 norsk statsborgerskap, og 79,3 prosent hadde statsborgerskap fra Irak.

4.4. Mange aleneboende og kjernefamilier med små barn

Hele 29,4 prosent av innvandrerne med bakgrunn fra Irak bor alene (FoB2001). Dette er en svært høy andel. Dette henger sammen med at mange har kommet som enslige flyktninger de siste årene. Hele 51,4 prosent bor i husholdninger som består av kjernefamilier med barn under 18 år. 6,8 prosent bor i husholdninger som består av enslige mor eller far med barn. Dette er relativt likt

gjennomsnittet i Norge. Bare 1,1 prosent av husholdningene er kjernefamilier med voksne hjemmeboende barn. En årsak til dette er at den irakiske innvandrerbefolkningen er ny i Norge og gjennomsnittlig svært ung, slik at svært få har voksne barn. 4,1 prosent bor i husholdninger som består av par uten barn. 5,8 prosent bor i flerfamiliehusholdninger. Dette er lavt i forhold til det en finner blant innvandrere fra andre land i Asia.

De irakiske husholdningene er store, og hele 36,3 prosent bor i husholdninger med 5 eller flere personer.

3,19 barn i gjennomsnitt

Kvinnelige førstegenerasjonsinnvandrere fra Irak i alderen 35-44 år hadde i 2002 i gjennomsnitt 3,19 barn (Sopemi 2003). Dette gjennomsnittet er høyere enn gjennomsnittet for alle kvinner i Norge (2,01), og høyere enn gjennomsnittet for alle kvinner fra Asia (2,25). Av de gruppene vi har sett på er det bare kvinner fra Pakistan som har høyere fruktbarhet (3,48). 18 prosent av barna til irakiske kvinner i denne alderen er født i Norge. 41 prosent har fire eller flere barn.

Under halvparten av voksne irakere bor i par

44,2 prosent av innvandrere fra Iran over 20 år bor som par (FOB 2001). Dette er en svært lav andel sammenliknet med andre innvandrergupper, og med snittet for alle i Norge (62,5 prosent). Dette har også sammenheng med at det er mange nyankomne flyktninger, og som vi har pekt på før, at nye flyktningstrømmer ofte preges av at det kommer mange unge menn. Av de 44,2 prosentene som bodde som par i 2001 var det flest som var gift (41,9 prosent), og få som var samboende (2,3 prosent).

Mange unge er gift

Av unge irakere som bodde i Norge i 2002 var en relativt stor andel gift. 20,4 prosent av alle menn i alderen 18-23 år er gift, og 43,4 prosent av kvinnene. Dette er en høyere andel enn det en finner i samme aldersgruppe blant andre grupper, men lavere enn det en finner blant unge med tyrkisk bakgrunn.

Få er gift med norske

Mange gifte irakiske menn bosatt i Norge har ektefeller vi mangler opplysninger om (58 prosent). Vi kan anta at de fleste har samme landbakgrunn mannen og at de fortsatt bor i Irak. I de tilfeller irakerne er gift i Norge med norsk ektefelle har vi opplysninger om det. Det gjaldt 3 prosent av gifte irakiske menn (per 1.1.2002). Vi kjente til at 10 prosent var gift med kvinne med annen utenlandsk bakgrunn, og at minst 36 prosent var gift med irakisk kvinne.

9 prosent av gifte irakiske kvinner bosatt i Norge var gift med norske menn (per 1.1.2002), 89 prosent med irakisk mann, og 4 prosent med mann med annen utenlandsk bakgrunn. 7 prosent av ektefellene mangler vi opplysninger om.

Tabell 4.5. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Irak, etter fylke. 1.1.2003. Absolutte tall og prosent

Fylke	Befolkningen i alt	Innvandrere fra Irak	Irakere i prosent av befolkningen	Prosent av irakere
Hele landet	4 552 252	16 437	0,36	100,00
01 Østfold	255 122	1 078	0,42	6,56
02 Akershus	483 283	1 261	0,26	7,67
03 Oslo	517 401	4 207	0,81	25,59
04 Hedmark	188 281	404	0,21	2,46
05 Oppland	183 582	641	0,35	3,90
06 Buskerud	241 371	865	0,36	5,26
07 Vestfold	218 171	1 133	0,52	6,89
08 Telemark	165 855	560	0,34	3,41
09 Aust-Agder	103 195	279	0,27	1,70
10 Vest-Agder	159 219	642	0,40	3,91
11 Rogaland	385 020	927	0,24	5,64
12 Hordaland	441 660	1 600	0,36	9,73
14 Sogn og Fjordane	107 274	242	0,23	1,47
15 Møre og Romsdal	244 309	522	0,21	3,18
16 Sør-Trøndelag	268 188	676	0,25	4,11
17 Nord-Trøndelag	127 610	239	0,19	1,45
18 Nordland	236 950	763	0,32	4,64
19 Troms	152 247	240	0,16	1,46
20 Finnmark Finnmark	73 514	158	0,21	0,96

Tabell 4.6. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Irak, etter kommune. 1.1.2003. Absolutte tall og prosent

Kommune	Befolkningen i alt	Innvandrere fra Irak	I prosent av befolkningen	I prosent av innvandrere fra Irak
Hele landet	4 552 252	16 437	0,36	100,00
0301 Oslo kommune	517 401	4 207	0,81	25,59
0602 Drammen	56 444	484	0,86	2,94
0106 Fredrikstad	69 288	410	0,59	2,49
1001 Kristiansand	74 590	348	0,47	2,12
0219 Bærum	102 529	314	0,31	1,91
0105 Sarpsborg	49 044	258	0,53	1,57
0806 Skien	50 272	254	0,51	1,55
0231 Skedsmo	40 676	251	0,62	1,53
0704 Tønsberg	35 656	239	0,67	1,45
1103 Stavanger	111 007	238	0,21	1,45
0706 Sandefjord	40 696	221	0,54	1,34
0709 Larvik	40 877	217	0,53	1,32
0502 Gjøvik	27 349	211	0,77	1,28
1102 Sandnes	55 729	183	0,33	1,11
0906 Arendal	39 502	165	0,42	1,00
0805 Porsgrunn	33 204	157	0,47	0,96
0722 Nøtterøy	19 927	143	0,72	0,87
1106 Haugesund	31 013	123	0,40	0,75
0720 Stokke	9 985	122	1,22	0,74
0402 Kongsvinger	17 348	115	0,66	0,70
0213 Ski	26 155	104	0,40	0,63
0125 Eidsberg	9 968	95	0,95	0,58
0124 Askim	13 876	94	0,68	0,57
1014 Vennesla	12 346	94	0,76	0,57
0220 Asker	50 290	93	0,18	0,57
0403 Hamar	27 120	91	0,34	0,55

Få som eier boligen sin

Bare 18,6 prosent av irakerne eier den boligen de bor i, mens hele 81,4 prosent leier. Den viktigste årsaken til dette er at irakerne er flyktninger med gjennomsnittlig svært kort botid i Norge, og at mange er aleneboere (enslige). Botid i Norge har stor betydning for om en bor i eid eller leid bolig. Mens kun 19 prosent av innvandrerne fra Irak og Afghanistan bor i eid bolig, bor hele 74 prosent av innvandrerne med landbakgrunn fra India og 67 prosent fra Pakistan i eid bolig. Irakere og afghanere har relativt kort botid i Norge, mens indere og pakistanere tilhører de gruppene som har vært lengst i Norge. Flyktnings første bolig etter bosetting er svært ofte leid bolig, men mange kommer etter hvert også inn på eiermarkedet. Innvandrerbefolkningen er også jevnt over yngre enn befolkningen uten innvandrerbakgrunn. Det bidrar til å forsterke de forskjellene vi finner, siden yngre personer generelt utgjør en stor del av leietakerne.

4.5. Irakere i 208 av landets kommuner

Irakere i Norge har et relativt spredt bosetningsmønster sammenliknet med en del andre grupper. Det bor irakere i alle landets fylker og i 208 av landets kommuner. Det spredte bosetningsmønsteret har sammenheng med kommunenes bosetting av flyktninger og av irakernes innenlandske flyttinger etter bosetting. En fjerdedel av de med innvandrerbakgrunn fra Irak bor i Oslo (4 200 personer og 25,6 prosent av innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Irak). Dette er en mindre konsentrasjon om Oslo enn det vi finner i mange andre grupper av ikke-vestlige innvandrere. Det bor 1 600 innvandrere med irakisk bakgrunn i Hordaland, 1 260 i Akershus, 1 130 i Vestfold og 1 080 i Østfold.

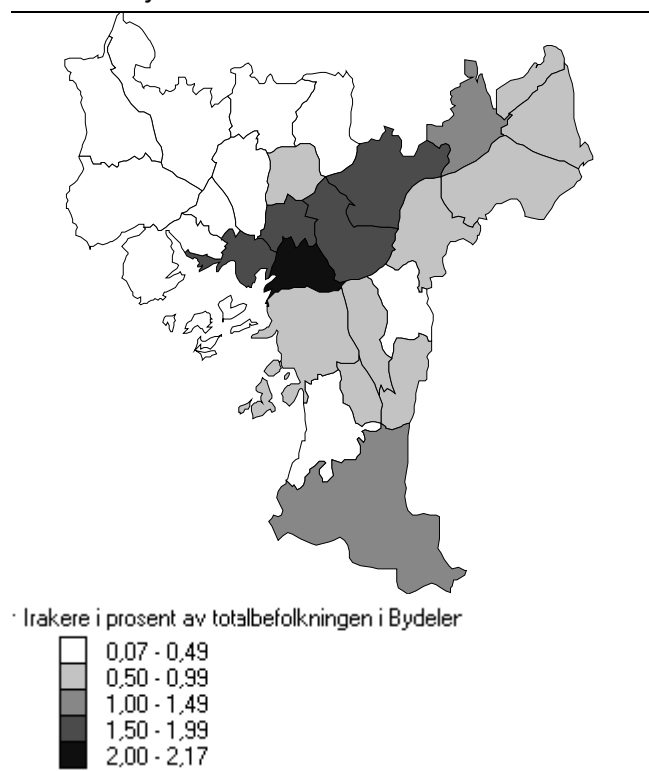
Etter Oslo er det Bergen kommune som har flest irakere (1 160). Deretter kommer Trondheim, Drammen, Fredrikstad, Kristiansand og Bærum, alle kommuner med mer enn 300 innvandrere med bakgrunn fra Irak. Åseral er den kommunen hvor innvandrere fra Irak utgjør størst andel av innbyggerne i kommunen (1,99 prosent).

Per 1.1.2003 bodde det 4 200 irakere i Oslo, og de utgjør 0,81 prosent av befolkningen i hovedstaden. Det bor irakere i alle bydeler, men det er i Gamle Oslo at irakerne utgjør den største andelen med 2,17 prosent. Andre bydeler med en viss andel irakere er Grünerløkka-Sofienberg, Høfden-Sinsen, Bjerke og Sentrum. I alle disse bydelene utgjorde irakere mer enn 1,5 prosent av totalbefolkningen, og dermed mer enn i alle kommuner utenom Åseral kommune.

Tabell 4.7. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Irak, etter bydeler i Oslo. 1.1.2003. Absolutte tall og prosent

Bydel	Folk i alt	Innvand- rere fra Irak	Irakere i prosent av irakere i Oslo	Irakere i prosent av befolk- ningen
Oslo i alt	517 401	4 207	100,00	0,81
01 Bygdøy-Frogner	20 455	50	1,19	0,24
02 Uranienborg-Majorstua	24 288	90	2,14	0,37
03 St.haugen-Ullevål	29 098	115	2,74	0,40
04 Sagene-Torshov	28 736	247	5,88	0,86
05 Grünerløkka-sofienberg	26 784	403	9,60	1,50
06 Gamle Oslo	25 816	559	13,31	2,17
07 Ekeberg-Bekkelaget	16 928	88	2,10	0,52
08 Nordstrand	17 290	48	1,14	0,28
09 Søndre Nordstrand	32 830	446	10,62	1,36
10 Lambertseter	10 233	83	1,98	0,81
11 Bøler	13 334	120	2,86	0,90
12 Manglerud	12 694	89	2,12	0,70
13 Østensjø	15 498	61	1,45	0,39
14 Helsefyr-Sinsen	22 216	391	9,31	1,76
15 Hellerud	15 817	111	2,64	0,70
16 Furuset	29 372	222	5,29	0,76
17 Stovner	21 652	203	4,83	0,94
18 Romsås	6 774	67	1,60	0,99
19 Grorud	17 678	182	4,33	1,03
20 Bjerke	23 857	386	9,19	1,62
21 Grefsen-Kjelsås	18 112	46	1,10	0,25
22 Sogn	16 448	55	1,31	0,33
23 Vinderen	19 551	13	0,31	0,07
24 Røa	21 278	53	1,26	0,25
25 Ullern	26 694	51	1,21	0,19
26 Sentrum	1 331	20	0,48	1,50
27 Marka	1 636	1	0,02	0,06
Uppgitt	1 001	0	0,00	0,00

Figur 4.5. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Irak. Bydeler i Oslo. 1.1.2003. Prosent

parten videregående skole (48,1 prosent) som høyeste fullførte utdanning. Vel 30 prosent hadde utdanning på universitets og høyskolenivå. Dette er på nivå med gjennomsnittet for alle i Norge, men høyere enn for mange grupper av ikke-vestlige innvandrere. 3,5 prosent av de vi har utdanningsopplysninger om, har ingen fullført utdanning og en del (18,2 prosent) har grunnskolen som den høyeste fullførte utdanning.

Lav utdanningsdeltakelse blant unge irakere i Norge

Utdanningsdeltakelsen i høyere utdanning blant irakere bosatt i Norge var svært lav i 2000. Av alle i alderen 19 - 24 år var andelen bare 2,8 prosent. Det langt en langt større andel av kvinnene (5,1 prosent) som var under høyere utdanning i år 2000 enn blant mennene (1,9 prosent). Denne lave andelen under utdanning har sammenheng med at så mange er helt nyankomne, og ikke kommet godt nok inn i det norske til at de har kunnet delta i høyere utdanning.

4.6. Stor usikkerhet om irakeres utdanningsnivå

Det er dessverre mange irakere vi mangler utdanningsopplysninger om. Dette har sammenheng med at mange er kommet til Norge etter den siste systematiske kartleggingen av utdanning tatt i utlandet (1999), og at vi ikke har et godt system for å løpende å fange opp utdanning tatt i utlandet blant innvandrere ved ankomst til landet. Ser vi på alle irakiske innvandrere i alderen 30 - 44 år mangler vi opplysninger om høyeste fullførte utdanning for 48,4 prosent.

Ser vi på utdanningsnivået til irakere vi har opplysninger om i denne aldersgruppen, hadde nesten halv-

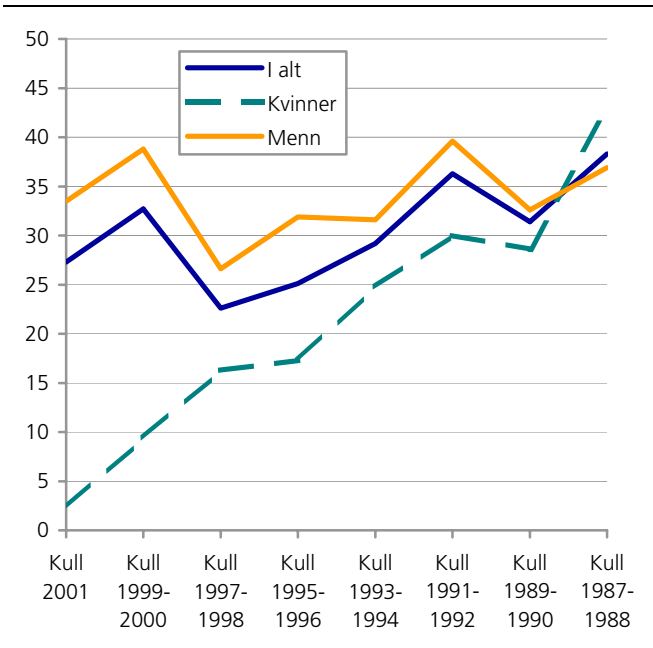
Tabell 4.8. Personer 30-44 år, etter høyeste fullførte utdanning, kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn. 2001. Prosent

Kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn	I alt	Uppgitt	Ingen fullført utdanning	Prosent			
				Grunnskole-nivå	Videregående-skolenivå	Universitets- og høyskolenivå kort	Universitets- og høyskolenivå lang
Alle i Norge	1 009 966	2,8	0,1	8,7	58,3	23,1	6,9
Innvandrerbefolkningen	89 302	20,9	1,6	10,9	39,7	18,8	8,1
Irak i alt	4 061	48,4	1,8	9,4	24,8	12,9	2,7
Kvinner	964	43,5	3,5	14,0	23,0	14,3	1,7
Menn	3 097	50,0	1,2	7,9	25,3	12,4	3,1
Med utdanningsopplysninger i alt	2 095	-	3,5	18,2	48,1	25,0	5,2

Tabell 4.9. Deltakelse i høyere utdanning av personer i alderen 19-24 år, etter kjønn. Førstegenerasjonsinnvandrere i alt og innvandrere med irakisk bakgrunn. 2000. Prosent

Landbakgrunn	Førstegenerasjonsinnvandrere		
	I alt	Menn	Kvinner
Innvandrerbefolkningen	12,7	11,5	13,7
Irak	2,8	1,9	5,1

Figur 4.6. Arbeidstakerandel blant flyktninger fra Irak i alderen 16-74 år, etter flyktningkull og kjønn. 4.kvartal 2001. Prosent

4.7. Stor forskjell i arbeidsdeltakelse mellom irakiske kvinner og menn

Arbeidstakerandelen i 2001 var på 34,9 prosent for førstegenerasjonsinnvandrere fra Irak, mens den for hele befolkningen i Norge var på 60,8 prosent. For innvandrerbefolkningen under ett var arbeidstakerandelen på 51,3 prosent. Irakerne hadde en langt lavere arbeidstakerandel enn innvandrerbefolkningen totalt, av de større gruppene var det bare Somalia som hadde lavere andel. Den viktigste forklaringen er at irakerne har svært kort gjennomsnittlig botid i Norge, langt kortere enn for de aller fleste innvandrergruppene. Arbeidstakerandelen er noe større for dem som ankom landet på slutten av 80-tallet og begynnelsen av 90-tallet, enn for dem som kom på slutten av 90-tallet og rundt årtusenskiftet. Arbeidsdeltakelsen er imidlertid relativt lav også for de ankomstkullene som har vært i Norge lenge.

Det var svært stor forskjell i arbeidstakerandelen mellom menn og kvinner fra Irak i 2001. Arbeidstakerandelen for menn var på 41,8 prosent og for kvinner på 17,? prosent. Forskjellen i arbeidstakerandelen mellom kjønnene var langt større for irakerne (24,8 prosentpoeng) enn for innvandrerbefolkningen totalt

(8,1 prosentpoeng). Irakerne er blant de innvandrergruppene i Norge med størst forskjell i arbeidstakerandel mellom kvinner og menn. Forskjellen er høyest for nyankomne irakere, og langt mindre for irakere som har vært i Norge over flere år.

Andelen selvstendig næringsdrivende irakere var i 2001 2,4 prosent, 2,6 prosent for menn og 1,4 prosent for kvinner. I forhold til de andre grupper var det forholdsvis stor andel med kvinner som var selvstendig næringsdrivende.

Høy arbeidsledighet

Andelen registrerte arbeidsledige førstegenerasjonsinnvandrere fra Irak var i 2001 på 16 prosent. Det var 710 personer med innvandrerbakgrunn fra Irak som var registrert arbeidsledige. Flertallet var menn (613). Blant menn utgjorde den registrerte arbeidsledigheten 16 prosent og blant kvinner 15,7 prosent. Det illustrerer hvor mye større andel menn fra Irak utgjør av den irakiske innvandrerbefolkningen i Norge. Til tross for stor forskjell i arbeidstakerandeler var det altså nesten ingen forskjell i registrert prosentvis arbeidsledighet mellom kvinner og menn.

I 4. kvartal 2003 hadde registrert arbeidsledighet steget til 27,4 prosent og det var i alt 1 500 irakere som var registrert arbeidsledige. I andel var det omtrent like høy registrert arbeidsledighet blant kvinner og menn fra Irak, men det var langt flere menn (1 200) enn kvinner (290) som var registrert ledige.

4.8. Lav valgdeltakelse blant norske statsborgere med irakisk innvandrerbakgrunn

Blant alle innvandrere med norsk statsborgerskap var valgdeltakelsen ved lokalvalget i 2003 41 prosent. Den samlede valgdeltakelsen var lik for kvinner og menn. Valgdeltakelsen varierer mye mellom ulike innvandrergrupper, og det har til dels sammenheng med ulik alderssammensetning og forskjeller i hvor lenge en har bodd i Norge. Blant innvandrere med bakgrunn fra ikke-vestlige land, med norsk statsborgerskap, var valgdeltakelsen 36 prosent, 37 prosent for menn, og 35 prosent for kvinner. Blant innvandrere med norsk statsborgerskap og innvandrerbakgrunn fra Irak var valgdeltakelsen 27 prosent, 29 prosent for menn og 23 prosent for kvinner. Den lave valgdeltakelsen har sammenheng med gjennomsnittlig kortere botid i Norge enn de fleste andre innvandrergrupper, og relativt lav gjennomsnittsalder.

- og blant irakiske statsborgere med stemmerett

Utenlandske statsborgere kan stemme ved lokalvalg dersom de oppfyller de generelle reglene for stemmerett for norske statsborgere, og dersom de har stått innført i folkeregisteret som bosatt de siste tre årene før valgdagen, eller er statsborger i et annet nordisk

land og folkeregistrert bosatt i Norge senest 31. mai valgåret. Valgdeltakelsen blant utenlandske statsborgere fra ikke-vestlige land var 25 prosent, 23 prosent for menn, og 26 prosent for kvinner. Blant innvandrere med irakisk statsborgerskap var valgdeltakelsen 19; 18 for menn og 25 for kvinner. Igjen har den lave valgdeltakelsen sammenheng med kort botid i Norge. Blant irakere med norsk statsborgerskap var valgdeltakelsen høyere blant menn enn kvinner, blant irakiske statsborgere var det motsatt.

5. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Bosnia-Hercegovina

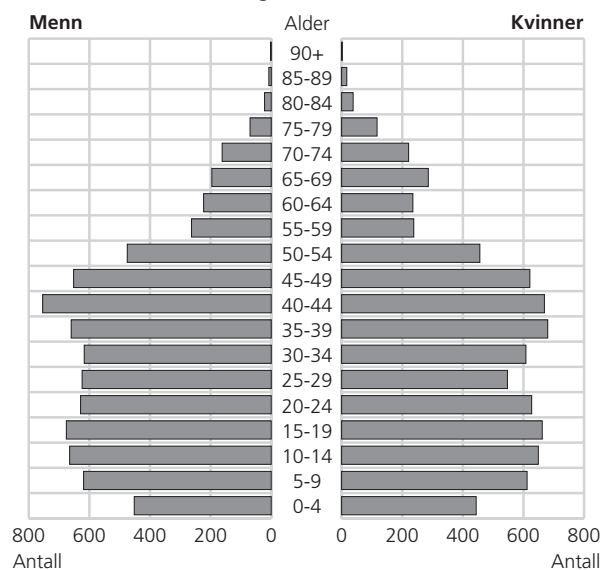
5.1. Jevn alders og kjønnsammensetning

- Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Bosnia-Hercegovina har en annen sammensetning (med hensyn til alder og kjønn) enn det en finner blant mange andre flyktninggrupper. Det har sammenheng med at mange har kommet som familier.
- Innvandrerbefolkningen fra Bosnia-Hercegovina har en befolkningsstruktur som ikke er så ulik befolkningsstrukturen for hele den befolkningen som bor i Norge.
- Det er relativt sett flere eldre og ikke så stor overrepresentasjon av barn og unge blant innvandrere fra Bosnia-Hercegovina som det er i mange andre flyktninggrupper.
- Det er litt flere menn enn kvinner i aldersgruppene opp til 60 år, og i aldersgruppen over 60 år er det et lite kvinneoverskudd, som det er i befolkningen ellers.
- Ser vi bare på førstegenerasjonsinnvandrere utgjør de med bakgrunn fra Bosnia-Hercegovina den femte største gruppen. Det er flere førstegenerasjonsinnvandrere fra Sverige, Danmark, Irak og Pakistan.
- Per 1.1.2003 var det 13 572 førstegenerasjonsinnvandrere fra Bosnia-Hercegovina bosatt i Norge.
- På samme tidspunkt var det 1 926 personer født i Norge med begge foreldre født i Bosnia-Hercegovina. Dette er den åttende største gruppen av personer med to utenlandsfødte foreldre.
- Av alle personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre utgjør norskfødte med foreldre født i Bosnia-Hercegovina 3,5 prosent.
- 530 personer er født i Norge og har en norskfødt forelder og en forelder født i det som i dag er Bosnia-Hercegovina.

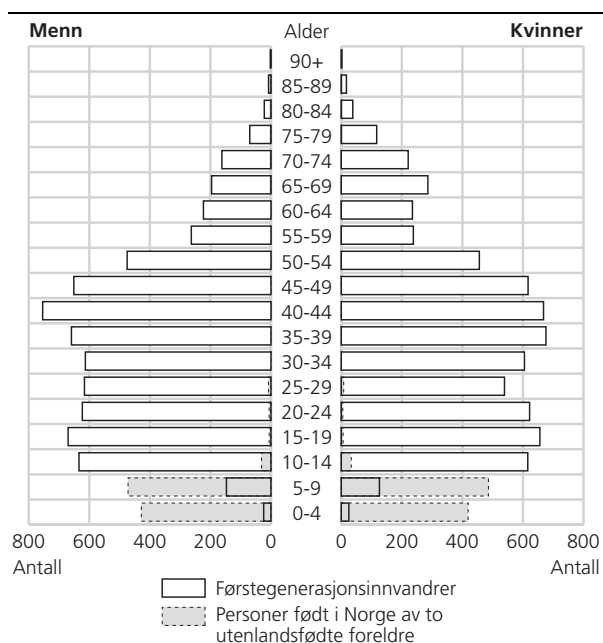
Tabell 5.1. Personer med bakgrunn fra Bosnia-Hercegovina, etter innvandringskategori. 1.1. 2003

Innvandringskategori	I alt	Menn	Kvinner
Førstegenerasjonsinnvandrere	13 572	6 812	6 760
Personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre	1 926	957	969
Norskfødt med én utenlandsfødt forelder	531	283	248

Figur 5.1. Befolkningspyramide for innvandrerbefolkningen fra Bosnia-Hercegovina. 1.1. 2003

Figur 5.2. Befolkningspyramide for innvandrerbefolkningen fra Bosnia-Hercegovina, etter innvandringskategori. 1.1.2003

5.2. Rekordhøy innflytting i 1993

Krigen på Balkan spredte seg til Bosnia i april i 1992. Utvandringen fra Bosnia til Norge begynte i 1992 og nådde en topp i 1993 da det kom over 6 000 personer til Norge. Også i 1994 og 1995 kom det relativt mange, men det var også noen som flyttet fra Norge til Bosnia. I 1996 steg utflyttingen til Bosnia og i 1997 var det så vidt flere som flyttet fra Norge til Bosnia enn fra Bosnia til Norge. Hvert år etter dette har det vært et lite innflyttingsoverskudd, men både innflytting og utflytting har vært lav. Det har blitt satt i gang en del tiltak for å stimulere til tilbakevending av flyktninger. Utflyttingen var størst i 1996 med 811 personer. Året etter var det 569 personer som flyttet fra Norge til Bosnia-Hercegovina.

Unge innflyttere, mest eldre som flytter tilbake

85 prosent av de som flyttet til Norge fra Bosnia i 2002 var under 40 år. Det var noen flere kvinner enn menn som immigrerte til Norge fra Bosnia i 2002. Av de som flyttet fra Norge til Bosnia var det de eldre over 60 år som dominerte. De over 60 år utgjorde over 55 prosent av de som flyttet fra Norge til Bosnia (46 personer), og det var litt flere kvinner enn menn.

Bosnierne har kommet som flyktninger

De aller fleste innvandrerne fra Bosnia-Hercegovina har kommet til Norge som flyktninger. Av disse har 3 500 personer kommet gjennom familiegjennforening med en person som allerede har fått opphold som flyktning, og har derfor selv status som flyktning. Over 3 000 av førstegenerasjonsinnvandrerne fra Bosnia-Hercegovina har kommet til Norge som krigsflyktninger og "tidligere Jugoslavia-internerte" med familier. Etter den store tilstrømmingen av flyktninger i 1993-1995 har det hvert år kommet noen som har søkt om opphold på humanitært grunnlag og familiegjennforening. Tall fra UDI viser at det i 2002 var 810 personer fra Bosnia-Hercegovina som søkte asyl i Norge. UDI behandlet i 2002 1 111 søknader om asyl og opphold på humanitært grunnlag. Kun 62 resulterte i positivt

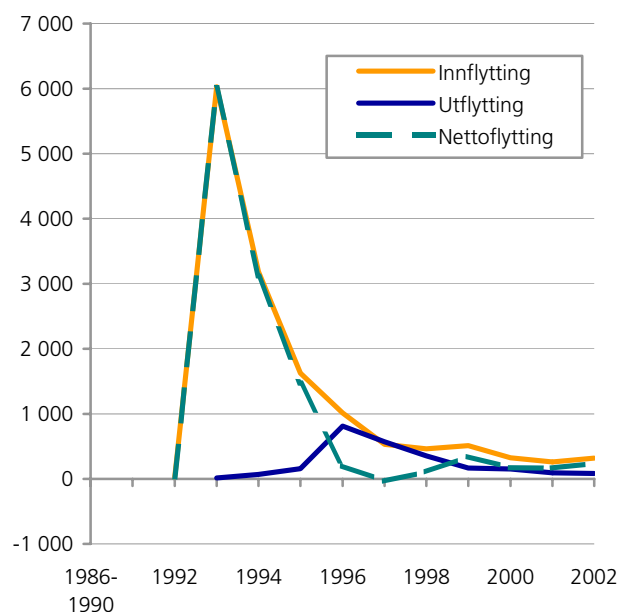
oppholdsvedtak. I tillegg til dette fikk 176 innvilget søknad om familiegjennforening.

Fire av fem har 5-9 års botid i Norge

Av 13 572 førstegenerasjonsinnvandrere fra Bosnia-Hercegovina bosatt i Norge per 1.1.2003 hadde 42 prosent (5 700 personer) bodd i Norge fra 1993. 950 hadde bodd i Norge fra 1992, 2 580 fra 1994 og 1430 fra 1995. Etter at krigen sluttet høsten 1995 har det kommet langt færre Bosniere hvert år, og følgelig er antallet personer med botid på 0-7 år relativt sett lavere. Til sammen har 3 945 personer så kort botid.

90 prosent av bosnierne hadde mer enn 5 års botid i Norge, mens bare 10 prosent hadde mer enn 9 års botid i Norge, og hele 80 prosent hadde 5 til 9 års botid i Norge.

Figur 5.3. Innflytting til Norge fra Bosnia-Hercegovina, og utflytting fra Norge til Bosnia-Hercegovina. 1986 - 2002.

Tabell 5.2. Innflytting til Norge fra Bosnia-Hercegovina, og utflytting fra Norge til Bosnia-Hercegovina. 1986-2002

	1986-1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Innflytting	-	-	31	6 031	3 187	1 626	1 015	533	461	513	325	261	322
Utflytting	-	-	-	16	68	160	811	569	355	167	155	94	83
Nettoflytting	-	-	31	6 015	3 119	14 66	204	-36	106	346	170	167	239

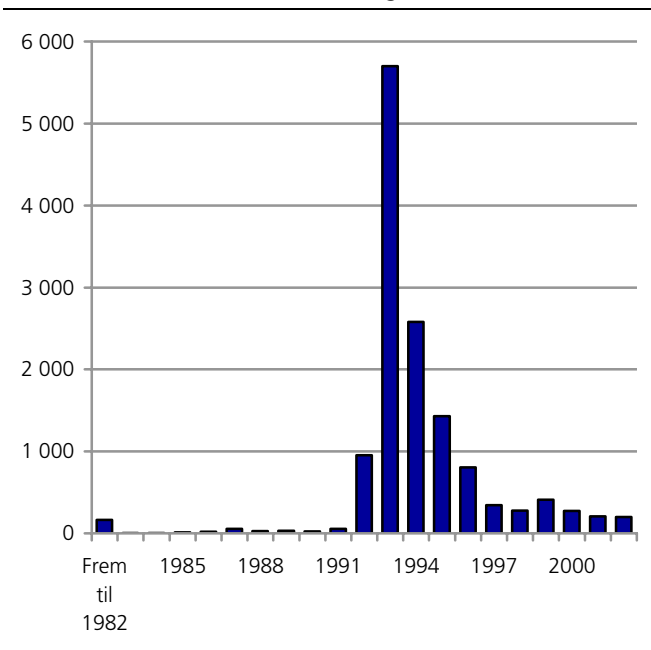
Tabell 5.3. Innflytting til Norge fra Bosnia-Hercegovina, og utflytting fra Norge til Bosnia-Hercegovina, etter alder og kjønn. 2002

	I alt	0 - 9	10 - 19	20 - 29	39 - 39	40 - 49	50 - 59	60 - 69	70 +
Utflytting i alt	83	4	5	10	5	6	7	26	20
Menn	40	4	3	4	2	4	5	11	7
Kvinner	43	-	2	6	3	2	2	15	13
Innflytting i alt	322	60	55	95	64	25	16	10	7
Menn	152	27	23	43	30	13	9	4	3
Kvinner	170	23	32	52	34	12	7	6	4

Tabell 5.4. Førstegenerasjonsinnvandrere fra Bosnia-Hercegovina, etter botid i Norge. 1.1.2003. Absolutte tall og prosent

	Botid i år					
	I alt	0-4	5-9	10-14	15-19	20+
Absolutte tall	13 572	1 367	10 856	1 091	92	166
Prosent	100	10,1	80,0	8,0	0,7	1,2

Figur 5.4. Førstegenerasjonsinnvandrere fra Bosnia-Hercegovina, etter år for ankomst til Norge. 1.1. 2003

5.3. En av to har norsk statsborgerskap

I 1996 var det 11 225 personer med statsborgerskap fra Bosnia-Hercegovina registrert bosatt i Norge, og i 2000 var antallet steget til 12 196 personer. Frem til 2003 har antallet personer med statsborgerskap fra Bosnia-Hercegovina sunket, til 7 850 personer. I 2002 var det 1 229 som skiftet til norsk statsborgerskap.

50,7 prosent av innvandrerne med bakgrunn fra Bosnia-Hercegovina hadde ved inngangen til 2003 statsborgerskap fra Bosnia-Hercegovina.

5.4. Mange familier med barn

Hele 47,5 prosent av bosnierne bor i husholdninger som består av foreldre og barn. Dette er en stor andel i forhold til det en finner blant alle i Norge og blant andre grupper fra Europa, men noe lavere enn for innvandrere fra Asia bosatt i Norge. Bare 11,1 prosent av bosnierne er aleneboere (enslige), og bare 11,5 prosent bor i husholdningstypen "par uten barn". 5,2 prosent av bosnierne bor i husholdninger som består av aleneforeldre med barn. 12,9 prosent av bosnierne bor i husholdninger som består av par med voksne barn. Dette er likt andelen blant alle i Norge. 11,4 prosent bor i flerfamiliehusholdninger. Dette er høyt i forhold til gjennomsnittet i Norge og blant andre europeiske grupper, og er på nivå med gjennomsnittet for innvandrere med bakgrunn fra Asia.

36,7 prosent bor i husholdninger med fire personer, mens 16,7 prosent av bosnierne bor i husholdninger er på fem personer eller flere. Dette er litt høyere enn blant innvandrere fra vestlige land, men langt lavere enn for innvandrergupper fra ikke-vestlige land.

Mange par

Blant innvandrere fra Bosnia-Hercegovina bor 65,7 prosent av dem som er over 20 år i par (FOB 2001). Dette er høyere enn snittet for alle i Norge (62,5 prosent) og høyere enn for de fleste innvandrergupper. 61,6 prosent bor sammen som ektepar og 4,1 prosent som samboere. Andelen som bor sammen som samboere er nesten like høy som det en finner blant alle i Norge (4,3 prosent).

Færre barn enn gjennomsnittet

Kvinnelige førstegenerasjonsinnvandrere fra Bosnia-Hercegovina i alderen 35-44 år hadde i 2002 i gjennomsnitt 1,97 barn. Dette gjennomsnittet er lavere enn for alle kvinner i Norge (2,01), og mye lavere enn gjennomsnittet for kvinner fra ikke-vestlige land. 20 prosent av barna til kvinner fra Bosnia-Hercegovina (35-44 år) er født i Norge. 5 prosent har fire eller flere barn.

Ikke så mange unge som er gift

6,1 prosent av menn fra Bosnia-Hercegovina i alderen 18-23 år er gift, og 16,4 prosent av kvinnene. Dette er en lavere andel enn blant mange av de innvandrerguppene vi har sett på, men likevel en del høyere enn gjennomsnittet for alle i alderen 18-23 år. Blant alle 18-23-åringene snittet 1,6 for menn og 4,7 for kvinner.

De fleste bosniere er gift med bosniere

Av nesten 3 000 gifte bosniske menn bosatt i Norge var 2 prosent gift med norske kvinner (per 1.1.2002), 91 prosent var gift med bosnisk kvinne, og 4 prosent med kvinne med annen utenlandsk bakgrunn. 3 prosent av ektefellene manglet vi opplysninger om. En tilsvarende lav andel (2 prosent) av gifte kvinner fra Bosnia-Hercegovina (vel 3 000) var gift med norsk mann (per 1.1.2002). 89 prosent av kvinnene var gift med bosnisk mann, og 5 prosent var gift med mann med annen utenlandsk bakgrunn. 3 prosent av ektefellene mangler vi opplysninger om.

Det at svært få er gift med norsk ektefelle har til dels sammenheng med at mange som kom til Norge fra Bosnia-Hercegovina allerede hadde dannet familier. Blant bosniere som bor i Norge og inngår ekteskap er andelen som gifter seg med norsk ektefelle noe høyere. 11 prosent av bosniske menn som giftet seg i 2001 giftet seg med norsk kvinne, 75 prosent med bosnisk kvinne og 9 prosent med kvinne med annen utenlandsk bakgrunn. Samme år var 8 prosent av bosniske kvinner ekteskapsinngåelser med norsk mann, 80 prosent med bosnisk mann og 10 prosent med mann med annen utenlandsk bakgrunn.

Tabell 5.5. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Bosnia-Hercegovina, etter fylke. 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent

Fylke	Befolkningen i alt	Innvandrere fra Bosnia-Hercegovina	I prosent av befolkningen	I prosent av bosniere
Hele landet	4 552 252	15 498	0,34	100,00
01 Østfold	255 122	1 581	0,62	10,20
02 Akershus	483 283	1 410	0,29	9,10
03 Oslo	517 401	1 991	0,38	12,85
04 Hedmark	188 281	563	0,30	3,63
05 Oppland	183 582	781	0,43	5,04
06 Buskerud	241 371	1 074	0,44	6,93
07 Vestfold	218 171	1 086	0,50	7,01
08 Telemark	165 855	580	0,35	3,74
09 Aust-Agder	103 195	479	0,46	3,09
10 Vest-Agder	159 219	962	0,60	6,21
11 Rogaland	385 020	1 473	0,38	9,50
12 Hordaland	441 660	1 137	0,26	7,34
14 Sogn og Fjordane	107 274	253	0,24	1,63
15 Møre og Romsdal	244 309	726	0,30	4,68
16 Sør-Trøndelag	268 188	819	0,31	5,28
17 Nord-Trøndelag	127 610	163	0,13	1,05
18 Nordland	236 950	237	0,10	1,53
19 Troms	152 247	142	0,09	0,92
20 Finnmark				
Finnmárku	73 514	41	0,06	0,26

5.5. Halvparten eier boligen de bor i

48,1 prosent av bosnierne eier boligen sin, mens 51,9 prosent leier den boligen de bor i. I forhold andre innvandreregrupper med tilsvarende kort botid i Norge er det en relativt høy andel som eier boligen sin. Bosniere i Norge har for eksempel den samme eierandelen som iranerne til tross for at iranerne har gjennomsnittlig nærmere 10 år lengre botid i Norge.

5.6. Bosnierne har spredt bosetning i Norge

Bosettingsmønsteret til innvandrere fra Bosnia-Hercegovina gjenspeiler kommunenes bosetting av flyktninger, men også i noen grad at bosnieres flyttinger i Norge etter bosetning er mindre hyppige enn andre flyktninggruppers, og at de er mindre preget av flytting til Oslo.

Det bor bosniere i alle landets fylker og i 270 av landets kommuner. Det er syv fylker som har mellom 1 000 og 2 000 innvandrere fra Bosnia-Hercegovina.

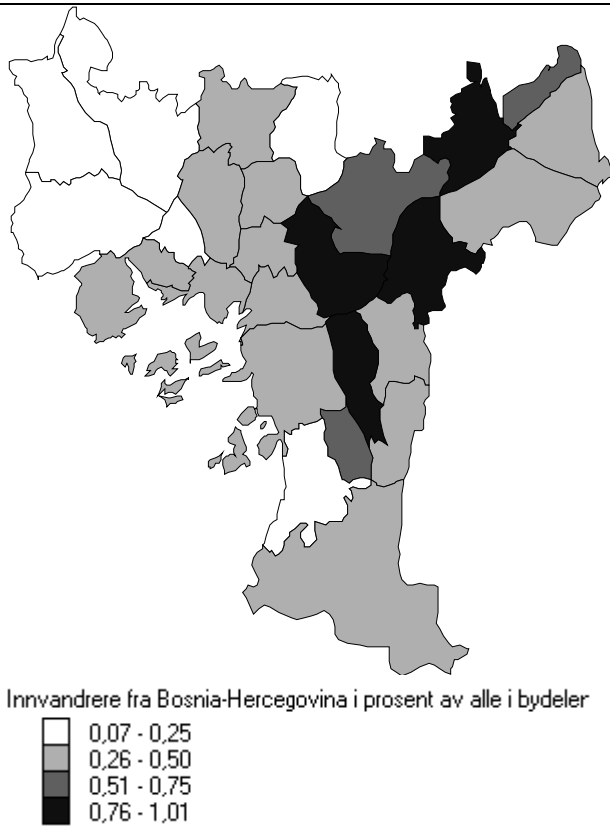
Etter Oslo kommune er det i Bergen det bor flest bosniere (747). Deretter kommer Trondheim, Drammen, Fredrikstad, Sarpsborg, Kristiansand, Stavanger og Bærum, alle med over 300 bosniere. Ørskog er den kommunen hvor bosniere utgjør størst andel av befolkningen, 1,88 prosent.

Tabell 5.6. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Bosnia-Hercegovina, etter kommune. 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent

Kommune	Befolkningen i alt	Innvandrere fra Bosnia-Hercegovina	I prosent av befolkningen	I prosent av innvandrere fra Bosnia-Hercegovina
Hele landet	4 552 252	15 489	0,34	100,00
0301 Oslo kommune	517 401	1 991	0,38	12,85
1201 Bergen	235 423	747	0,32	4,82
1601 Trondheim	152 699	543	0,36	3,51
0602 Drammen	56 444	521	0,92	3,36
0106 Fredrikstad	69 288	497	0,72	3,21
0105 Sarpsborg	49 044	495	1,01	3,20
1001 Kristiansand	74 590	476	0,64	3,07
1103 Stavanger	111 007	473	0,43	3,05
0219 Bærum	102 529	353	0,34	2,28
1102 Sandnes	55 729	291	0,52	1,88
1106 Haugesund	31 013	281	0,91	1,81
0701 Horten	24 557	276	1,12	1,78
0706 Sandefjord	40 696	265	0,65	1,71
0806 Skien	50 272	219	0,44	1,41
0220 Asker	50 290	216	0,43	1,39
0906 Arendal	39 502	212	0,54	1,37
0502 Gjøvik	27 349	200	0,73	1,29
0805 Porsgrunn	33 204	184	0,55	1,19
0501 Lillehammer	24 946	151	0,61	0,97
1504 Ålesund	39 695	147	0,37	0,95
0704 Tønsberg	35 656	139	0,39	0,90
0605 Ringerike	28 055	127	0,45	0,82
0402 Kongsvinger	17 348	126	0,73	0,81
0101 Halden	27 438	123	0,45	0,79
0626 Lier	21 638	104	0,48	0,67
0604 Kongsberg	22 908	104	0,45	0,67
0709 Larvik	40 877	103	0,25	0,66

Nesten 13 prosent av alle bosniere i Norge bor i Oslo. Dette er langt lavere enn for de fleste andre innvandreregrupper i Norge, også blant andre som har kommet som flyktninger og blitt bosatt i kommuner i ulike deler av landet. Oslo har 11,37 prosent av hele befolkningen i Norge. Bosniere har dermed en konsentrasjon i Oslo som er omtrent på nivå med det en finner for hele befolkningen i Norge. Det bor 1 911 bosniere i Oslo (per 1.1. 2003), og de utgjør 0,38 prosent av befolkningen i hovedstaden.

Innvandrere med bakgrunn fra Bosnia-Hercegovina har en mer spredt bosetning i Oslo enn mange andre innvandreregrupper fra ikke-vestlige land. Manglerud har den største andelen med 1,1 prosent av bydelens totale befolkning, mens Helsfyr-Sinsen har det største absolutte antallet bosniere med 175 personer. I bydelene Hellerud, Romsås, Grorud, Bjerke, Grünerløkka-Sofienberg og Lambertseter utgjør innvandrere fra Bosnia-Hercegovina mer enn 0,5 prosent av befolkningen i bydelen.

Figur 5.5. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Bosnia-Hercegovina. Bydeler i Oslo. 1.1.2003. Prosent

5.7. Små forskjeller i utdanningsnivå mellom kvinner og menn

Blant innvandrere fra Bosnia-Hercegovina i alderen 30-44 år er det 16,3 prosent vi mangler utdanningsopplysninger om. Årsaken til dette er at SSB får ikke automatisk oppdatert opplysninger om utdanning tatt utlandet, eller den utdanning nyankomne innvandrere har når de kommer til Norge. Det er få med ingen fullført utdanning (0,5 prosent), men forholdsvis mange, sammenliknet med andre innvandrere fra Europa, som har grunnskole som høyeste fullførte utdanning (10,3 prosent).

Det store flertallet har videregående skole som høyeste utdanning (59,7 prosent). Blant alle fra Øst-Europa er det 45,8 prosent med utdanning på dette nivået. 13,2

prosent av innvandrere med bakgrunn fra Bosnia-Hercegovina (30-44 år) har utdanning på universitets og høyskolenivå (i 2001), 23,5 av alle fra Øst-Europa. Dette er lavere enn gjennomsnittet for alle i Norge (30 prosent), lavere enn for hele gruppen av innvandrere (26,9 prosent), og lavere enn blant ikke-vestlige innvandrere (21,3 prosent). Det er ingen store forskjeller i utdanningsnivå mellom kvinner og menn fra Bosnia-Hercegovina. Som for befolkningen ellers er det en litt større andel av kvinnene som har høyere utdanning.

Tabell 5.7. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Bosnia-Hercegovina, etter bydel i Oslo. 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent

Bydel	Personer i alt	Innvandrere med bakgrunn fra Bosnia-Hercegovina	Prosent av innvandrere fra Bosnia-Hercegovina bosatt i Oslo	Prosent av innvandrere fra Bosnia-Hercegovina i alle i bydelen
I alt	517 401	1 991	100,00	0,38
Bygdøy-Frogner	20 455	54	2,71	0,26
Uranienborg-Majorstua	24 288	52	2,61	0,21
St.Hanshaugen-Ullevål	29 098	76	3,82	0,26
Sagene-Torshov	28 736	120	6,03	0,42
Grünerløkka-Sofienberg	26 784	133	6,68	0,50
Gamle Oslo	25 816	108	5,42	0,42
Ekeberg-Bekkelaget	16 928	48	2,41	0,28
Nordstrand	17 290	15	0,75	0,09
Søndre Nordstrand	32 830	128	6,43	0,39
Lambertseter	10 233	56	2,81	0,55
Bøler	13 334	35	1,76	0,26
Manglerud	12 694	128	6,43	1,01
Østensjø	15 498	66	3,31	0,43
Helsfyr-Sinsen	22 216	175	8,79	0,79
Hellerud	15 817	144	7,23	0,91
Furuset	29 372	100	5,02	0,34
Stovner	21 652	59	2,96	0,27
Romsås	6 774	48	2,41	0,71
Grorud	17 678	134	6,73	0,76
Bjerke	23 857	125	6,28	0,52
Grefsen-Kjelsås	18 112	23	1,16	0,13
Sogn	16 448	53	2,66	0,32
Vinderen	19 551	14	0,70	0,07
Røa	21 278	48	2,41	0,23
Ullern	26 694	44	2,21	0,16
Sentrum	1 331	4	0,20	0,30
Marka	1 636	1	0,05	0,06
Uoppgitt, uten fast bopel	1 001	0	0,00	0,00

Tabell 5.8. Personer 30-44 år, etter høyeste fullførte utdanning, kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn. 2001. Prosent

Kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn	I alt	Uoppgitt	Ingen fullført utdanning	Grunnskolenivå	Prosent		
					Videregående-skolenivå	Universitets- og høyskolenivå kort	Universitets- og høyskolenivå lang
Alle i Norge	1 009 966	2,8	0,1	8,7	58,3	23,1	6,9
Innvandrerbefolkningen	89 302	20,9	1,6	10,9	39,7	18,8	8,1
Fra Øst-Europa i alt	13 222	21,9	0,4	8,3	45,8	15,2	8,3
Fra Bosnia-Hercegovina i alt	2 933	16,3	0,5	10,3	59,7	11,5	1,7
Kvinner	1 179	15,8	0,6	11,7	57,9	12,5	1,6
Menn	1 603	16,8	0,4	8,9	61,5	10,5	1,8

Tabell 5.9. Deltakelse i høyere utdanning blant førstegenerasjonsinnvandrere i alderen 19-24 år, etter landbakgrunn og kjønn. 2000. Prosent

	I alt	Menn	Kvinner
Førstegenerasjonsinnvandrere i alt	12,7	11,5	13,7
Førstegenerasjonsinnvandrere fra Bosnia-Hercegovina	31,8	24,4	39,1

Høy utdanningsdeltakelse blant bosniere

Andelen førstegenerasjonsinnvandrere fra Bosnia-Hercegovina i alderen 19-24 år som var under høyere utdanning i år 2000 var svært høy sammenliknet med førstegenerasjonsinnvandrere i denne alderen sett under ett. Deltakelsen blant bosniere var det langt høyere blant kvinner (39,1 prosent) enn menn (24,4 prosent). Dette er altså en gruppe med lavt utdanningsnivå og høy utdanningsdeltakelse i Norge.

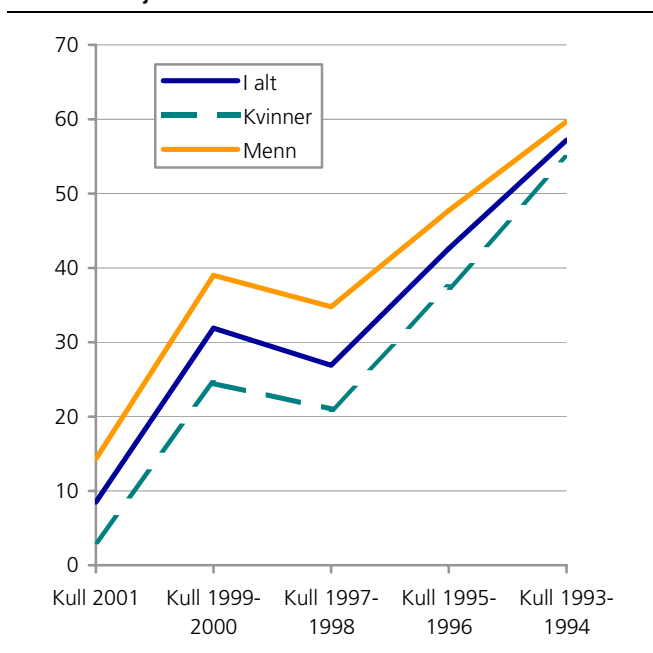
5.8. Middels høy arbeidsdeltakelse blant bosnierne

Arbeidstakerandelen i 2001 var på 54,1 prosent for førstegenerasjonsinnvandrere fra Bosnia-Hercegovina, mens den for hele befolkningen i Norge var på 60,8 prosent. For alle innvandrere var arbeidstakerandelen på 51,3 prosent. Altså hadde bosnierne en noe høyere andel enn hele innvandrerbefolkningen, til tross for at det er en gruppe med forholdsvis kort botid i Norge. Botid i Norge er en viktig faktor når en ser på innvandreres arbeidsdeltakelse i Norge (figur 5.6.). Bosniere er ikke blant de gruppene med flest nyankomne, men heller ikke blant de gruppene som har vært i Norge lengst. Studier viser at bosniere kom relativt raskt i arbeid sammenliknet med mange andre innvandrergupper. Det er langt høyere arbeidsdeltakelse blant bosniere enn blant mange andre grupper som i gjennomsnitt har lenger botid i Norge, men lavere enn gjennomsnittet for alle i Norge.

Det var forholdsvis stor forskjell i arbeidstakerandelen mellom menn og kvinner fra Bosnia-Hercegovina i 2001. Arbeidstakerandelen for menn var på 59,0 prosent og for kvinner på 49,4 prosent. Forskjellen i arbeidstakerandelen mellom kvinner og menn var større for bosnierne (9,6 prosentpoeng) enn for innvandrerbefolkningen totalt (8,1 prosentpoeng). Dette kan ha sammenheng med at det er mange familier med små barn og muligens til enhver tid en del hjemmeværende mødre.

Andelen selvstendig næringsdrivende var i 2001 1 prosent, 1,3 prosent blant menn og 0,6 prosent blant kvinner. Det er lavt sammenliknet med andre grupper, også fra Øst-Europa, og med gjennomsnittet blant alle i Norge.

Figur 5.6. Arbeidstakerandel blant flyktninger fra Bosnia-Hercegovina i alderen 16-74 år, etter flyktningkull og kjønn. 4. kvartal 2001. Prosent

Andelen registrerte arbeidsledige førstegenerasjonsinnvandrere fra Bosnia-Hercegovina var i tredje kvartal 2001 på 10,5 prosent. Det er relativt liten forskjell i registrert arbeidsledighet mellom kvinner og menn. For menn var den registrerte arbeidsledigheten på 10,7 prosent og for kvinner på 10,2 prosent. Til sammenlikning var den registrerte arbeidsledigheten 13,5 prosent blant innvandrere med bakgrunn fra Afrika, 15,3 for menn og 9,9 for kvinner. I tredje kvartal 2003 hadde arbeidsledigheten blant bosniere steget til 13 prosent. Arbeidsledigheten var nå ett prosentpoeng høyere for menn (13,5 prosent) enn for kvinner (12,5 prosent).

5.9. Høyere gjennomsnittsinntekt enn andre ikke-vestlige grupper

Gjennomsnittlig inntekt etter skatt for par hvor begge partene har innvandrerbakgrunn fra Bosnia-Hercegovina ligger over gjennomsnittet for par fra Øst-Europa og for innvandrerepar i alt (ektepar med og uten barn og samboerpar med felles barn).

Gjennomsnittlig yrkesinntekt for par fra Bosnia-Hercegovina var i 2001 kr 406 000. Dette ligger noe over gjennomsnittet for hele innvandrerbefolkningen. Bosnierne har forholdsvis lav kapitalinntekt, og forholdsvis lav andel skattepliktige overføringer som pensjon fra folketrygden, men relativt sett mer i arbeidsledighetstrygd. Parene fra Bosnia-Hercegovina som er med i denne statistikken hadde 1,3 barn i snitt. Det er lavere enn blant innvandrerepar i alt, og blant innvandrerepar fra Øst-Europa. Bosniske par har dermed færre å forsørge med utgangspunkt i inntekten.

Tabell 5.10. Inntektsregnskap for ektepar (med og uten barn) og samboerpar med felles barn hvor begge voksne har samme landbakgrunn, etter land. Hovedinntektstaker 25-55 år. Gjennomsnitt 2001. Kroner

	Innvandrere i alt	Øst-Europa	Bosnia- Hercegovina
Yrkesinntekt	362 400	369 300	406 000
Av dette lønn	335 600	353 500	398 000
+ Kapitalinntekt	8 100	6 000	4 200
Av dette brutto renteinntekt	4 700	3 800	2 900
Overføringer	94 800	79 400	65 900
+ Skattepliktige overføringer	36 800	27 200	22 800
Av dette			
Pensjoner fra folketrygden	21 900	12 100	5 000
Arbeidsledighetstrygd	11 400	13 200	17 200
+ Skattefrie overføringer	58 000	52 200	43 200
Av dette			
Barnetrygd	21 200	18 700	15 900
Sosialhjelp	17 700	17 500	14 800
Samlet inntekt	465 300	454 700	476 100
- Sum utlignet skatt og negative overføringer	108 900	101 900	106 400
Inntekt etter skatt	356 500	352 800	369 700
Renteutgifter og boliginntekt	33 900	31 000	36 700
Inntekt etter skatt og renteutgift/boliginntekt	322 600	321 800	333 000
Antall barn 0-17 år	1,7	1,6	1,3
Antall familier	27 929	5 389	2 102

5.10. 41 prosent av bosniere med norsk statsborgerskap stemte

Blant alle innvandrere med norsk statsborgerskap var valgdeltakelsen ved lokalvalget i 2003 41 prosent. Den samlede valgdeltakelsen var lik for kvinner og menn. Blant innvandrere med norsk statsborgerskap og innvandrerbakgrunn fra Bosnia-Hercegovina var også valgdeltakelsen 41 prosent, noe høyere for menn (42 prosent) enn kvinner (41 prosent). Valgdeltakelsen lå dermed en del høyere enn gjennomsnittet blant norske statsborgere med innvandrerbakgrunn fra ikke-vestlige land, hvor valgdeltakelsen var 36 prosent, 37 prosent for menn, og 35 prosent for kvinner. Valgdeltakelsen varierer mye mellom ulike innvandreregrupper, og det har til dels sammenheng med ulike alderssammensetning, forskjeller i hvor lenge en har bodd i Norge og forskjeller i utdanningsnivå.

Valgdeltakelsen blant utenlandske statsborgere fra ikke-vestlige land var 25 prosent, 23 prosent for menn, og 26 prosent for kvinner. Blant innvandrere med bosnisk statsborgerskap var valgdeltakelsen lavere, med 20 prosent, 18 prosent for menn og 23 prosent for kvinner. Utenlandske statsborgere kan stemme ved lokalvalg dersom de oppfyller de generelle reglene for stemmerett for norske statsborgere, og dersom de har stått innført i folkeregisteret som bosatt de siste tre årene før valgdagen, eller er statsborger i et annet nordisk land og folkeregistrert bosatt i Norge senest 31. mai valgåret.

6. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Somalia

6.1. - den femte største ikke-vestlige innvandreregruppen i Norge

- Det er til sammen 13 700 personer i Norge med innvandrerbakgrunn fra Somalia.
- Førstegenerasjonsinnvandrere fra Somalia er den åttende største gruppen, og sjette største gruppen hvis vi ser på de med bakgrunn fra ikke-vestlige land.
- Det er 10 750 førstegenerasjonsinnvandrere fra Somalia og 2 940 personer er født i Norge med to foreldre født i Somalia.
- Av alle personer med to utenlandsfødte foreldre utgjør norskfødte med somaliske foreldre den femte største gruppen.
- 314 personer er født i Norge og har en forelder som er født i Norge og en som er født i Somalia.

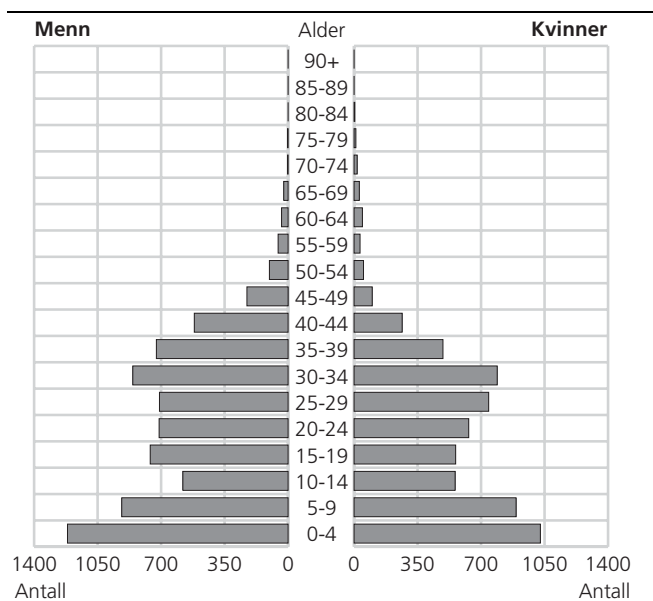
Tabell 6.1. Personer med bakgrunn fra Somalia, etter innvandringskategori. 1.1.2003

Innvandringskategori	I alt	Menn	Kvinner
Førstegenerasjonsinnvandrer uten norsk bakgrunn	10 753	5 911	4 842
Personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre	2 936	1 532	1 404
Norskfødt med én utenlandsfødt forelder	413	164	150

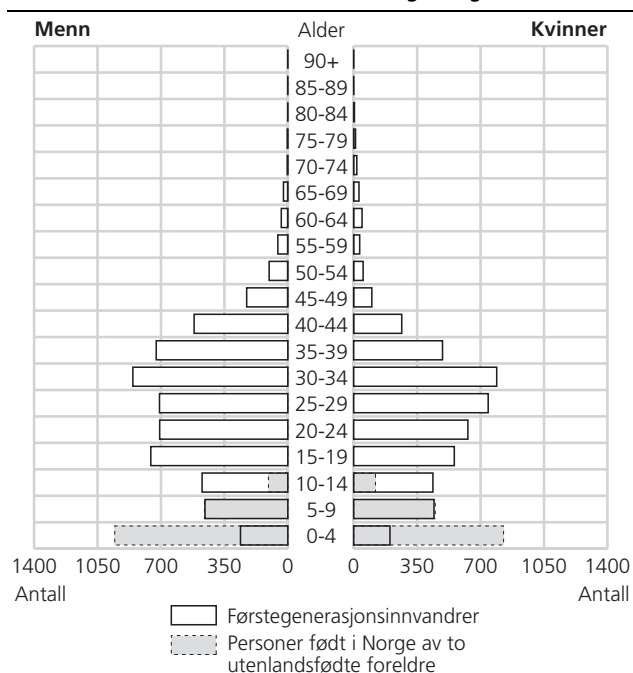
Somaliere i Norge er unge

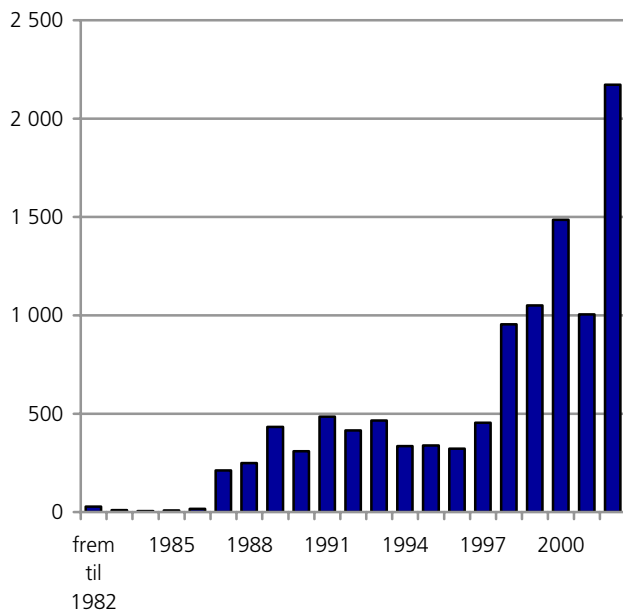
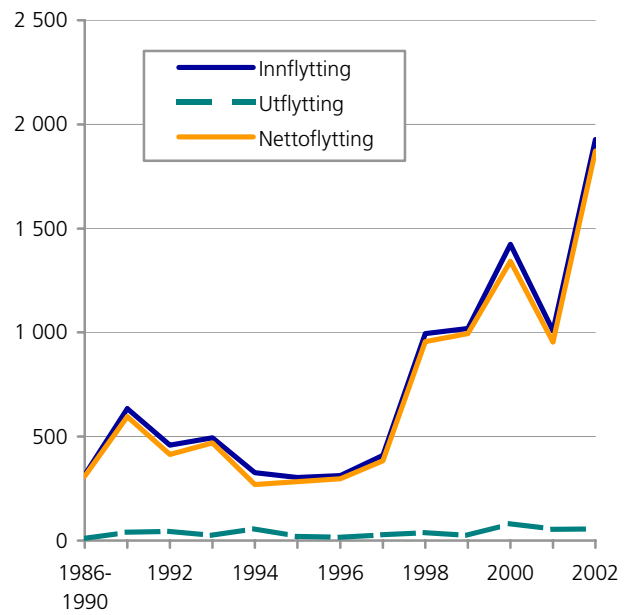
- Den somaliske innvandrerbefolkningen i Norge er svært ung. Av alle med innvandrerbakgrunn fra Somalia er 48 prosent under 20 år.
- Av de nesten 3 000 barna som er født i Norge av to foreldre født i Somalia er det kun 17 personer som er over 14 år. Over halvparten er under fem år.
- Også blant førstegenerasjonsinnvandrere fra Somalia er det mange barn og unge voksne. 7 prosent er over 44 år, og en av tre er under 20 år.
- Det er vel 1 000 flere menn enn kvinner i den somaliske innvandrerbefolkningen i Norge.
- Sammensetningen i forhold til kjønn er relativt typisk for en nyankommen flyktninggruppe.

Figur 6.1. Befolkningspyramide for innvandrere med bakgrunn fra Somalia. 1.1.2003

Figur 6.2. Befolkningspyramide for innvandrere med bakgrunn fra Somalia, etter innvandringskategori. 1.1.2003

Figur 6.3. Førstegenerasjonsinnvandrere fra Somalia, etter år for ankomst til Norge. 1.1.2003**Figur 6.4. Innflytting til Norge fra Somalia, og utflytting fra Norge til Somalia. 1986-2002****Tabell 6.2. Førstegenerasjonsinnvandrere fra Somalia, etter botid i Norge. 1.1.2003. Absolutte tall og prosent**

	Botid i år					
	I alt	0-4	5-9	10-14	15-19	20 +
Absolutte tall	10 753	6 670	1 914	1 892	10	27
Prosent	100	62	18	18	0	0

62 prosent har bodd i Norge under fem år

- Somaliske førstegenerasjonsinnvandrere er blant de innvandreregruppene med kortest botid i Norge.
- Tre av fem har bodd i Norge i under fem år.
- En av fem har bodd i Norge i 5-9 år, og en av fem i 10-14 år.

Svært få somaliere kom til Norge før 1987. Av de som bor i Norge i dag kom rundt 500 i 1991. I underkant av 500 har kommet hvert år frem til 1998. Av dem som bor i Norge i dag har de aller fleste kommet i løpet av de siste fem årene.

6.2. Størst innflytting fra Somalia i 2002

Det var størst tilflytting til Norge fra Somalia (dvs. personer som fikk oppholdstillatelse) i 2002 med 1 930. Tallet er relativt høyt i forhold til innflytting fra andre ikke-vestlige land, men innflytting til Norge fra

Irak var høyere (2 470). Også i de tre første kvartalene i 2003 har innflyttingen fra Somalia vært høy. Høsten 2003 ble det satt en stopp i behandlingen av asylsøknader fra Somalia. Dette førte til en reduksjon i tilstrømmingen av asylsøkere fra Somalia. I august 2003 var det 347 personer fra Somalia som søkte asyl i Norge, i september 159, men i oktober var antallet falt til under 30 personer.

Utflyttingen fra Norge til Somalia har i hele perioden vært meget beskjeden. De fleste årene har det vært snakk om under 50 personer. Personer som reiser etter avslag på asylsøknad omfattes ikke av denne statistikken. Studier av sekundærflytting blant somaliere viser at mange av de som har kommet har flyttet ut av Norge, til andre land. Av dem som kom i 1991 hadde 22 prosent utvandret i 1999.

Mange barn og unge som flytter til Norge

Nesten halvparten av de som kom til Norge fra Somalia i 2002 var under 20 år (45 prosent). 92 prosent var under 40 år. Det var flest barn i alderen 0-9 år og unge voksne i alderen 20-29 år. Vi ser at det i 2002 var litt flere menn enn kvinner som flyttet fra Somalia til Norge (særlig i 30-39-årsalderen).

Tabell 6.3. Innflytting til Norge fra Somalia, og utflytting fra Norge til Somalia, etter alder og kjønn. 2002

	I alt	0 - 9	10 - 19	20 - 29	30 - 39	40 - 49	50 - 59	60 - 69	70 +
Utflytting fra Norge til Somalia	55	21	14	9	8	2	1	-	-
Menn	31	9	10	6	3	2	1	-	-
Kvinner	24	12	4	3	5	-	-	-	-
Innflytting til Norge fra Somalia	1 927	474	398	558	350	108	22	13	4
Menn	1 068	236	200	296	226	90	14	5	1
Kvinner	859	238	198	262	124	18	8	8	3

Somalierne har kommet som flyktninger

De aller fleste innvandrere fra Somalia har kommet som flyktninger til Norge. Per 1.1.2002 var det vel 8 000 flyktninger fra Somalia i Norge (av totalt 8 700 førstegenerasjonsinnvandrere på samme tidspunkt). 150 hadde kommet som overføringsflyktninger og 5 500 som asylsøkere, som har fått asyl eller opphold på humanitært grunnlag. 2 500 har kommet gjennom familiegjennforening med flyktning, og er inkludert i de 8 000.

Foreløpig få norske statsborgere

Mange av somalierne som bor i Norge har utenlandsk statsborgerskap. Dette har sammenheng med at svært mange har kort botid i Norge. Per 1.1.2003 var det 8 460 somaliske statsborgere i Norge. Det var 5 230 innvandrere med bakgrunn fra Somalia som hadde norsk statsborgerskap (38 prosent).

6.3. Mange enslige og mange aleneforeldre

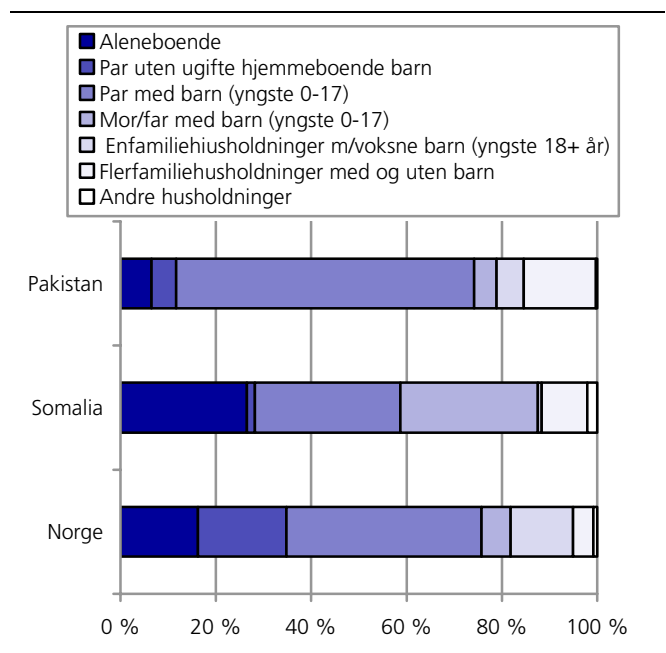
I de fleste innvandreregrupper med bakgrunn fra Afrika sør for Sahara er det mange som bor i husholdninger som består av bare en person. Dette gjelder også for somaliere. 26,5 prosent av somaliere i Norge bor i slike husholdninger, mot 16,2 prosent blant personer utenfor innvandrerbefolkningen (FOB 2001). 30,5 prosent bor i husholdninger som består av foreldre med hjemmeboende barn under 18 år. Dette er lavt i forhold til i andre grupper. Hele 28,8 prosent bor i husholdninger som består av aleneforeldre med barn. Dette er i hovedsak enslige mødre. 9,6 prosent av somalierne bor i flerfamiliehusholdninger. Dette er noe over gjennomsnittet for innvandrere med afrikansk bakgrunn. En svært liten andel bor i husholdninger som består av par uten barn (1,7 prosent).

En forholdsvis liten andel av somalierne bor i husholdninger på to, tre og fire personer, mens hele 42,4 prosent av personene bor i husholdninger med fem personer eller flere. Gjennomsnittlig husholdningsstørrelse er på 2,2, men personene fordeler seg altså i hovedsak på svært små og svært store husholdninger.

Somaliske kvinner får mange barn

Somaliske kvinner har relativt høy fruktbarhet. I 2002 var gjennomsnittlig antall barn for kvinnelige somaliske førstegenerasjonsinnvandrere i alderen 35-44 år 3,65 (Sopemi 2003). Dette er det høyeste barnetallet blant de gruppene vi har sett på. Pakistanske kvinner var den eneste gruppen som kom opp mot dette, med 3,48 barn i snitt. Snittet for alle kvinner i Norge var 2,01. Av alle kvinner i Norge (35-44 år) var det 8 prosent som hadde fire eller flere barn. Blant somaliske kvinner var det 53 prosent som hadde så mange barn. 36 prosent av barna var født i Norge.

Figur 6.5. Folkemengde etter husholdningstype og innvandrerbefolkningens landbakgrunn. 3.11.2001. Prosent

En av fire lever i par

Tall fra folke- og boligtellingsen (FOB 2001) viser at en svært liten andel av somaliere over 20 år bor i par. 28,5 prosent bor i par, 26,3 prosent som gifte, og 2,2 prosent som samboere. Andelen som bor i par er ofte lav i grupper med mange nyankomne flyktninger, men blant somaliere er den svært lav også sammenliknet med andre flyktninggrupper med mange nyankomne (for eksempel blant irakere).

Mange unge er gift

16,9 prosent av alle somaliske menn i alderen 18-23 år, bosatt i Norge per 1.1.2002, er gift, og hele 35,8 prosent av kvinnene. Andelen som er gift ung alder er relativt høy sammenliknet med alle i Norge, men omtrent på nivå med det en finner i en del andre innvandreregrupper (Jugoslavia, Marokko og Irak).

Somalierne er gift med somaliere

Mange gifte somaliske menn bosatt i Norge har ektefeller vi mangler opplysninger om (58 prosent). Vi kan anta at de fleste har samme landbakgrunn mannen og at de fortsatt bor i Somalia. Dette har sammenheng med at det er mange nyankomne flyktninger fra Somalia. I de tilfeller somaliere er gift i Norge med norsk ektefelle har vi opplysninger om det. Av 1 875 somaliske menn som var gift og bosatt i Norge i 2002 var bare 1 prosent gift med norsk. 1 prosent av gifte kvinner fra Somalia bosatt i Norge var gift med norsk mann (15 personer). Dette henger tildels sammen med at de aller fleste Somaliere har bodd kort tid i Norge.

Tabell 6.4. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Somalia, etter bydel i Oslo. 1.1.2003. Absolutte tall og prosent

Bydel	Personer i alt	Innvandrere fra Somalia	I prosent av befolkningen	I prosent av Somaliere i Oslo
Oslo i alt	517 401	6 320	1,22	100,00
01 Bygdøy-Frogner	20 455	51	0,25	0,81
02 Uranienborg-Majorstua	24 288	105	0,43	1,66
03 St.Hanshaugen-Ullevål	29 098	172	0,59	2,72
04 Sagene-Torshov	28 736	407	1,42	6,44
05 Grunerløkka-Sofienberg	26 784	424	1,58	6,71
06 Gamle Oslo	25 816	899	3,48	14,22
07 Ekeberg-Bekkelaget	16 928	111	0,66	1,76
08 Nordstrand	17 290	47	0,27	0,74
09 Søndre Nordstrand	32 830	911	2,77	14,41
10 Lambertseter	10 233	101	0,99	1,60
11 Bøler	13 334	188	1,41	2,97
12 Manglerud	12 694	91	0,72	1,44
13 Østensjø	15 498	136	0,88	2,15
14 Helsefyr-Sinsen	22 216	378	1,70	5,98
15 Hellerud	15 817	178	1,13	2,82
16 Furuset	29 372	427	1,45	6,76
17 Stovner	21 652	476	2,20	7,53
18 Romsås	6 774	105	1,55	1,66
19 Grorud	17 678	339	1,92	5,36
20 Bjerke	23 857	412	1,73	6,52
21 Grefsen-Kjelsås	18 112	85	0,47	1,34
22 Sogn	16 448	72	0,44	1,14
23 Vinderen	19 551	11	0,06	0,17
24 Røa	21 278	90	0,42	1,42
25 Ullern	26 694	71	0,27	1,12
26 Sentrum	1 331	17	1,28	0,27
27 Marka	1 636	1	0,06	0,02
Uoppgitt bydel	1 001	15	1,50	0,24

6.4. Tre av fire somaliere leier bolig

76 prosent leier den boligen de bor i og 24 prosent som eier boligen sin selv. Det at en av fire bor i eid bolig har sammenheng med at somaliere har kort botid i Norge. Til sammenlikning eier kun 19 prosent av innvandrerne fra Irak og Afghanistan boligen de bor i.

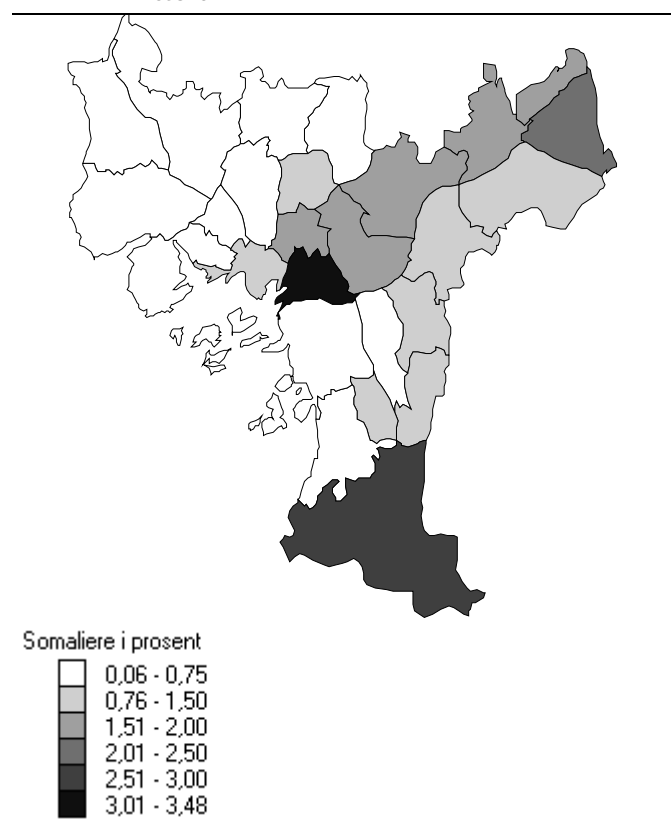
6.5. Nesten halvparten bor i Oslo

Nesten halvparten av alle med innvandrerbakgrunn fra Somalia bor i Oslo (46 prosent). Det bor 6 300 somaliere i Oslo og de utgjør 1,22 prosent av befolkningen i hovedstaden. Det bor somaliere i alle bydelene i Oslo, men Søndre Nordstrand og Gamle Oslo er de bydelene der det bor flest (rundt 900). Somaliere utgjør 3,5 prosent av befolkningen i Gamle Oslo og 2,8 prosent i Søndre Nordstrand.

1 000 Somaliere bor i Akershus og 700 i Rogaland. Det bor Somaliere i hele landet og i 221 av landets kommuner. Etter Oslo er Stavanger og Skien de kommunene hvor det bor flest innvandrere med bakgrunn fra Somalia. Gratangen er den kommune hvor somaliere utgjør den største andelen av befolkningen (2,15 prosent), etterfulgt av Tolga (2,12 prosent).

Tabell 6.5. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Somalia, etter fylke. 1.1.2003. Absolutte tall og prosent

Fylke	Befolkningen i alt	Innvandrere fra Somalia	I prosent av befolkningen	I prosent av Somaliere
Hele landet	4 552 252	13 689	0,30	100,00
01 Østfold	255 122	374	0,15	2,73
02 Akershus	483 283	998	0,21	7,29
03 Oslo	517 401	6 319	1,22	46,16
04 Hedmark	188 281	497	0,26	3,63
05 Oppland	183 582	400	0,22	2,92
06 Buskerud	241 371	438	0,18	3,20
07 Vestfold	218 171	314	0,14	2,29
08 Telemark	165 855	731	0,44	5,34
09 Aust-Agder	103 195	163	0,16	1,19
10 Vest-Agder	159 219	277	0,17	2,02
11 Rogaland	385 020	694	0,18	5,07
12 Hordaland	441 660	518	0,12	3,78
14 Sogn og Fjordane	107 274	177	0,16	1,29
15 Møre og Romsdal	244 309	396	0,16	2,89
16 Sør-Trøndelag	268 188	453	0,17	3,31
17 Nord-Trøndelag	127 610	125	0,10	0,91
18 Nordland	236 950	426	0,18	3,11
19 Troms	152 247	267	0,18	1,95
20 Finnmark Finnmarku	73 514	122	0,17	0,89

Figur 6.6. Innvandrere fra Somalia, etter bydeler i Oslo. 1.1.2003. Prosent

Bosettingsmønsteret er et resultat av kommunenes bosetting av flyktninger og av somaliernes innenlandske flyttinger etter bosetting.

Tabell 6.6. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Somalia, etter kommune. 1.1.2003. Absolutte tall og prosent

Kommune	Befolkningen i alt	Innvandrere fra Somalia	I prosent av befolkningen	I prosent av Somaliere
Hele landet	4 552 252	13 689	0,30	100,00
0301 Oslo kommune	517 401	6 319	1,22	46,16
1103 Stavanger	111 007	401	0,36	2,93
0806 Skien	50 272	384	0,76	2,81
1201 Bergen	235 423	375	0,16	2,74
0219 Bærum	102 529	366	0,36	2,67
1601 Trondheim	152 699	366	0,24	2,67
0220 Asker	50 290	257	0,51	1,88
0602 Drammen	56 444	190	0,34	1,39
1001 Kristiansand	74 590	180	0,24	1,31
0101 Halden	27 438	148	0,54	1,08
1902 Tromsø	61 182	125	0,20	0,91
0106 Fredrikstad	69 288	123	0,18	0,90
1820 Alstahaug	7 445	116	1,56	0,85
0417 Stange	18 137	114	0,63	0,83
0502 Gjøvik	27 349	108	0,39	0,79
0427 Elverum	18 638	107	0,57	0,78
0501 Lillehammer	24 946	107	0,43	0,78
0805 Porsgrunn	33 204	103	0,31	0,75
1804 Bodø	42 186	92	0,22	0,67
0628 Hurum	8 715	85	0,98	0,62
0814 Bamble	14 170	78	0,55	0,57
0701 Horten	24 557	76	0,31	0,56
0709 Larvik	40 877	74	0,18	0,54
0230 Lørenskog	30 220	72	0,24	0,53
1124 Sola	19 538	67	0,34	0,49
1714 Stjørdal	18 940	66	0,35	0,48
0213 Ski	26 155	65	0,25	0,47

6.6. Mange med "uoppgitt" utdanningsnivå

Somaliere er den innvandreregruppen i Norge med størst andel med ukjent utdanningsnivå. Det er to grunner til dette: 1) Dette har igjen sammenheng med at det er mange nyankomne. SSB får ikke automatisk oppdatert opplysninger om utdanning tatt utlandet,

eller den utdanning nyankomne innvandrere har når de kommer til Norge. 2) Somaliere har hatt lav svarprosent i undersøkelser gjennomført for å oppdatere utdanningsopplysninger. Vi mangler utdanningsopplysninger for 38,5 prosent av somaliere i alderen 30-44 år. Av de vi har utdanningsopplysninger om er det en liten andel som har høyere utdanning. De fleste har utdanning på videregående skole-nivå.

Ser vi på deltakelse i høyere utdanning i år 2000 (i alderen 19-24 år) blant førstegenerasjonsinnvandrere fra Somalia var deltakelsen svært lav sammenliknet med andre innvandreregrupper og befolkningen ellers. Det har igjen sammenheng med kort botid i Norge. Det står dårlig til med skole- og utdanningssystemet i Somalia, så det er grunn til å tro at mange av dem som har kommet de siste årene har et dårlig grunnlag å bygge videre på. Det er for få i denne aldersgruppen blant de som er født i Norge av foreldre fra Somalia til at vi kan si noe om deltakelsen i høyere utdanning.

6.7. Lav arbeidsdeltakelse

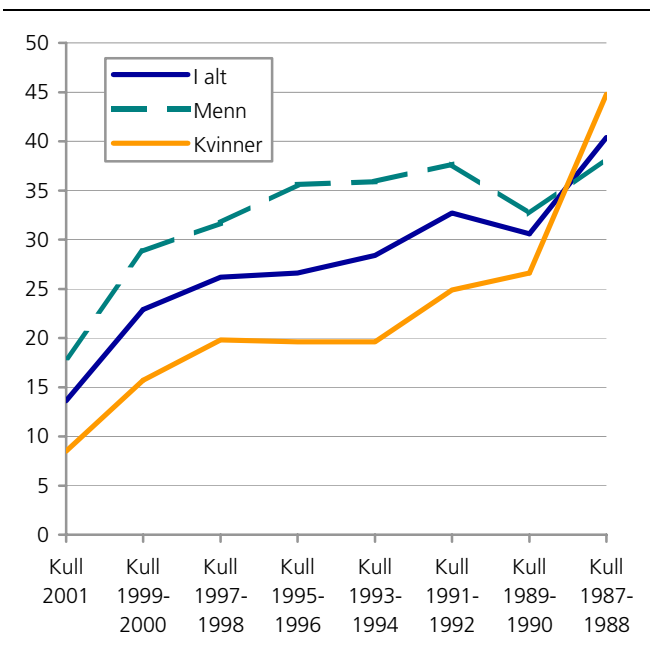
Arbeidstakerandelen blant flyktninger som er førstegenerasjonsinnvandrere fra Somalia var 25,8 prosent i 4. kvartal 2001. Dette er blant de laveste arbeidstakerandelene vi finner blant flyktninger. Dette har sammenheng med at det store flertallet av somaliere har svært kort botid i Norge. Arbeidstakerandelen er en del høyere for dem som har bodd i Norge en stund. Blant dem som kom i 1987-1988 var arbeidstakerandelen 40,4 prosent i 2001.

Menn har høyere arbeidsdeltakelse enn kvinner. Arbeidstakerandelen var 19,0 prosent blant kvinner og 31,1 prosent blant menn i 2001. Blant de nyankomne (2001-kullet) er andelen mye lavere blant kvinner (8,5 prosent) enn blant menn (18 prosent), men blant de som har vært lenge i Norge er forskjellen mindre. I ankomstskullene fra 1987-1988 er det svært få kvinner.

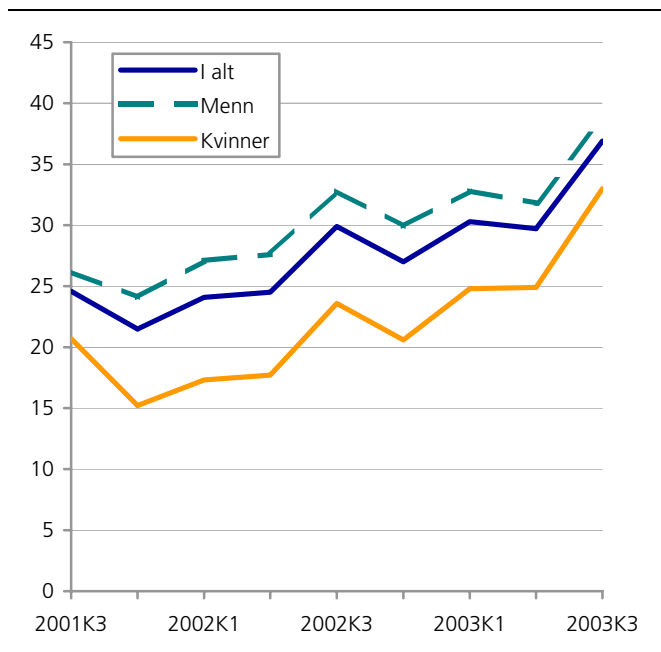
Tabell 6.7. Personer 30-44, etter høyeste fullførte utdanning, kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn. 2001. Prosent

Kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn	I alt	Uoppgitt	Ingen fullført utdanning	Prosent				
				Grunnskolenivå	Videregående skolenivå	Universitets- og høyskolenivå, kort	lang	
Alle i Norge	1 009 966	2,8	0,1	8,7	58,3	23,1	6,9	
Kvinner i alt	494 409	2,6	0,2	8,2	56,1	27,4	5,6	
Menn i alt	515 557	30,	0,1	9,2	60,4	19,0	8,2	
Innvandrerbefolkningen i alt	89 302	20,9	1,6	10,9	39,7	18,8	8,1	
Kvinner i alt	43 016	20,1	2,1	12,1	37,5	20,7	7,6	
Menn i alt	46286	21,7	1,2	9,8	41,8	17,0	8,5	
Somaliere i alt	6 049	38,5	3,3	11,4	40,7	5,3	0,9	
Kvinner	2 689	46,2	6,2	13,4	31,3	2,8	0,2	
Menn	3 360	32,3	1,0	9,8	48,2	7,3	1,4	

Figur 6.7. Arbeidstakerandel blant flyktninger fra Somalia i alderen 16-74 år, etter flyktningkull og kjønn. 4. kvartal 2001. Prosent

Figur 6.8. Arbeidsledighet blant somaliske flyktninger. 3.kvartal 2001 - 3. kvartal 2003. Prosent

Tabell 6.8. Deltakelse i høyere utdanning blant personer i alderen 19-24 år etter kjønn. Innvandrerbefolkningen i alt og innvandrere med pakistansk bakgrunn. 2000. Prosent

Landbakgrunn	Førstegenerasjonsinnvandrere		
	I alt	Menn	Kvinner
Innvandrerbefolkningen	12,7	11,5	13,7
Somalia	3,5	3,4	3,6

4,9 prosent av flyktninger fra Somalia deltok på arbeidsmarkedstiltak i 4. kvartal 2001, 5,8 prosent blant menn, og 3,7 prosent blant kvinner. Dette er en høyere andel enn i mange andre flyktninggrupper, der det er flere som har bodd lenge i Norge, og lavere enn blant for eksempel flyktninger fra Etiopia og Irak. Dette er også grupper der mange har kort botid i Norge.

Tre av ti sysselsatt i 4. kvartal 2002

Nylig publisert sysselsettingsstatistikk (alle førstegenerasjonsinnvandrere, ikke bare flyktninger) viser at førstegenerasjonsinnvandrere fra Somalia i fjerde kvartal 2002 hadde en sysselsetting på 29 prosent, 34,5 prosent blant menn og 21,9 prosent blant kvinner. Forskjellen på statistikken for sysselsatte og arbeidstakere er at statistikken for sysselsatte inkluderer selvstendige og noen mindre arbeidstakerforhold. I fjerde kvartal 2001 var det 2,7 prosent av førstegenerasjonsinnvandrere fra Somalia som var selvstendig næringsdrivende, 3,6 prosent blant menn og 0,9 prosent blant kvinner. Blant alle førstegenerasjonsinnvandrere var andelen 5,6 prosent.

Registrert arbeidsledighet stiger

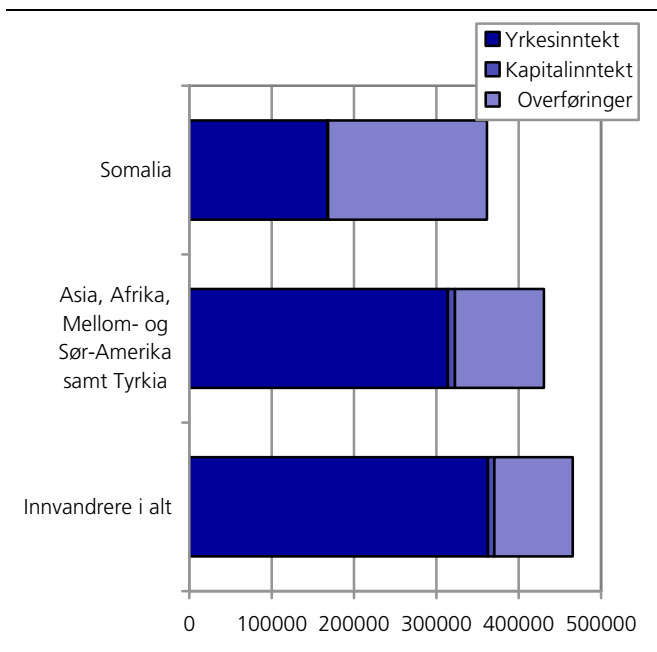
Ser vi på registrert arbeidsledighet blant førstegenerasjonsinnvandrere fra Somalia ser vi at det har vært en stor økning i registrert ledighet fra 2001 til 2003. I tredje kvartal 2001 var ledigheten blant somaliere 24,6 prosent, mens den i tredje kvartal 2003 var oppe i 36,9 prosent.

6.8. Lav gjennomsnittsinntekt

Gjennomsnittsinntekten til par fra Somalia (inntekt etter skatt) er noe lavere (kr 317 000) enn det som er gjennomsnittet for innvandrerepar fra Asia, Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Tyrkia (kr 341 000). Dette er lavere enn for innvandrere fra de fleste land i tredje verden. I tillegg har innvandrerepar fra Somalia langt flere barn i gjennomsnitt (3,1) å fordele inntekten på, enn par fra andre land (Pakistan 2,2, Tyrkia 1,8). Tar vi hensyn til dette (ved for eksempel å dele på kvadratroten av gjennomsnittlig antall husholdningsmedlemmer) blir gjennomsnittsinntekten kr 140 500 for somaliere og 174 980 for innvandrerepar fra Afrika, Asia, Sør- og Mellom-Amerika og Tyrkia.

Inntektssammensetningen blant somaliere er annerledes enn i grupper der mange har lenger botid i Norge. Gjennomsnittlig yrkesinntekt for par fra Somalia var i 2001 kr 167 900. Dette er svært lavt sammenliknet med andre grupper. Blant pakistanere var for eksempel yrkesinntekten kr 290 500. Somaliere har, som andre nyankomne flyktninger, i gjennomsnitt mer overføringer enn yrkesinntekt. Overføringene utgjør i snitt kr 192 700. Det meste av overføringene er skattefrie overføringer som barnetrygd og sosialhjelp.

Figur 6.9. Inntektsregnskap for innvandrerbefolkningen. Ektepar (med og uten barn) og samboerpar med felles barn hvor begge voksne har samme landbakgrunn, etter land. Hovedinntektstaker 25-55 år. Gjennomsnitt. 2001. Kroner

Vi har allerede sett at mange somaliere bor som enslige eller enslig mor eller far med barn. Enslige forsørgere fra Somalia har langt lavere yrkesinntekt (kr 47 000) enn andre enslige forsørgere, og lavere samlet inntekt (kr 277 700) enn en del andre grupper, og igjen, i gjennomsnitt langt flere barn enn andre enslige forsørgere.

6.9. En av tre norske statsborgere med somalisk bakgrunn stemte

Blant alle innvandrere med norsk statsborgerskap var valgdeltakelsen ved lokalvalget i 2003 41 prosent. Den samlede valgdeltakelsen var lik for kvinner og menn. Valgdeltakelsen varierer mye mellom ulike innvandrergupper, og det har til dels sammenheng med ulik alderssammensetning og forskjeller i hvor lenge en har bodd i Norge. Blant innvandrere med bakgrunn fra ikke-vestlige land, med norsk statsborgerskap, var valgdeltakelsen 36 prosent, 37 prosent for menn, og 35 prosent for kvinner. Blant innvandrere med norsk statsborgerskap og innvandrerbakgrunn fra Somalia var valgdeltakelsen 33 prosent, 37 prosent for menn og 26 prosent for kvinner. Valgdeltakelsen for somaliske menn lå på gjennomsnittet for norske statsborgere med ikke-vestlig innvandrerbakgrunn, og for kvinnene lå den noe lavere. Den lave valgdeltakelsen blant somaliere må sees i forhold til at somaliere har kortere botid i Norge enn gjennomsnittet for ikke-vestlige innvandrere med norsk statsborgerskap.

Tabell 6.9. Inntektsregnskap for innvandrerbefolkningen.¹ Ektepar (med og uten barn) og samboerpar med felles barn hvor begge voksne har samme landbakgrunn, etter land.² Hovedinntektstaker 25-55 år. Gjennomsnitt. 2001. Kroner

	Innvandrere i alt	Asia, Afrika, Mellom- og Sør-Amerika samt Tyrkia	Somalia
Yrkesinntekt	362 400	314 000	167 900
Av dette lønn	335 600	288 300	162 100
+ Kapitalinntekt	8 100	8 400	700
Av dette brutto renteinntekt	4 700	4 700	700
Overføringer	94 800	108 300	192 700
+ Skattepliktige overføringer	36 800	43 400	29 500
Av dette			
Pensjoner fra folketrygden	21 900	27 200	12 400
Arbeidsledighetstrygd	11 400	12 200	12 800
+ Skattefrie overføringer	58 000	64 900	163 200
Av dette			
Barnetrygd	21 200	22 700	39 500
Sosialhjelp	17 700	20 500	73 700
Samlet inntekt	465 300	430 700	361 200
- Sum utlignet skatt og negative overføringer	108 900	89 600	43 900
Inntekt etter skatt	356 500	341 100	317 400
Renteutgifter og boliginntekt	33 900	34 400	7 300
Inntekt etter skatt og renteutgift/boliginntekt	322 600	306 700	310 100
Antall barn 0-17 år	1,7	1,8	3,1
Antall familier	27 929	19 419	654

¹ Omfatter både førstegenerasjonsinnvandrere og personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre.

² I tallet på ektepar er registrerte partnerskap inkludert.

Utenlandske statsborgere kan stemme ved lokalvalg dersom de oppfyller de generelle reglene for stemmerett for norske statsborgere, og dersom de har stått innført i folkeregisteret som bosatt de siste tre årene før valgdagen, eller er statsborger i et annet nordisk land og folkeregistrert bosatt i Norge senest 31. mai valgåret. Valgdeltakelsen blant utenlandske statsborgere fra ikke-vestlige land var 25 prosent, 23 prosent for menn, og 26 prosent for kvinner. Blant innvandrere med Somalisk statsborgerskap var valgdeltakelsen 23 prosent, og litt høyere for menn (24 prosent) enn kvinner (23 prosent). Igjen er det kvinnene som har noe lavere valgdeltakelse enn gjennomsnittet blant innvandrere med ikke-vestlige bakgrunn.

7. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Iran

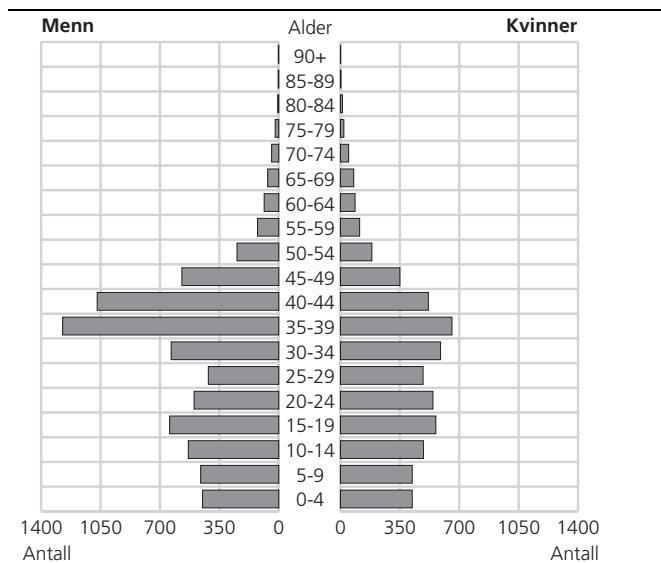
7.1. Flere menn enn kvinner

- Per 1.1. 2003 var det 11 058 førstegenerasjonsinnvandrere fra Iran i Norge, og 1 675 personer født i Norge med begge foreldrene født i Iran.
- Ser vi bare på førstegenerasjonsinnvandrere er iranerne den syvende største innvandreregruppen.
- Det er omtrent 1 500 flere menn enn kvinner med innvandrerbakgrunn fra Iran i Norge. Menn er i flertall, særlig i alderen 35-54 år. Dette skyldes særlig stor innvandring av flyktninger på slutten av 1980-tallet.
- Det er få i innvandrerbefolkningen fra Iran som er over 55 år.
- Av alle personer med to utenlandsfødte foreldre utgjør norskfødte med iranskfødte foreldre over 3 prosent.
- Norskfødte med iranskfødte foreldre er svært unge. 98 prosent er under 15 år.
- En del iranere har giftet seg eller inngått samboerskap med norske uten innvandrerbakgrunn (flere enn i mange andre flyktninggrupper), og 1 309 personer er født i Norge og har en norskfødt og en iranskfødt forelder.

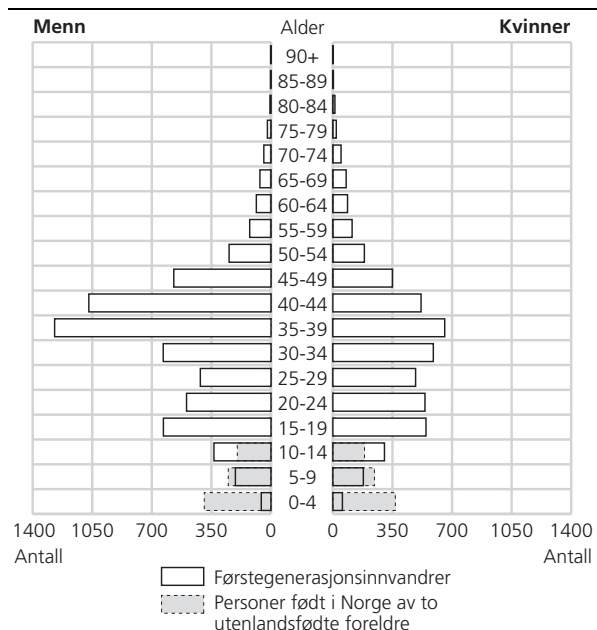
Tabell 7.1. Personer med bakgrunn fra Iran, etter innvandringskategori. 1.1. 2003

Innvandringskategori	I alt	Menn	Kvinner
Førstegenerasjonsinnvandrere uten norsk bakgrunn	11 058	6 285	4 773
Personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre	1 675	858	817
Utenlandsadoptert eller født i utlandet av norske foreldre	35	15	20
Utenlandsfødt med én norsk forelder	34	20	14
Norskfødt med én utenlandsfødt forelder	1 309	631	678

Figur 7.1. Befolkningspyramide for innvandrerbefolkningen fra Iran. 1.1. 2003

Figur 7.2. Befolkningspyramide for innvandrerbefolkningen fra Iran, etter innvandringskategori. 1.1. 2003

7.2. Iranere har kommet som flyktninger

Per 1.1.2002 var det omtrent 10 400 førstegenerasjonsinnvandrere fra Iran i Norge. Vel 9 000 av disse har kommet til Norge som flyktninger. Nærmere halvparten (4 244) av flyktningene har kommet gjennom FNs høykommissær for flyktninger, som overføringsflyktninger. De andre flyktningene fra Iran har kommet som asylsøkere og fått innvilget politisk asyl, opphold på humanitært grunnlag, og opphold på grunnlag av familiegjenforening med en annen flyktning.

To perioder med stor innflytting til Norge fra Iran

På slutten av 1980-tallet (1986-1990) var det stor innflytting til Norge fra Irak. I gjennomsnitt kom det 950 personer i året. Årsaken til den store innflyttingen i 1987-88 var det politiske tilstramninger i Iran. Det ble strengere regler og liten mulighet for å fremme opposisjonelle ytringer. Det var da også i stor grad folk fra den intellektuelle eliten og mange med høyere utdanning som flyktet. Fra 1991 til 1996 sank tallet på flyttinger fra Iran til Norge til rundt 200 i året. Fra 1997 har tallet på flyttinger steget igjen, i 2001 og 2002 var flyttingen til Norge fra Iran igjen høy, 700-800 personer.

Utflyttingen fra Norge til Iran har ligget på under 100 i året i hele perioden vi har sett på (1986 til 2002).

Flere kvinner enn menn flyttet i 2002

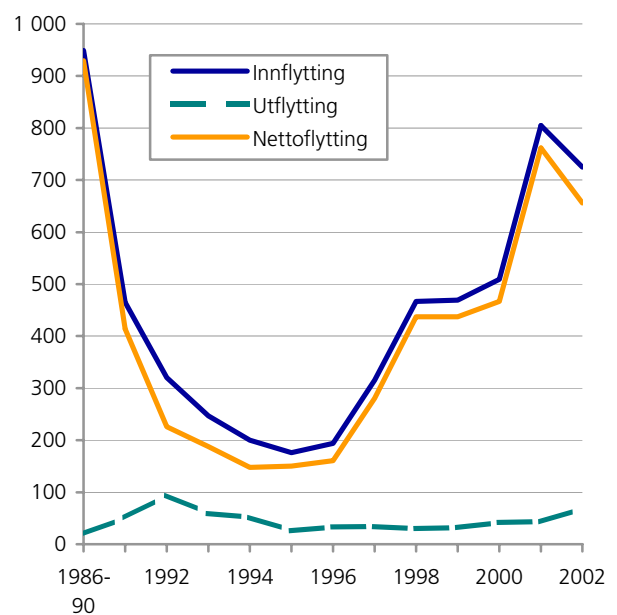
I 2002 flyttet 725 personer fra Iran til Norge; 415 kvinner og 310 menn. Blant de som flyttet var det dobbelt så mange kvinner som menn i aldersgruppen 20-29 år. Ved flyktninginnvandring er det vanlig at det kommer mange menn først, og at det en stund er en viss ubalanse i befolkningsgruppen, med et flertall unge voksne menn. Etter en stund preges flyktninginnvandringen av at det kommer flere kvinner gjennom

familiegjenforening, og det blir bedre balanse i befolkningssammensetningen i innvandreregruppen.

De fleste av de som flyttet var unge; 77,5 prosent av innflytterne var under 40 år. Det var flest både kvinner og menn i alderen 20-29 år. Disse utgjorde 25 prosent av samtlige innflyttere til Norge fra Iran i 2002.

Tallet på utflyttinger fra Norge til Iran var lite. 69 personer flyttet fra Norge til Iran i 2002. De som flyttet til Iran var i hovedsakelig i alderen 0-9 år, 20-29 år og 30-39 år, men det er også noen eldre som flytter til Iran.

Figur 7.3. Innflytting til Norge fra Iran, og utflytting fra Norge til Iran. 1986-2002

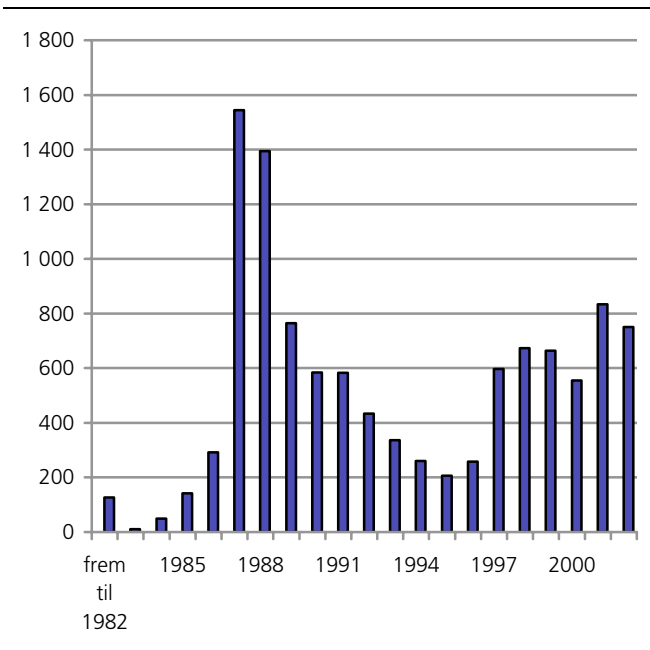
Tabell 7.2. Innflytting til Norge fra Iran, og utflytting fra Norge til Iran. 1986-2002

	1986-90	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Innflytting	949	465	320	247	200	176	194	315	467	469	509	805	725
Utflytting	20	51	94	59	52	26	33	34	30	32	42	43	69
Nettoflytting	929	414	226	188	148	150	161	281	437	437	467	762	656

Tabell 7.3. Innflytting til Norge fra Iran, og utflytting fra Norge til Iran, etter alder og kjønn. 2002

	I alt	0 - 9	10 - 19	20 - 29	30 - 39	40 - 49	50 - 59	60 - 69	70 +
Utflytting i alt	69	14	4	13	11	9	4	8	6
Menn	29	5		9	3	6		2	4
Kvinner	40	9	4	4	8	3	4	6	2
Innflytting i alt	725	112	129	181	140	67	39	39	18
Menn	310	60	62	66	60	33	11	13	5
Kvinner	415	52	67	115	80	34	28	26	13

Figur 7.4. Førstegenerasjonsinnvandrere fra Iran, etter år for ankomst til Norge. 1.1. 2003

Tabell 7.4. Førstegenerasjonsinnvandrere fra Iran, etter botid i Norge. 1.1.2003. Absolutte tall

	I alt	Botid i antall år				
		0-4	5-9	10-14	15-19	20+
Absolutte tall	11 058	3 477	1 657	3 760	2 037	127
Prosent	100	31,4	15,0	34,0	18,4	1,1

Halvparten av iranerne har bodd i Norge i ti år eller mer

Av førstegenerasjonsinnvandrere fra Iran som bor i Norge i dag (per 1.1.2003) har 31,4 prosent bodd i Norge i 0-4 år. 15 prosent har bodd i Norge mellom 5 og 9 år, og 53,5 prosent har mer enn 9 års botid i Norge. Svært få iranere har bodd i Norge siden før 1987. Rundt 3 000 iranere har bodd i Norge siden 1988 og 1989. Figur 7.4 viser førstegenerasjonsinnvandrere fra Iran som bor i Norge i dag, etter år for ankomst.

7.3. To av tre er norske statsborgere

I 1975 var det 69 personer med iransk statsborgerskap i Norge, og i 1991 hadde antallet steget til 5 942 personer. Etter dette gikk tallet på iranske statsborgere ned til 3 514 personer i 1998, for så å stige til 4 674 personer i 2003. Til sammen 7 686 personer har skiftet fra iransk til norsk statsborgerskap mellom 1977 og 2002. Antallet overganger til norsk statsborgerskap toppet seg i perioden 1996-2000 med 726 personer i året. I 2002 skiftet 324 iranske statsborgere til norsk statsborgerskap.

36,7 prosent av innvandrerne med bakgrunn fra Iran hadde ved inngangen til 2003 iransk statsborgerskap, og 63,3 prosent av innvandrerne med bakgrunn fra Iran hadde norsk statsborgerskap.

7.4. Mange kjernefamilier

Den vanligste husholdningstypen blant innvandrere fra Iran i Norge er kjernefamilier med barn under 18 år (FoB2001). 49,5 prosent bor i denne typen husholdning. Gjennomsnittet for alle i Norge uten innvandrerbakgrunn er 40,9 prosent, mens andelen blant innvandrere er 45,2 prosent. Hele 18,2 prosent av iranerne bor i husholdninger som består av bare en person, og 10,7 prosent bor i husholdninger som består av enslige foreldre med barn, mens 7,4 prosent bor i husholdninger som består av par uten barn. 6,1 prosent bor i husholdninger som er kjernefamilier med voksne barn. Bare 7,5 prosent av iranerne bor i flerefamiliehusholdninger, noe som er forholdsvis lavt sammenliknet med andre innvandrere med bakgrunn fra andre asiatiske land. 22,3 prosent bor i husholdninger som består av fem personer eller flere. Dette er en lavere andel enn blant mange ikke-vestlige innvandrergupper (Pakistan, Somalia, Vietnam, Irak, Tyrkia), og på samme nivå som Chile, men høyere enn blant andre grupper som fra Bosnia-Hercegovina og fra vestlige land.

2,09 barn i gjennomsnitt

Kvinnelige førstegenerasjonsinnvandrere fra Iran i alderen 35-44 år hadde i 2002 i gjennomsnitt 2,09 barn. Dette gjennomsnittet er bare så vidt høyere enn for alle kvinner i Norge (2,01), og en del lavere enn gjennomsnittet for alle kvinner fra Asia (2,25). 33 prosent av barna til iranske kvinner i denne alderen er født i Norge. 10 prosent har fire eller flere barn.

Litt over halvparten bor i par

56,4 prosent av innvandrere fra Iran over 20 år bor som par. Dette er en lav andel sammenliknet med andre innvandrergupper og med snittet for alle i Norge (62,5 prosent). 51,6 prosent var gift og 4,8 prosent var samboende. Andelen samboere er relativt høy sammenliknet med det en finner blant mange andre ikke-vestlige innvandrergupper (FoB 2001).

Andelen som er gift i alderen 18-23 år er lavere enn blant en del andre ikke-vestlige innvandrergupper, men betydelig høyere snittet for alle i Norge i alderen 18-23 år. 4,3 prosent av iranske menn i alderen 18-23 år var gift, og 20,8 prosent av kvinnene.

Flere menn enn kvinner gift med norsk ektefelle

Av 2 437 gifte iranske menn bosatt i Norge (per 1.1.2002) var 12 prosent av er gift med norsk kvinne, 73 prosent med iransk kvinne, og 10 prosent med kvinne med annen utenlandsk bakgrunn. 6 prosent av ektefellene mangler vi opplysninger om. Blant gifte iranske kvinner (2 053) var en mindre andel gift med norsk ektefelle (5 prosent). 87 prosent var gift med iransk mann, og 3 prosent med mann med annen utenlandsk bakgrunn. 5 prosent av ektefellene mangler vi opplysninger om. Det viser seg at dem vi mangler

opplysninger om ofte har samme bakgrunn som den bosatte ektefellen, og at de er bosatt i opprinnelseslandet.

Halvparten eier boligen sin

49 prosent av innvandrerne med bakgrunn fra Iran eier boligen de bor i, mens hele 51 prosent leier boligen. Blant norske uten innvandrerbakgrunn er det 82 prosent som eier boligen de bor i. 74 prosent blant innvandrere med landbakgrunn fra India og 67 prosent fra Pakistan bor i eid bolig (inklusive borettslagsleiligheter), mens kun 19 prosent av innvandrerne fra Irak og Afghanistan bor i eid bolig. Andelen som eier boligen sin har sammenheng med botid i Norge. Mange innvandrere fra India og Pakistan har lang botid i Norge og har vært i stand til å anskaffe seg egen bolig. Iranere har i gjennomsnitt kortere botid enn innvandrere fra India og Pakistan. Når andelen som eier er lavere blant innvandrere har det også sammenheng med lavere gjennomsnittsinntekter, høyere arbeidsledighet og lavere gjennomsnittsalder. Yngre personer generelt utgjør en stor del av leietakerne. Førstegenerasjonsinnvandrere har dessuten ikke den samme anledningen til å arve eiendom i Norge, som norske uten innvandrerbakgrunn har.

7.5. En av tre bor Oslo

Det bor iranere i alle landets fylker og i 234 av landets kommuner. Av alle i innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Iran bor 33 prosent i Oslo. Det er 4 192 iranere bosatt i Oslo (1.1. 2003), og de utgjør 0,81 prosent av befolkningen i hovedstaden.

Akershus er det fylket etter Oslo med flest iranere (2 169). Det bor 816 innvandrere med bakgrunn fra Iran i Rogaland, 719 i Buskerud og 680 i Østfold. Etter Oslo kommune er det Bærum som har flest iranere, 657 personer. Deretter kommer Trondheim, Bergen, Stavanger, Skedsmo, Kristiansand, Drammen, Fredrikstad og Lørenskog, alle med over 200 iranere hver. Den kommunen hvor iranere utgjør den største andelen av befolkningen er Bygland. De 18 iranere utgjør 1,39 prosent av innbyggerne i denne lille kommunen. Deretter kommer Rælingen kommune, med 1,07 prosent.

Det bor iranere i alle bydeler i Oslo. Søndre Nordstrand er den bydelen med det største antallet iranere (580 personer) og flest iranere i forhold til folketallet i bydelen (1,77 prosent). I bydelene Gamle Oslo, Hellerud, Stovner, Romsås, Grorud og Bjerke utgjør iranere over 1,0 prosent av befolkningen i bydelen.

Tabell 7.5. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Iran, etter fylke 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent

Fylke	Befolkningen i alt	Innvandrere fra Iran	I prosent av befolkningen	I prosent av innvandrere fra Iran
Hele landet	4 552 252	12 733	0,28	100,00
01 Østfold	255 122	680	0,27	5,34
02 Akershus	483 283	2 169	0,45	17,03
03 Oslo	517 401	4 192	0,81	32,92
04 Hedmark	188 281	473	0,25	3,71
05 Oppland	183 582	433	0,24	3,40
06 Buskerud	241 371	719	0,30	5,65
07 Vestfold	218 171	313	0,14	2,46
08 Telemark	165 855	465	0,28	3,65
09 Aust-Agder	103 195	254	0,25	1,99
10 Vest-Agder	159 219	330	0,21	2,59
11 Rogaland	385 020	816	0,21	6,41
12 Hordaland	441 660	624	0,14	4,90
14 Sogn og Fjordane	107 274	45	0,04	0,35
15 Møre og Romsdal	244 309	121	0,05	0,95
16 Sør-Trøndelag	268 188	601	0,22	4,72
17 Nord-Trøndelag	127 610	132	0,10	1,04
18 Nordland	236 950	178	0,08	1,40
19 Troms	152 247	168	0,11	1,32
20 Finnmark Finnmarku	73 514	20	0,03	0,16

Tabell 7.6. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Iran, etter kommune. 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent

Kommune	Hele befolkningen	Innvandrere fra Iran	I prosent av befolkningen	I prosent av iranere
Hele landet	4 552 252	12 733	0,28	100,00
0301 Oslo kommune	517 401	4 192	0,81	32,92
0219 Bærum	102 529	657	0,64	5,16
1601 Trondheim	152 699	535	0,35	4,20
1201 Bergen	235 423	499	0,21	3,92
1103 Stavanger	111 007	397	0,36	3,12
0231 Skedsmo	40 676	300	0,74	2,36
1001 Kristiansand	74 590	268	0,36	2,10
0602 Drammen	56 444	252	0,45	1,98
0106 Fredrikstad	69 288	249	0,36	1,96
0230 Lørenskog	30 220	205	0,68	1,61
0220 Asker	50 290	188	0,37	1,48
0806 Skien	50 272	185	0,37	1,45
0502 Gjøvik	27 349	161	0,59	1,26
0228 Rælingen	14 679	157	1,07	1,23
0105 Sarpsborg	49 044	141	0,29	1,11
0402 Kongsvinger	17 348	127	0,73	1,00
1102 Sandnes	55 729	126	0,23	0,99
0403 Hamar	27 120	125	0,46	0,98
0906 Arendal	39 502	112	0,28	0,88
1106 Haugesund	31 013	110	0,35	0,86
0217 Oppegård	23 243	109	0,47	0,86
0605 Ringerike	28 055	109	0,39	0,86
0805 Porsgrunn	33 204	109	0,33	0,86
0604 Kongsberg	22 908	108	0,47	0,85
0104 Moss	27 534	100	0,36	0,79

Tabell 7.7. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Iran, etter bydel i Oslo. 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent

Bydel	Befolkningen i alt	Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Iran	Prosent av befolkningen i bydelen	Prosent av iranere i Oslo
Oslo i alt	517 401	4179	0,81	100,00
1 Bygdøy-Frogner	20 455	102	0,50	2,44
2 Uranienborg-Majorstua	24 288	125	0,51	2,99
3 StHanshaugen-Ullevål	29 098	131	0,45	3,13
4 Sagene-Torshov	28 736	192	0,67	4,59
5 Grünerløkka-Sofienberg	26 784	225	0,84	5,38
6 Gamle Oslo	25 816	285	1,10	6,82
7 Ekeberg-Bekkelaget	16 928	65	0,38	1,56
8 Nordstrand	17 290	45	0,26	1,08
9 Søndre Nordstrand	32 830	580	1,77	13,88
10 Lambertseter	10 233	22	0,21	0,53
11 Bøler	13 334	126	0,94	3,02
12 Manglerud	12 694	79	0,62	1,89
13 Østensjø	15 498	135	0,87	3,23
14 Helsefyr-Sinsen	22 216	166	0,75	3,97
15 Hellerud	15 817	252	1,59	6,03
16 Furuset	29 372	441	1,50	10,55
17 Stovner	21 652	252	1,16	6,03
18 Romsås	6 774	100	1,48	2,39
19 Grorud	17 678	189	1,07	4,52
20 Bjerke	23 857	295	1,24	7,06
21 Grefsen-Kjelsås	18 112	59	0,33	1,41
22 Sogn	16 448	101	0,61	2,42
23 Vinderen	19 551	41	0,21	0,98
24 Røa	21 278	57	0,27	1,36
25 Ullern	26 694	104	0,39	2,49
26 Sentrum	1 331	9	0,68	0,22
27 Marka	1 636	1	0,06	0,02
Uoppgitt, uten fast bopel	1 001	0	0,00	0,00

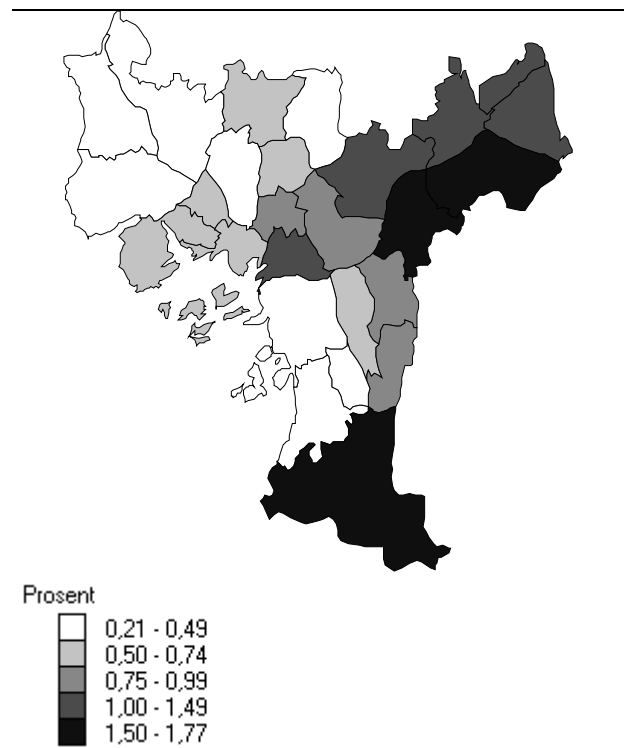
7.6. Høyt utdanningsnivå

Hele 30 prosent av innvandrerne fra Iran (i alderen 30-44 år) har utdanning på universitets og høyskolenivå (i 2001). I tillegg kan det være flere blant dem vi mangler utdanningsopplysninger om (12,7 prosent). Andelen med høyere utdanning ligger akkurat på gjennomsnittet for alle i Norge (30 prosent), og høyere enn for hele gruppen av innvandrere (26,9 prosent) og gjennomsnittet blant ikke-vestlige innvandrere (21,3 prosent). Det er en større andel menn (10,9 prosent) enn kvinner (5 prosent) med lang høyere utdanning.

2,4 prosent har ingen fullført utdanning (2,4 prosent) og 5,2 prosent har grunnskolen som høyeste fullførte utdanning. Den største gruppen har videregående skole som høyeste fullførte utdanning (49,7 prosent). Blant alle i Norge i alderen 30-44 år hadde 58 prosent utdanning på videregående skolenivå.

Høy utdanningsdeltakelse blant unge førstegenerasjonsinnvandrere fra Iran

Deltakelse i høyere utdanning blant førstegenerasjonsinnvandrere i alderen 19-24 er langt høyere blant førstegenerasjonsinnvandrere fra Iran (20 prosent) enn blant førstegenerasjonsinnvandrere sett under ett (12,7 prosent). Til sammenlikning er deltakelsen blant førstegenerasjonsinnvandrere fra Pakistan 7,2 prosent. Deltakelsen blant iranere er omtrent lik for kvinner (19 prosent) og menn (21,1 prosent).

Figur 7.5. Innvandrere med bakgrunn fra Iran, etter bydel i Oslo. 1.1.2003. Prosent**Tabell 7.8. Personer 30-44 år, etter høyeste fullførte utdanning, kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn. 2001. Prosent**

Kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn	I alt	Uoppgitt	Ingen fullført utdanning	Prosent			
				Grunnskolenivå	Videregående skolenivå	Universitets- og høyskolenivå kort	Universitets- og høyskolenivå lang
Alle i Norge	1 009 966	2,8	0,1	8,7	58,3	23,1	6,9
Innvandrerbefolkningen	89 302	20,9	1,6	10,9	39,7	18,8	8,1
Innvandrerbefolkningen fra Iran i alt	4 326	12,7	2,4	5,2	49,7	21,2	8,8
Kvinner	1 534	15,1	4,7	6,2	49,0	19,9	5,0
Menn	2 792	11,3	1,1	4,7	50,1	21,9	10,9

Tabell 7.9. Deltakelse i høyere utdanning blant personer i alderen 19-24 år, etter kjønn. Innvandrerbefolkningen i alt og innvandrere med iransk bakgrunn. 2000. Prosent

Landbakgrunn	Førstegenerasjonsinnvandrere		
	I alt	Menn	Kvinner
Innvandrerbefolkningen	12,7	11,5	13,7
Iran	20,0	21,1	19,0

7.7. Økt arbeidsdeltakelse blant iranerne

Arbeidsdeltakelsen blant førstegenerasjonsinnvandrere fra Iran økte fra 18,7 prosent i 1991 til 43,9 prosent i 2001. Dette har sammenheng med flertallet av iranerne som bodde i Norge i 1991 hadde svært kort botid i Norge (0-3 år). I 2001 hadde flertallet bodd i Norge i en god del år. Økningen i arbeidsdeltakelse blant iranerne var dermed mer dobbelt så stor som for innvandrerne fra Asia i alt (fra 35,3 prosent i 1991 til 46,2 prosent i 2001). For hele befolkningen i Norge økte arbeidsdeltakelsen fra 54,6 prosent i 1991 til 60,8 prosent i 2001. For innvandrerbefolkningen økte arbeidsdeltakelsen i samme periode fra 42,4 prosent til 51,3 prosent.

Det var relativt sett liten forskjell i arbeidstakerandelen mellom menn og kvinner fra Iran i 2001. Arbeidstakerandelen for menn var på 46,4 prosent og for kvinner på 40,4 prosent. Forskjellen i arbeidstakerandelen mellom kjønnene var mindre for iranerne (6 prosentpoeng) enn for innvandrerbefolkningen totalt (8,1 prosentpoeng).

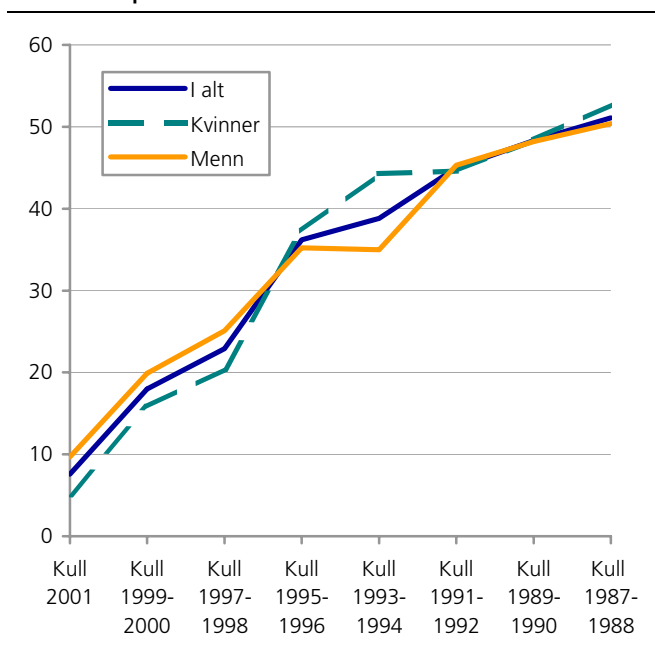
Den totale sysselsettingen for førstegenerasjonsinnvandrerne fra Iran var i 2001 på 50,4 prosent. For menn var den på 53,8 prosent og for kvinner på 45,7 prosent. Forskjellen i andelen arbeidstakere og total sysselsetting utgjøres av selvstendige næringsdrivende og noen mindre arbeidstakerforhold. Andelen selvstendig næringsdrivende for begge kjønn var i 2001 på 5,9 prosent, mens den for menn var på 7,2 prosent og for kvinner på 3,8 prosent. Dette ligger over gjennomsnittet for befolkningen i alt, og for svært mange innvandreregrupper.

Figur 6 viser arbeidstakerandelen blant førstegenerasjonsinnvandrere fra Iran som har kommet som flyktninger, etter flyktningskull. Arbeidsdeltakelsen er under 10 prosent blant de nylig ankomne og høyere for de som har bodd lenger i Norge. For de som kom i 1987-1988 er arbeidstakerandelen over 50 prosent.

16 prosent arbeidsledighet

Registrerte arbeidsledighet blant førstegenerasjonsinnvandrere fra Iran var i 2001 på 11,3 prosent. For menn var arbeidsledigheten 12,3 prosent, og for kvinner 9,8 prosent. I tredje kvartal 2003 hadde arbeidsledigheten blant førstegenerasjonsinnvandrere fra Iran steget til 16 prosent, og nå høyere blant kvinner (16,6 prosent) enn menn (15,6 prosent).

Figur 7.6. Arbeidstakerandel blant flyktninger fra Iran i alderen 16-54 år, etter flyktningskull og kjønn. 4. kvartal 2001. prosent

Tabell 7.10. Inntektsregnskap for innvandrerbefolkningen. ¹ Ektepar (med og uten barn) og samboerpar med felles barn hvor begge voksne har samme landbakgrunn, etter land. ² Hovedinntektstaker 25-55 år. Gjennomsnitt 2001. Kroner

	Innvandrere i alt	Asia, Afrika, Mellom- og Sør-Amerika samt Tyrkia	Iran
Yrkesinntekt	362 400	314 000	288 800
Av dette lønn	335 600	288 300	266 900
+ Kapitalinntekt	8 100	8 400	6 300
Av dette brutto renteinntekt	4 700	4 700	3 200
Overføringer	94 800	108 300	109 200
+ Skattepliktige overføringer	36 800	43 400	32 900
Av dette			
Pensjoner fra folketrygden	21 900	27 200	20 800
Arbeidsledighetstrygd	11 400	12 200	9 200
+ Skattefrie overføringer	58 000	64 900	76 200
Av dette			
Barnetrygd	21 200	22 700	18 400
Sosialhjelp	17 700	20 500	34 600
Samlet inntekt	465 300	430 700	404 200
- Sum utlignet skatt og negative overføringer	108 900	89 600	79 700
Inntekt etter skatt	356 500	341 100	324 500
Renteutgifter og boliginntekt	33 900	34 400	40 000
Inntekt etter skatt og renteutgift/boliginntekt	322 600	306 700	284 500
Antall barn 0-17 år	1,7	1,8	1,5
Antall familier	27 929	19 419	1 580

¹Omfatter både førstegenerasjonsinnvandrere og personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre.

²I tallet på ektepar er registrert partnerskap inkludert.

7.8. Lav arbeidsinntekt

Inntekt etter skatt er noe lavere blant par (ektepar med og uten barn, og samboerpar med felles barn) fra Iran (kr 324 500) enn blant i innvandrerpår i alt (kr 356 000), og blant innvandrerpår med bakgrunn fra tredje verden (kr 341 100). Par fra Tyrkia, Somalia og Jugoslavia har lavere inntekt etter skatt enn par fra Iran. Par fra Pakistan har også lav inntekt etter skatt, men likevel høyere enn iranere. De har imidlertid i gjennomsnitt større hushold enn par fra Iran. Par fra India, Sri Lanka, Vietnam og Bosnia-Hercegovina har alle i gjennomsnitt høyere inntekt etter skatt enn innvandrerpår der begge har bakgrunn fra Iran.

Par fra Iran mottar omtrent det samme som gjennomsnittet blant andre innvandrere i overføringer, men har lavere yrkesinntekt og kapitalinntekt. Parene fra Iran som er med i denne statistikken har 1,5 barn i alderen 0-17 år i gjennomsnitt. Dette er færre enn det en finner blant alle innvandrerpår, og færre enn blant par med innvandrerbakgrunn fra tredje verden. Det vil si at iranske par har færre i husholdningen å fordele inntekten på.

7.9. Lav valgdeltakelse blant innvandrere fra Iran

Blant alle innvandrere med norsk statsborgerskap var valgdeltakelsen ved lokalvalget i 2003 41 prosent. Den samlede valgdeltakelsen var lik for kvinner og menn. Valgdeltakelsen varierer mye mellom ulike innvandrergupper, og det har til dels sammenheng med ulike alderssammensetning og forskjeller i hvor lenge en har bodd i Norge. Blant innvandrere med bakgrunn fra ikke-vestlige land, med norsk statsborgerskap, var valgdeltakelsen 36 prosent, 37 prosent for menn, og 35 prosent for kvinner. Blant innvandrere med norsk statsborgerskap og innvandrerbakgrunn fra Iran var valgdeltakelsen lavere enn gjennomsnittet blant norske statsborgere med ikke-vestlig bakgrunn, til tross for at det er relativt få nyankomne iranere, relativt sett høy gjennomsnittsalder og utdanningsnivå. Den samlede valgdeltakelsen blant norske statsborgere fra Iran var 28 prosent, 28 prosent for menn og 29 prosent for kvinner.

Utenlandske statsborgere kan stemme ved lokalvalg dersom de oppfyller de generelle reglene for stemmerett for norske statsborgere, og dersom de har stått innført i folkeregisteret som bosatt de siste tre årene før valgdagen, eller er statsborger i et annet nordisk land og folkeregistrert bosatt i Norge senest 31. mai valgåret. Valgdeltakelsen blant utenlandske statsborgere fra ikke-vestlige land var 25 prosent, 23 prosent for menn, og 26 prosent for kvinner. Blant innvandrere med iransk statsborgerskap var valgdeltakelsen 23 prosent, 22 prosent for menn og 24 prosent for kvinner.

8. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Tyrkia

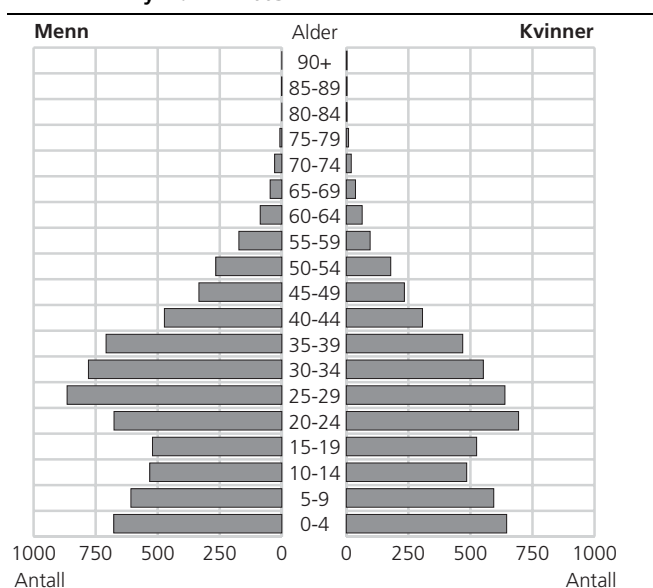
8.1. Mange barn og unge voksne

- Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Tyrkia utgjorde per 1.1. 2003 12 342 personer.
- Gruppen bestod av 8 336 førstegenerasjonsinnvandrere fra Tyrkia og 4 007 personer som er født i Norge med begge foreldrene født i Tyrkia.
- Ser vi på bare førstegenerasjonsinnvandrere er de med bakgrunn fra Tyrkia den ellevte største gruppen.
- Av alle personer med to utenlandsfødte foreldre utgjør norskfødte med tyrkisk fødte foreldre 7,2 prosent, den tredje største gruppen, etter dem med foreldre fra Pakistan og Vietnam.
- Det er litt flere menn (6 784) enn kvinner (5 559) med innvandrerbakgrunn fra Tyrkia.
- Blant innvandrere fra Tyrkia er det mange barn og unge voksne og ikke så mange eldre, og blant de unge er det store flertallet født i Norge.
- Blant tyrkiske innvandrere i Norge er det flere tyrkiske menn enn kvinner i alle femårige aldersgrupper fra 25 til 59 år.
- Den største aldersgruppen for menn er 25-29 år.
- Den største aldersgruppen for kvinner er 20-24 år.
- 1 509 personer som er født i Norge har en norskfødt og en tyrkiskfødt forelder.

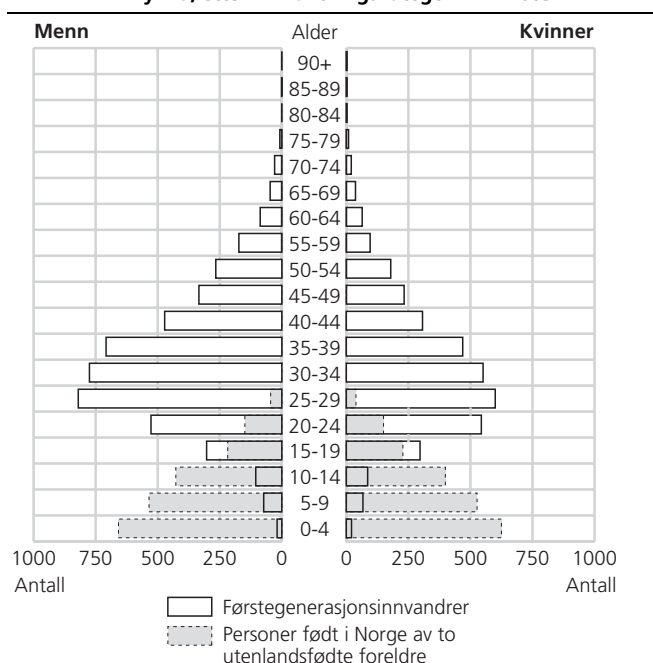
Tabell 8.1. Personer med bakgrunn fra Tyrkia, etter innvandringskategori. 1.1. 2003

Innvandringskategori	I alt	Menn	Kvinner
Førstegenerasjonsinnvandrer uten norsk bakgrunn	8 336	4 747	3 589
Personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre	4 007	2 037	1 970
Utenlandsadoptert eller født i utlandet av norske foreldre	12	10	2
Utenlandsfødt med én norsk forelder	40	18	22
Norskfødt med én utenlandsfødt forelder	1 509	778	731

Figur 8.1. Befolkningspyramide for innvandrerbefolkningen fra Tyrkia. 1.1. 2003

Figur 8.2. Befolkningspyramide for innvandrerbefolkningen fra Tyrkia, etter innvandringskategori. 1.1. 2003

8.2. Mange har kommet som arbeidsinnvandrere og senere gjennom familiegjenforening

Det store flertallet av førstegenerasjonsinnvandrere fra Tyrkia har kommet til Norge som arbeidsinnvandrere før innvandringsstoppen eller gjennom familiegjenforening. Etter 1980 har det imidlertid også kommet noen som flyktninger. Frem til 1.1. 2002 hadde 1 751 personer kommet som flyktninger. Mange av de som kommer som flyktninger fra Tyrkia er kurdere.

Stor innflytting til Norge fra Tyrkia over flere år

Mange tyrkere kom til Norge før innvandringsstoppen i 1975, men det har vært flyttinger til Norge fra Tyrkia i hele perioden etter det også. På hele 1990-tallet har flyttingene fra Tyrkia til Norge ligget på mellom 400 og 700. I 1994 og 1995 var det så vidt under 400 flyttinger fra Tyrkia til Norge, og i 2002 var det over 800 slike flyttinger. Antallet utflyttinger har variert lite og ligget på rundt 100 i året. På midten av 1990-tallet var nettoinnvandringen fra Tyrkia mindre enn årene før og etter.

Flere menn enn kvinner som flytter

I 2002 var det 823 personer som flyttet til Norge fra Tyrkia. Blant disse vel 800 var det en del flere menn enn kvinner. Forskjellen gjelder særlig aldersgruppene 20-29 år. Forskjellen i antall som flytter inn og ut er svært stor, og typisk for de fleste ikke-vestlige land. Også når det gjelder utflytting fra Norge til Tyrkia er det flere menn enn kvinner som flytter. Det gjelder alle aldersgrupper utenom aldersgruppen 20-29 år.

Mange har bodd lenge i Norge

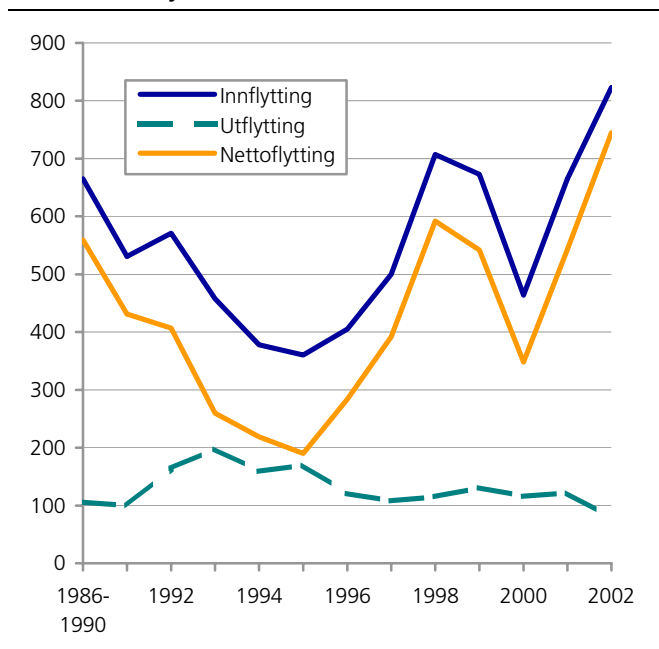
En av fire førstegenerasjonsinnvandrere fra Tyrkia hadde per 1.1.2003 bodd i Norge i 20 år eller mer, og en av fire hadde bodd i Norge i under 4 år. Halvparten hadde dermed botid i Norge på mellom 5 og 19 år, og 60 prosent hadde bodd i Norge i 10 år eller mer.

Av de som bor i Norge i dag har 2 000 førstegenerasjonsinnvandrere bodd i Norge siden 1982 eller tidligere. Figur 8.4 viser at av de som er i Norge i dag er det noen som har kommet hvert år siden begynnelsen av 80-tallet. Tallene varierer fra under 100 til rundt 500 for hvert ankomstår.

Tre av fire er norske statsborgere

I 1975 var det 984 tyrkiske statsborgere i Norge, og i 1991 var det 5 523. I 1999 var antallet personer med statsborgerskap fra Tyrkia sunket til 3 191 personer, og i 2003 var det 3 510 personer med tyrkisk statsborgerskap. Til sammen 7 817 personer skiftet fra tyrkisk til norsk statsborgerskap i løpet av 25-årsperioden fra 1977 til 2002. Antallet overganger til norsk statsborgerskap toppet seg i perioden 1996-2000 med 614 personer i året. I 2002 skiftet 412 personer fra tyrkisk til norsk statsborgerskap.

Figur 8.3. Innflytting til Norge fra Tyrkia, og utflytting fra Norge til Tyrkia. 1986-2002

Tabell 8.2. Innflytting til Norge fra Tyrkia, og utflytting fra Norge til Tyrkia. 1986-2002

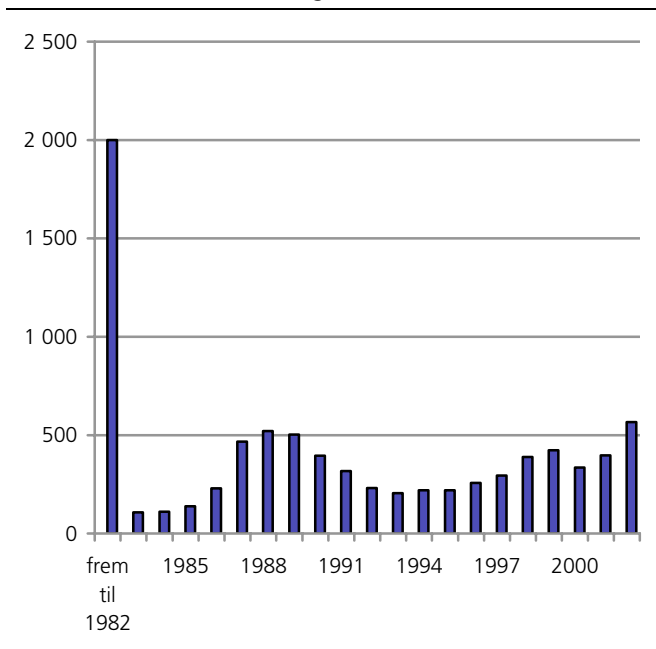
	1986-1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Innflytting	665	531	571	458	378	360	405	500	707	673	464	665	823
Utflytting	106	100	164	198	159	170	121	108	115	131	116	122	78
Nettoflytting	559	431	407	260	219	190	284	392	592	542	348	543	745

Tabell 8.3. Innflytting til Norge fra Tyrkia, og utflytting fra Norge til Tyrkia, etter alder og kjønn. 2002

	I alt	0 - 9	10 - 19	20 - 29	30 - 39	40 - 49	50 - 59	60 - 69	70 +
Utflytting i alt	78	15	13	14	20	8	8	2	-
Menn	44	8	7	5	12	5	5	2	-
Kvinner	34	7	4	9	8	3	3	-	-
Innflytting i alt	823	96	202	282	157	57	18	9	2
Menn	472	53	101	184	91	34	8	1	-
Kvinner	351	43	101	98	66	23	10	8	2

Tabell 8.4. Førstegenerasjonsinnvandrere fra Tyrkia, etter botid i Norge. 1.1.2003. Absolutte tall og prosent

	I alt	Botid i antall år				
		0-4	5-9	10-14	15-19	20+
Absolutte tall	8 336	2 115	1 197	1 969	1 055	2 000
Prosent	100	25,4	14,4	23,6	12,7	24,0

Figur 8.4. Førstegenerasjonsinnvandrere fra Tyrkia, etter år for ankomst til Norge. 1.1. 2003

28,4 prosent av innvandrerne med bakgrunn fra Tyrkia hadde ved inngangen til 2003 statsborgerskap fra Tyrkia, og 71,6 prosent hadde norsk statsborgerskap.

8.3. Kjernefamilier, flerfamiliehus-holdninger og store husholdninger

Tall fra Folke- og bolig tellingen (FoB 2001) viser at hele 62,4 prosent av innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Tyrkia bor i husholdninger som består av foreldre med barn under 18 år. Dette er en høy andel i forhold til norske utenfor innvandrerbefolkningen (40,9), og i forhold til mange innvandrergupper, om omtrent på nivå med innvandrere fra Serbia og Montenegro (tidl. Jugoslavia) og Pakistan. 6,8 prosent av innvandrerbefolkningen fra Tyrkia bor i husholdninger som består av foreldrepar med voksne barn. 8,5 prosent bor alene, og bare 8 prosent bor i husholdning som består av par uten barn. 6,8 prosent bor i husholdninger som består av enslige foreldre med barn. Dette er omtrent på nivå med norske utenfor innvandrerbefolkningen. Hele 9,4 prosent bor i flerfamilie-husholdninger. Dette er høyt i forhold til de fleste andre grupper, men blant innvandrere fra Pakistan (15,1 prosent), India (14,1), Vietnam (13,7), Afghanistan (11,8), og Sri Lanka (10,3) er det mer enn 10 prosent som bor i flerfamiliehus-holdninger.

33,8 prosent bor i husholdninger er på fem personer eller mer. Dette er nesten det dobbelte av den norske andelen, men langt mindre enn for eksempel blant pakistanere, somaliere og irakere i Norge. Gjennomsnittlig husholdningsstørrelse er 3,0 blant innvandrere fra Tyrkia. Blant de største gruppene av ikke-vestlige innvandrere er det bare pakistanere som har høyere gjennomsnittlig husholdningsstørrelse (3,5).

2,65 barn i gjennomsnitt

Kvinnelige førstegenerasjonsinnvandrere fra Tyrkia i alderen 35-44 år hadde i 2002 i gjennomsnitt 2,65 barn (Sopemi 2003). Dette gjennomsnittet er høyere enn for alle kvinner i Norge (2,01), og høyere enn gjennomsnittet for alle kvinner fra Asia (2,25), men lavere enn for eksempel blant kvinner fra Pakistan (3,48) og Irak (3,19). 67 prosent av barna til tyrkiske kvinner i denne alderen er født i Norge. 25 prosent har fire eller flere barn.

Dette har endret seg siden 1996. Da hadde tyrkiske kvinner i alderen 35-44 år 3,01 barn i gjennomsnitt, og 36 prosent hadde fire eller flere barn. 45 prosent av barna var født i Norge.

Tre av fire voksne lever i par

Blant tyrkiske innvandrere over 20 år lever 74,6 prosent i par. Det er bare 2,6 prosent som er samboere, mens 72 prosent er gift. Andelen som bor i par er svært høy sammenlignet med andre innvandrergupper. Gjennomsnittet for alle over 20 år som bor i privat-husholdninger i Norge er 62,5 prosent (FoB 2001). Det er svært få innvandrere fra Tyrkia over 30 år som ikke er eller har vært gift.

Mange gifter seg tidlig

Innvandrere fra Tyrkia gifter seg tidlig, og det er flere gifte mellom 18 og 23 år enn blant alle andre innvandrergupper vi har sett på. 36,1 prosent av alle menn i alderen 18-23 år er gift, og hele 59,7 prosent av kvinnene. Men selv om unge med tyrkisk bakgrunn gifter seg tidlig, er det færre som er gift unge blant de som er født i Norge av to tyrkiskfødte foreldre enn blant førstegenerasjonsinnvandrere fra Tyrkia. I aldersgruppen 18-19 år er andelen som er gift omtrent dobbelt så stor blant førstegenerasjonsinnvandrere (11 prosent blant menn og 40 prosent blant kvinner) som blant de som er født i Norge (4 prosent blant menn og 20 prosent blant kvinner). De som er født i Norge med to tyrkiskfødte foreldre er unge, og 90 prosent er under 20 år. Av alle over 18 år er under halvparten i denne gruppen gift.

En av fem tyrkiske menn er gift med norsk kvinne

Av 3 113 av gifte tyrkiske menn bosatt i Norge (per 1.1.2002) var 20 prosent gift med norske kvinner. Dette er en relativt høy andel i forhold til mange andre grupper. 72 prosent var gift med kvinne med tyrkisk

innvandrerbakgrunn, og 3 prosent var gift med en kvinne med annen utenlandsk bakgrunn. 5 prosent av mennenes ektefeller manglet vi opplysninger om. Dette er som ofte ektefelle bosatt i innvandrerenes opprinnelsesland. Blant kvinnene er det ikke like vanlig å inngå ekteskap med norske. Av 2 494 gifte tyrkiske kvinner bosatt i Norge (per 1.1.2002) var 4 prosent gift med norsk mann. 89 prosent var gift med tyrkisk mann, og 3 prosent med mann med annen utenlandsk bakgrunn. 4 prosent av ektefellene mangler vi opplysninger om.

To av fem giftet seg med norsk kvinne i 2001

117 tyrkiske menn giftet seg med norske kvinner i 2001. Disse ekteskapsinngåelsene utgjorde 39 prosent av ekteskapsinngåelsene registrert inngått av tyrkiske menn i 2001. Tilsvarende var det 6 prosent av ekteskapsinngåelsene for tyrkiske kvinner som var med norsk mann i 2001.

Blant tyrkiske innvandrere som bodde i Norge giftet tre av fire seg med ektefeller som ikke bodde i Norge før ekteskapsinngåelsen (i perioden 1996-2001).

8.4. To av tre bor i eid bolig

62 prosent av tyrkerne eier sin egen bolig, og 38 prosent leier den boligen de bor i (FoB 2001). Andelen som eier er omtrent på nivå med innvandrere fra Pakistan og Vietnam. Andelen som eier boligen sin er høy sammenliknet med andre en del andre innvandrergupper, særlig når en sammenlikner med innvandrere hvor mange har kortere botid. Over en tredjedel av innvandrere med bakgrunn fra Sri Lanka, Tyrkia og Pakistan eier gjennom et borettslag eller aksjeselskap. Dette har sammenheng med at mange bor i Oslo og i andre byer, der vi finner de fleste borettslagene.

8.5. Mange tyrkere i Oslo og Drammen

Det bor tyrkere i alle landets fylker og i 222 av landets kommuner. 40 prosent av innvandrerbefolkningen fra Tyrkia bor i Oslo (4 950). Etter Oslo er det Buskerud fylke som har flest innvandrere fra Tyrkia (2 347). Deretter kommer Rogaland (1 133), Akershus (919) og Sør-Trøndelag (756) (1.1.2003).

Ser vi på kommunene er det, etter Oslo, Drammen som har flest innvandrere fra Tyrkia. Det bor 1 884 innvandrere fra Tyrkia i Drammen og de utgjør 3,33 prosent av Drammens befolkning. Dette er den kommunen i Norge som har størst andel innvandrere fra Tyrkia i forhold til kommunens folketall. Nedre Eiker kommer på andre plass med 1,22 prosent av befolkningen. I absolutte tall er det etter Oslo og Drammen, Stavanger, Trondheim, Bergen, Moss, Nedre Eiker og Lørenskog som har flest innvandrere fra Tyrkia, alle med over 200.

Over halvparten av innvandrerbefolkningen fra Tyrkia bor i Oslo eller Drammen. Dette er en innvandrergruppe med svært konsentrert bosetningsmønster.

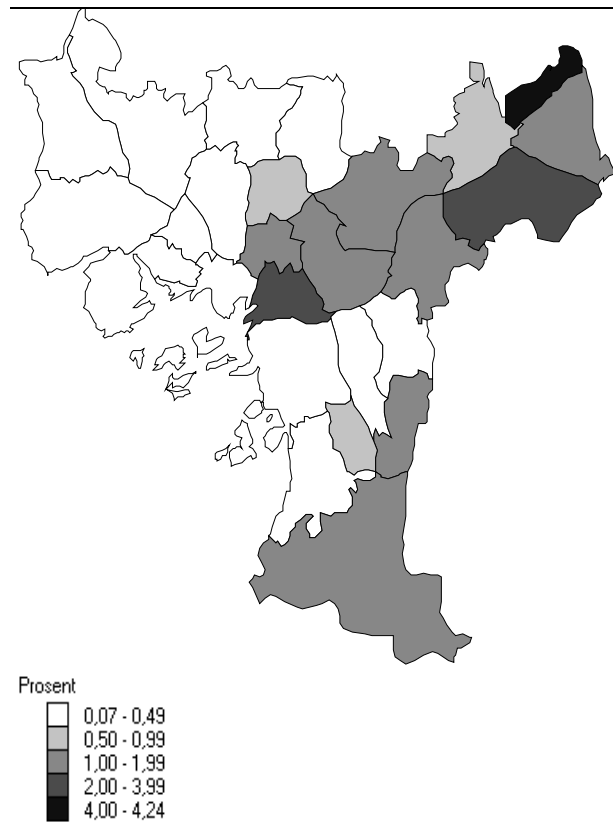
Bosetningsmønsteret finner vi også blant andre grupper hvor mange har kommet som arbeidsinnvandrere.

Tabell 8.5. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Tyrkia, etter fylke 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent

	Befolkningen i alt	Innvandrere fra Tyrkia	I prosent av befolkningen	I prosent av innvandrere fra Tyrkia
Hele landet	4 552 252	12 343	0,27	100,00
01 Østfold	255 122	542	0,21	4,39
02 Akershus	483 283	919	0,19	7,45
03 Oslo	517 401	4 960	0,96	40,18
04 Hedmark	188 281	60	0,03	0,49
05 Oppland	183 582	83	0,05	0,67
06 Buskerud	241 371	2 347	0,97	19,01
07 Vestfold	218 171	230	0,11	1,86
08 Telemark	165 855	162	0,10	1,31
09 Aust-Agder	103 195	21	0,02	0,17
10 Vest-Agder	159 219	154	0,10	1,25
11 Rogaland	385 020	1 133	0,29	9,18
12 Hordaland	441 660	491	0,11	3,98
14 Sogn og Fjordane	107 274	36	0,03	0,29
15 Møre og Romsdal	244 309	186	0,08	1,51
16 Sør-Trøndelag	268 188	756	0,28	6,12
17 Nord-Trøndelag	127 610	38	0,03	0,31
18 Nordland	236 950	143	0,06	1,16
19 Troms	152 247	50	0,03	0,41
20 Finnmark Finnmark	73 514	32	0,04	0,26

Tabell 8.6. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn i fra Tyrkia, etter kommune. 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent

Kommune	Befolkningen i alt	Innvandrere fra Tyrkia	I prosent av befolkningen	I prosent av innvandrere fra Tyrkia
Hele landet	4 552 252	12 343	0,27	100,00
0301 Oslo kommune	517 401	4 960	0,96	40,18
0602 Drammen	56 444	1 884	3,34	15,26
1103 Stavanger	111 007	885	0,80	7,17
1601 Trondheim	152 699	721	0,47	5,84
1201 Bergen	235 423	407	0,17	3,30
0104 Moss	27 534	294	1,07	2,38
0625 Nedre Eiker	21 044	256	1,22	2,07
0230 Lørenskog	30 220	227	0,75	1,84
0219 Bærum	102 529	174	0,17	1,41
0231 Skedsmo	40 676	157	0,39	1,27
1001 Kristiansand	74 590	151	0,20	1,22
1102 Sandnes	55 729	142	0,25	1,15
0806 Skien	50 272	118	0,23	0,96
0709 Larvik	40 877	82	0,20	0,66
0213 Ski	26 155	72	0,28	0,58
0136 Rygge	13 775	71	0,52	0,58
0706 Sandefjord	40 696	64	0,16	0,52
1504 Ålesund	39 695	63	0,16	0,51
0228 Rælingen	14 679	62	0,42	0,50
0106 Fredrikstad	69 288	57	0,08	0,46
0220 Asker	50 290	54	0,11	0,44
0101 Halden	27 438	53	0,19	0,43
0624 Øvre Eiker	15 337	48	0,31	0,39
0627 Røyken	16 941	46	0,27	0,37
0626 Lier	21 638	43	0,20	0,35

Figur 8.5. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Tyrkia i prosent av befolkningen. Bydeler i Oslo. 1.1.2003

De nesten 5 000 innvandrerne fra Tyrkia som bor i Oslo, utgjør nesten 1 prosent av befolkningen i hovedstaden. Det bor innvandrere fra Tyrkia i alle bydeler i Oslo, men i en del bydeler i vest og sør bor det svært få, i andre bydeler i nordøst mange. Furuset er den bydelen med flest innvandrere fra Tyrkia (778). Her utgjør de 2,65 prosent av folkemengden. Romsås er den bydelen der innvandrere fra Tyrkia utgjør den største andelen av folkemengden den største andelen med 4,24 prosent. Deretter følger bydelene Gamle Oslo (2,03 prosent), Søndre Nordstrand (1,96), Hellerud (1,74), Stovner (1,56) og Grünerløkka-Sofienberg (1,27).

8.6. Gjennomsnittlig lavt utdanningsnivå blant tyrkere

10,2 prosent av innvandrerne med bakgrunn fra Tyrkia (30-44 år) har utdanning på universitets og høyskolenivå (i 2001). Dette er lavere enn gjennomsnittet for alle (30 prosent), og for hele gruppen av innvandrere (26,9 prosent) og blant ikke-vestlige innvandrere (21,3 prosent). Det er mange vi mangler utdanningsopplysninger om (17,4 prosent), en del med ingen fullført utdanning, og mange med grunnskoleutdanning som høyeste fullførte utdanning (32,3 prosent). Blant alle i Norge utgjør disse tre kategoriene til sammen 11,6 prosent, mens den for innvandrerne med tyrkisk bakgrunn utgjør 52,7 prosent. Blant tyrkere i denne aldersgruppen er utdanningsnivået høyere blant menn

Tabell 8.7. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Tyrkia, etter bydeler i Oslo. 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent

	Personer i alt	Innvandreringen med bakgrunn fra Tyrkia	Prosent av befolkningen i alt	Prosent av innvandrere med bakgrunn fra Tyrkia i Oslo
Oslo i alt	517 401	4950	0,96	100,00
Bygdøy-Frogner	20 455	50	0,24	1,01
Urbanienborg-Majorstua	24 288	83	0,34	1,68
StHanshaugen-Ullevål	29 098	119	0,41	2,40
Sagene-Torshov	28 736	247	0,86	4,99
Grünerløkka-Sofienberg	26 784	341	1,27	6,89
Gamle Oslo	25 816	525	2,03	10,61
Ekeberg-Bekkelaget	16 928	70	0,41	1,41
Nordstrand	17 290	21	0,12	0,42
Søndre Nordstrand	32 830	643	1,96	12,99
Lambertseter	10 233	68	0,66	1,37
Bøler	13 334	179	1,34	3,62
Manglerud	12 694	31	0,24	0,63
Østensjø	15 498	53	0,34	1,07
Helsfyr- Sinsen	22 216	231	1,04	4,67
Hellerud	15 817	275	1,74	5,56
Furuset	29 372	778	2,65	15,72
Stovner	21 652	338	1,56	6,83
Romsås	6 774	287	4,24	5,80
Grorud	17 678	135	0,76	2,73
Bjerke	23 857	335	1,40	6,77
Grefsen-Kjelsås	18 112	18	0,10	0,36
Sogn	16 448	37	0,22	0,75
Vinderen	19 551	13	0,07	0,26
Røa	21 278	21	0,10	0,42
Ullern	26 694	45	0,17	0,91
Sentrum	1 331	6	0,45	0,12
Marka	1 636	1	0,06	0,02
Uoppgjitt	1 001	0	0,00	0,00

enn blant kvinner, mens forholdet er motsatt når vi ser på hele befolkningen i Norge. Utdanningsnivået i denne aldersgruppen likner det vi finner blant innvandrere fra Pakistan, en annen gruppe der mange kom for lenge siden som arbeidsinnvandrere til Norge. Dette er en av de store innvandrerguppene med gjennomsnittlig lavest utdanningsnivå.

Langt flere kvinner enn menn i høyere utdanning

Blant førstegenerasjonsinnvandrere fra Tyrkia i alderen 19-24 år (i 2000) var deltakelsen i høyere utdanning 3,5 prosent for menn og 6,5 for kvinner. Det er veldig stor forskjell i utdanningsdeltakelsen blant kvinner og menn blant de som er født i Norge med to tyrkiskfødte foreldre. Deltakelsen var 4,4 prosent for menn og 17,7 for kvinner. Innvandrere fra Tyrkia har lavere utdanningsdeltakelse enn gjennomsnittet blant alle innvandrere. Det gjelder både de som er førstegenerasjonsinnvandrere og de som er født i Norge av to utenlandsfødte foreldre.

Tabell 8.8. Personer 30-44 år, etter høyeste fullførte utdanning, kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn. 2001. Prosent

Kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn	I alt	Uoppgitt	Ingen fullført utdanning	Prosent			
				Grunn-skolenivå	Videregående-skolenivå	Universitets- og høyskole-nivå, kort	Universitets- og høyskole-nivå, lang
Alle i Norge	1 009 966	2,8	0,1	8,7	58,3	23,1	6,9
Innvandrerbefolkningen	89 302	20,9	1,6	10,9	39,7	18,8	8,1
Tyrkia i alt	2 933	17,4	3	32,3	37,2	7,7	2,5
Kvinner	1 179	17,4	4,7	38,3	31,4	5,4	2,8
Menn	1 754	17,4	1,8	28,2	41	9,2	2,3

Tabell 8.9. Deltakelse i høyere utdanning blant personer i alderen 19-24 år etter kjønn. Innvandrerbefolkningen i alt og innvandrere med tyrkisk bakgrunn. Prosent. 2000

Landbakgrunn	Førstegenerasjonsinnvandrere			Født i Norge av to utenlandsfødte foreldre		
	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner
Innvandrerbefolkningen	12,7	11,5	13,7	20,9	18,7	23,3
Tyrkia	5,0	3,5	6,5	11,3	4,4	17,7

8.7. Langt høyere arbeidsdeltakelse blant menn enn kvinner

Arbeidstakerandelen blant førstegenerasjonsinnvandrere fra Tyrkia økte fra 36,7 prosent i 1991 til 43,7 prosent i 2001. For hele befolkningen i Norge økte arbeidstakerandelen fra 54,6 prosent i 1991 til 60,8 prosent i 2001. For innvandrerbefolkningen økte arbeidstakerandelen i samme periode fra 42,4 prosent til 51,3 prosent. Økningen i arbeidstakerandelen blant tyrkerne var litt mindre enn for innvandrerbefolkningen totalt, og så vidt større enn for hele befolkningen i Norge.

Det var stor forskjell i arbeidstakerandelen mellom menn og kvinner fra Tyrkia i 2001. Arbeidstakerandelen for menn var på 51 prosent og for kvinner på 33,9 prosent. Forskjellen i arbeidstakerandelen mellom kjønnene var langt større for tyrkerne (17,1 prosentpoeng) enn for innvandrerbefolkningen totalt (8,1 prosentpoeng). Tyrkerne har stor forskjell i arbeidstakerandel mellom kjønnene, betydelig større enn gjennomsnittet for innvandrere fra Asia (10,7 prosentpoeng).

Andelen selvstendig næringsdrivende var i 2001 5,9 prosent blant innvandrere fra Tyrkia, 7,4 prosent for menn og på 2,9 prosent for kvinner. Dette er relativt høyt sammenliknet med andre grupper. Dette er høyere enn i de fleste innvandrerguppene og høyere enn blant befolkningen ellers (4 prosent).

Økt arbeidsledighet

Andelen registrerte arbeidsledige førstegenerasjonsinnvandrere fra Tyrkia var i 2001 på 11,6 prosent. For menn var den registrerte arbeidsledigheten på 11,4 prosent og for kvinner på 12 prosent. I tredje kvartal 2003 hadde arbeidsledigheten steget til 14,6 prosent, 13,5 for menn og 16,8 for kvinner.

8.8. Lav inntekt

Inntekt etter skatt for par fra Tyrkia (ektepar med og uten barn og samboere med felles barn) var i gjennomsnitt kr 303 600 i 2001. Dette lavere enn gjennomsnittet for innvandrerpar totalt (kr 356 500), og lavere enn for innvandrerpar med bakgrunn fra tredje verden sett under ett (kr 341 100). Innvandrerpar fra Tyrkia den laveste gjennomsnittsinntekten blant de gruppene vi har sett på, og lavere enn andre innvandrerpar med gjennomsnittlig lav inntekt, som par fra Somalia, Pakistan og Jugoslavia.

Gjennomsnittlig yrkesinntekt for par med og uten barn fra Tyrkia var i 2001 på kr 253 700. Dette ligger godt under gjennomsnittet for hele innvandrerbefolkningen. Innvandrerpar fra Tyrkia ligger litt over gjennomsnittet blant innvandrerpar fra tredje verden som mottakere av barnetrygd og litt under gjennomsnittet som mottakere av sosialhjelp. Innvandrerpar fra Tyrkia hadde i denne statistikken like mange barn i gjennomsnitt som alle innvandrerpar med bakgrunn fra tredje verden (1,8).

8.9. 42 prosent med norsk statsborgerskap stemte

Blant innvandrere med norsk statsborgerskap og innvandrerbakgrunn fra Tyrkia var valgdeltakelsen ved lokalvalget i 2003 42 prosent, 46 prosent for menn og 32 prosent for kvinner. Blant alle innvandrere med norsk statsborgerskap var valgdeltakelsen 41 prosent. Den samlede valgdeltakelsen var lik for kvinner og menn. Valgdeltakelsen varierer mye mellom ulike innvandrergrupper. Det har blant annet sammenheng med ulik alderssammensetning og forskjeller i hvor lenge en har bodd i Norge. Blant innvandrere med bakgrunn fra ikke-vestlige land, med norsk statsborgerskap, var valgdeltakelsen 36 prosent, 37 prosent for menn, og 35 prosent for kvinner. Valgdeltakelsen for norske statsborgere med tyrkisk innvandrerbakgrunn ligger dermed over gjennomsnittet for innvandrere

med ikke-vestlig bakgrunn. Dette har sammenheng med at de fleste tyrkiske innvandrere har relativt lang botid i Norge. Valgdeltakelsen er høyest blant de med tyrkisk bakgrunn som har bodd mellom 10 og 19 år i Norge (46 prosent), og den er høyere jo eldre innvandrerne er.

Høyere valgdeltakelse blant menn enn kvinner

Utenlandske statsborgere kan stemme ved lokalvalg dersom de oppfyller de generelle reglene for stemmerett for norske statsborgere, og dersom de har stått innført i folkeregisteret som bosatt de siste tre årene før valgdagen, eller er statsborger i et annet nordisk land og folkeregistrert bosatt i Norge senest 31. mai valgåret. Valgdeltakelsen blant utenlandske statsborgere fra ikke-vestlige land var 25 prosent, 23 prosent for menn, og 26 prosent for kvinner. Blant stemmeberettigede innvandrere med tyrkisk statsborgerskap var valgdeltakelsen 24 prosent, 25 prosent for menn og 22 prosent for kvinner. Valgdeltakelsen blant mannlige tyrkiske statsborgere var noe høyere enn gjennomsnittet blant utenlandske statsborgere med ikke-vestlig bakgrunn, og lavere enn gjennomsnittet for kvinner.

Tabell 8.10. Inntektsregnskap for innvanderbefolkningen.¹ Ektepar (med og uten barn) og samboerpar med felles barn hvor begge voksne har samme landbakgrunn, etter land.² Hovedinntektstaker 25-55 år. Gjennomsnitt 2001. Kroner

	Innvandrere i alt	Asia, Afrika, Mellom- og Sør-Amerika samt Tyrkia	Tyrkia
Yrkesinntekt	362 400	314 000	253 700
Av dette lønn	335 600	288 300	235 700
+ Kapitalinntekt	8 100	8 400	6 500
Av dette brutto renteinntekt	4 700	4 700	2 800
Overføringer	94 800	108 300	116 400
+ Skattepliktige overføringer	36 800	43 400	64 900
Av dette			
Pensjoner fra folketrygden	21 900	27 200	47 700
Arbeidsledighetstrygd	11 400	12 200	13 000
+ Skattefrie overføringer	58 000	64 900	51 500
Av dette			
Barnetrygd	21 200	22 700	22 200
Sosialhjelp	17 700	20 500	12 700
Samlet inntekt	465 300	430 700	376 600
- Sum utlignet skatt og negative overføringer	108 900	89 600	73 000
Inntekt etter skatt	356 500	341 100	303 600
Renteutgifter og boliginntekt	33 900	34 400	28 700
Inntekt etter skatt og renteutgift/boliginntekt	322 600	306 700	274 900
Antall barn 0-17 år	1,7	1,8	1,8
Antall familier	27 929	19 419	1 714

¹ Omfatter både førstegenerasjonsinnvandrere og personer født i Norge med to utenlandske foreldre.

² I tallet på ektepar er registrert partnerskap inkludert.

9. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Sri Lanka

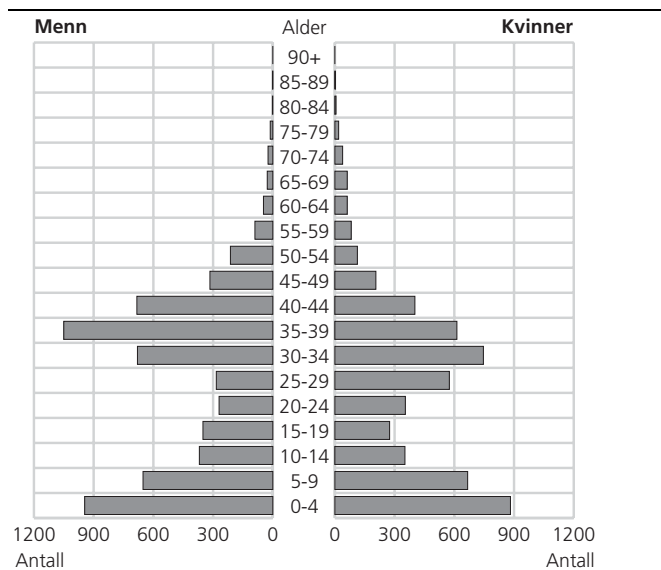
9.1. Mange mellom 30 og 45 år, og mange barn

- Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Sri Lanka (personer med to utenlandsfødte foreldre) utgjør 11 475 personer (per 1.1.2003), og er den tiende største innvandrerguppen i Norge.
- Det er 7 785 førstegenerasjonsinnvandrere fra Sri Lanka, den trettende største gruppen førstegenerasjonsinnvandrere i Norge, og nummer seks blant dem fra Asia.
- Blant førstegenerasjonsinnvandrere fra Sri Lanka er det litt flere menn (4 136) enn kvinner (3 649). Mennene er i gjennomsnitt litt eldre enn kvinnene.
- 3 690 personer er født i Norge med begge foreldre født på Sri Lanka.
- Av alle norskfødte personer med to utenlandsfødte foreldre utgjør de med foreldre fra Sri Lanka 6,6 prosent, og er den fjerde største gruppen blant dem som er født i Norge med to utenlandsfødte foreldre.
- Blant dem som er født i Norge med to utenlandsfødte foreldre er alle unge. Vel 3 000 og 96 prosent er under 15 år, og 49 prosent er under fem år. Gruppen er i gjennomsnitt langt yngre enn for eksempel de som er født i Norge med to foreldre født i Pakistan eller Tyrkia.
- 579 personer er født i Norge og har en norskfødt og en srilankiskfødt forelder.

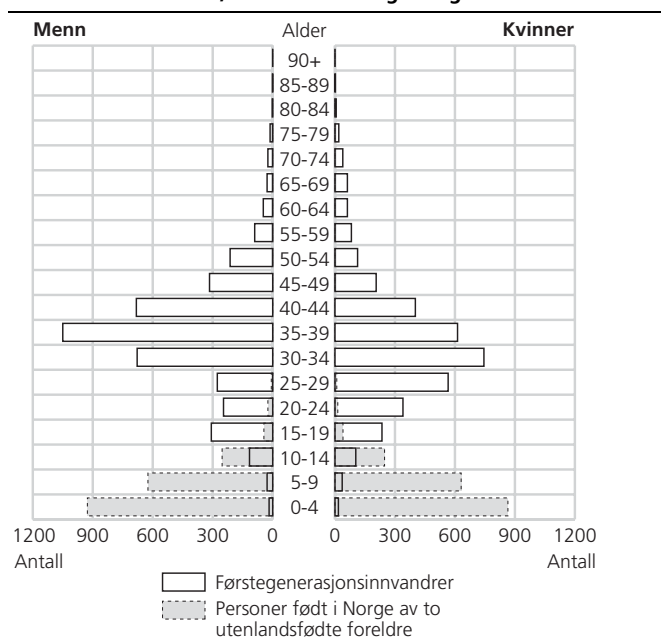
Tabell 9.1. Personer med bakgrunn fra Sri Lanka etter innvandringskategori. 1.1. 2003

Innvandringskategori	I alt	Menn	Kvinner
Førstegenerasjonsinnvandrer uten norsk bakgrunn	7 785	4 136	3 649
Personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre	3 690	1 882	1 808
Utenlandsadoptert eller født i utlandet av norske foreldre	159	83	76
Utenlandsfødt med én norsk forelder	41	18	23
Norskfødt med én utenlandsfødt forelder	579	294	285

Figur 9.1. Befolkningspyramide for innvandrerbefolkningen fra Sri Lanka. 1.1. 2003

Figur 9.2. Befolkningspyramide for innvandrerbefolkningen fra Sri Lanka, etter innvandringskategori. 1.1. 2003

9.2. Innvanderne fra Sri Lanka har kommet som flyktninger

I alt 5 193 av 7 538 førstegenerasjonsinnvanderne fra Sri Lanka (1.1. 2002) har kommet til Norge som flyktninger. 3 388 personer har kommet som "hovedflyktning" og 1 805 personer har kommet gjennom familiegjenforening med "hovedflyktning" (disse regnes også til flyktningbefolkningen).

Det brøt ut borgerkrig i Sri Lanka i 1983. I årene som fulgte kom det flere tusen flyktninger til Norge. Det store flertallet av de som kom til Norge som flyktninger, tilhørte den tamilske minoriteten på Sri Lanka.

Stor innflytting siste halvdel av åttitallet

Den største flyttestrømmen fra Sri Lanka til Norge fant siste halvdel av 1980-tallet. I årene 1986-1990 kom det i gjennomsnitt 850 personer hvert år fra Sri Lanka til Norge. Fra 1991 og frem til 2002 har innflyttingene til Norge fra Sri Lanka stort sett ligget på 400-500 i året. Innflyttingen var på det laveste nivået i 1994 med 242 innflyttinger. Antallet utflyttinger fra Norge til Sri Lanka har stort sett ligget på i underkant av 100 personer i året. Det var færrest utflyttinger fra Norge til Sri Lanka på 1980-tallet og flest i 1994.

Flere kvinner enn menn som flytter til Norge fra Sri Lanka

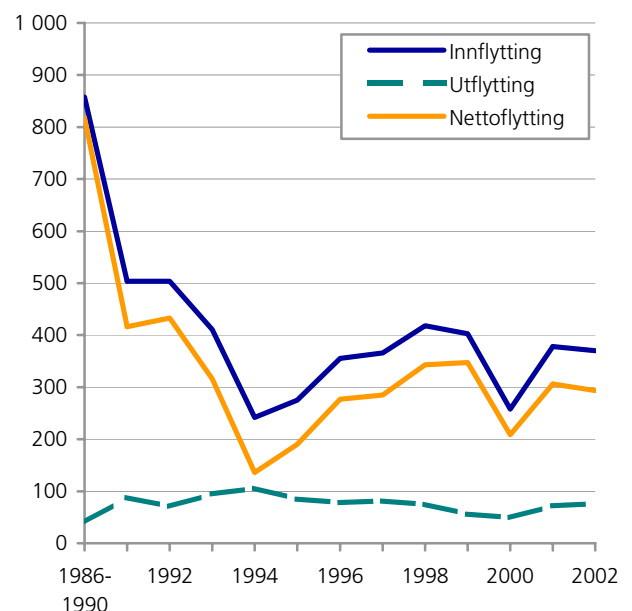
I 2002 var det 239 kvinner og 131 menn som flyttet fra Sri Lanka til Norge. I aldersgruppene fra 20 år og oppover utgjør kvinnene et stort flertall av innflytterne fra Sri Lanka. Av innflyttere i alderen 0-9 år var det litt flere gutter enn jenter, men i alle andre tiårige aldersgrupper var det langt flere kvinner enn menn som flyttet til Norge fra Sri Lanka. Det er aldersgruppen 20-29 år som er største innflyttergruppe både blant menn og kvinner. Innflyttinger i denne aldersgruppen alene utgjør over 35 prosent av det totale antallet innflyttinger. Blant utflyttere fra Norge til Sri Lanka i 2002 utgjorde også kvinnene et lite flertall.

Få med kort botid i Norge

Av alle førstegenerasjonsinnvandrere fra Sri Lanka som bodde i Norge per 1.1.2003 hadde nærmere 60 prosent bodd i Norge i 10 år eller mer, og over 30 prosent hadde bodd i Norge i 15 år eller mer. Få har bodd i Norge i 20 år eller mer (302 personer). 1 700 førstegenerasjonsinnvandrere fra Sri Lanka hadde bodd i Norge under fem år. Dette tilsvarer ca 22 prosent av alle førstegenerasjonsinnvandrere fra Sri Lanka.

302 av de som bodde i Norge per 1.1.2003 hadde altså bodd i Norge siden 1982 eller enda lenger, og dermed før borgerkrigen brøt ut i Sri Lanka. I hver ankomstkohort etter 1994 er det mellom 200 og 400 personer. Unntaket er ankomstkullene fra 1987 og 1989. Henholdsvis vel 1 350 og 600 personer har bodd i Norge siden 1987 og 1989.

Figur 9.3. Innflytting til Norge fra Sri Lanka og utflytting fra Norge til Sri Lanka. 1986-2002

Tabell 9.2. Innflytting til Norge fra Sri Lanka, og utflytting fra Norge til Sri Lanka. 1986-2002

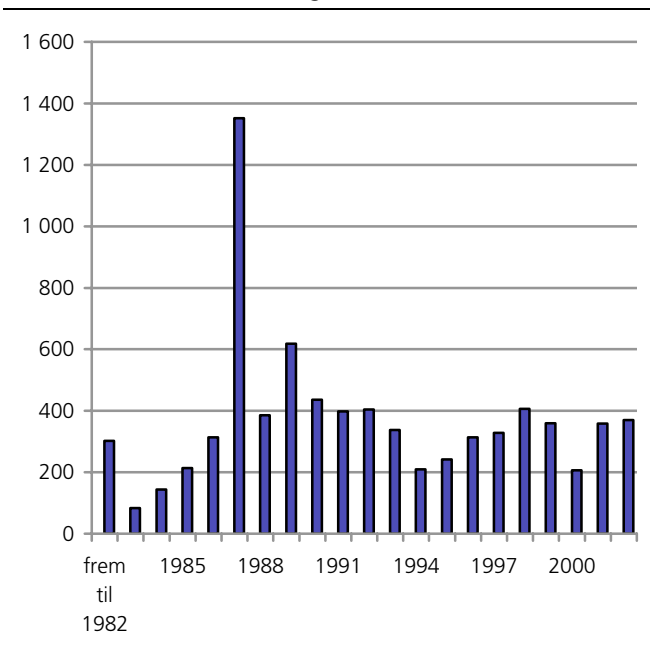
	1986-1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Innflytting	858	504	504	411	242	275	355	366	418	403	258	378	370
Utflytting	40	88	71	95	106	85	78	81	75	56	49	72	76
Nettoflytting	818	416	433	316	136	190	277	285	343	347	209	306	294

Tabell 9.3. Innflytting til Norge fra Sri Lanka, og utflytting fra Norge til Sri Lanka, etter alder og kjønn. 2002

	I alt	0 - 9	10 - 19	20 - 29	30 - 39	40 - 49	50 - 59	60 - 69	70 +
Utflytting i alt	76	10	3	19	25	6	3	6	4
Menn	35	5	1	5	13	5	1	2	3
Kvinner	41	5	2	14	12	1	2	4	1
Innflytting i alt	370	32	51	132	53	22	24	26	20
Menn	131	19	24	34	20	9	3	12	10
Kvinner	239	13	27	98	33	13	21	24	10

Tabell 9.4. Førstegenerasjonsinnvandrere fra Sri Lanka, etter botid i Norge. 1.1.2003. Absolutte tall og prosent

	I alt	Botid i antall år				
		0-4	5-9	10-14	15-19	20+
Absolutte tall	7 785	1 702	1 432	2 242	2 107	302
Prosent	100	21,9	18,4	28,8	27,1	3,9

Figur 9.4. Førstegenerasjonsinnvandrere fra Sri Lanka, etter år for ankomst til Norge. 1.1. 2003

9.3. Tre av fire er norske statsborgere

I 1975 var det 94 personer med statsborgerskap fra Sri Lanka i Norge, og i 1991 hadde antallet steget til 5 247 personer. I tiden etterpå har antallet personer med statsborgerskap fra Sri Lanka sunket til et antall på 2 851 personer i 2003. Til sammen 6 915 personer har skiftet fra srilankisk til norsk statsborgerskap i 25-årsperioden fra 1977 til 2002. Antallet overganger til norsk statsborgerskap toppet seg i perioden 1996-2000 med 714 personer i året i gjennomsnitt. I 2002 var det 461 personer med statsborgerskap fra Sri Lanka som skiftet over til norsk statsborgerskap.

24,9 prosent av innvandrerne med bakgrunn fra Sri Lanka hadde ved inngangen til 2003 statsborgerskap fra Sri Lanka, og 75,1 prosent hadde norsk statsborgerskap.

9.4. Mange kjernefamilier

Så mye som to av tre bor i husholdninger som består av par med barn under 18 år. En av ti innvandrere fra Sri Lanka er aleneboere (enslige). Bare 6,9 prosent bor i husholdninger som består av par uten barn. Det er svært få som bor i husholdninger bestående av enslige foreldre med barn (2,6 prosent). Det er heller ikke mange som bor i husholdninger bestående av par med voksne barn. Sammenliknet med andre grupper er det en relativt stor andel som bor i flerfamiliehus-

holdninger (10,3 prosent). Mange innvandrere fra Sri Lanka bor i store husholdninger. 33,8 prosent bor i husholdninger med fire personer, og 29,1 prosent bor i husholdninger med fem personer eller flere. Andelen som bor i store husholdninger er likevel langt større for innvandrere fra Pakistan.

2,10 barn i gjennomsnitt

Kvinnelige førstegenerasjonsinnvandrere fra Sri Lanka i alderen 35-44 år hadde i 2002 i gjennomsnitt 2,10 barn. Dette gjennomsnittet er høyere enn for alle kvinner i Norge (2,01), og en del lavere enn gjennomsnittet for alle kvinner fra Asia (2,25). 74 prosent av barna til kvinner fra Sri Lanka i denne alderen er født i Norge. 8 prosent har fire eller flere barn. Dette er lavt i forhold til de andre gruppene vi har sett på.

Tre av fire voksne bor med ektefelle

77,0 prosent av innvandrere over 20 år fra Sri Lanka Personer bor i par. Dette er den høyeste andelen når vi sammenlikner med andre store innvandrergupper, og med snittet for alle i Norge (62,5 prosent). 74,9 prosent er gift og 2,1 prosent samboende (FoB 2001).

Få i giftealder blant de som er født i Norge av srilankiske foreldre

Det er ikke mange i alderen 18-19 år med innvandrerbakgrunn fra Sri Lanka som er gift. I alderen 20-24 år var under 10 prosent av mennene gift per 1.1.2002. 56 prosent av kvinnelige førstegenerasjonsinnvandrere i denne alderen var gift. Det er vanskelig å si noe om ekteskapsmønstrene blant dem som er født i Norge med srilankiske foreldre, ettersom 98 prosent er under 20 år, og svært få over 18 år er gift.

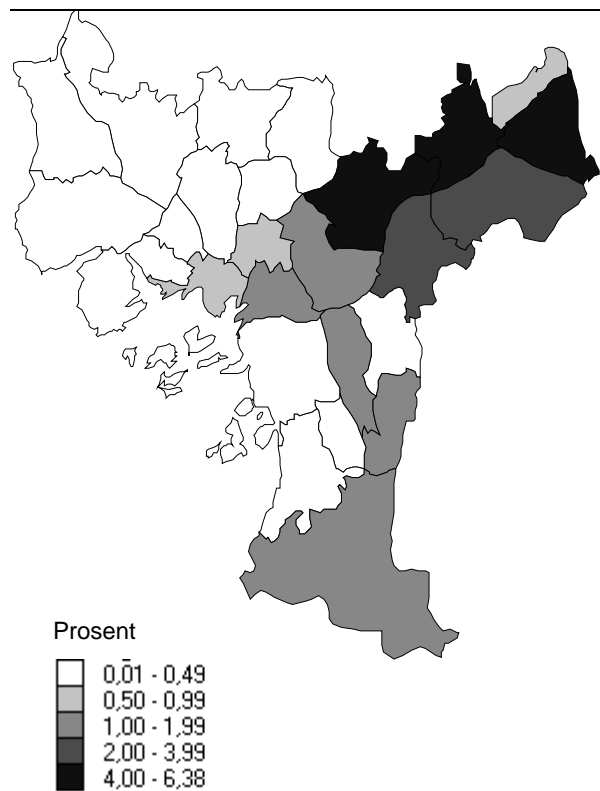
Innvandrere fra Sri Lanka er gift med srilankere

Av 2 694 gifte srilankiske menn bosatt i Norge (per 1.1.2002) var 4 prosent gift med norsk kvinne. 89 prosent var gift med srilankisk kvinne, og 2 prosent med kvinne med annen utenlandsk bakgrunn. 4 prosent av mennenes ektefeller mangler vi opplysninger om. Det viser seg at de ofte har samme bakgrunn som den bosatte ektefellen, og at de er bosatt i opprinnelseslandet.

Av 2 573 gifte srilankiske kvinner bosatt i Norge var 3 prosent gift med norsk mann. 93 prosent var gift med srilankisk mann, og 0 prosent med mann med annen utenlandsk bakgrunn. 3 prosent av ektefellene mangler vi opplysninger om.

104 bosatte kvinnelige førstegenerasjonsinnvandrere fra Sri Lanka giftet seg en mann som ikke allerede var bosatt i Norge før ekteskapsinngåelsen i løpet av årene 1996 til 2001. Dette utgjorde 23 prosent av ekteskapsinngåelsene til bosatte kvinner fra Sri Lanka. Blant menn fra Sri Lanka var andelen som fant ektefelle i utlandet 55 prosent (491 ekteskapsinngåelser).

Figur 9.5. Innvandrerbefolkningen fra Sri Lanka, etter bydeler i Oslo. 1.1.2003. Prosent

9.5. Over 70 prosent eier sin egen bolig

Hele 70 prosent av innvandrerne fra Sri Lanka eier sin egen bolig. Dette har sammenheng med høy arbeidsdeltakelse og at mange har bodd lenge i Norge. Andelen som eier bolig er høyere blant innvandrere fra Sri Lanka enn mange andre innvandrergupper med gjennomsnittlig tilsvarende - eller lenger - botid i Norge. Blant de som eier bolig er det en større andel blant ikke-vestlige innvandrere som eier gjennom borettslag eller aksjeselskap, enn blant personer uten innvandrerbakgrunn. Blant personer uten innvandrerbakgrunn eier 32 prosent alene eller gjennom sameie, og 38 prosent eier gjennom borettslag eller aksjeselskap. Vel en tredjedel av innvandrere med bakgrunn fra Sri Lanka, Tyrkia og Pakistan, bor i bolig som de eier gjennom et borettslag eller aksjeselskap. Dette henger delvis sammen med at nærmere fire av ti ikke-vestlige innvandrere bor i Oslo, hvor andelen borettslagseiere er høyest.

9.6. Over halvparten av innvandrere fra Sri Lanka bor i Oslo

55 prosent av innvandrerbefolkningen fra Sri Lanka bor i Oslo. Det er 6 319 srilankere bosatt i Oslo (1.1. 2003), og de utgjør 1,22 prosent av befolkningen i hovedstaden. Det bor srilankere i alle bydeler i Oslo. Grorud har den største andelen, med 1 128 personer og 17,85 prosent av alle srilankere i Oslo. Srilankere utgjør 6,38 prosent av innbyggerne i Grorud bydel. I bydelene Stovner, Bjerke, Furuset, Hellerud utgjør srilankere over 2,0 prosent av totalbefolkningen.

Tabell 9.5. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Sri Lanka, etter bydel i Oslo. 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent

Bydel	Personer i alt	Innvandrere fra Sri Lanka	I prosent av befolkningen	I prosent av srilankere i Oslo
I alt	517 401	6 319	1,22	100,00
1 Bygdøy-Frogner	20 455	8	0,04	0,13
2 Uranienborg-Majorstua	24 288	25	0,10	0,40
3 StHanshaugen-Ullevål	29 098	40	0,14	0,63
4 Sagene-Torshov	28 736	91	0,32	1,44
5 Grünerløkka-Sofienberg	26 784	175	0,65	2,77
6 Gamle Oslo	25 816	389	1,51	6,16
7 Ekeberg-Bekkelaget	16 928	24	0,14	0,38
8 Nordstrand	17 290	2	0,01	0,03
9 Søndre Nordstrand	32 830	462	1,41	7,31
10 Lambertseter	10 233	49	0,48	0,78
11 Bøler	13 334	149	1,12	2,36
12 Manglerud	12 694	129	1,02	2,04
13 Østingsjø	15 498	42	0,27	0,66
14 Høfden - Sinsen	22 216	297	1,34	4,70
15 Hellerud	15 817	324	2,05	5,13
16 Furuset	29 372	702	2,39	11,11
17 Stovner	21 652	1 056	4,88	16,71
18 Romsås	6 774	58	0,86	0,92
19 Grorud	17 678	1 128	6,38	17,85
20 Bjerke	23 857	1 046	4,38	16,55
21 Grefsen-Kjelsås	18 112	29	0,16	0,46
22 Sogn	16 448	19	0,12	0,30
23 Vinderen	19 551	23	0,12	0,36
24 Røa	21 278	24	0,11	0,38
25 Ullern	26 694	18	0,07	0,28
26 Sentrum	1 331	9	0,68	0,14
27 Marka	1 636	1	0,06	0,02
Uoppgjitt, uten fast bopel	1 001	0	0,00	0,00

Innvandrere fra Sri Lanka i 200 kommuner

Bosettingsmønsteret blant innvandrere fra Sri Lanka er et resultat av kommunenes bosetting av flyktninger og av srilankernes innenlandske flyttinger etter bosetting. Srilankere har hatt relativt spredt bosetting i Norge, men med endringer i arbeidsmarkedet har det blitt stadig flere i Oslo og andre store byer. Det bor innvandrere fra Sri Lanka i alle landets fylker, men svært få i Hedmark, Nord-Trøndelag, Oppland, Vestfold, Telemark og Agder-fylkene. Det fylket som har flest srilankere etter Oslo er Hordaland, med 994. 886 bor i Akershus, 791 i Møre og Romsdal og 547 i Rogaland. Det har vært relativt store endringer i hvor i Norge innvandrere fra Sri Lanka er bosatt. I 1998 bodde det 730 innvandrere fra Sri Lanka i Finnmark. Mange var sysselsatt i fiskeindustrien. Etter nedleggelse av arbeidsplasser og oppsigelser i fiskeindustrien har mange av innvandrerne fra Sri Lanka flyttet fra Finnmark. I 2003 var det kun 191 innvandrere fra Sri Lanka bosatt i Finnmark. Det har vært nedgang i en del andre fylker også, og stor vekst i Oslo og omkringliggende fylker. I 1998 var det for eksempel 4 027 innvandrere fra Sri Lanka i Oslo og Akershus, og i 2003 var det 7 208.

Tabell 9.6. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Sri Lanka, etter fylke 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent

Fylke	Befolkningen i alt	Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Sri Lanka	Prosent av befolkningen	Prosent av innvandrere fra Sri Lanka i Oslo
I alt	4 552 252	11 475	0,25	100,00
01 Østfold	255 122	110	0,04	0,96
02 Akershus	483 283	886	0,18	7,72
03 Oslo	517 401	6 322	1,22	55,09
04 Hedmark	188 281	10	0,01	0,09
05 Oppland	183 582	32	0,02	0,28
06 Buskerud	241 371	267	0,11	2,33
07 Vestfold	218 171	70	0,03	0,61
08 Telemark	165 855	73	0,04	0,64
09 Aust-Agder	103 195	45	0,04	0,39
10 Vest-Agder	159 219	79	0,05	0,69
11 Rogaland	385 020	547	0,14	4,77
12 Hordaland	441 660	994	0,23	8,66
14 Sogn og Fjordane	107 274	494	0,46	4,31
15 Møre og Romsdal	244 309	791	0,32	6,89
16 Sør-Trøndelag	268 188	280	0,10	2,44
17 Nord-Trøndelag	127 610	28	0,02	0,24
18 Nordland	236 950	147	0,06	1,28
19 Troms	152 247	109	0,07	0,95
20 Finnmark Finnmark	73 514	191	0,26	1,66

Tabell 9.7. Innvandrerbefolkningen fra Sri Lanka, etter fylke. 1998-2003. Absolutte tall

	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Hele landet	8 551	9 141	9 826	10 335	10 925	11 475
01 Østfold	61	81	74	87	101	110
02 Akershus	307	378	473	602	744	886
03 Oslo	3 721	4 159	4 693	5 232	5 797	6 322
04 Hedmark	5	6	6	4	8	10
05 Oppland	28	28	27	28	29	32
06 Buskerud	180	197	233	257	275	267
07 Vestfold	26	43	61	68	78	70
08 Telemark	32	42	53	59	69	73
09 Aust-Agder	21	24	29	30	40	45
10 Vest-Agder	75	86	81	86	78	79
11 Rogaland	380	434	462	494	539	547
12 Hordaland	773	819	884	907	963	994
14 Sogn og Fjordane	619	623	638	608	533	494
15 Møre og Romsdal	790	802	807	821	803	791
16 Sør-Trøndelag	328	314	299	303	296	280
17 Nord-Trøndelag	42	48	46	36	32	28
18 Nordland	267	254	225	173	149	147
19 Troms	166	155	152	125	113	109
20 Finnmark Finnmark	730	648	583	415	278	191

Det bor srilankere i 200 av landets kommuner. Etter Oslo kommune er det Bergen som har flest srilankere (931), etterfulgt av Trondheim, Stavanger, Lørenskog, Flora og Drammen, alle med over 200 innvandrere fra Sri Lanka. Den kommunen der innvandrere fra Sri Lanka utgjør størst andel av innbyggerne i kommunen er Hareid med 2,16 prosent, etter fulgt av Vardø med 2,0 og Flora med 1,8 prosent.

Tabell 9.8. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn i fra Sri Lanka, etter kommune. 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent

Kommune	Hele befolkningen	Innvandrere fra Sri Lanka	I prosent av befolkningen	I prosent av innvandrere fra Sri Lanka
Hele landet	4 552 252	11 475	0,25	100,00
0301 Oslo kommune	517 401	6 322	1,22	55,09
1201 Bergen	235 423	931	0,40	8,11
0219 Bærum	102 529	251	0,24	2,19
1601 Trondheim	152 699	243	0,16	2,12
1103 Stavanger	111 007	233	0,21	2,03
0230 Lørenskog	30 220	222	0,73	1,93
1401 Flora	11 392	205	1,80	1,79
0602 Drammen	56 444	202	0,36	1,76
1102 Sandnes	55 729	165	0,30	1,44
1504 Ålesund	39 695	106	0,27	0,92
0231 Skedsmo	40 676	105	0,26	0,92
1517 Hareid	4 730	102	2,16	0,89
1502 Molde	23 955	97	0,40	0,85
1439 Vågsøy	6 349	83	1,31	0,72
1516 Ulstein	6 721	74	1,10	0,64
1902 Tromsø	61 182	74	0,12	0,64
0220 Asker	50 290	60	0,12	0,52
1515 Herøy	8 355	60	0,72	0,52
0106 Fredrikstad	69 288	53	0,08	0,46
1101 Eigersund	13 350	50	0,37	0,44
1449 Stryn	6 768	50	0,74	0,44
1534 Haram	8 819	50	0,57	0,44
2002 Vardø	2 496	50	2,00	0,44

9.7. Middels høyt utdanningsnivå blant innvandrere fra Sri Lanka

17,1 prosent av innvandrerne med bakgrunn fra Sri Lanka (30-44 år) har utdanning på universitets og høyskolenivå (i 2001). Dette er lavere enn gjennomsnittet for alle (30 prosent), og for hele gruppen innvandrere (26,9 prosent) og blant ikke-vestlige innvandrere (21,3 prosent). Det er en del vi mangler vi utdanningsopplysninger om (14,2 prosent). Noen få har ingen fullført utdanning (1 prosent), en del har grunnskolen som høyeste fullførte utdanning (12,4 prosent). Det er flest som har videregående skole som høyeste fullførte utdanning (55,4 prosent).

Høy utdanningsdeltakelse blant norskfødte med srilankiske foreldre

Prosentandelen blant førstegenerasjonsinnvandrere fra Sri Lanka (19-24 år) under høyere utdanning var i år 2000 13,6 prosent. Dette er litt høyere enn for innvandrerbefolkningen i alt. Deltakelsen var høyere blant menn (16,3 prosent) enn kvinner (12,1 prosent) fra Sri Lanka. Blant personer født i Norge av to foreldre født i Sri Lanka var utdanningsdeltakelsen svært høy (48,7 prosent). Her er det viktig å huske på at det er få i denne gruppen som er i alderen 19-24 år (under 50 personer). Deltakelsen blant kvinner (58,8) var her høyere enn for menn (40,9). Deltakelsen ligger langt over gjennomsnittet for alle i Norge (31,4 prosent for kvinner og 21,6 prosent for menn).

Tabell 9.9. Personer 30-44 år, etter høyeste fullførte utdanning, kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn. 2001. Prosent

Kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn	I alt	Uoppgitt	Prosent				
			Ingen fullført utdanning	Grunnskole-nivå	Videregående-skolenivå	Universitets- og høyskolenivå kort	Universitets- og høyskolenivå lang
Alle i Norge	1 009 966	2,8	0,1	8,7	58,3	23,1	6,9
Innvandrerbefolkningen	89 302	20,9	1,6	10,9	39,7	18,8	8,1
Sri Lanka i alt	4 037	14,2	1,0	12,4	55,4	13,6	3,5
Kvinner	1 633	13,3	0,9	13,7	56,4	13,5	2,3
Menn	2 404	14,8	1,2	11,5	54,7	13,7	4,2

Tabell 9.10. Deltakelse i høyere utdanning blant personer i alderen 19-24 år etter kjønn. Innvandrerbefolkningen i alt og innvandrere med bakgrunn fra Sri Lanka. 2000. Prosent

Landbakgrunn	Førstegenerasjonsinnvandrere			Født i Norge av to av to utenlandske foreldre		
	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner
Innvandrerbefolkningen	12,7	11,5	13,7	20,9	18,7	23,3
Sri Lanka	13,6	16,3	12,1	48,7	40,9	58,8

9.8. Høy arbeidsdeltakelse blant innvandrere fra Sri Lanka

Arbeidstakerandelen blant førstegenerasjonsinnvandrere fra Sri Lanka økte fra 48,5 prosent i 1991 til 61,1 prosent i 2001. For hele befolkningen i Norge økte arbeidstakerandelen fra 54,6 prosent i 1991 til 60,8 prosent i 2001. For innvandrerbefolkningen økte arbeidstakerandelen i samme periode fra 42,4 prosent til 51,3 prosent. Økningen i arbeidstakerandelen blant innvandrere fra Sri Lanka var noe større enn for innvandrerbefolkningen totalt, og dobbelt så stor som for hele befolkningen i Norge. Når arbeidstakerandelen for innvandrere fra Sri Lanka er høyere enn for alle i Norge, har dette sammenheng med at alderssammensetningen er svært ulik. Det er få eldre blant innvandrere fra Sri Lanka, og mange er, som vi har sett, mellom 30 og 45 år.

Arbeidsdeltakelsen er høy både for menn og kvinner fra Sri Lanka. I 2001 var arbeidsdeltakelsen på 69,7 prosent for menn og på 51 prosent for kvinner. Forskjellen i arbeidstakerandelen mellom kjønnene var langt større for innvandrere fra Sri Lanka (18,7 prosentpoeng) enn for innvandrerbefolkningen totalt (8,1 prosentpoeng). Forskjellen mellom kvinner og menn fra Asia var 10,7 prosentpoeng.

Blant innvandrere fra Sri Lanka var andelen selvstendig næringsdrivende i 2001 på 1,7 prosent; 2,1 prosent for menn og 1 prosent for kvinner. Dette er mye lavere enn gjennomsnittet i befolkningen i alt, for innvandrere fra Asia og for andre innvandrergupper.

Økt arbeidsledighet

Andelen registrerte arbeidsledige førstegenerasjonsinnvandrere fra Sri Lanka var i 2001 på 11,3 prosent. Registrert arbeidsledighet var høyere blant kvinner (14,4 prosent) enn menn (9,2 prosent). I 3. kvartal 2003 var arbeidsledigheten blant førstegenerasjonsinnvandrere fra Sri Lanka 17,3 prosent; 12,5 prosent for menn og 23,9 prosent for kvinner.

Tabell 9.11. Inntektsregnskap for innvandrerbefolkningen.¹ Ektepar (med og uten barn) og samboerpar med felles barn hvor begge voksne har samme landbakgrunn, etter land.² Hovedinntektstaker 25-55 år. Gjennomsnitt 2001. Kroner

	Innvandrere i alt	Asia, Afrika, Mellom- og Sør-Amerika samt Tyrkia	Sri Lanka
Yrkesinntekt	362 400	314 000	395 400
Av dette lønn	335 600	288 300	386 700
+ Kapitalinntekt	8 100	8 400	6 100
Av dette brutto renteinntekt	4 700	4 700	4 500
Overføringer + Skattepliktige overføringer	94 800	108 300	87 000
Av dette Pensjoner fra folketrygden	36 800	43 400	44 400
Arbeidsledighetstrygd	21 900	27 200	12 100
+ Skattefrie overføringer	11 400	12 200	30 600
Av dette Barnetrygd	58 000	64 900	42 600
Sosialhjelp	21 200	22 700	20 500
Samlet inntekt	17 700	20 500	3 200
- Sum utlignet skatt og negative overføringer	465 300	430 700	488 600
Inntekt etter skatt	108 900	89 600	107 600
Renteutgifter og boliginntekt	356 500	341 100	380 900
Inntekt etter skatt og renteutgift/boliginntekt	33 900	34 400	55 500
Antall barn 0-17 år	322 600	306 700	325 500
Antall familier	1,7	1,8	1,6
	27 929	19 419	2269

¹ Omfatter både førstegenerasjonsinnvandrere og personer født i Norge med to utenlandske foreldre.

² I tallet på ektepar er registrert partnerskap inkludert.

9.9. Inntekter over gjennomsnittet for innvandrere fra Asia

Gjennomsnittlig inntekt etter skatt var i 2001 på 380 900 for par fra Sri Lanka (ektepar med og uten barn og samboere med felles barn). Dette er høyere

enn blant andre par fra Asia (kr 341 100), og for innvandrerpår i alt (kr 356 500).

Ser vi på inntektssammensetningen har par fra Sri Lanka en gjennomsnittlig yrkesinntekt (kr 395 400) som ligger langt over gjennomsnittet for par fra Asia (kr 314 000), og over gjennomsnittet for hele innvandrerbefolkningen. De ligger relativt høyt som mottakere av arbeidsledighetstrygd, og lavt når det gjelder sosialhjelp. Lønnsinntekten er 100 000 kr høyere enn lønnsinntekten for innvandrere fra tredje verden under ett. I tillegg har innvandrerpår med bakgrunn fra Sri Lanka færre barn (1,6) i gjennomsnitt enn det en finner blant alle innvandrere med bakgrunn fra tredje verden (1,8).

9.10. Høy valgdeltakelse blant innvandrere fra Sri Lanka

Blant alle innvandrere med norsk statsborgerskap var valgdeltakelsen ved lokalvalget i 2003 41 prosent. Den samlede valgdeltakelsen var lik for kvinner og menn. Valgdeltakelsen varierer mye mellom ulike innvandrergupper, og det har til dels sammenheng med ulike alderssammensetning og forskjeller i hvor lenge en har bodd i Norge. Blant innvandrere med bakgrunn fra ikke-vestlige land, med norsk statsborgerskap, var valgdeltakelsen 36 prosent, 37 prosent for menn, og 35 prosent for kvinner. Blant innvandrere med norsk statsborgerskap og innvandrerbakgrunn fra Sri Lanka var valgdeltakelsen høyere enn gjennomsnittet for alle innvandrere og for ikke-vestlige innvandrere. Valgdeltakelsen var 57 prosent, 55 prosent for menn og 61 prosent for kvinner. Valgdeltakelsen var høyere enn det en finner blant andre grupper, også blant dem med tilsvarende lang botid i Norge.

Utenlandske statsborgere kan stemme ved lokalvalg dersom de oppfyller de generelle reglene for stemmerett for norske statsborgere, og dersom de har stått innført i folkeregisteret som bosatt de siste tre årene før valgdagen, eller er statsborger i et annet nordisk land og folkeregistrert bosatt i Norge senest 31. mai valgåret. Valgdeltakelsen blant utenlandske statsborgere fra ikke-vestlige land var 25 prosent, 23 prosent for menn, og 26 prosent for kvinner. Blant innvandrere med statsborgerskap fra Sri Lanka var valgdeltakelsen 39 prosent, 39 prosent for menn og 40 prosent for kvinner. Også for utenlandske statsborgere med bakgrunn fra Sri Lanka var valgdeltakelsen betydelig høyere enn det en finner i mange andre innvandrergupper med ikke-vestlig bakgrunn.

10. Innvandrerbefolkningen fra Serbia og Montenegro

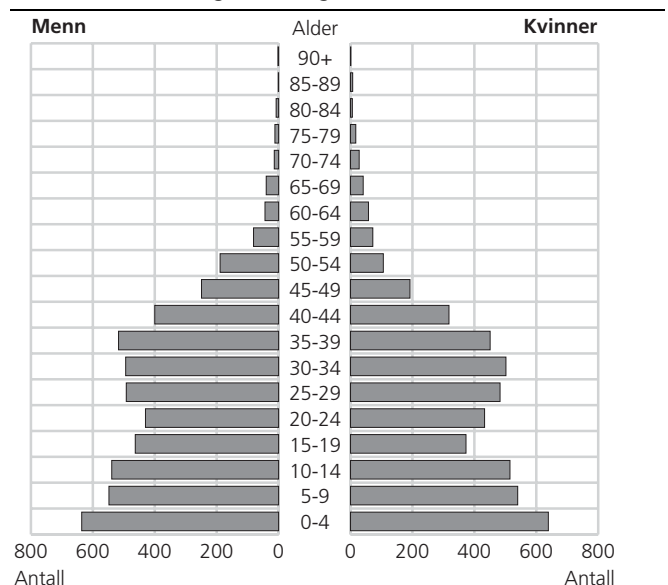
10.1. Flere menn enn kvinner

- Det var 8 161 førstegenerasjonsinnvandrere fra det vi nå regner som Serbia og Montenegro i Norge per 1.1. 2003.
- Førstegenerasjonsinnvandrerne fra Serbia og Montenegro utgjør den 12. største gruppen førstegenerasjonsinnvandrere.
- Det var 1 780 personer født i Norge med begge foreldre født i Serbia og Montenegro per 1.1. 2003. Av alle personer med to utenlandsfødte foreldre, utgjør norskfødte med foreldre født i Serbia og Montenegro over 3,2 prosent.
- Innvandrerbefolkningen fra Serbia og Montenegro utgjør den 9. største gruppen blant ikke-vestlige innvandrere i Norge.
- Det er flere menn enn kvinner fra Serbia og Montenegro.
- Som andre ikke-vestlige innvandrere er innvandrerbefolkningen fra Serbia og Montenegro unge; Det er forholdsvis få som er over 55 år, og det er flest personer i aldersgruppen 0-4 år.
- 724 personer er født i Norge med en forelder som er født i Norge og en som er født i Serbia og Montenegro.

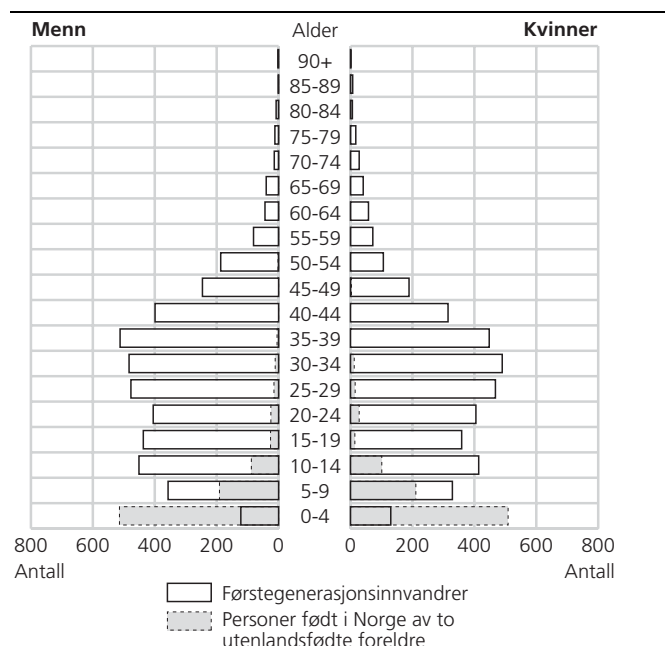
Tabell 10.1. Personer med bakgrunn fra Serbia og Montenegro, etter innvandringskategori. 1.1. 2003

Innvandringskategori	I alt	Menn	Kvinner
Førstegenerasjonsinnvandrer uten norsk bakgrunn	8 161	4 278	3 883
Personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre	1 780	881	899
Utenlandsadoptert, født i utlandet av norske foreldre eller født i utlandet med én norsk forelder	17	5	12
Norskfødt med én utenlandsfødt forelder	724	362	362

Figur 10.1. Befolkningspyramide for innvandrerbefolkningen fra Serbia og Montenegro. 1.1. 2003

Figur 10.2. Befolkningspyramide for innvandrerbefolkningen fra Serbia og Montenegro, etter innvandringskategori. 1.1. 2003

Nye land

I 2003 ble variabelen *landbakgrunn* gjennomgått med tanke på å benytte de indikasjoner vi har på bakgrunn fra nye land, for eksempel i tidligere Jugoslavia. Resultatet av revisjonen er at fødeland (og dermed også landbakgrunn) nå bare har någjeldende verdier, og at fordelingen mellom enkelte land er blitt riktige. Personer fra det tidligere Jugoslavia er fordelt på de nye landene, og en god del av de som fram til 2003 var gitt landbakgrunn "Tidligere Jugoslavia" er nå ført over til de andre republikkene (Bosnia-Hercegovina, Kroatia, Makedonia og i begrenset omfang også Slovenia). Som følge av dette er antallet med bakgrunn i Serbia og Montenegro redusert med et par tusen fra 2002 til 2003. Det er mer usikkerhet knyttet til tall som referer til tidspunkter før gjennomgangen.

10.2. Stor innflytting til Norge i 1999

Antallet innflyttinger fra Serbia og Montenegro (den gang ofte kalt rest-Jugoslavia) til Norge har hatt to topper i henholdsvis 1992 med 2 604 innflyttinger og i 1999 med 6 407 innflyttinger. Den første toppen i 1992 var i forbindelse med Balkankrigen 1991-1995, og den andre toppen var i forbindelse med krigen i Kosovo i 1999.

Det har også vært en del utflytting fra Norge til Serbia og Montenegro (og rest-Jugoslavia). I korte periode har det vært flere som har flyttet fra enn til Norge. Utflyttingen var høyest i 1993 (712 utflyttinger) og i 2001 (1 509 utflyttinger). Den store utflyttingen rundt 2001 må ses i sammenheng med at mange etniske albanere bare hadde fått midlertidig oppholdstillatelse i Norge, og det var også visse tilskudd å få for dem som vendte tilbake. Siden Serbia og Montenegro omfatter et betydelig mindre område enn tidligere, går vi ikke i detalj med tidsserier over inn- og utvandring.

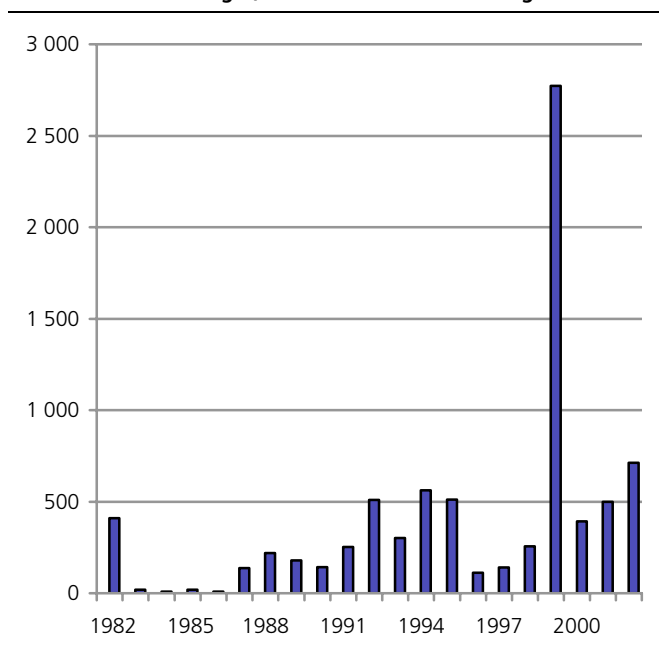
Flere menn enn kvinner flytter ut

Til sammen 690 personer flyttet til Norge fra Serbia og Montenegro i 2002, omtrent like mange menn som kvinner. Aldersgruppen 20-29 år er den største innflyttergruppen for både menn og kvinner. Denne aldersgruppen alene utgjør nesten 40 prosent av det samlede antall innflyttere. Tall for innflytting gjelder det året innvandringen ble registrert, det vil si det året personene fikk innvilget oppholdstillatelse i Norge. Mange som har kommet kom til Norge har ventet lenge på vedtak om å få bli. Variasjoner i innflyttingen har i noen tilfeller også sammenheng med saksbehandlingstiden i UDI.

494 personer flyttet fra Norge til Serbia og Montenegro i 2002, en del flere menn (283) enn kvinner (211). Aldersgruppen 0-9 år er den største utflyttergruppen for begge kjønn. Denne aldersgruppen utgjør nesten 28 prosent av det samlede antall utflyttere.

Tabell 10.2. Innflytting til Norge fra Serbia og Montenegro, og utflyttinger fra Norge til Serbia og Montenegro, etter alder og kjønn. 2002

	I alt	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+
Innflytting i alt	690	103	106	265	130	44	26	13	3
Menn	339	50	53	128	68	23	10	5	2
Kvinner	351	53	53	137	62	21	16	8	1
Utflytting i alt	494	138	76	116	95	41	15	9	4
Menn	283	76	39	73	51	28	9	5	2
Kvinner	211	62	37	43	44	13	6	4	2

Figur 10.3. Førstegenerasjonsinnvandrere fra Serbia og Montenegro, etter år for ankomst til Norge. 1.1. 2003**10.3. Flertallet har kommet som flyktninger**

I alt 7 867 førstegenerasjonsinnvandrere fra Serbia og Montenegro (1.1. 2002, korrigerede tall) har kommet til Norge som flyktninger. Det store flertallet av de som har kommet til Norge de seinere årene er etniske albanere som har flyktet fra den serbiske provinsen Kosovo. De fleste har fått opphold på humanitært grunnlag, og 655 personer av flyktningene kommer inn under betegnelsen "annen flyktning" som inneholder krigsflyktninger og tidligere Jugoslaviainternerte flyktninger med familier.

10.4. Vel halvparten har bodd i Norge mindre enn fem år

Av førstegenerasjonsinnvandrere fra Serbia og Montenegro som bodde i Norge per 1.1. 2003, hadde 57 prosent bodd i Norge under fem år. 20 prosent hadde bodd i Norge i 5-9 år, og 15 prosent i 10-14 år. Bare 7,5 prosent hadde bodd 15 år eller mer i Norge. Gruppen er dominert av nyankomne, og det er større konsentrasjon om ett enkelt ankomst år enn det som er vanlig ellers.

Tabell 10.3. Førstegenerasjonsinnvandrere fra Serbia og Montenegro, etter botid i Norge. 1.1.2003. Absolutte tall og prosent

	Botid i antall år					
	I alt	0-4	5-9	10-14	15-19	20+
Absolutte tall	8 161	4 632	1 628	1 300	192	409
Prosent	100	56,8	19,9	15,9	2,4	5,0

10.5. To av fem har norsk statsborgerskap

60 prosent av alle innvandrerne med bakgrunn fra Serbia og Montenegro har statsborgerskap fra Serbia og Montenegro (6 004 personer). 40 prosent av innvandrerne med bakgrunn fra Serbia og Montenegro hadde ved inngangen til 2003 norsk statsborgerskap.

10.6. Mange familier med barn

Tall fra Folke- og bolig tellingen i 2001 (FoB2001) viser at 60,3 prosent av innvandrerne fra Jugoslavia (Tellingen ble holdt før revisjonen, og tallene inkluderer personer fra det som nå er Serbia og Montenegro og noen fra de andre republikkene) bor i husholdninger som består av par med barn under 18 år. Dette er en høy andel sammenliknet med europeiske innvandrergupper, og på nivå med det en finner blant mange innvandrergupper med bakgrunn fra Asia. 10 prosent er aleneboere (enslige). Bare 7 prosent bor i husholdninger som består av par uten barn, og 8 prosent bor i husholdninger som består av enslige foreldre med barn. 5 prosent bor i husholdninger som er par med voksne barn. 8 prosent bor i flerfamiliehusholdninger. Dette er forholdsvis lavt dersom en sammenlikner med asiatiske innvandrergupper, men forholdsvis høyt i forhold til europeiske innvandrergupper.

Mange bor i store husholdninger. Hele 43 prosent av innvandrerne fra Jugoslavia bor i husholdninger på fem personer eller flere.

Av innvandrere fra Jugoslavia over 20 år er det 30 prosent som ikke bor i par. 6 prosent er samboere og 64 prosent er ektepar.

2,86 barn i gjennomsnitt

Kvinnelige førstegenerasjonsinnvandrere fra Jugoslavia i alderen 35-44 år hadde i 2002 i gjennomsnitt 2,86 barn (Sopemi 2003). Dette gjennomsnittet er høyere enn for alle kvinner i Norge (2,01), og høyere enn gjennomsnittet for alle kvinner fra Asia (2,25), men lavere enn for eksempel blant kvinner fra Pakistan (3,48) og Irak (3,19). 32 prosent av barna til jugoslaviske kvinner i denne alderen er født i Norge. 32 prosent har fire eller flere barn.

56 prosent eier sin egen bolig

56 prosent av innvandrerne fra Jugoslavia eier sin egen bolig (FoB2001), mens 44 prosent leier den boligen de bor i. Sett i forhold til botiden hvor det store flertallet har kort botid (mindre enn 10 år), er andelen som eier bolig relativt høy.

Tabell 10.4. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Serbia og Montenegro, etter fylke 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent

Fylke	Befolkningen i alt	Innvandrere fra Serbia og Montenegro	I prosent av befolkningen	I prosent av innvandrere fra Serbia og Montenegro
Hele landet	4 552 252	9 941	0,22	100,00
01 Østfold	255 122	1 218	0,48	12,25
02 Akershus	483 283	1 015	0,21	10,21
03 Oslo	517 401	1 813	0,35	18,24
04 Hedmark	188 281	416	0,22	4,18
05 Oppland	183 582	332	0,18	3,34
06 Buskerud	241 371	844	0,35	8,49
07 Vestfold	218 171	603	0,28	6,07
08 Telemark	165 855	458	0,28	4,61
09 Aust-Agder	103 195	244	0,24	2,45
10 Vest-Agder	159 219	745	0,47	7,49
11 Rogaland	385 020	752	0,20	7,56
12 Hordaland	441 660	476	0,11	4,79
14 Sogn og Fjordane	107 274	81	0,08	0,81
15 Møre og Romsdal	244 309	169	0,07	1,70
16 Sør-Trøndelag	268 188	256	0,10	2,58
17 Nord-Trøndelag	127 610	123	0,10	1,24
18 Nordland	236 950	207	0,09	2,08
19 Troms	152 247	114	0,07	1,15
20 Finnmark Finnmark	73 514	75	0,10	0,75

Tabell 10.5. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Serbia og Montenegro, etter kommune. 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent

Kommune	Befolkningen i alt	Innvandrere fra Serbia og Montenegro	I prosent av befolkningen	I prosent av innvandrere fra Serbia og Montenegro
Hele landet	4 552 252	9 941	0,22	100,00
0301 Oslo kommune	517 401	1 813	0,35	18,24
1001 Kristiansand	74 590	458	0,61	4,61
0106 Fredrikstad	69 288	377	0,54	3,79
0602 Drammen	56 444	338	0,60	3,40
0101 Halden	27 438	263	0,96	2,65
1201 Bergen	235 423	260	0,11	2,62
1103 Stavanger	111 007	222	0,20	2,23
0706 Sandefjord	40 696	203	0,50	2,04
0806 Skien	50 272	202	0,40	2,03
0105 Sarpsborg	49 044	197	0,40	1,98
1601 Trondheim	152 699	167	0,11	1,68
0220 Asker	50 290	161	0,32	1,62
0709 Larvik	40 877	157	0,38	1,58
0219 Bærum	102 529	155	0,15	1,56
0213 Ski	26 155	126	0,48	1,27
1102 Sandnes	55 729	126	0,23	1,27
0906 Arendal	39 502	125	0,32	1,26
0231 Skedsmo	40 676	114	0,28	1,15
1106 Haugesund	31 013	106	0,34	1,07
0124 Askim	13 876	97	0,70	0,98
0623 Modum	12 611	95	0,75	0,96
0605 Ringerike	28 055	94	0,34	0,95
0626 Lier	21 638	87	0,40	0,88
0403 Hamar	27 120	77	0,28	0,77
1902 Tromsø	61 182	76	0,12	0,76
0230 Lørenskog	30 220	75	0,25	0,75

10.7. Innvandrere fra Serbia og Montenegro i 279 kommuner

Det bor innvandrere fra Serbia og Montenegro i alle fylker og i 279 av landets kommuner. Bosettingsmønsteret er et resultat av kommunenes bosetting av flyktninger og av flyktningenes innenlandske flyttinger etter bosetting. Oslo er det fylket med flest innvandrere fra Serbia og Montenegro (1 813). Et stort antall bor i Østfold (1 218) og i Akershus (1 015). De fleste bor i sentrale østlandsområder og på Sør-Vestlandet, og det bor relativt få fra Hordaland og nordover. I forhold til folketallet er det flest fra Serbia og Montenegro i Østfold og Vest-Agder (0,5 prosent av innbyggerne). 18 prosent av innvandrere fra Serbia og Montenegro bor i Oslo, og de utgjør 0,35 prosent av befolkningen i hovedstaden. Etter Oslo kommune har Kristiansand flest innvandrere fra Serbia og Montenegro (458). Deretter kommer Fredrikstad, Drammen, Halden, Bergen, Stavanger, Sandefjord og Skien, alle med over 200 innvandrere fra Serbia og Montenegro. Grong er den kommunen hvor innvandrere fra Serbia og Montenegro utgjør den største andelen av befolkningen (1,74 prosent). Deretter følger Birkenes (1,27) og Sirdal (1,23 prosent).

10.8. Mange med lavt utdanningsnivå

14,2 prosent av innvandrere med bakgrunn fra Jugoslavia (inkluderer innvandrere fra Serbia og Montenegro og noen fra de andre republikkene) (30-44 år) har utdanning på universitets og høyskolenivå (i 2001). Dette er lavere enn gjennomsnittet for alle (30 prosent), for alle innvandrere (26,9 prosent) og for ikke-vestlige innvandrere (21,3 prosent). Det er imidlertid mange vi mangler utdanningsopplysninger om (29 prosent). Dette har sammenheng med at det er mange nyankomne, og at det per i dag ikke er noe godt system for å fange opp utdanning tatt i utlandet for nyankomne innvandrere. Det er få som ikke har noe fullført utdanning (0,6 prosent), og en del har grunnskolen som høyeste fullførte utdanning (11,3

prosent). Den største gruppen har videregående skole som høyeste fullførte utdanning (44,9 prosent).

Lav utdanningsdeltakelse blant første-generasjonsinnvandrere fra Serbia og Montenegro

Andelen blant første-generasjonsinnvandrere fra Serbia og Montenegro i alderen 19-24 år, som deltok i høyere utdanning var i 2000 svært lav (3,9 prosent). Kvinnene hadde høyere utdanningsdeltakelse (5,7 prosent) enn mennene (2,5 prosent). De som var født i Norge av foreldre født i Serbia og Montenegro hadde en langt høyere utdanningsdeltakelse, med 18,3 prosent, enn første-generasjonsinnvandrere. Igjen hadde kvinner høyere utdanningsdeltakelse (19,2 prosent) enn mennene (17 prosent). Så stor forskjell i utdanningsdeltakelse mellom generasjonene er det ingen andre store innvandringsgrupper som har.

10.9. Vel 50 prosent sysselsetting

I 4. kvartal 2001 var 53,5 prosent av første-generasjonsinnvandrere fra Serbia og Montenegro sysselsatt. Den totale sysselsettingen blant menn fra Serbia og Montenegro var i 2001 på 61,1 prosent for menn og 44,2 prosent for kvinner. 4. kvartal i 2002 var sysselsettingen gått noe ned. Den samlede sysselsettingen for første-generasjonsinnvandrere fra Serbia og Montenegro var da 51,3 prosent, mens den var 56,5 prosent for menn og 45,1 prosent for kvinner. Sysselsettingen er dermed lavere enn for de fleste innvandreregrupper hvor mange har bodd lenge i Norge (Chile, Sri Lanka og Iran), men klart høyere enn blant første-generasjonsinnvandrere fra land med kort botid, som for eksempel Somalia og Irak.

Andelen selvstendig næringsdrivende var i 2001 på 2,9 prosent, 3,7 prosent for menn og på 1,5 prosent for kvinner.

Tabell 10.6. Personer 30-44 år, etter høyeste fullførte utdanning, kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn. 2001. Prosent

Kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn	I alt	Uoppgitt	Ingen fullført utdanning	Prosent			
				Grunnskole-nivå	Videregående-skolenivå	Universitets- og høyskolenivå kort	Universitets- og høyskolenivå lang
Alle i Norge	1 009 966	2,8	0,1	8,7	58,3	23,1	6,9
Innvandrerbefolkningen	89 302	20,9	1,6	10,9	39,7	18,8	8,1
Alle fra Serbia-Montenegro	4 010	29	0,6	11,3	44,9	12,2	2
Kvinner	1 791	32,3	0,8	17,0	37,7	10,6	1,6
Menn	2 219	26,3	0,5	6,6	50,7	13,6	2,3

Tabell 10.7. Deltakelse i høyere utdanning blant personer i alderen 19-24 år, etter kjønn. Innvandrerbefolkningen i alt og innvandrere med bakgrunn fra Serbia-Montenegro. 2000. Prosent

Landbakgrunn	Førstegenerasjonsinnvandrere			Født i Norge av to utenlandske foreldre		
	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner
Innvandrerbefolkningen	12,7	11,5	13,7	20,9	18,7	23,3
Serbia-Montenegro	3,9	2,5	5,7	18,3	17,0	19,2

Økende arbeidsledighet

Andelen registrerte arbeidsledige førstegenerasjonsinnvandrere fra Serbia og Montenegro var i 4. kvartal 2001 på 11,1 prosent, 11,5 prosent for menn og 10,5 prosent for kvinner. I 2002 steg arbeidsledigheten til 13,1 prosent (4. kvartal 2002), 14,1 prosent blant menn og 11,6 prosent blant kvinner. I 3. kvartal 2003 var arbeidsledigheten blant førstegenerasjonsinnvandrere fra Serbia og Montenegro på det høyeste, 17,5 prosent. Arbeidsledigheten hadde steget til 18,1 prosent blant menn og 16,5 prosent blant kvinner. Dette kan være påvirket av at mange i den store gruppen som ankom i 1999 var klare for å melde seg på arbeidsmarkedet i 2003. Arbeidsledigheten er dermed høyere enn blant førstegenerasjonsinnvandrere fra Tyrkia (15 prosent), Iran (16 prosent), Bosnia-Hercegovina (13 prosent) og Pakistan (11 prosent), men noe lavere enn blant grupper hvor det er mange nyankomne som Somalia (37 prosent) og Irak (27 prosent).

10.10. Litt lavere arbeidsinntekt

Gjennomsnittlig yrkesinntekt for et par med og uten barn fra Jugoslavia (innvandrere fra Serbia- og Montenegro og noen fra de andre republikkene) var i 2001 kr 344 900. Dette ligger noe under gjennomsnittet for hele innvandrerbefolkningen. Innvandrerne fra Jugoslavia har forholdsvis lav kapitalinntekt, og relativt sett mer i skattepliktige overføringer, som både pensjon fra folketrygden og arbeidsledighetstrygd, enn gjennomsnittet i befolkningen. Innvandrerne fra Jugoslavia har forholdsvis lite skattefrie overføringer som barnetrygd og sosialhjelp, sammenliknet med andre innvandrergupper. Gjennomsnittlig barnetall (0-17 år) for disse innvandrereparene fra Jugoslavia er lavere (1,4) enn blant andre innvandrerepar fra Øst-Europa (1,6).

10.11. Lav valgdeltakelse blant innvandrere fra Serbia og Montenegro

Blant alle innvandrere med norsk statsborgerskap var valgdeltakelsen ved lokalvalget i 2003 41 prosent. Den samlede valgdeltakelsen var lik for kvinner og menn. Valgdeltakelsen varierer mye mellom ulike innvandrergupper, og det har til dels sammenheng med ulike alderssammensetning og forskjeller i hvor lenge en har bodd i Norge. Blant norske statsborgere med innvandrerbakgrunn fra ikke-vestlige land var valgdeltakelsen 36 prosent, 37 prosent for menn, og 35 prosent for kvinner. Blant innvandrere med norsk statsborgerskap og innvandrerbakgrunn fra Serbia og Montenegro var valgdeltakelsen betydelig lavere enn gjennomsnittet for innvandrere fra ikke-vestlige land, med 22 prosent, 21 prosent for menn og 23 prosent for kvinner.

Tabell 10.8. Inntektsregnskap for innvandrerbefolkningen.¹ Ektepar (med og uten barn) og samboerpar med felles barn hvor begge voksne har samme landbakgrunn, etter land.² Hovedinntektstaker 25-55 år. Gjennomsnitt 2001. Kroner

	Innvandrere i alt	Øst-Europa	Jugoslavia
Yrkesinntekt	362 400	369 300	344 900
Av dette lønn	335 600	353 500	330 300
+ Kapitalinntekt	8 100	6 000	5 800
Av dette brutto renteinntekt	4 700	3 800	3 100
Overføringer	94 800	79 400	82 100
+ Skattepliktige overføringer	36 800	27 200	35 000
Av dette			
Pensjoner fra folketrygden	21 900	12 100	22 500
Arbeidsledighetstrygd	11 400	13 200	9 300
+ Skattefrie overføringer	58 000	52 200	47 100
Av dette			
Barnetrygd	21 200	18 700	18 100
Sosialhjelp	17 700	17 500	13 200
Samlet inntekt	465 300	454 700	432 700
-Sum utlignet skatt og negative overføringer	108 900	101 900	94 800
Inntekt etter skatt	356 500	352 800	337 800
Renteutgifter og boliginntekt	33 900	31 000	30 900
Inntekt etter skatt og renteutgift/boliginntekt	322 600	321 800	306 900
Antall barn 0-17 år	1,7	1,6	1,4
Antall familier	27 929	5 389	253

¹ Omfatter både førstegenerasjonsinnvandrere og personer født i Norge med to utenlandske foreldre.

² I tallet på ektepar er registrert partnerskap inkludert.

Også blant stemmeberettigede innvandrere med statsborgerskap fra Serbia og Montenegro var valgdeltakelsen svært lav. 17 prosent stemte, flere menn (23 prosent) enn kvinner (9 prosent). Valgdeltakelsen blant kvinner med statsborgerskap fra Serbia og Montenegro var spesielt lav. Utenlandske statsborgere kan stemme ved lokalvalg dersom de oppfyller de generelle reglene for stemmerett for norske statsborgere, og dersom de har stått innført i folkeregisteret som bosatt de siste tre årene før valgdagen, eller er statsborger i et annet nordisk land og folkeregistrert bosatt i Norge senest 31. mai valgåret. Valgdeltakelsen blant utenlandske statsborgere fra ikke-vestlige land var 25 prosent, 23 prosent for menn, og 26 prosent for kvinner. Den lave valgdeltakelsen blant innvandrere med bakgrunn fra Serbia og Montenegro har til dels sammenheng med at de fleste har relativt kort botid i Norge, og at de fleste er unge, men valgdeltakelsen er likevel lavere enn i en del andre grupper med tilsvarende botid og aldersfordeling.

11. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Chile

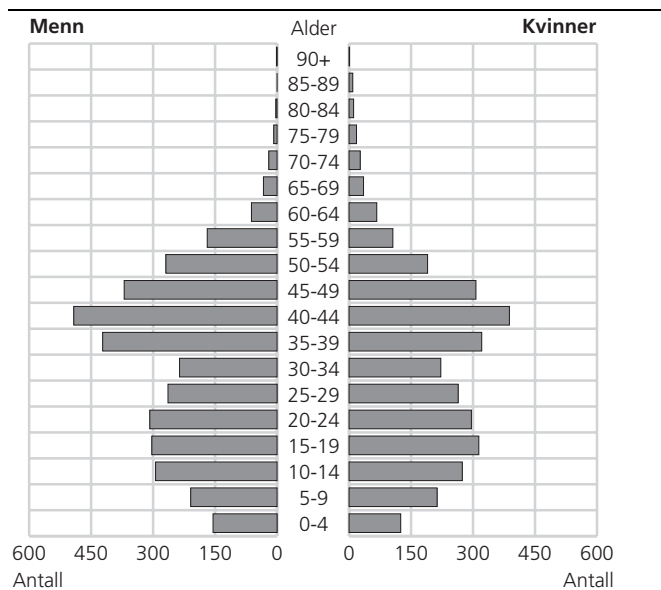
11.1. Største innvandringsgruppen fra Sør- og Mellom-Amerika

- I dag er innvandrere fra Chile den 18. største innvandrerguppen i Norge.
- I 1995 var innvandrere fra Chile den 12. største innvandrerguppen i Norge. Mye av innvandringen fra Chile fant sted midt på 1970-tallet og i 1987-1989.
- Pr. 1.1. 2003 var det 5 511 førstegenerasjonsinnvandrere fra Chile i Norge.
- Det var 1 295 personer født i Norge med begge foreldre født i Chile.
- Av alle personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre, utgjør norskfødte med chilenskfødte foreldre 2,3 prosent.
- I aldersgruppene 35-59 år er det et litt flere menn enn kvinner blant innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Chile.
- I aldersgruppene 60 år og over er det, som ellers i befolkningen, flere kvinner enn menn.
- Det er svært få chilenerne i Norge som er over 65 år.
- Den største femårige aldersgruppen er 40-44 år, både blant menn og kvinner.
- Aldersfordelingen blant de som er født i Norge med to utenlandsfødte foreldre er annerledes blant de med foreldre født i Chile enn mange andre grupper. De fleste gruppene vokser ved at det blir stadig flere i de yngste aldersgruppene. Blant de med foreldre født i Chile er det flere i eldre 10-14 enn 0-4 år. De nye årskullene blir stadig mindre.
- Det har blitt inngått en del ekteskap og samboerskap mellom en norsk og en chilensk ektefelle, og 2 129 personer er født i Norge med en norskfødt og en chilenskfødt forelder.

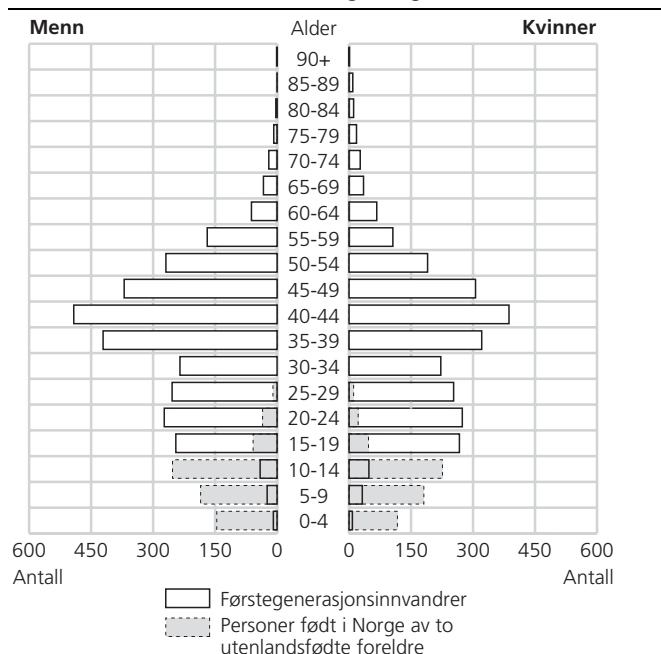
Tabell 11.1. Personer med bakgrunn fra Chile, etter innvandringskategori. 1.1. 2003

Innvandringskategori	I alt	Menn	Kvinner
Førstegenerasjonsinnvandrere uten norsk bakgrunn	5 511	2 929	2 582
Personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre	1 295	689	606
Utenlandsadoptert eller født i utlandet av norske foreldre	178	86	92
Utenlandsfødt med én norsk forelder	87	44	43
Norskfødt med én utenlandsfødt forelder	2 129	1 132	997

Figur 11.1. Befolkningspyramide for innvandrerbefolkningen fra Chile. 1.1. 2003

Figur 11.2. Befolkningspyramide for innvandrerbefolkningen fra Chile, etter innvandringskategori. 1.1. 2003

Tabell 11.2. Innflytting fra Chile til Norge, og utflytting fra Norge til Chile

	1986-1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Innflytting	934	169	127	120	173	156	122	176	158	175	191	206	202
Utflytting	110	184	192	268	234	180	142	121	92	86	77	73	66
Nettoflytting	824	-15	-65	-148	-61	-24	-20	55	66	89	114	133	136

Tabell 11.3. Innflytting fra Chile til Norge, og utflytting fra Norge til Chile, etter alder og kjønn. 2002

	I alt	0 - 9	10 - 19	20 - 29	30 - 39	40 - 49	50 - 59	60 - 69	70 +
Utflytting i alt	66	7	22	9	16	7	3	2	-
Menn	34	2	8	7	9	3	3	2	-
Kvinner	32	5	14	2	7	4	-	-	-
Innflytting i alt	202	31	42	58	45	17	6	3	-
Menn	98	17	18	30	18	9	4	2	-
Kvinner	104	14	24	28	27	8	2	1	-

11.2. Flyktninginnvandring fra 1973

Innvandringen til Norge fra Chile begynte etter militærkupp i Chile september 1973. Det kom relativt mange politiske flyktninger i flere år etter det, og tilstrømningen tok seg opp igjen etter midten av 1980-tallet. I gjennomsnitt kom det over 900 i året fra 1986-1991. I 1988 var innvandringen størst. Årsaken til økningen i innvandringen fra Chile i denne periode var den økonomiske krisen i Chile, kombinert med militærregimets stadig sterkere konfrontasjoner med en stadig sterkere opposisjon. Første halvdel av 1990-tallet var det negativ nettoinnvandring fra Chile. Det vil si at det har vært flere flyttinger fra Norge til Chile, enn motsatt. Noe av dette kan tilskrives tilbakeveidingsprogrammer. Fra 1997 har innflyttingen vært litt større enn utflyttingen. Innflyttingen har de siste årene ligget på rundt 200, og utflyttingen på under 100.

Det er de under 40 år som flytter

De fleste som flyttet til Norge fra Chile i 2002 var under 40 år (176 av 202 personer). Det var omtrent like mange kvinner som menn som flyttet til Norge fra Chile i 2002. Av de som flyttet fra Norge til Chile var det flest i alderen 10-19 år og 30-39 år. Blant de som flyttet ut av Norge til Chile var det også omtrent like mange menn som kvinner.

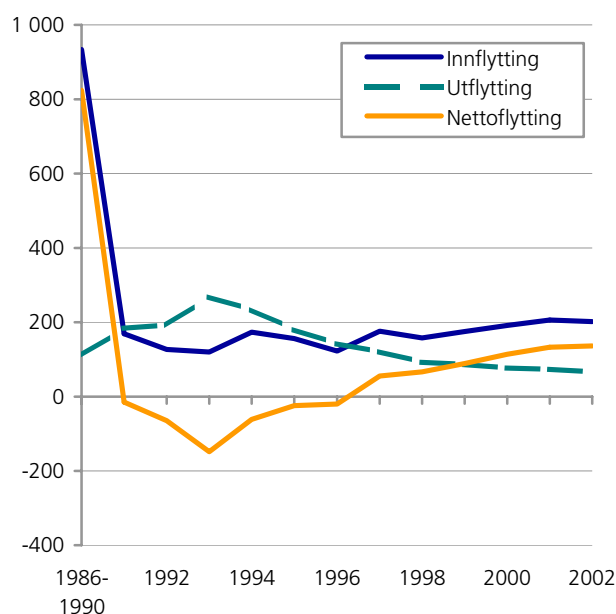
Chilenerne har kommet som flyktninger

4 550 av 5 400 førstegenerasjonsinnvandrere fra Chile (1.1.2002) har kommet som flyktninger eller gjennom familiegjenforening med flyktninger (og som derfor selv også er flyktninger). Svært få har kommet som overføringsflyktninger.

Chilenerne har bodd lenge i Norge

De fleste førstegenerasjonsinnvandrere fra Chile har bodd lenge i Norge. Av de som var i Norge per 1.1.2003 hadde 85 prosent bodd i Norge i 10 år eller mer. 15 prosent hadde bodd i Norge i 20 år eller mer.

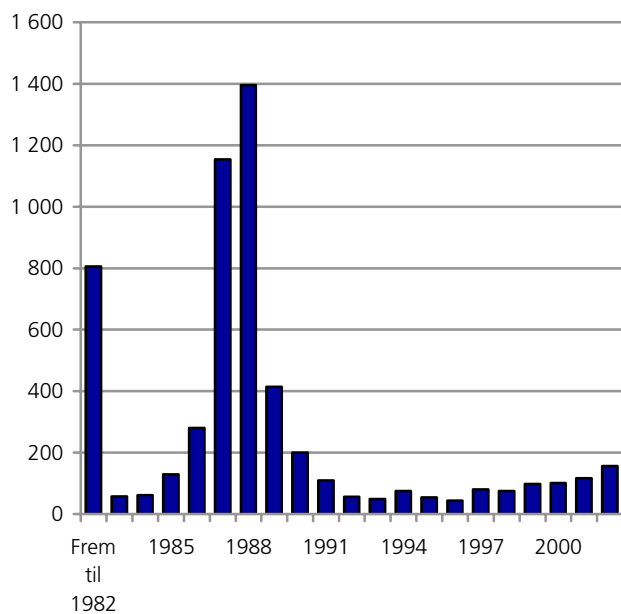
Figur 11.3. Innflytting fra Chile til Norge, og utflytting fra Norge til Chile. 1986-2002

Tabell 11.4. Førstegenerasjonsinnvandrere fra Chile, etter botid i Norge. 1.1.2003. Absolutte tall og prosent

	Botid i år					
	I alt	0-4	5-9	10-14	15-19	20+
Absolutte tall	5511	547	302	2175	1681	806
Prosent	100	10,0	5,5	39,5	30,5	14,6

Av de 5 500 førstegenerasjonsinnvandrere fra Chile som bodde i Norge per 1.1.2003 hadde 806 chilenerne bodd i Norge siden 1982 eller tidligere. Få ankom i perioden fra 1983 til 1986. 2 600 har bodd i Norge siden 1987 og 1988. Det er mellom 100 og 200 personer i hver ankomstkohort etter militærregimets avgang i 1990.

Figur 11.4. Førstegenerasjonsinnvandrere fra Chile, etter år for ankomst til Norge. 1.1. 2003

11.3. Mange norske statsborgere

I 1975 var det 239 chilensk statsborgere i Norge, i 1991 var det 5 388, og i 2003 var det 2 197 personer i Norge med chilensk statsborgerskap. Til sammen 4 280 personer har skiftet fra chilensk til norsk statsborgerskap i perioden fra 1977 til 2002. To av tre med innvandrerbakgrunn fra Chile hadde norsk statsborgerskap per 1.1.2003.

11.4. Mange par med barn, men også mange enslige med barn

43,7 prosent av innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Chile bor i husholdninger som består av kjernefamilier, det vil si foreldre med barn under 18 år. Dette er en litt større andel enn de en finner for alle i Norge. 15,6 prosent av chilenerne bor i husholdninger som består av aleneboere (enslige). Dette er også omtrent som landsgjennomsnittet. Det er mindre vanlig å bo i husholdninger som består av par uten barn (7,8 prosent), og det skyldes primært at mange fra Chile er i den alderen hvor få tilhører gruppen par uten barn. Dette er under halvparten av det en finner blant alle i Norge. Hele 15 prosent av chilenerne bor i husholdninger som består av aleneforeldre med barn. Dette er svært stor andel sammenliknet med gjennomsnittet i Norge, men også sammenliknet med gjennomnittet for innvandrere fra Europa ellers og Asia. Enkelte grupper med bakgrunn fra Afrika har sammenliknbare andeler som bor i husholdninger bestående av aleneforeldre med barn. En forholdsvis stor andel av chilenerne (8,3 prosent) bor i flerfamiliehusholdninger. Husholdsstrukturen blant chilenerne likner på mange måter mer på den en finner blant innvandrere fra vestlige land, enn det en finner blant mange innvandreregrupper fra ikke-vestlige land.

Husholdningsstørrelsen for chilenerne (2,2) er ganske lik den for norske uten innvandrerbakgrunn (2,3). Det er relativt sett færre husholdninger som består av to personer og flere husholdninger som består av fem personer eller flere (23,5 prosent) blant chilenerne. Blant norske uten innvandrerbakgrunn var det 17,4 prosent som bodde i husholdninger med fem personer eller mer.

2,27 barn i gjennomsnitt

Kvinnelige førstegenerasjonsinnvandrere fra Chile i alderen 35-44 år hadde i 2002 i gjennomsnitt 2,27 barn. Dette gjennomsnittet er høyere enn for alle kvinner i Norge (2,01), og høyere enn gjennomsnittet for alle kvinner fra Sør-Amerika (2,03) og Asia (2,25). 55 prosent av barna til chilenske kvinner i denne alderen er født i Norge. 11 prosent har fire eller flere barn.

En av ti er samboere

Blant innvandrere med bakgrunn fra Chile bor litt over halvparten av de over 20 år i par (54,8 prosent). 44,0 prosent bor sammen som ektefeller, og 10,8 prosent er samboere. Dette er den høyeste andelen samboere blant de største gruppene ikke-vestlige innvandrere i Norge. Gjennomsnittet blant alle over 20 år i Norge er 12,2 prosent (FOB 2001).

Få gifter seg unge

Av innvandrere med bakgrunn fra Chile, i alderen 18-23 år er det relativt få som er gift. 5,3 prosent av menn i alderen 18-23 år er gift, og 9,6 prosent av kvinnene. Dette er lavere enn det en finner i de fleste gruppene med bakgrunn fra ikke-vestlige land, men noe høyere enn det en finner blant alle i Norge (1,6 prosent blant menn og 4,7 prosent blant kvinner).

En av fem gift med norsk ektefelle

Av 1 196 gifte chilenske menn bosatt i Norge er 22 prosent gift med norsk kvinne (per 1.1.2002) 65 prosent e gift med chilensk kvinne, og 5 prosent med kvinne med annen utenlandsk bakgrunn. 8 prosent av ektefellene mangler vi opplysninger om. Dem vi mangler opplysninger om vise seg ofte å være bosatt i ektefellens opprinnelsesland.

Av 1 074 gifte chilenske kvinner bosatt i Norge er 22 prosent gift med norsk mann (per 1.1.2002). 69 prosent er gift med chilensk mann, og 5 prosent med mann med annen utenlandsk bakgrunn. 4 prosent av ektefellene mangler vi opplysninger om.

11.5. Flere som eier enn leier bolig

En relativt stor andel av chilenerne eier boligen de bor i (60 prosent) sammenliknet med andre innvandrere. 40 prosent bor i leid bolig. Den høye andelen har sammenheng med at chilenerne har bodd lenger i Norge enn de fleste andre innvandreregrupper, og at mange har etablert seg i norsk arbeidsliv. Når andelen med eid

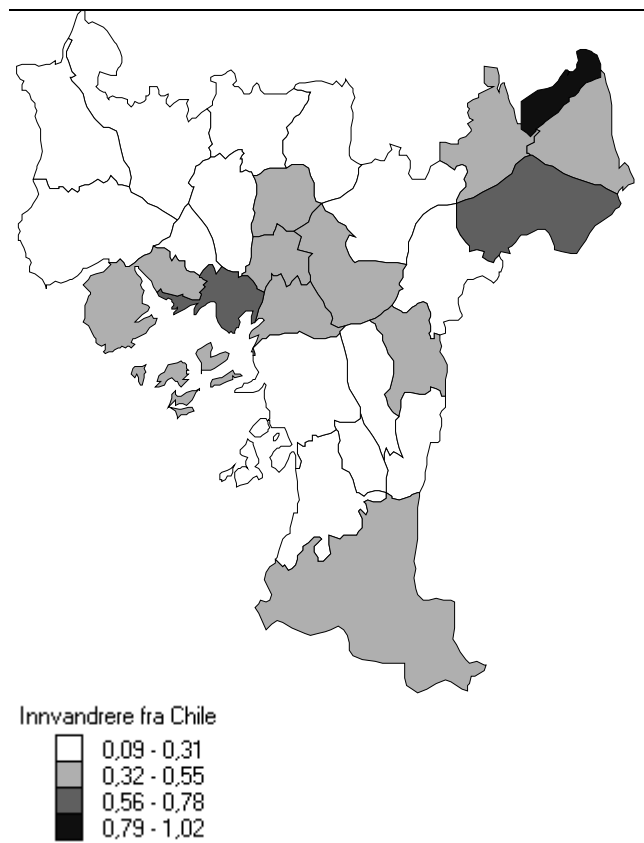
bolig likevel er lavere enn det en finner for hele befolkningen i Norge, kan dette henge sammen med forskjeller i arbeidsdeltakelse, noe høyere arbeidsledighet, ikke samme mulighet til å arve, muligens tanker og planer om å vende tilbake til Chile, og kanskje et annet forhold til det å eie bolig i Norge.

11.6. Det bor chilenerne i alle fylker og 206 kommuner

En fjerdedel av personer med innvandrerbakgrunn fra Chile bor i Oslo (26 prosent), per 1.1.2003. Det bor 1 718 chilenerne i Oslo, og de utgjør 0,33 prosent av befolkningen i hovedstaden. Hordaland har også en stor andel chilenerne, til sammen 1 346 personer. 733 bor i Vest-Agder (0,5 prosent av folketallet, flere enn i noe annet fylke) og 662 i Akershus.

Det bor chilenerne i alle landets fylker og i 206 av landets 434 kommuner. Etter Oslo kommune er det i Bergen det bor flest chilenerne, 1 198. Deretter kommer Kristiansand, Stavanger, Trondheim, Skien og Bærum, alle med over 100 chilenerne hver. Men det bor også mange chilenerne spredt, i små kommuner. Lærdal er den kommunen med flest chilenerne i forhold til folketallet med 1,06 prosent. Deretter følger Høyanger, Kristiansand og Balestrand med henholdsvis 0,83, 0,81 og 0,73 prosent.

Figur 11.5. Innvandrere fra Chile, etter bydeler i Oslo. 1.1.2003. Prosent

Tabell 11.5. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Chile, etter fylke 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent

Fylke	Befolkningen i alt	Innvandrere fra Chile	I prosent av befolkningen	I prosent av innvandrere fra Chile
Hele landet	4 552 252	6 806	0,15	100,00
01 Østfold	255 122	195	0,08	2,87
02 Akershus	483 283	662	0,14	9,73
03 Oslo	517 401	1 718	0,33	25,24
04 Hedmark	188 281	97	0,05	1,43
05 Oppland	183 582	113	0,06	1,66
06 Buskerud	241 371	402	0,17	5,91
07 Vestfold	218 171	91	0,04	1,34
08 Telemark	165 855	229	0,14	3,36
09 Aust-Agder	103 195	59	0,06	0,87
10 Vest-Agder	159 219	733	0,46	10,77
11 Rogaland	385 020	486	0,13	7,14
12 Hordaland	441 660	1 346	0,30	19,78
14 Sogn og Fjordane	107 274	225	0,21	3,31
15 Møre og Romsdal	244 309	62	0,03	0,91
16 Sør-Trøndelag	268 188	259	0,10	3,81
17 Nord-Trøndelag	127 610	6	0,00	0,09
18 Nordland	236 950	71	0,03	1,04
19 Troms	152 247	43	0,03	0,63
20 Finnmark Finnmarku	73 514	9	0,01	0,13

Tabell 11.6. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn i fra Chile, etter kommune. 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent

Kommune	Befolkningen i alt	Innvandrere fra Chile	I prosent av befolkningen	I prosent av innvandrere fra Chile
Hele landet	4 552 252	6 806	0,15	100,00
0301 Oslo kommune	517 401	1 718	0,33	25,24
1201 Bergen	235 423	1 198	0,51	17,60
1001 Kristiansand	74 590	607	0,81	8,92
1103 Stavanger	111 007	262	0,24	3,85
1601 Trondheim	152 699	206	0,13	3,03
0806 Skien	50 272	162	0,32	2,38
0219 Bærum	102 529	118	0,12	1,73
0602 Drammen	56 444	92	0,16	1,35
1149 Karmøy	37 199	89	0,24	1,31
0604 Kongsberg	22 908	85	0,37	1,25
1106 Haugesund	31 013	78	0,25	1,15
0231 Skedsmo	40 676	67	0,16	0,98
0220 Asker	50 290	63	0,13	0,93
1401 Flora	11 392	63	0,55	0,93
0213 Ski	26 155	55	0,21	0,81
0625 Nedre Eiker	21 044	49	0,23	0,72
0237 Eidsvoll	18 083	48	0,27	0,71
0230 Lørenskog	30 220	47	0,16	0,69
0626 Lier	21 638	45	0,21	0,66
0427 Elverum	18 638	41	0,22	0,60
1221 Stord	16 310	41	0,25	0,60
0228 Rælingen	14 679	40	0,27	0,59

Det bor chilenerne i alle bydeler i Oslo, men Romsås har den største andelen med 1,01 prosent av bydelens befolkning, mens Søndre Nordstrand har det største absolutte antallet chilenerne med 177 personer. Furuset har 168 personer med innvandrebakgrunn fra Chile. I bydelene Sagene-Torshov, Grünerløkka-Sofienberg og Gamle Oslo utgjør innvandrere fra Chile over 0,5 prosent av befolkningen.

Tabell 11.7. Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Chile, etter bydel i Oslo. 1.1. 2003. Absolutte tall og prosent

Bydel	Befolkningen i alt	Chilenerne i alt	Prosent av chilenerne i Oslo	Prosent av befolkningen i bydelen
I alt	517 401	1 718	100,00	0,33
Bygdøy-Frogner	20 455	69	4,02	0,34
Uranienborg-Majorstua	24 288	55	3,20	0,23
StHanshaugen-Ullevål	29 098	74	4,31	0,25
Sagene-Torshov	28 736	149	8,67	0,52
Grünerløkka-Sofienberg	26 784	136	7,92	0,51
Gamle Oslo	25 816	141	8,21	0,55
Ekeberg-Bekkelaget	16 928	31	1,80	0,18
Nordstrand	17 290	15	1,05	0,09
Søndre Nordstrand	32 830	177	10,30	0,54
Lambertseter	10 233	31	1,80	0,30
Bøler	13 334	17	0,99	0,13
Manglerud	12 694	18	1,05	0,14
Østensjø	15 498	74	4,31	0,48
Helsfyr- Sinsen	22 216	91	5,30	0,41
Hellerud	15 817	34	1,98	0,21
Furuset	29 372	168	9,78	0,57
Stovner	21 652	94	5,47	0,43
Romsås	6 774	69	4,02	1,01
Grorud	17 678	79	4,60	0,45
Bjerke	23 857	49	2,85	0,21
Grefsen-Kjelsås	18 112	17	0,99	0,09
Sogn	16 448	27	1,57	0,16
Vinderen	19 551	29	1,69	0,15
Røa	21 278	36	2,10	0,17
Ullern	26 694	28	1,63	0,10
Sentrum	1 331	8	0,60	0,60
Marka	1 636	1	0,06	0,06
Uoppgitt	1 001	0	0,00	0,00

Bosettingsmønsteret er et resultat av kommunenes bosetting av flyktninger og av chileneres innenlandske flyttinger etter bosetting.

11.7. Høyt utdanningsnivå blant chilenerne

26,1 prosent av innvandrerne med bakgrunn fra Chile (30-44 år) har utdanning på universitets og høyskole-nivå (2001). Så mange som 21,7 prosent hadde kort høyskole- og universitetsutdanning mens 4,4 prosent hadde lang høyskole og universitetsutdanning. Den samlede andel med høyere utdanning ligger nært opp til gjennomsnittet for alle i Norge (30 prosent), og det samme som for alle innvandrere (26,9 prosent) i Norge, og høyere enn gjennomsnittet for ikke-vestlige innvandrere (21,3 prosent).

57,5 prosent har videregående skole som høyeste utdanning, og 6,1 prosent har grunnskolen som høyeste utdanning. Hele utdanningsmønsteret for de chilenske innvandrerne ligger nært opptil det norske. Bare 1 prosent har ingen utdanning i det hele tatt mens 9,4 prosent vet vi ikke hva har av utdanning.

... men lav utdanningsdeltakelse blant unge førstegenerasjonsinnvandrere

Bare 8,5 prosent av de chilenske førstegenerasjonsinnvandrerne i alderen 19-24 år var i år 2000 under høyere utdanning. Andelen for kvinner var nesten tre ganger så stor som for menn. I mange grupper er utdanningsdeltakelsen høyere blant kvinner enn menn, men blant unge med chilensk bakgrunn er forskjellen særlig stor. Andelen blant dem som er unge er lav når vi ser den i forhold til det vi finner blant alle unge i Norge, og lav når vi ser den i forhold til utdanningsnivået blant chilenerne i alderen 30-44 år.

Tabell 11.8. Deltakelse i høyere utdanning blant førstegenerasjonsinnvandrere i alderen 19-24 år etter kjønn. 2000. Prosent

Landbakgrunn	Førstegenerasjons innvandrere		
	I alt	Menn	Kvinner
Førstegenerasjonsinnvandrere i alt	12,7	11,5	13,7
Chile	8,5	4,4	12,5

Tabell 11.9. Høyeste fullførte utdanningsnivå blant personer i alderen 30-44 år. Hele befolkningen, innvandrebe-folkningen i alt og innvandrere med bakgrunn fra Chile, etter kjønn. 2001. Prosent

Kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn	I alt	Uoppgitt	Ingen fullført utdanning	Grunnskole-nivå	Videregående-skolenivå	Universitets- og	Universitets- og
						høgskolenivå kort	høgskolenivå lang
		Prosent					
Alle i Norge	1 009 966	2,8	0,1	8,7	58,3	23,1	6,9
Innvandrerbefolkningen	89 302	20,9	1,6	10,9	39,7	18,8	8,1
Chilenerne i alt	2 068	9,4	1,0	6,1	57,5	21,7	4,4
Kvinner	918	10,7	0,5	7,4	56,0	21,2	4,1
Menn	1 150	8,3	1,3	5,0	58,7	22,0	4,6

Tabell 11.10. Inntektsregnskap for innvandrerbefolkningen.¹ Ektepar (med og uten barn) og samboerpar med felles barn hvor begge voksne har samme landbakgrunn, etter land.² Hovedinntektstaker 25-55 år. Gjennomsnitt 2001. Kroner

	Innvandrere i alt	Asia, Afrika, Mellom- og Sør-Amerika samt Tyrkia	Chile
Yrkesinntekt	362 400	314 000	429 900
Av dette lønn	335 600	288 300	411 300
+ Kapitalinntekt	8 100	8 400	2 000
Av dette brutto renteinntekt	4 700	4 700	1 400
Overføringer	94 800	108 300	68 600
+ Skattepliktige overføringer	36 800	43 400	37 800
Av dette			
Pensjoner fra folketrygden	21 900	27 200	20 600
Arbeidsledighetstrygd	11 400	12 200	13 100
+ Skattefrie overføringer	58 000	64 900	30 800
Av dette			
Barnetrygd	21 200	22 700	16 800
Sosialhjelp	17 700	20 500	3 700
Samlet inntekt	465 300	430 700	500 500
- Sum utlignet skatt og negative overføringer	108 900	89 600	113 700
Inntekt etter skatt	356 500	341 100	386 800
Renteutgifter og boliginntekt	33 900	34 400	50 900
Inntekt etter skatt og renteutgift/boliginntekt	322 600	306 700	335 800
Antall barn 0-17 år	1,7	1,8	1,4
Antall familier	27 929	19 419	684

¹ Omfatter både førstegenerasjonsinnvandrere og personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre.

² I tallet på ektepar er registrert partnerskap inkludert.

11.8. Høy arbeidsdeltakelse blant chilenerne

Arbeidsdeltakelsen blant førstegenerasjonsinnvandrere fra Chile økte betydelig fra 41,3 prosent i 1991 til 60,7 prosent i 2001. For hele befolkningen i Norge økte arbeidsdeltakelsen fra 54,6 prosent i 1991 til 60,8 prosent i 2001. For hele innvandrerbefolkningen økte arbeidsdeltakelsen i samme periode fra 42,4 prosent til 51,3 prosent. Økningen i arbeidsdeltakelse blant chilenerne var mer enn dobbelt så stor som for innvandrerbefolkningen totalt, og mer enn tre ganger så stor som for hele befolkningen i Norge.

Arbeidsdeltakelsen blant chilenerne er høy både for kvinner og menn, men som for de fleste andre grupper lavere blant kvinner enn menn. I 2001 var arbeidsdeltakelsen 64,5 prosent blant menn fra Chile og 56,2 prosent blant kvinner. Samme år var arbeidsdeltakelsen for hele befolkningen 62,9 prosent for menn og 58,6 prosent for kvinner.

Arbeidstakerandelen for hele innvandrerbefolkningen var noe lavere både for kvinner og menn, med 55,3 prosent for menn og 47,2 prosent for kvinner.

Chilenerne har høyere arbeidsdeltakelse og mindre forskjeller mellom kvinner og menn enn andre ikke-vestlige innvandrergrupper. Når arbeidsdeltakelsen er på samme nivå som for dem uten innvandringsbakgrunn, skyldes det primært at de fleste fra Chile er i en alder hvor det er vanligst å være i arbeid. Innenfor hver aldersgruppe kan de ha lavere arbeidsdeltakelse enn gjennomsnittet i Norge.

Andelen selvstendig næringsdrivende var i 2001 på 2,3 prosent, 3,2 prosent for menn og 1,1 prosent for kvinner.

Økt arbeidsledighet

Andelen registrerte arbeidsledige førstegenerasjonsinnvandrere fra Chile var i 2001 8 prosent. For menn var den registrerte arbeidsledigheten på 8,8 prosent og kvinner på 6,8 prosent. I tredje kvartal 2003 var arbeidsledigheten blant førstegenerasjonsinnvandrere oppe i 11,8 prosent, 12,6 for menn og 10,7 for kvinner.

10.9. Forholdsvis høy inntekt etter skatt og lite overføringer

Gjennomsnittlig yrkesinntekt for ektepar med og uten barn, og samboere med felles barn, fra Chile var i 2001 kr 429 000. Dette ligger en del over gjennomsnittet for hele innvandrerbefolkningen. Chilenerne har lavere kapitalinntekt, men de ligger også relativt lavt når det gjelder overføringer, i forhold til par med innvandrerbakgrunn sett under ett, og i forhold til par med bakgrunn fra tredje verden. Chilenerne har gjennomsnittlig lite skattefrie overføringer som barnetrygd og sosialhjelp. Inntekt etter skatt er høyere blant chilenerne enn for innvandrere fra tredje verden, og høyere enn gjennomsnittet for hele innvandrerbefolkningen.

10.10. 38 prosent av chilenerne med norsk statsborgerskap stemte

Blant alle innvandrere med norsk statsborgerskap var valgdeltakelsen ved lokalvalget i 2003 41 prosent. Den samlede valgdeltakelsen var lik for kvinner og menn. Valgdeltakelsen varierer mye mellom ulike innvandrergrupper, og det har til dels sammenheng med ulik alderssammensetning og forskjeller i hvor lenge en har bodd i Norge. Blant innvandrere med bakgrunn fra ikke-vestlige land, med norsk statsborgerskap, var valgdeltakelsen 36 prosent, 37 prosent for menn, og 35 prosent for kvinner. Blant innvandrere med norsk statsborgerskap og innvandrerbakgrunn fra Chile var valgdeltakelsen noe høyere; 38 prosent i alt, 41 prosent for menn og 35 prosent for kvinner. Valgdeltakelsen blant norske statsborgere med innvandrerbakgrunn fra Chile er dermed noe høyere enn gjennomsnittet blant ikke-vestlige innvandrere med norsk statsborgerskap, og men lavere enn blant enkelte andre grupper med tilsvarende lang botid (for eksempel innvandrere fra Sri Lanka).

Utenlandske statsborgere kan stemme ved lokalvalg dersom de oppfyller de generelle reglene for stemmerett for norske statsborgere, og dersom de har stått innført i folkeregisteret som bosatt de siste tre årene før valgdagen, eller er statsborger i et annet nordisk land og folkeregistrert bosatt i Norge senest 31. mai valgåret. Valgdeltakelsen blant utenlandske statsborgere fra ikke-vestlige land var 25 prosent, 23 prosent for menn, og 26 prosent for kvinner. Blant innvandrere med chilensk statsborgerskap var valgdeltakelsen 27 prosent, 31 prosent for menn og 21 prosent for kvinner.

12. Personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre - befolkningstall

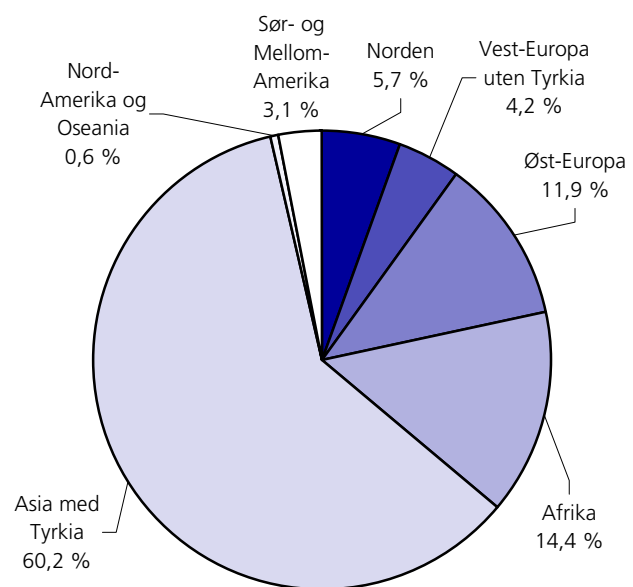
12.1. 60 prosent har foreldre fra Asia

- 55 531 personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre (per 1.1.2003).
- Denne gruppen utgjør 1,2 prosent av hele befolkningen i Norge, men 6,5 prosent av alle under 6 år.
- 49 700 har foreldrene med bakgrunn fra et ikke-vestlig land, og 5 800 har foreldrene med bakgrunn fra et vestlig land.
- Det er flest med foreldre fra Asia. De utgjør 60 prosent og 33 420 personer.
- Den nest største gruppen har foreldre fra Europa.

Mange innvandrere fra vestlige land er gift og får barn med personer uten innvandrerbakgrunn. Da kommer ikke barna med i innvandrerbefolkningen, slik SSB definerer den.

Landbakgrunn for personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre er foreldrenes fødeland. Der hvor mor og far har forskjellig utenlandsk fødeland blir mors fødeland lagt til grunn.

Figur 12.1. Personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre, etter landbakgrunn (gruppert i regioner). 1.1.2003

Tabell 12.1. Personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre, etter landbakgrunn (gruppert i regioner). 1.1.2003

Landbakgrunn	Personer
I alt	55 531
Norden	3 142
Vest-Europa uten Tyrkia	2 347
Øst-Europa	6 617
Afrika	7 981
Asia med Tyrkia	33 420
Nord-Amerika og Oseania	318
Sør- og Mellom-Amerika	1 706

Tabell 12.2. Personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre, etter landbakgrunn. 1.1.2003

Landbakgrunn	Personer	Prosent
Pakistan	10 976	19,77
Vietnam	5 246	9,45
Tyrkia	4 007	7,22
Sri Lanka	3 690	6,64
Somalia	2 936	5,29
India	2 233	4,02
Marokko	2 144	3,86
Bosnia-Hercegovina	1 926	3,47
Irak	1 859	3,35
Jugoslavia	1 780	3,21
Iran	1 675	3,02
Danmark	1 382	2,49
Chile	1 295	2,33
Sverige	925	1,67
Filippinene	862	1,55

En av fem født i Norge med to utenlandsfødte foreldre har pakistanske foreldre

- De med foreldre fra Pakistan utgjør den største gruppen på nesten 11 000 personer, og 20 prosent av alle som er født i Norge med to utenlandsfødte foreldre.
- Det er 5 200 med foreldre fra Vietnam, 4 000 med foreldre fra Tyrkia og 3 700 med foreldre fra Sri Lanka.
- De 11 største gruppene har foreldre fra ikke-vestlige land.
- De som er født i Norge med to utenlandsfødte foreldre har bakgrunn fra 159 ulike land.

12.2. De fleste er fremdeles svært unge

I europeisk sammenheng har Norge en relativt kort innvandringshistorie. Innvandring fra tredje verden land har i stor grad funnet sted fra midten av 1970-tallet. Barna førstegenerasjonsinnvandrere har fått etter at de har kommet til Norge er fremdeles unge.

- Kun 4 prosent er over 30 år. De fleste over 30 år har foreldre fra andre land i Europa
- 87 prosent er under 20 år
- 84 prosent er under 18 år
- 65 prosent er under 10 år

12.3. 1,2 prosent av alle i Norge

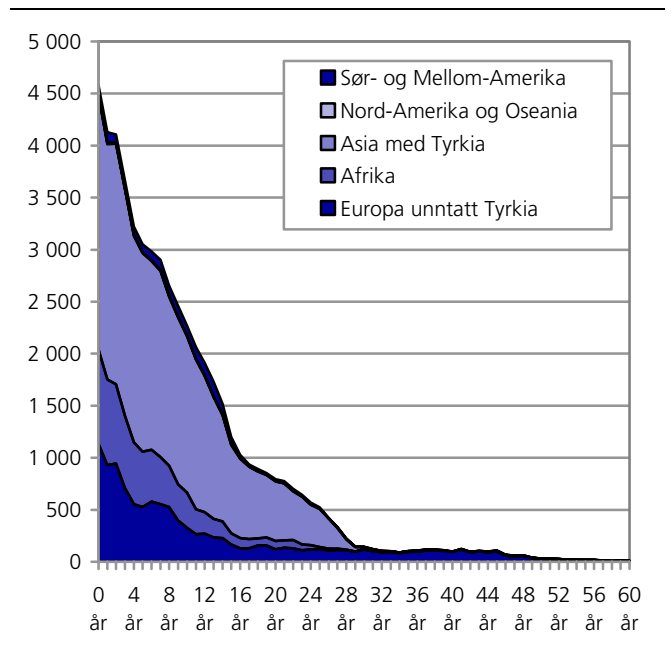
Denne gruppen utgjør 1,2 prosent av den totale folke- mengden i Norge, men siden de fleste er svært unge utgjør de en større andel av alle barn og unge i Norge, og en forsvinnende liten andel av voksne og eldre.

- **0-5 år:** Det er 22 750 barn som under skolealder (0-5 år). Dette er 6,4 prosent av alle 0-5-åringene.
- **6-12 år:** 21 700 barn født i Norge med to utenlandsfødte foreldre er i grunnskolealder (3,5 prosent av alle i denne alderen), 17 250 i barneskolealder og 4 450 i ungdomsskolealder.
- **16-18 år:** Ser vi på 16-18 år, som er den vanlige alderen for elever i videregående skole er det 2 860 personer. Disse utgjør 1,8 prosent av alle i denne aldersgruppen.
- **16-74 år:** Når en skal beregne arbeidsstyrken og arbeidsdeltakelse i Norge tar en ofte utgangspunkt i de som er mellom 16 og 74 år. Av de som er født i Norge med to utenlandsfødte foreldre er det vel 11 000 som er 16 år og over. De utgjør 0,3 prosent av alle i alderen 16-74 år.

Ser vi på alder og landbakgrunn er det de med foreldre fra Asia som dominerer i alderen 15-30 år. Over 30 år er det nesten bare snakk om personer med foreldre fra Europa. Fra 0-15 år er det også et stort flertall med bakgrunn fra Asia med Tyrkia, men her er det større innslag av barn med foreldre fra Afrika og Europa, særlig Øst-Europa.

Ser vi på de 15 største gruppene dekker vi 76 prosent av alle som er født i Norge med to utenlandsfødte foreldre. Den gruppen innvandrere fra ikke-vestlige land som først ble av en viss størrelse i Norge var pakistanere. Derfor er det også i stor grad barna til førstegenerasjonsinnvandrere fra Pakistan som først blir voksne i Norge. Det er de som dominerer blant de som er over 18 år. Blant alle som er født i Norge av to utenlandsfødte foreldre i aldersgruppen 18-30 år har 46 prosent pakistanske foreldre. Fra 0-18 år og kanskje særlig fra 0-15 år er gruppen mye mer sammensatt. Av alle som er født i Norge med to foreldre født i utlandet i alderen 0-15 år utgjør de med pakistanske foreldre til sammenlikning bare 17 prosent.

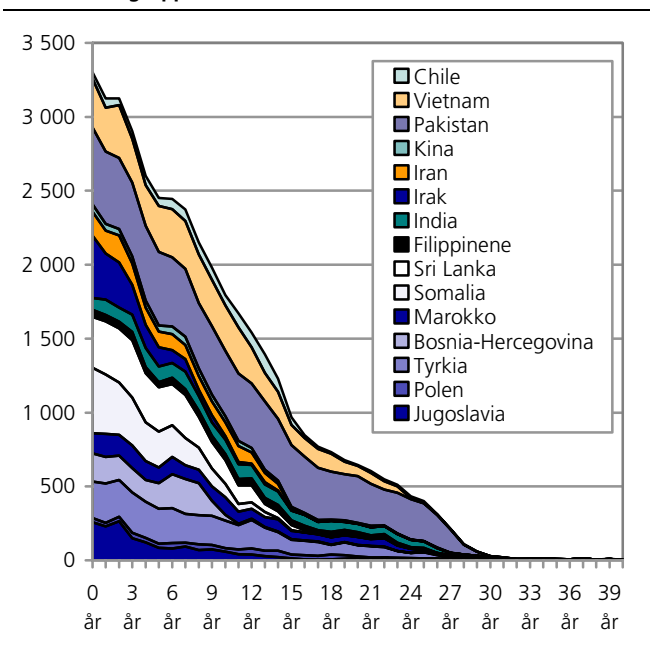
Figur 12.2. Personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre etter alder og landbakgrunn (gruppert i regioner). 1.1.2003

Tabell 12.3. Personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre etter alder. 1.1.2003. Absolutte tall og prosent

Innvandrerkategori	0-2 år	3-5 år	6-12 år	13-15 år	16-18 år	19-24 år	25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-74 år	75 +
Førstegenerasjonsinnvandrere	1 374	3 656	13 665	7 665	9 514	21 033	36 271	69 627	51 872	54 290	8 295
Personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre	12 813	9 936	17246	4 452	2 857	3 765	2 222	1 121	858	240	21
	Personer										
	Prosent av alle personer										
Førstegenerasjonsinnvandrere	0,8	2,0	3,1	4,3	5,9	7,7	10,1	10,0	8,2	4,9	2,4
Personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre	7,4	5,5	4,0	2,5	1,7	1,4	0,6	0,2	0,1	0,0	0,0

Figur 12.3. Personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre etter alder landbakgrunn (15 største ikke-vestlige grupper). 1.1.2003

Det er viktig å være klar over den ulike sammensetningen i de ulike aldergruppene. Der en for eksempel ser på deltakelse i videregående skole vil bildet i stor grad være preget av de med pakistanske foreldre. Om ti år vil bildet være et helt annet og mer sammensatt av personer med foreldre fra mange ulike land.

12.4. Fire av fem har norsk statsborgerskap

Av 55 531 personer som er født i Norge med to utenlandsfødte foreldre har 11 479 utenlandsk statsborgerskap.

12.5. Nesten halvparten bor i Oslo

25 465 av 55 531 bor i Oslo. Dette er en langt høyere andel enn blant førstegenerasjonsinnvandrere. 84 383 av 277 262 førstegenerasjonsinnvandrere bor i Oslo, altså 30 prosent, mens 46 prosent av de som er født av to utenlandsfødte foreldre bor i Oslo.

Ser vi på de 15 største gruppene er det blant personer med foreldre fra Marokko og Pakistan høyest andel som bor i Oslo. Dette gjelder for innvandrere fra Marokko og Pakistan som sådan.

84 prosent av alle som er født i Norge av to utenlandsfødte foreldre bor i sentrale kommuner, og 71 prosent i det SSB definerer som storbyregioner. Av storbyregionene har Oslo storbyregion 58 prosent av personene i denne gruppen, Bergen 4,8, Stavanger 5,6, og Trondheim 2,5 prosent. Dette henger sammen med at innvandrere generelt, og ikke-vestlige innvandrere spesielt, bor mer sentralt enn gjennomsnittet i hele befolkningen.

Tabell 12.4. Personer som er født i Norge med to utenlandsfødte foreldre fra 15 utvalgte land. Hele landet og Oslo. Absolutte tall og prosent. 1.1.2003

	Hele landet	Oslo	Prosent i Oslo
I alt	55 531	25 465	45,9
Pakistan	10 976	7 978	72,7
Vietnam	5 246	1 198	22,8
Tyrkia	4 007	1 669	41,7
Sri Lanka	3 690	2 031	55,0
Somalia	2 936	1 757	59,8
India	2 233	984	44,1
Marokko	2 144	1 821	84,9
Bosnia-Hercegovina	1 926	248	12,9
Irak	1 859	626	33,7
Jugoslavia	1 780	450	25,3
Iran	1 675	577	34,4
Chile	1 295	294	22,7
Filippinene	862	465	53,9
Polen	767	235	30,6
Kina	707	254	35,9

12.6. 1 prosent av arbeidsstyrken om ti år?

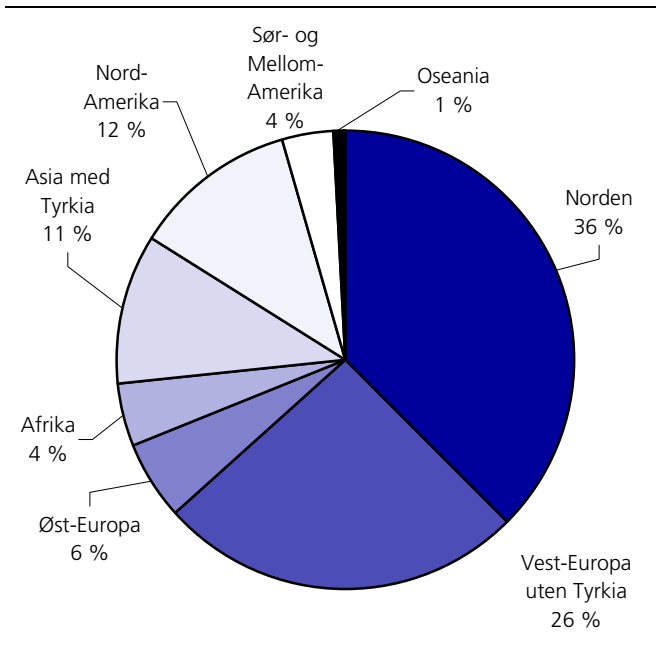
I dag utgjør denne gruppen 0,3 prosent av arbeidsstyrken, regnet som alle i alderen 16 - 74 år. Vi har prøvd å reflektere over hvor stor andel av arbeidsstyrken gruppen vil utgjøre om 10 år, 20 år og evt 30 år. Det er vanskelig å anslå hvor stor arbeidsstyrken totalt sett er et stykke frem i tid, ettersom det er mange faktorer som påvirker befolkningsutviklingen, ikke minst hvor stor innvandringen av førstegenerasjonsinnvandrere vil være. Jo lenger frem i tid, jo større usikkerhet vil det være knyttet til anslaget.

Det er i dag vel 11 000 i denne befolkningsgruppen som er i alderen 16-74 år. Om ti år vil de som i dag er i alderen 6 - 64 år være i alderen 16 - 74 år. Av disse vil noen antakelig flytte ut av landet og noen være døde. Det er 32 740 personer i Norge i dag som er født i Norge og har to utenlandsfødte foreldre og er i alderen 6-64 år. De utgjør 0,93 prosent av alle som i dag bor i Norge og er i samme alder. Dersom en holder alle andre faktorer holdt utenom vil de utgjøre under 1 prosent av alle i alderen 16-74 år om ti år, men de vil utgjøre en langt større andel av unge arbeidstakere, jamfør aldersfordelingen og prosent av ulike aldersgrupper i tabell 12.3.

12.7. 187 000 født i Norge med en utenlandsfødt forelder

I noen land opereres det med en definisjon som inkluderer også de med en utenlandsfødt forelder i innvandrerbefolkningen. Det er 187 000 som er født i Norge med en utenlandsfødt forelder. Gruppen er mye større enn gruppen med to utenlandsfødte foreldre. Det er dessuten en annen sammensetning når det gjelder landbakgrunn. For to av tre har den utenlandske forelderens bakgrunn fra Norden eller et annet land i Vest-Europa. 15 prosent har en forelder fra tredje verden.

Figur 12.4. Personer med én utenlandsfødt forelder, selv født i Norge eller i utlandet, etter den utenlandsfødte forelderens landbakgrunn. 1.1.2003

Tabell 12.5. Personer med én utenlandsfødt forelder, selv født i Norge eller i utlandet, etter utenlandsfødt forelders landbakgrunn. 1.1.2003

Landbakgrunn	Personer
I alt	186 908
Norden	70 044
Vest-Europa uten Tyrkia	48 081
Øst-Europa	10 538
Afrika	8 369
Asia med Tyrkia	19 641
Nord-Amerika	21 815
Sør- og Mellom-Amerika	6 966
Oseania	1 454

Referanser

Byberg, Ingvild (2002): *Innvandrerkvinner i Norge. Demografi, utdanning, arbeid og inntekt*. Rapporter 21/2002. Statistisk sentralbyrå.

Brørs, Anne-Sofie et al (2000): Dokumentasjon av BESYS-befolkningsstatistikksystemet. Befolkningsendringer i 1998 og befolkningsbasen (BEBAS) 1. januar 2000, Notater 2000/24. Statistisk sentralbyrå.

Lie, Benedicte (2002): *Innvandring og innvandrere 2002*. Statistiske analyser 50. Statistisk sentralbyrå, Oslo/Kongsvinger.

Lie, Benedicte (2003): Store forskjeller i utdanningsnivå. *Samfunnsspeilet* 3/2003. Statistisk sentralbyrå.

Lie, Benedicte (2004): *Ekteskapsmønstre i det flerkulturelle Norge*. Rapporter 1/2004. Statistisk sentralbyrå.

Sopemi 2003. Trends of migration to and from Norway and the situation of immigrants in Norway. Kommunal- og regionaldepartementet.

Østby, Lars (2001a): *Flyktningers sekundær-flyttinger under 1990-tallet*. Rapporter 2001/22. Statistisk sentralbyrå.

Østby, Lars (2001b): Beskrivelse av nyankomne flyktningers vei inn i det norske samfunnet. Notat til lovutvalg som skal utrede forslag til lovgivning om stønad for nyankomne innvandrere. Notater 2001/23. Statistisk sentralbyrå.

<http://www.ssb.no/fobinv/>

Tidligere utgitt på emneområdet

Previously issued on the subject

Norges offisielle statistikk (NOS)

D 287: Inntektsstatistikk for familier og husholdninger 2001.

Notater

2001/23: Beskrivelse av nyankomne flyktningers vei inn i det norske samfunnet. Notat til lovutvalg som skal utrede forslag til lovgivning om stønad for nyankomne innvandrere.

Rapporter (RAPP)

2000/25: Mellom to kulturer. Fruktbarhetsmønstre blant innvandrerkvinner i Norge

2002/21: Innvandrerkvinner i Norge. Demografi, utdanning, arbeid og inntekt.

2002/22: Flyktningers sekundær-flyttinger under 1990-tallet.

2004/1: Ekteskapsmønstre i det flerkulturelle Norge.

Sosiale og økonomiske studier (SØS)

107: Innvandrernes bosettingsmønstre i Oslo.

Statistiske analyser (SA)

50: Innvandring og innvandrere.

54: Immigration and immigrants.

De sist utgitte publikasjonene i serien Rapporter*Recent publications in the series Reports*

- 2003/17 R. Straumann: Exporting Pollution? Calculating the embodied emissions in trade for Norway. 2003. 33s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6487-1
- 2003/18 O. Vaage: Yrkesliv eller pensjonisttilværelse. Levekår og tidsbruk i aldersgruppen 62-66 år. 2003. 64s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6499-5
- 2003/19 T. Bye og P.M. Bergh. Utviklingen i energiforbruket i Norge i 2002-2003. 2003. 42s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6508-8
- 2003/20 B. Halvorsen og R. Nesbakken: Hvilke husholdninger rammes av høye strømpriser? En fordelingsanalyse på mikrodata. 2003. 23s. 155 kr inkl.mva. ISBN 82-537-6511-8
- 2003/21 T. Bye, P.V. Hansen og F.R. Aune: Utviklingen i energimarkedet i Norden i 2002-2003. 2003. 39s. 155 kr inkl.mva.ISBN 82-537-6513-4
- 2003/22 Y. Lohne og H.Nome Næsheim: Kartlegging av bruken av deltid i arbeidslivet. 2003. 61s. 180 kr inkl.mva. ISBN 82-537-6521-5
- 2003/23 A. Snellingen Bye, O. Rognstad og L.J. Rustad: Klassifisering av driftsenhetene i jordbruket etter driftsform og størrelse. 2003. 61s. 180 kr inkl.mva. ISBN 82-537-6529-0
- 2003/24 R. Nygaard Johnsen: Konsumprisindeks for Svalbard 2003. 2003. 36s. 155 kr inkl.mva. ISBN 82-537-6532-0
- 2003/25 T.P. Bøe. Funksjonshemmede på arbeidsmarkedet. 2003. 47s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6543-6
- 2004/1 B. Lie: Ekteskapsmønstre i det flerkulturelle Norge. 2003. 120s. 210 kr inkl.mva. ISBN 82-537-6550-9
- 2004/2 J. Epland, V. Pedersen, M.I. Kirkeberg og A. Andersen: Økonomi og levekår for ulike grupper, 2003. 2004. 90s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82.537-6556-8
- 2004/3 D. Spilde og K. Aasestad: Energibruk i norsk industri 1991-2001. 2004. 52s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6562-2
- 2004/4 A. Gillund: Prisindeks for kontor- og forretningseiendommer. 2004. 31s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6566-5
- 2004/5 A. Finstad, K. Flugsrud, G. Haakonsen og K. Aasestad: Vedforbruk, fyringsvaner og svevestøv. Resultater fra Folke- og bolig-tellingen 2001. Levekårsundersøkelsen 2002 og Undersøkelse om vedforbruk og fyringsvaner i Oslo 2002. 78s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6568-1
- 2004/6 R.H. Kitterød og R. Kjelstad: Foreldres arbeidstid 1991-2001. 2004. 78s. 180kr inkl. mva. ISBN 82-537-6574-6
- 2004/7 A. Rolland, Ø. Brekke, B.M. Samuelsen og P.R. Silseth: Evaluering av kommunale brukerundersøkelser. Prosjekt utført for Kommunal- og regionaldepartementet av Statistisk sentralbyrå og Handelshøyskolen BI. 2004. 103s. 210 kr inkl.mva. ISBN 82-537-6582-7
- 2004/8 T.E. Haug: Eierkonsentrasjon og markeds-makt i det norske kraftmarkedet. 2004. 39s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6597-5
- 2004/9 M. Kalvaraskaia og A. Langørgen: Capital costs in municipal school buildings. 29s. 150 kr inkl.mva. ISBN 82-537-6591-6
- 2004/10 Utslipp og ensing i den kommunale avløpssektoren 2002. 69s. 180 kr inkl.mva. ISBN 82-537-6602-5
- 2004/11 T. Hægeland, L.J. Kirkebøen, O. Raaum and K.G. Salvanes: Marks across lower secondary schools in Norway. What can be explained by the composition of pupils and school resources? 2004. 54s. 180 kr inkl.mva. ISBN 82-537-6608-8
- 2004/12 E. Engelién og M. Steinnes: Utprøving av nordisk tettstedsdefinisjon i Norge Metode og resultater. 59s. 180 kr inkl.mva. ISBN 82-537-6608
- 2004/13 O.F. Vaage: Trening, mosjon og friluftsliv. Resultater fra Levekårsundersøkelsen 2001 og Tidsbruksundersøkelsen 2000. 63s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6611-4